

SPREKENDE NADAT HIJ GESTORVEN IS

9^e TIENTAL PREKEN

Negende tiental preken

Door

Ds. Willem C. Lamain

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003**

INHOUD

1^e preek. Gods getuigenis van Korachs kinderen. Rotterdam. 1941
Maar de kinderen van Korach stierven niet. Numeri 26:11

2^e preek. De liefde tot God. De Schat des Woord, 8ste jaargang
Ik heb lief. Psalm 116 : 1a.

3^e preek. Een Goddelijke openbaring. Uitgesproken te Barneveld
Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen.
Psalm 119 vers 49.

4^e preek. Een veel betekende prediking van de kleinste dieren der aarde. 1945
Deze vier zijn van de kleinsten der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid wel voorzien. De mieren zijn een onsterk volk; evenwel bereiden zij in de zomer baren spijs. De konijnen zijn een machteloos volk; nochtans stellen zij hun buis in de rotssteen. De sprinkhanen hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende in hopen. De spinnenkop grijpt met de banden, en is in de paleizen der koningen. Spreuken 30:24-28.

5^e preek. Een antwoord gegeven wordt aan de bruid, ten opzichte van verlangen dat in haar ziel was. Grand Rapids, 28-5-1963
Totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden, zal Ik gaan tot den mirreberg en tot den wierookheuvel. Hooglied van Salomo 4:6a

6^e preek. Zijn gestalte als de Libanon. Grand Rapids
Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen. Hooglied 5:15

7^e preek. De eed Gods tot bevestiging en verzekering van Gods gunst en genade over Zijn volk. Grand Rapids, 11-10-1968
Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Jesaja 54:9

8^e preek. Een bijzondere boodschap in een bijzondere tijd. Banier, Rhenen, 1944
Daarom, zo zegt de Heere, de God der heirscharen, de Heere: Op alle straten zal rouwklage zijn en in alle wijken zullen zij zeggen: Och, och! en zullen de akkerman roepen tot treuren en rouwklage zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben. Enz. Amos, 5:16 en 17.

9^e preek. Geen wortel. Schat des Woords, 10^e jaargang.
En hebben geen wortel in zichzelf, maar zijn voor een tijd. Markus 4:17a

10^e preek. De gezegende kracht of uitwerking van de eerste Pinksterprediking.
Schat des Woords, 9^e jaargang.
En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders? Handelingen 2 : 37

Ds. W. C. Lamain, predikant van de Gereformeerde Gemeente. 1929 Leiden, 1932 Rotterdam-Zuid, 1943 Rijssen-Wal, 1947 Grand-Rapids, overleden aldaar 1984.
De bundels preken dragen de titel: *Sprekende nadat hij gestorven is*, omdat de meeste preken in deze serie onveranderd overgenomen zijn van de bandrecorder.

1. Gods getuigenis van Korachs kinderen

Uitgesproken in de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid. Uitgegeven 1941

Psalm 87:1, 2

Lezen Numeri 26

Psalm 68: 1.

Psalm 140:3

Psalm 87: 5.

Geliefden.

Een troostvolle boodschap was het die in de Naam des Heeren door Jeremia gebracht werd aan Baruch in Hoofdstuk 45: 5. *"En zoudt gij u grote dingen zoeken? Zoek ze niet; want zie, Ik breng een kwaad over alle vlees; spreekt de Heere. Maar Ik zal uw ziel tot een buit geven, in alle plaatsen, waar gij zult heentrekken."*

Baruch was één van Jeremia's trouwe vrienden en helpers bij het neerschrijven van de bedreigingen tegen Israël uitgesproken tot aan het vierde jaar van Jojachim. Geen wonder dat die bedreigingen diepen indruk maakten op het hart van Baruch. Het ging niet langs hem heen, maar het greep hem aan en deed hem in grote bekommernis neerzitten, peinzend over de ellenden en het verderf, dat over zijn volk eerlang komen zou.

De wereld beseft het niet en de uitwendige belijder wordt er niet door geraakt, maar het ware volk van God krijgt er de smart van. De levende, ja die alleen, legt het in zijn hart. Geschokt en diep bedroefd, starend op de komende oordelen Gods, zit Baruch neer. Zijn hart krimpt ineen, hij was moede van zijn zuchten en vond geen rust, zoals de Waarheid dus God Zelf, van hem verklaart, Die toch een Hartekenner en Nierenproever is.

God had het volk geplant en het land gebouwd. Maar nu zal Hij het afbreken en uitrukken. Het oordeel was ten volle besloten, daar er de minste vernedering niet werd gevonden, maar alles zich verhardde in de zonde. *En zoudt gij u grote dingen zoeken, als deze, dat gij onaangeraakt door Mijn gerichten, in rust en vrede uw leven zoudt kunnen doorbrengen? Zoek ze niet, gij verlangt iets, dat u niet betaamt en dat onmogelijk is. Zie, zo zegt de Heere verder: Ik breng tot uitroeiing van de misdaad en tot bekering der rechtvaardigen een kwaad over alle vlees en alle landen.*

De Kerk zal niet buiten de gerichten blijven, maar er vanwege hun zonden in delen. Het oordeel begint toch van Gods huis. Maar onder al die gerichten zal de trouw Verbonds-Jehovah Zijn volk steunen door Zijn hand en troosten door Zijn Woord. *Uw stok en uw staf, die vertroosten mij.*

Baruch ontvangt hier dus niet de verzekering, dat hij rust zal hebben, want ook hij zal delen in de oordelen van onrust, strijd en ellende. Duizenden en tienduizenden zullen er vallen, Maar hij zal in het leven blijven. Ja, hij zal ontkomen, niet alleen aan het zwaard, maar ook aan de ketenen en de gevangenis. Het liefdesoog des Heeren

zal voor hem open zijn. De Heere zal hem *zijn ziel tot een buit geven*, en zal in allen strijd ongedeerd blijven in alle plaatsen, waar hij zou heentrekken.

Ja inderdaad, Gods vertroosting en aanmoediging aan Zijn bedroefde volk zijn niet klein. Dat volk heeft God in Christus verkoren tot de eeuwige zaligheid, het zijn de gekochten door het bloed des eeuwigen testaments en zij liggen voor Gods rekening. *De Heere kent degenen die de Zijnen zijn*, zij hebben geen kwaad te vrezen, hoezeer zij ook in ongelof en vertwijfeling menigmaal verkeren.

En al zou het zijn, dat zij moesten vallen, Christus, hun Hoofd, heeft het hen betuigd: *"Vreest niet degenen, die het lichaam doden en de ziel niet kunnen doden"*.

Donker zijn de tijden, die wij beleven, 't zijn de tekenen der tijden door Christus eenmaal voorspeld, en al weet niemand dan de Vader alleen van dien dag en die ure, dat het aan de vooravond is van de toekomst van de Zoon des Mensen, dat wordt in Gods Woord ons duidelijk verklaard. Maar wat er ook gebeuren en plaats grijpen zal, er is één volk, dat nooit sterft. Van dat volk wensen wij met de hulp des Heeren in deze ure te handelen.

Onze tekst vindt U opgetekend in Numeri 26: 11, waar Gods dierbaar Woord aldus luidt:

"Maar de kinderen van Korach stierven niet".

Korach was, zoals blijkt uit het geslachtsregister, een neef van Mozes, Aäron en Mirjam. Hij was dus uit een bevoorrechte en bewelddadige familie. Sommigen geslachten gaat God geheel voorbij en in andere zijn er weer verscheidenen die naar Gods soevereine genade geroepen worden tot de gemeenschap Gods in Christus. Denk aan Abraham, Izak en Jakob; en herinner u wat Paulus schreef in 2 Tim. 1: 5 betreffend Timothéüs. Maar genade is geen erfgoed. Het is niet zo dat het overgaat van vader op zoon, of van moeder op dochter. Het blijft voor elk een persoonlijke zaak. Voor elk mens geldt wat Christus sprak tot Nicodémus: *Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien*. De grootste tegenstellingen zijn er in families en huisgezinnen. De een wordt opgeroepen en de ander laat God liggen. *En wie zal Gods Hand afslaan, en zeggen: "Wat doet Gij?"*

Zie dat ook in de geschiedenis, waarvan onze tekst spreekt. Mozes en Aäron waren begenadigd, persoonlijk en ambtelijk. Korach was echter van Gods genade in Christus vreemd; ja erger nog een grote vijand. Zo is het toch in de grond met elk mens. 't Is maar voor of tegen, vriend of vijand. Welgelukzalig die met een zaligmakende kennis van God en Christus bedeed wordt, maar ook wiens vijandschap verbroken wordt door de liefde Gods.

Wanneer wij nu de vraag stellen: "Welke positie nam Korach onder Israëls volk in?" Dan moeten wij antwoorden dat hij behoorde tot de raad der oudsten, door welke Mozes de bevelen des Heeren overbracht aan het volk. Hij nam dus een eervolle plaats in. Korach was er echter niet tevreden mee, en stond op tegen de Heere en Mozes. Het moest eens veranderen; er moest een einde aan de bestaande toestand worden gemaakt, dacht Korach.

Hij kon het niet langer dulden, dat Mozes, het volk leidde, en Aäron de Heere vroeg. Korach zocht aanhang tot uitvoering van zijn goddeloos plan. Opmerkelijk is het dat hij zich wendde tot de Rubenieten. Helaas, hij vond onder hen mensen die het met

hem eens waren. Korach sleepte Dathan en Abiram mee in het verderf en daarbij een getal van 250 man.

Mozes heeft alles gedaan om hen tot inkeer te brengen, Maar niets mocht baten. En toen Mozes, die zachtmoedige man zag, dat al zijn vermaningen, geen inbreuk maakten op het hart van die opstandigen, verwees hij de zaak naar de rechtbank des hemels. En zie: daar stond God op. *Korach en zijn aanhang voeren levend ter helle. "Uw oordeel Heere, kan niet dan vreselijk wezen".*

Maar nu staat er in onzen tekst: *"Maar de kinderen van Korach stierven niet"*. Over die kinderen van Korach wensen wij nu nader te handelen

- I. In welk opzicht zij niet sterven.
- II. In welk opzicht zij wel sterven.
- III. In welk opzicht zij nooit sterven.

I. Waarom sterven Korachs kinderen niet?

In Job 14: 4 staat toch: *"Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één"*. En in Psalm 51: 7: *"Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mij mijne moeder ontvangen"*. Ja, de apostel Paulus zegt toch in Eféze 2: 3 : *"En wij waren van nature kinderen des toorns gelijk ook de anderen"*. Altijd waar, in Adam, ons verbondshoofd, allen verdoemelijk voor God. Dan is er geen onderscheid. Allen even zwaar gezondigd en allen even diep van God afgevallen en de satan, de zonde en onszelf toegevallen. Alle mond gestopt, en de ganse wereld verdoemelijk voor God. Maar naar Gods soevereine en vrijmachtige genade maakt God onderscheid, daar, waar geen onderscheid is. Zo ook hier. Door Gods soevereine genade zijn die kinderen verschoond. Wat een eeuwig wonder. Het lag dus niet in die kinderen, maar het lag in God.

Dat was nu voor die kinderen van Korach de enige oorzaak en reden, als ook voor hun geestelijke familie. *'t Is alleen door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.* (Ps. 89: 8) Alles van de mens valt daarbuiten. *Het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods.* O, lag het in een mens, niet één mens kwam ooit tot de gemeenschap Gods in Christus. Wij hebben in de val afscheid van God genomen en alles wat in ons is, staat tegen God gekeerd en gekant. Vijanden van God en van de vrije genade zijn wij geworden in de val. In de goddeloosheid is dat waar, maar ook niet minder in de godsdienst.

Denk alleen maar aan de oudsten zoon uit Lukas 15. *Ik heb nooit uw gebod overtreden en heb nooit een bokje gehad om met mijn vrienden vrolijk te zijn.* Die oudste zoon wilde een bok, maar heeft nooit betrekking gehad op het gemeste kalf. En bokken deelt God niet uit, maar het gemeste kalf wordt geslacht voor degenen, die als de verloren zoon terugkeren.

Zoekt die oudsten zoon niet al te ver weg, maar leert hem in eigen hart kennen door de ontdekking des Heiligen Geestes. Dat die soevereine genade ons niet tot een steen des aanstoets en rots der ergernis mocht zijn, maar tot aanbidding en dankzegging van de Drie-enige God. Door de liefde Gods wordt de vijandschap gebroken en voor het welbehagen Gods ingewonnen.

Van die soevereine genade hebben Korachs kinderen gezongen. Denk maar aan Psalm 87 en daarvan zullen eeuwig Gods kinderen getuigen. Daar ligt hun behoud, maar ook de vastheid van hun eeuwige zaligheid.

Is dat ook uw grond al geworden? Er is geen andere weg. En al degenen, die daar hun grond en leven in gevonden hebben, openbaren dat in het leven.

Dat blijkt in Korachs kinderen.

- De eerste en voornaamste grond en oorzaak, dat de kinderen van Korach niet stierven, was dus het soevereine welbehagen Gods.
- Als tweede oorzaak moet genoemd: de vrijwillige overgave van Christus tot de dood des kruises. Christus is voor hen gestorven als zij nog zondaars waren. (Rom. 5: 8) Omdat Christus voor hen gestorven is (2 Kor. 5: 15), moeten zij niet sterven. In Christus zijn al de uitverkorenen begrepen. Korachs kinderen zijn met al Gods gunstgenoten in Hem, als het Hoofd van het verbond der genade, uitverkoren van voor de grondlegging der wereld, opdat zij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde. Wat Paulus verklaart in Eféze 1: 4 is in Korachs kinderen bevestigd.
- En hoe zouden wij in de derde plaats verzwijgen, als grond dat Korachs kinderen niet stierven: de gezegende arbeid en bediening des Heiligen Geestes. Immers die Geest is het, die levend maakt (Joh. 6: 63), ontdekt; ontbloot en ontgrondt. Christus verheerlijkt en past al die genaden toe, die zij in hun leven als vruchten openbaren. Ook staat er van Gods Geest in Psalm 104: 30: *Zendt Gij Uw Geest uit, zo worden zij geschapen en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks*. Die grondslag ligt dus in een Drie-enig God.

Die kinderen zijn niet mede in het oproer gewikkeld. Zij zijn hun vader afgefallen en God toegefallen. Zij zijn in Sion geboren. En waar Gods genade triomfeert, daar vallen wij aan de zijde Gods. Dat wordt reeds openbaar, daar, waar God een mens te sterk wordt en hem overmocht. Het is een volk, dat een welgevallen krijgt in de straffe hunner ongerechtigheid; een volk, dat Gods recht lief krijgt en omhelst door de inwinning van Gods eeuwige liefde. De verheerlijking van Gods deugden gaat boven hun zaligheid. Wat is alles wat van God komt een eeuwig en onbegrijpelijk wonder!

Wat wij daar noemden, drukt een stempel op het gehele leven van Gods uitverkorenen. Denk maar eens aan Eli. Wat was hij ver weg in de stand van zijn leven. Hij zag zijn kinderen niet eens zuur aan, herkende zelfs Gods stem niet meer. " Tot driemaal toe kwam de jonge Samuël bij Eli. Maar pas ten derde male werd Eli het gewaar, dat het de Heere was, Die de jongen riep. Daaruit bleek toch ook, dat de oude Eli meer wist dan de jonge Samuël. Toen Samuël openbaarde, wat de Heere gesproken had, toen kwam het uit Eli's mond: *Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen*. Ja, nog meer; Eli is niet gestorven toen hij vernam van de dood zijner zonen; *Maar het geschiedde als hij van de ark Gods hoorde, zo viel hij achterwaarts van de stoel af aan de zijde der poort en brak de nek en stierf*. (1 Sam. 4: 18) Ziedaar de krachtige bewijzen, wat Gods genade vermag.

Ja, dat zien wij ook in Korachs kinderen. Hoe nauw dan ook natuurlijk verbonden door de banden des bloeds, die genade is bovennatuurlijk. Welk een smart zal hun hart vervuld hebben bij de opstand van hun vader en welk een stil eerbiedig verheerlijken en aanbidden van Gods recht, toen dat aan hun vader werd volvoerd. Het was dan ook door de soevereine genade, dat die kinderen een naam en een plaats kregen onder het

erfdeel des Heeren. Wat zal het hun een eeuwig wonder geworden zijn: hun vader naar de rampzaligheid, voor eeuwig afgesneden en zij verschoond!

Ja, daarenboven (en zo leert God het toch al Zijn volk) dat het nog veel dieper ligt, dan hun natuurlijke vader en moeder. Door Adams val (en de zonde van Adam wordt ons naar Gods rechtvaardigheid toegerekend) is onze naam vergaan en hebben wij geen bestaan meer overgehouden. Wij hebben ons overal buiten gezondigd. Nee, de diepte van onze val is nooit te peilen. Moed- en vrijwillig hebben we ons gescheurd uit het harte Gods. Uit het paradijs zijn wij weggelopen en Gods recht heeft ons buitengesloten, zodat we nu ballingen geworden zijn.

En nu helaas, van nature, o, dan beseft een mens niet, hoe diep ellendig hij is. In alles komt het uit, dat hij dood ligt in de zonden en misdaden. Maar wanneer het God behaagt naar Zijn oneindige genade in Christus, een mens van dood levend te maken en door de Heiligen Geest te overtuigen en te ontdekken, dan wordt het: *k' Wou vluchten, maar kon nergens heen*. Gods recht laat hem overal buiten en dat krijgt hij te aanvaarden. Bij huichelaars en hypocrieten is dat anders, die kruipen overal tussen en die plaatsen zichzelf er wel bij. Bij Gods overtuigde en ontdekte volk is dat zo niet. Ongelukkig in zichzelf gaan ze over de wereld. De Farizeeër staat vooraan in de tempel, maar de tollenaar staat van achter. Ze zeggen met Lodensteyn:

*'k Heb niet vooraan te staan,
Als ik maar mee mag gaan".*

O, dat buitenstaande volk, wier oog druipt tot God en wier hart schreeuwt: *"Geef mij Jezus of ik sterf"*.

Daar komt nog vroeg of laat een tijd, dat God Zelf ze er in zet. God is van eeuwigheid bewogen geweest in zichzelf en heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem voor hen overgegeven. Hun zielsoog wordt voor Hem ontsloten, Die daar op Golgótha hing tussen hemel en aarde. Daar was voor dien Borg geen plaats meer. Maar zo heeft Hij in de staat van Zijn diepe vernedering een Naam en een plaats voor de Zijnen verworven. En dat is een naam en een plaats, die geen satan, wereld en zonde ooit kan ontnemen. Dat ligt eeuwig in God vast. Zou dat nu geen eeuwig wonder uitmaken voor degenen, wien dat te beurt valt?

*Uit vrije goedheid waart Gij hun
Een vriendelijk Ontfermer.*

En als vrucht daarvan: die kinderen van Korach dienden de Heere in waarheid en oprechtheid. Alleen omdat God Zelf het waar maakte in hun harten en bewelddigde met de oprechtheid der duiven. Hun leven lag in de dienst des Heeren. Lees de verschillende Psalmen maar *"voor de kinderen van Korach"*: Psalm 42, 48, 84, 87; enz. En dat gaat alleen om de waardigheid die er in God is. Wat wordt hun hart daarop gezet; hun hart wordt daar al maar meer voor ingewonnen. Wat een zaligheid vloeit er uit God door Christus in hun hart; wat vermaken zij er zich in en wat wordt dat de lust van het hart. Die God wordt dan hun zaligheid.

Maar dat alles wordt niet op één dag geleerd. *Een stad wordt niet op één dag gebouwd en een volk niet op één enige reis geboren*. 't Gaat van stap tot stap en van oefening tot oefening. Nooit is het voorrecht uit te spreken van degenen, die onder die zaligmakende bewerking mogen liggen, David klaagt: *Hoe kleeft mijn ziel aan 't stof*. Maar hij zegt in dezelfde Psalm: *De Heere is mijn genoegzaam Deel, mijn Goed*. Wat van God is, blijft liggen en wordt door Gods Geest Zelf gedurig verlevendigd. Alles wat buiten God is, is toch voor dat volk de dood. De dienst des Heeren is hun leven. Wat krijgt Gods kind de instellingen lief. Zij worden er aan verbonden met al de liefde

van hun hart. Denk eens aan de oude Simeon en Anna, die oude weduwe, die niet week uit de tempel met vasten en bidden. Dat leven is niet onvruchtbaar en dor. Op Gods tijd komt de Heere hen te verheugen in Zijn bedehuis. Ze kunnen soms wel wensen, dat ze er altijd mogen verkeren en dat de kerk maar nooit meer uitgaat.

In de tabernakel en de tempel hebben Korachs kinderen gediend. 't Zijn zangers geweest, heilige zangers, die ter ere Gods hebben gezongen. Twaalf psalmen zijn er door hen nagelaten. Heman was één van de drie opperzangmeesters. En onder de 24 hoofden der zangafdelingen treffen we de 14 zonen van Heman, die ook een Korachiet was, aan. (Zulke gezinnen treft ge niet veel meer aan) Gods, zegen heeft er op gerust. Ook komen Korachs kinderen in de Bijbel voor als portiers en muzikanten in het Heiligdom. Thomas Watson schreef eens: *God houdt meer van muzikanten, dan van murmureerders*. En na de Babylonische ballingschap waren zij deurwachters te Jeruzalem. Een Korachiet fungeerde (deed dienst) als opzichter bij de voorbereiding van het dagelijks priesteroffer (1 Kron. 9: 31). Wat hebben die kinderen ook de heerlijkheid van Sion geroemd, denk bijvoorbeeld aan Psalm 48. 't Was dus een bevoorrecht geslacht.

Maar nu tenslotte rest ons nog één zaak te noemen, die van grote betekenis is, ja, die onze volle aandacht vraagt. Opmerkelijk is, dat u van de Korachieten niets verneemt onder de regering van Saul. Och ja, Saul beloofde wel veel; denk maar eens daaraan, dat hij zich verstak achter de vaten en dat men van hem zeide: "Is Saul ook onder de profeten?" Maar met dat alles: Saul was wel veranderd, maar niet vernieuwd. Saul was koning onder de toelating, maar niet in Gods gunst. 't Zou ook geen stand houden, want hij was niet uit de koningsstam Juda. Saul is daarom ook gezalfd uit een kruik, maar David uit een hoorn.

En zodra nu David, de man naar Gods hart, naar voren komt, als de gezalfde des Heeren, betonen die kinderen van Korach aan David hun liefde, ja, zij verdedigen zijn koningschap. Terwijl David vervolgd werd door Saul, wardeden kinderen van Korach zijn trouw aanhangers en vrienden, neen, niet oppervlakkig, maar oprecht en welgemeend. Zij volgden hem en bleven bij hem ook in de hachelijkste ogenblikken (1 Kron. 12: 6). Evenzo bleven hem op zijn vlucht voor Absalom de Levieten bij, waaronder zeker de kinderen van Korach niet gemist zullen zijn (2 Sam. 15: 29).

Waar dat nu in zat, of liever: uit welke grond dat voortkwam? Omdat David een type was van Christus. Immers Hij zou over het huis van David Koning zijn tot in der eeuwigheid en Zijn Koninkrijk zou geen einde hebben (Lukas 1: 33). En dat is het nu in het bijzonder wat die kinderen van Korach aan David verbond.

Alles wat wij nu noemden, zijn duidelijke kenmerken van genade. Wij kunnen er in ons leven zoveel bijnemen, maar oprechte en waarachtige verbinding verkrijgen wij alleen aan hetgeen, dat God gaf. En dat alleen, omdat het gegrond is in de levende vereniging met Christus, het Hoofd Zijner uitverkorenen. Van Christus hebben zij gezongen: van Zijne diepe vernedering, van Zijn volheerlijke verhoging, van Zijn glorierijke hemelvaart, van Zijn absolute en eeuwige heerschappij in hemel en op aarde. Ja, dat dit op Hem betrekking heeft, gewerkt wordt in de harten van degenen, die God vrezen, dat lijdt geen twijfel.

Voor die Christus wordt plaats gemaakt door de Geest des oordeels en der uitbranding. Die Christus wordt als de Gegevene van de Vader ontdekt in het hart van een verloren zondaar (Matthéüs 17: 17; Gal. 1: 15-16) En die Christus wordt van God gegeven tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing. Van Hem zegt

de Bruid: *Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk; zulk Een is mijn Liefste, ja zulk Een is mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem.* Al de geestelijke kinderen van Korach stemmen met Asaf in: *Wien heb ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op aarde,* Psalm 73: 25. Hij is de grond van hun behoudenis en de sterkte van hun leven; hun Zaligmaker, Borg, Middelaar; Profeet; Priester en Koning. Christus verheffen als het hoogste van hun blijdschap, is de lust en het leven van al de gekochten en verlost door Zijn dierbaar bloed. *Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen.* Het is hier maar bij ogenblikken, dat openbaar wordt: *Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof verkondigen.* Maar eenmaal zullen de verheffingen Godes eeuwig in hun deel zijn. *De kinderen van Korach sterven niet.*

II. *Vernemen wij nu in de tweede plaats in welk opzicht de geestelijke kinderen van Korach wel sterven.*

Het leven van dat volk is een stervend leven. Christus hun Hoofd heeft daarvan met nadruk getuigenis gegeven in Joh. 12: 24: *Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen, maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.* In die tekst heeft Hij allereerst gewezen op de weg, die Hij gaan moest, om aan Gods recht te voldoen en Zijn volk vrij te maken, maar dan ook in de tweede plaats is daarin getekend, de weg van al Gods gunstgenoten. Hoor naar de grote heidenapostel. Hij schrijft in Galaten 2:20: *"Ik ben met Christus gekruist."* En in 1 Kor. 15 : 31: *"Ik sterf alle dagen"*. En van de Kerk zegt diezelfde Apostel: *"Want gij zijt gestorven"* (Kol. 3: 3).

Neem dat nu alles samen, wat zijn het dan voor het natuurlijke verstand onbegrijpelijke dingen. Ja, Gods Woord zegt er terecht van: *"De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn, zij zijn hem een dwaasheid en hij kan ze niet verstaan"* (1 Kor. 2: 14).

Uit hetgeen wij nu noemden, zou veel gevraagd kunnen worden en toegelicht. Doch dat moeten wij nu maar voorbijgaan. Wij zouden liever in dit verband de vraag beantwoorden: *Is het ook uit hetgeen ons nagelaten is, voor de kinderen van Korach te bewijzen, dat zij sterven vóórdat zij sterven?*

Zeer zeker. Welk een kostelijke schat van psalmen hebben wij van de kinderen van Korach om te staven, hetgeen wij reeds opmerkten. Laten wij dan u niet te lang ophouden en, maar een enkel bewijs geven.

Denk allereerst aan Psalm 45: 6. In de natuur is het zo, dat als iemand geboren wordt, hij aanstonds begint te sterven. Wij brengen de kiem des doods mee, wanneer wij het levenslicht aanschouwen en lopen dus te sterven op de wereld. Is het anders, wanneer een zondaar van dood levend gemaakt wordt? In het laatste geval is het profijtelijk en Godverheerlijkend. Lees nu maar die tekst, dien wij reeds noemden: *"Uw pijlen zijn scherp, zij treffen in het hart van 's Konings vijanden"*. Ja, vijanden zijn we allen van nature, vijanden van God en van onze eigen zaligheid. Alles wat in ons is, is tegen God gekeerd en gekant.

Maar daar staat in Jesaja 53: 10, *dat het welbehagen des Heeren door de hand van Christus gelukkig zal voortgaan.* Hij is van eeuwigheid gezalfd tot Koning over Sion, de berg Zijner heiligheid en van Hem staat geschreven in Openb. 6: 2, *dat Hij zat op een wit paard, dat Hij een boog had en Hem is een kroon gegeven en Hij ging uit overwinnend en opdat Hij overwon.* Het is die Christus, *Die op Zijn kleed en dij geschreven heeft: Koning der Koningen en Heere der heren.* (Openb. 19: 16)

En zoals nu een boogschutter zijn pijlen schiet op het voorgestelde doel, zo doet Christus eveneens. Maar de meest ervaren boogschutter kan zijn doel missen, dat is

hier echter anders. Deze pijlen, die Christus schiet, stuiten niet af, maar dringen door. O, dat we die overwinnende Koning roemen mochten met vrolijk zingende lippen.

Laten wij u een enkel voorbeeld noemen.

- Denk aan Manasse. Hij was als kind natgemaakt met de tranen van zijn Godvrezende vader Hiskia, Maar zij hadden hem niet vernederd. Ook de ernstige roepstemmen van 's Heeren profeten hadden hem niet tot inkeer gebracht en wanneer hij gebonden naar de kerker te Babel gevoerd is, dan zouden wij zeggen: *'t Is nu afgedaan*. Maar Uw tijd was de tijd der minne. Daar in het uur van Gods welbehagen legt die Christus Zijn boog aan en schiet een pijl in het hart van hem, die Jeruzalem met bloed had vervuld. Die pijl is zo scherp en treft zo diep dat hij wondt en men hem niet meer uit zijn hart krijgen kan. Maar daar in die Kerker gaat Manasse kennen en schreeuwen om het dierbare Middelaarsbloed, dat alleen verzoent, reinigt en heiligt.
- Ga naar het Pinksterfeest te Jeruzalem. Daar vliegen de pijlen, gedreven door Gods Geest, links en rechts. En wat is het gevolg? Dat erop één dag drieduizend op dat slagveld worden geveld. Daar hoort u het: *Wat zullen wij doen, mannen broeders?*
- En tenslotte, denk aan Damaskus' weg. Daar loopt een man volgepropt met eigengerechtigheid met de brieven van de Hogepriester in zijn zak, om in die stad het arme volk van God te binden en gebonden in Jeruzalem te brengen. Ja, hij was zo verdwaasd, dat hij meende Gode een dienst te doen met zijn handelen. Maar daar op eens, zo onverwachts, wordt een pijl in zijn hart geschoten: *Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij! Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan!* En ... gaat Saulus door? Neen, hij valt op de aarde. Het volk, dat aangeschoten wordt, komt op de grond in het stof terecht. En daar is het: *Heere, wie zijt gij? Zij gaan eerlijk hun dwaasheid voor God bekennen. Met al de geleerdheid, aan Gamaliëls voeten bekomen, kennen zij God niet. En ... Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? De rollen zijn ineens omgekeerd. Ze hebben geen wil meer. O, welk een gelukkig slagveld!*

Toehoorders, kent u daar ook iets van? Zijn wij al ooit neergeveld? Leerden wij al ooit voor God bukken? Onzen Rechter om genade bidden? Nee, geen genade *voor* recht, maar genade *door* recht. Helaas, wij moeten in onze dagen wel met een lantaarn gaan zoeken, om dezulken te vinden, die op dat slagveld liggen. Er zijn tijden geweest, dat ze op de zolder, in de kelder en aan de dijk lagen te kermen over hun ongeluk en Godsgemis en daar uit de nood van hun ziel tot God schreeuwden: *Och, wierd mijn ziel door U gered*. Dat volk krijgt met God te doen. Maar dat volk leert ook voor God te bukken. Ja, daar krijgt het een droefheid naar God, die een onberouwlijke bekering werkt tot zaligheid. Wat volgt? Een stervend leven. *Is dan het goede mij de dood geworden? Neen*, zegt de Apostel in Rom. 7: 13, *dat zij verre, maar de zonde is mij de dood geworden*.

(1) *Korachs kinderen sterven aan de wereld en de zonde*. De herbergier is zijn klant kwijt, de modewinkel wordt niet meer bezocht, in de schouwburg of bioscoop wordt geen plaats meer gekocht. De eerste wereld is door water vergaan. Hete tranen worden over de zonden geschreid, de zonde is hun de dood geworden. En dat is ook zo bij degenen, die uitwendig de wereld nimmer gediend hebben, bij al degenen, die nog nooit een voetbalveld bezocht hebben. Ze hebben toch de wereld in hun eigen hart. Ze leren zichzelf kennen als verdoemelijk voor God.

(2) *Sterven moeten zij aan hun godsdienst.* Al hun godsdienst, waarin zij nooit en niets anders dan zichzelf bedoeld hebben, zien zij als vijandschap tegen God. Zij krijgen een walg van al hun godsdienst, waarmee zij niet voor God bestaan kunnen en die toch een stank in Gods neusgaten is. Het is een bed, dat tekort is en een deksel, dat te smal is. Met al zijn godsdienst ligt hij buiten God en is onbekeerd, ja heeft er nog nooit anders dan God mee in de weg gestaan. Alles buiten God wordt hun de dood. Zulke kinderen van Korach hebben in hun hart een wond, die door niemand en niets kan genezen worden dan door de enige Heelmeester, Die balsem geeft voor alle geslagen wonden. Ja, dat dierbare hartenbloed van die gezegende Borg, dat Hij heeft laten vergieten voor al Zijn uitverkorenen, dat is het waar hun ziel betrekking op krijgt en wat onmisbaar voor hem wordt. Dat bloed reinigt alleen van alle zonden.

Laat een ieder zich er aan beproeven, of hij er wat van kent. Bedenk o mens, dat de tijd voorts kort is. Daartoe mocht de Heere, door de onweerstaanbare bediening van Zijn Heilige Geest Zijn Woord eens richten tot de harten dergenen, die nog vervreemd van God daarhenen leven. De vrucht zou zijn, dat zij met die zondares in Simons huis aan Jezus' voeten terechtkwamen. En zeer zeker, nu kunnen er vele bekommelingen zijn en vele vrezes, of hun werk wel in waarheid is, of God met hen begonnen is of zij met God, of ze nog niet eens terug zullen vallen in de wereld, zoals Orpa terugkeerde naar Moab, of zoals Lots vrouw achterom zag.

Maar de Heere bewaart Zijn volk. Hij, *Die het goede werk begonnen heeft, zal het voleinden tot op de dag van Jezus Christus.* (Filip. 1: 6) *"Een volmaakt Werkmeester zijt Gij"*, zo zong de dichter van Psalm 145 (oude rijm). God is zo goed voor dat volk, dat zij nooit meer terug moeten. En het is bij het oprechte volk, dat ze zeggen: *"Zou ik niet haten, die U haten, en verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan. Tot vijanden zijn ze mij geworden"* (Ps. 139). Zij hebben in hun overtuiging wel eens gezegd: *Heere, neem mij maar weg, want ik kan beter sterven, dan nog langer tegen God zondigen.* Waar dat vandaan komt? Uit de liefde Gods, die in hun hart is uitgestort door de Heilige Geest, Die hen is gegeven (Rom. 5: 15).

En later moeten zij veel klagen (och, waren het altijd maar levende klachten): *"Hoe kleeft mijn ziel aan het stof."* Maar er is in hun binnenste iets dat er nooit mee verenigd is, dat betrekking heeft op de verlossing van de zonde en dat hier met David uitroept:

*O Heer', wanneer komt die dag
Dat ik toch bij U zal wezen,
En zien Uw aanschijn geprezen?*   Psalm 42:1, Datheen

(3) *Sterven moet dat volk aan de wet.* Duidelijk schrijft de Apostel Paulus daarover in Gal. 2: 19. Duizend doden sterft dat volk van God onder de donders van Sinaï, dat hun ziel niet anders dan vloekt, want vervloekt is toch een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen ... Och ja, de Waarheid leert het ons wel, dat wij niet gerechtvaardigd kunnen worden uit de werken der wet, maar alleen door het geloof in Christus. Maar met dit alles, wat weten wij er dan innerlijk van? Gods Geest moet ons het een zowel als het ander leren. Hij is het, die het bevindelijk leert kennen, dat het einde der wet Christus is, tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft. Afgewerkt, uitgewerkt en doodgewerkt, om alleen in Christus rust te vinden. En dat is voor degenen, die in al haar doen en laten de dood gevonden hebben; belast en beladen, ja vermoeid van al hun tobben en zuchten, in dat alles door Gods recht zijn afgesneden, om te zakken op het enige Fundament, Wiens werk alleen maar volkomen is, Gode tot heerlijkheid. En in dit verband zouden we wel kunnen

instemmen met Klaagl. 4:9, dat de verslagenen van het zwaard gelukkiger zijn dan de verslagenen van de honger. Maar de Heere is vrij; Hij leidt ieder van Zijn volk naar Zijn raad.

(4) *Sterven moet dat volk aan hun uitzien, verlangen, hopen, bidden, verwachten, ja aan eigen ik.* En wat is, dat zwaar. Eén van Gods gezalfde en nu verlost knechten schreef eens: *mijn eigen ik begraven, dat zal de kostelijkste begrafenis zijn.* Zulke kinderen van Korach hebben daaraan ook kennis gehad. Lees maar Psalm 44: 23: *"Wij worden den gansen dag gedood"*. Dat ziet allereerst op de vervolging van de wereld. God keurt het nodig en nuttig. Echter Paulus haalt in Romeinen 8: 36 die woorden aan in betrekking het lijden van Gods kinderen om Christus' wil. Smartelijk en pijnlijk is het voor ons bestaan. Abraham, hoe grote genade hij ook bezat, had Ismaël gaarne bij Izaak gehouden. Maar Gods weg was anders. De dienstmaagd met de zoon moet de deur uit. En dat zulks niet vreemd is, verklaart ook de Apostel in 2 Kor. 4: 11: *"Wij die leven worden altijd in de dood overgegeven"*. Maar het is niet zonder doel en ook niet zonder profijt. Hoort maar, wat er verder in die tekst van gezegd wordt: *"Om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zou geopenbaard worden."*

(5) En om nog één voorbeeld te noemen van dat stervend leven, wat werd beoefend door Heman in Psalm 88, die toch ook één van Korachs kinderen was. Hij was afgezonderd, onder de doden. Ja, hij getuigt uit zijn eigen leven in vers 16: *"Van der jeugd aan ben ik bedrukt en doodbrakende; ik draag Uw vervaarnissen en ben twijfelmoedig."* Wat bang is dat leven geweest, al kon Heman zeggen: *O, God mijns heils.*

Voor elk mens is het onmisbaar om van dat sterven, eer dat wij sterven, iets te leren kennen. Gods volk leert er wat van in de geloofsvereniging met Christus. Zij worden met Hem één plant in de gelijkmaking Zijner opstanding. Inderdaad: het is een profijtelijk en Godverheerlijkend sterven. Een sterven om te leven, Galaten 2: 20.

III. *In welk opzicht de kinderen van Korach nooit sterven, bezien wij nu in de derde plaats.*

Dat wonder geldt al dengenen, *die in Sion geboren zijn en welker grondslag is op de bergen Zijner heiligheid* (Ps. 87: 1). Dat de kinderen van Korach nooit sterven, daarvan hebben wij in het Oude Testament verschillende bewijzen. Voor het eerst lezen wij van hen in Mozes' dagen. Dan in de dagen van David en Salomo wordt er gedurig melding van gemaakt, zoals wij reeds aantoonde. Ook spreekt Gods Woord van hen ten tijde van Jósafath, die Godvruchtige koning van Juda, onder wiens regering zij ook als zangers optraden (2 Kron. 20: 19). Ja, zelfs na de Babylonische ballingschap treffen wij de kinderen van Korach aan als deurwachters in de tempel te Jeruzalem. Het is dat geslacht, dat naar God vraagt.

Dit 's Jakob, dit is 't vroom geslacht,

Dat naar God vraagt, Zijn wet betracht,

En zoekt Zijn aanschijn met verlangen. (Psalm 24: 3)

En of dat geslacht nu nog leeft? Ja zeker, die geestelijke kinderen sterven nooit. Waarom niet? Planten zij zichzelf voort? Och nee, als dat zo moest, dan stierf het spoedig uit. Genade is geen erfgoed. 't Is voor elk een persoonlijke zaak. Maar het is zoals Korachs kinderen ook gezongen hebben in Psalm 45: 17: *"In plaats van uw vaderen zullen uw zonen zijn"*. God Zelf draagt er zorg voor, dat zij er altijd blijven. Ook in Psalm 89: 13 (oude rijm)

*Eeuwiglijk zal voorwaar overblijven Zijn zaad;
Zijn rijke blijft zolang als de hemel bestaat.*

Dat is een geslacht, dat nooit uitgeroeid kan worden.

- Farao heeft geprobeerd dat volk te verdrinken en hij zelf is in de Ronde Zee omgekomen.
- Haman had het reeds voor elkaar, de galg stond al klaar ... Maar op het aller-onverwachts werd het volk bevrijd en kwam de smeder van de boze aanslagen zelf aan de strop.
- Elia dacht, dat hij alleen was overgebleven in de dagen Achabs, toen Baäl zoveel aanhangers had. *Maar het Goddelijk antwoord was: Ik heb er nog zeven duizend overgelaten, die de knie voor Baäl niet gebogen hebben.*
- En hebben onze vaders niet getuigd, dat het bloed der martelaren het zaad der Kerk was? *De poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen.* Alles mag er tegen in het harnas komen, Maar tot aan de afloop der eeuwen geldt wat de Heere de getrouw Verbondsgod beloofde in Jesaja 54: 17: *Alle instrument dat tegen u bereid wordt zal niet gelukken, enz.*

1. Die geestelijke kinderen van Korach hebben in de wedergeboorte een leven ontvangen dat uit God is. Zelf hebben zij dat getuigd in Psalm 84: 1:

*Mijn hart roept uit tot God, Die leeft
En aan mijn ziel het leven geeft.*

Dat is toch duidelijke taal. Nee, zij hebben dat leven zichzelf niet geschonken, maar uit kracht van Gods eeuwig welbehagen, om Christus' wil, werd het hen geschonken. Immers in die Christus was dat volk begrepen, reeds in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid. Hem belijden, erkennen en roemen wij toch als het Hoofd van het verbond der genade? In Adam, ons eerste verbondshoofd waren alle mensen begrepen en in Christus, het tweede Verbondshoofd, alle uitverkorenen. De Apostel Paulus werkt dat duidelijk uit in Romeinen 5; daar worden de twee verbondshoofden tegen elkaar gesteld. Wij kunnen daar nu niet verder op ingaan. Maar het is zo, dat Christus als de Vervuller der wet, waarop het leven beloofd was, dat leven voor Zijn Kerk verworven heeft. Wij hebben immers het leven verbeurd en de dood verdiend en liggen nu ook van nature dood in zonden en misdaden. Maar nu is Christus niet alleen de Verwerper van dat leven, maar ook de Toepasser. *"Ik geef hun het eeuwige leven"* (Joh. 10).

En zoals wij reeds opmerkten, dat leven wordt geschonken en gewerkt door de Heilige Geest in de ure der wedergeboorte, aan en in al de uitverkorenen. *De ure komt en is nu, dat doden zullen horen de stem des Zoons Gods en die ze gehoord hebben, zullen leven* (Joh. 5: 25). *De Geest is het, Die levendmaakt* (Joh. 6: 63). Dat leven openbaart zich. Nee, nooit hebt u ooit gehoord, dat een kind, die het levenslicht pas aanschouwde, ging praten? Maar wel dat het ging schreeuwen. En dat weet elke vader en moeder in het natuurlijk leven: er is op de wereld geen orgel, dat zo schoon in onze oren kan klinken als het eerste schreeuwen van een kind. Zo is het in de genade ook. Dat schreeuwen naar en om God, waarvan Korachs kinderen zongen in Psalm 42: 2; dat schreeuwen onder de schuld en onder het oordeel Gods, waaronder zij liggen, de vloek der wet, haar gescheiden staat uit kracht van erf- en dadelijke schuld, opdat zij in een weg van recht en gerechtigheid verlost zullen worden, en worden met God verzoend door het bloed des Lams. Zie ook Psalm 85, welke psalm ook door de kinderen van Korach is gezongen. Wij mochten wel zuchten: *Och, dat Israëls verlossing uit Sion kwame!* (Psalm 14:7)

2. Welgelukzalig degenen, die door het geloof met Christus worden verenigd, maar nog groter, die daarvan bewustheid in hun hart mogen ontvangen door de Heilige Geest. Dan is hun leven afgesneden en ingeplant in Christus, ook afgesneden van alles, waarin zij hun leven zochten, maar dat alles is hun de dood geworden. Het volk, dat in Christus de grondslag van hun behoudenis, maar ook de Bron van kracht van hun leven heeft gevonden. Christus als de Levensbron te omhelzen en uit Hem met vreugde water te scheppen als uit de Fontein des heils (Jes. 1: 4). De Heere belooft, dat zij uitgeteerd op de aarde zullen zitten, maar niet van God vergeten en verlaten. Dan is het: *"Het heeft U bedorven, o Israël, maar in Mij is uw hulp"*. Alles wat in ons is, verzet zich daar van nature tegen. Maar de Heere gaat met Zijn werk door. *Hij heeft overgelaten een ellendig en arm volk, dat op Zijn Naam zal vertrouwen* (Zef. 3: 12). *Armen heeft Hij met goederen vervuld*. En het zijn dezulken, die uit de volheid van Christus ontvangen genade voor genade.

3. Dat leven wordt nu aangevallen, bestreden, bedrukt, benauwd, veroordeeld, vervolgd. In de Psalmen van Korachs kinderen hebben we de duidelijkste, getuigenissen daarvan. Lees hun psalmen maar. Ja, in alles blijkt het. Dat volk gaat soms in het zwart, heeft haar tranen tot spijs, gaat gebukt en gedrukt over de aarde, die voor hen vaak een jammer en tranendal is. Waar zouden we moeten beginnen en waar zouden we moeten eindigen, als we van stuk tot stuk van de geestelijke strijd moesten spreken. Eén ding is zeker, te allen tijde gaat het om het levende Kind. Maar als Herodes Christus zoekt in Bethleem, dan is Hij al verborgen in Egypte. Sions Koning bewaart het leven van dat volle, draagt er zorg voor, dat het leven Gods nooit gedood zal worden. Er wordt ook wat in het werk gesteld om het te doden en uit te blussen! Sanballat en Tobia zijn niet spoedig dood. *"Mijn bestrijders zijn vele, o Allerhoogste"*. *Wat zijn ze zwak van moed en klein van krachten*.

Maar hoe zeer de boze wereld op hen aanvalt, hoezeer de zonde van hun eigen hart alles tracht te vermoorden, zij zullen nochtans staande blijven. Zij worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid en Christus als de trouwe Wachter Israëls slaapt en sluimert nooit. O, Hij leeft aan de rechterhand Zijns Vaders, om altijd voor Zijn volk te bidden. Soms is er geen gebed, ja geen kracht meer, dan kunnen zij zich niet meer verklaren. *Afgezonderd onder de doden* (Ps. 88: 6). Maar o, die onuitsprekelijke kracht van die dierbare onmisbare Geest bidt in hen met onuitsprekelijke zuchtingen. Christus verlevendigt hun hart door Zijn wegen. Hij ondersteunt ze met de rechterhand Zijner gerechtigheid en dan zullen zij leven, al waren zij ook gestorven. *Ik leef en gij zult leven* (Joh. 14: 19).

4. Een afval der heiligen bestaat niet. Het is met 't volk van God precies als met een zwemmer; zolang het hoofd maar boven water blijft, verdrinkt een zwemmer nooit. En nu is hun Hoofd opgenomen in de hemel aan de rechterhand Gods. Zou dan de Kerk nog kunnen verdrinken? Spreekt met Korachs kinderen uzelf aan: *Wat buigt gij U neder, o mijn ziel en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem, nog loven. Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God* (Ps. 42: 5). Zolang ze nog in dit Mesech verkeren, zal Christus, die hun leven geworden is, hen onderhouden; versterken, bevestigen en eenmaal verheerlijken. *De dood is verslonden tot overwinning door Christus. En Hij, Die het goede werk in U begonnen heeft, zal het ook voleindigen*. Hij stelde Zijn leven voor Zijn schapen; in den staat Zijner vernedering en blijft dat doen, ook al kunnen zij dat altijd niet geloven en hebben zij er altijd niet de dadelijke vrucht van in hun eigen ziel.

En nu dat arme, dat bedrukte, dat door onweder voortgedreven volk, dat nauwelijks op Gods heil kan hopen, ja, de meeste tijd zich niet verklaren kan! *God mocht hun stenen nog eens sierlijk leggen en hen op saffieren grondvesten*; ja met dat geloof bedélen, dat hun ziel mag betuigen:

Na den dood is het leven mij bereid.

God neemt mij op in Zijne heerlijkheid.

Deze kinderen van Korach sterven nooit. Dat de Heere Zijn volk er nog mee verkwikken moge in de rampwoestijn van dit leven.

En die daartoe niet behoort en dat alles nog mist, wat zijn zij diep ongelukkig. Dat het toch eens ging wegen en een invallen voor God werd gekend. Uw Rechter mocht uw Redder nog eens worden. Anders wacht U een eeuwig verderf. Waar u eeuwig God zult moeten missen en Zijn toorn dragen zonder einde. Bedenk dat de tijd voorts kort is en het nu nog *het heden* genaamd wordt. De tijden zijn bang en benauwd; duizenden mensen vallen door het oorlogsgeweld en wat zal het einde zijn?

Maar wat sterve, de kinderen van Korach sterven nooit. *Die in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven en komt niet in de verdoemenis.* (Joh. 3: 36)

Kom, zingen we samen daarvan uit Psalm 140: 13:

De vromen zullen U verhogen

Gezegend door uw milde hand.

d' Oprechten zullen voor uw ogen,

Steeds bloeien in gewenste stand.

Toepassing

En nu nog een enkel woord ter toepassing. Wij zijn, allen op reis om God te ontmoeten en liggen uit kracht van onze bondsbreuk in Adam verdoemelijk voor God, liggen dood in zonden en misdaden. Onderworpen zijn we de geestelijke, tijdelijke en eeuwige dood. Dat een ieder tot zichzelf inkeerde en antwoord gaf op de vraag, of wij tot die kinderen van Korach behoren. Het zal onmisbaar zijn voor die grote eeuwigheid, waar wij met rasse schreden naar toe gaan.

O, zondaar, holt toch niet door, maar staat eens stil op die levensweg. Bedenkt toch wat tot uw eeuwige vrede is dienende. Straks zal het te laat zijn en dan voor eeuwig te laat! O, wat zal het tot in alle eeuwigheid tegen u getuigen. God is vrij van elk mens uit kracht van schepping naar Zijn beeld, maar maakt zich ook vrij in de bedeling Zijner genade, waar God uit vrije ontferming Zijn raad tot zaligheid nog ontsluit in Christus en telkens laat prediken. De grondslag, dat Korachs kinderen niet sterven, wel sterven en nooit sterven, ligt in het soevereine welbehagen Gods. 't Is en het zal eeuwig blijven: *Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen.*

Dat wij daar echter geen misbruik van maken door in zorgeloosheid voort te leven. Houdt te allen tijde voor ogen, *dat die verborgen dingen zijn voor de Heere, onzen God en de geopenbaarde voor ons en onze kinderen.* En wat is die geopenbaarde wil van God anders dan: *De goddeloze verlaat zijn weg en de ongerechtige man zijn gedachten en hij bekere zich tot den Heere, zo zal Hij Zich zijner ontfermen; en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk.*

Mijn ombekeerde medereizigers! Dat de Heere het nog eens op uw harten bond, een pijl in uw harten schoot en dat gij voor God mocht invallen, Zijn recht omhelzend en beminnend boven alles. Daartoe mocht de Heere met innerlijke ontfermingen over u,

jong en oud, klein en groot, bewogen worden om Zijns Zelfs wil. Wat zou u toch gelukkig zijn, als u als een ongelukkige in het stof voor de majesteit des Heeren mocht buigen en die grote Koning uit eeuwige liefde Zijn scepter u toereikte! Dat is voor Ester meegevallen. *God mocht u wederbaren door Zijn Geest en Woord.*

Van dat wederbarende werk des Heiligen Geestes waren Korachs kinderen niet vreemd. Korach, hun vader, behoorde ook tot Israël. Maar het is niet al Israël, wat Israël genoemd werd. Paulus beschrijft ons dat tot onze ernstige onderzoeking in 1 Kor. 10: 1-5. Voor ons is het niet zonder betekenis, als hij na al de voorrechten opgenoemd te hebben, zegt: *"Maar in het merendeel van hen heeft God geen welgevallen gehad, want zij zijn in de woestijn terneder geslagen."* Met onze opvoeding, hoezeer ook te waarderen en met onze uitwendige belijdenis, die op zichzelf niet is te versmaden, kunnen wij de reis naar de eeuwigheid niet aanvaarden. Korach was een vijand van God en van Zijn volk, miste de vreze Gods en openbaarde helaas, wat in zijn hart leefde. 't Zijn voorbeelden ons ter waarschuwing. Dat wij er op mochten letten en het ter harte nemen.

Het is noodzakelijk voor elk mens, door Gods Geest vernieuwd te worden en het leven uit Christus te ontvangen. Dat leven, dat zijn grond niet heeft in zijn eigen leven, maar in het leven van die verheerlijkte Middelaar. Dan wordt Christus ons leven, ja ons enig vermaak en blijdschap. Dan worden wij met Juda's dochteren in de rei blij, als er gezongen wordt: *Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden.* Dan kan het gaan door allerlei diepten en dalen, uit- en inwendig, Maar dan zullen wij ervaren, dat het een onvergankelijk leven is.

O, bedrukten, dat uw leven werd afgesneden, om het alleen in Christus te vinden! Dat gij uw hoofd mocht oprichten, om de Gezalfde des Vaders te verheffen als het hoogste uwer blijdschap. Úw fonteynen mochten verdrogen en de schat van úw gewenste huisraad geroofd worden (Hoséa 13: 15) , om uit de fonteynen des heils en de Bornput van Bethlehem bediend te worden en van vreugde in God op te springen. Het ongenoegzame buiten Christus mocht ontdekt worden en Gods Geest uitdrijven tot die verlossing, die in Christus is; die vrijmaking te leren kennen en herstelling in de gemeenschap Gods, waarvan Korachs kinderen zongen in Psalm 85. Dat stervende leven mocht uw ziel leren beoefenen door de bediening van de Heilige Geest, opdat Christus meer en meer een gestalte in u mocht verkrijgen (Gal. 4: 19).

Volk des Heeren! Uit vrije ontferming zag de Heere op u neer. Bewonder en aanbid die soevereine genade Gods. Waarom toch zag Hij van eeuwigheid op u neer? Waarom toch schonk Hij Zijn eniggeboren Zoon? Opdat u in Hem en met Hem verzoend zou worden met God. Waarom toch kwam de Heilige Geest u uit de dood te roepen tot het leven en werd Christus met al Zijn weldaden aan uw ziel toegepast? Och nee, redenen waren er in u niet te vinden. Uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethietische (Ezech. 16: 3). Het *'daarom'*, dat uw ziel afgesneden werd van Adam en dat u ingeplant werd in Christus, dat u in een weg van recht en gerechtigheid God weer tot uw Deel kreeg, ligt alleen in God Drie-enig. *Uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid tot in der eeuwigheid* (Rom. 11: 36). *Zijt niet hooggevoelende, maar vreest.*

In kinderlijke vreze mocht uw ziel wandelen, stervend aan alles, wat buiten God ligt. Het blijft toch voor uw ziel een gedurige oefening, dat het sterven van Christus, uw gezegend Hoofd, uw leven wordt, maar ook het leven van Jezus uw dood. Dat zal u

toch meer en meer doen afzien van uzelf en alleen doen roemen die vernederde en verheerlijkte Christus, Die al Zijn volk geworden is een Oorzaak van eeuwige zaligheid. Dat sterven gelijk Korachs kinderen dat kenden, zal u toch meer en meer een walg doen hebben aan uzelf en zelfverloochening doen beoefenen, zoals dat alleen op Jezus' school wordt geleerd. Ook zal uw gedurige bevinding zijn, dat er meer is dat niet, dan dat wel ontdekt is. Het is ook te dien opzichte maar een klein beginsel, juist zoveel als de eeuwige Wijsheid voor uw ziel nodig acht.

De strijd zal hier blijven, maar de overwinning is reeds behaald door Sions Koning, door de meerdere David. Dat zij uw sterkte, pelgrims naar Sion en reizigers naar Immanuëls land! Gods Kerk kan hier verkeren onder vele benauwingen, het kan gaan door de diepte, maar het leven, dat God u schonk, zal nooit sterven.

Zeker, niet altijd is dat leven even levendig en opgewekt. Gods volk kent onderscheiden tijden. 't Is wel eens winter in de harten van Gods gunstgenoten, maar het is innerlijk ook wel eens lente en zomer. Dan springt dat leven op, zoals Johannes bij Elizabeth en dan is u niet vreemd het blijmoedig getuigen, zoals u dat vindt bij de man naar Gods hart in Psalm 118: 8:

*Ik zal niet sterven, noch vergaan
Maar leven: en in alle landen
Van Gods weldaden doen vermaan.*

De Heere schenke u steeds meer dat vruchtbaar geloofsleven, dat door alle strijd en banden heen ziet op de eeuwige heerlijkheid, die u wacht. Dat is er niet als we in wereldgelijkvormigheid wandelen en hangen aan de vleespotten van Egypte, wanneer we de eerste liefde hebben verlaten (Openb. 2: 4). Maar die oefening is alleen in de gedurige gebruikmaking van Christus als het Hoofd van Zijn Kerk. Kort bij God, dat is ver van de zonde.

Korachs kinderen hebben hun leven gehad in de dienst des Heren. Zij woonden in de tabernakel en tempel. Zoekt veel de instellingen des Heeren, daar is melk voor de kinderkens en vaste spijs voor de bevestigde. Daar vindt uw ziel voedsel, ja, daar wordt u gebouwd in het allerheiligste geloof; daar wordt uw leven opgewekt en versterkt, totdat "*verzadiging van vreugde is bij Gods aangezicht, liefelijkheden zijn in Gods rechterhand, eeuwiglijk en altoos*".

Hier hebben Korachs kinderen niet altijd gezongen. En zo is het toch ook met u, volk, na al de genade, die God u schonk en verzegelde door Zijn Geest. In Babel hangen de harpen aan de wilgen. Daar hebben Korachs kinderen ook vertoefd, Maar met niet één woord lezen wij, dat ze daar gezongen hebben. Wij hebben wel psalmen van hen vóór de ballingschap en daarna, maar niet daaronder. Ons leven moet getoetst worden aan Gods Woord. Houdt dat altijd voor ogen. Daar in de hemel is het een eeuwig genieten, beminnen en verheffen van Hem, *Die u lief had met een eeuwige liefde en Die u kocht met Zijn dierbaar bloed*. Daar zal geen stilzwijgen meer zijn. De verheffingen Godes zullen daar eeuwig in hun keel zijn. Zij zullen daar zingen, zoals zij hier nooit gezongen hebben, het lied van Mozes en het Lam. Boven alle strijd, moeite, zorgeloosheid en al wat u hier deed neerzitten als een roerdomp der woestijn en een nachtuil der wildernissen, zal hart en mond daar eeuwig getuigen: *De kinderen van Korach sterven nooit*.

Zij dat uw sterkte ook temidden van alle beroeringen der tijden, van alle aanvechtingen des satans en neerdrukkingen van vlees en bloed. De Heere bemoedige

Zijn gunstgenoten met Zijn eeuwig Getuigenis en verzegele het door Zijn Heilige Geest aan uw harten tot roem en prijs van Zijn driemaal heiligen Naam. Amen.

Psalm 87: 5.

2. DE LIEFDE TOT GOD

Psalm 26: 8

Lezen Psalm 116

Psalm 135: 8

Psalm 119:32 en 83

Psalm 116: 1

Geliefden.

In Jeremia 31: 3 verzekert de God des eeds en des verbonds, maar troost ook de Heere Zijn in gevangenis zijnde en bedroefde volk, met de woorden: *"Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde"*. Uit alle volkeren der aarde had de Heere Israël verkoren. En wij lezen zo nadrukkelijk in Deut. 7: *"De Heere heeft geen lust tot u gehad, noch u verkoren om uw veelheid boven alle andere volken, want gij waart het weinigste van alle volken; maar omdat de Heere ulieden liefhad"*.

Die liefde heeft haar grond in het Wezen Gods. De eeuwige liefde Gods was de grond, waarom Hij, na het volk om zijn zonden te hebben verstoten (eerst de tien stammen en daarna Juda) het weer in genegenheid tot Zich trok, het aangreep en omhelsde met Zijn armen en het drukte aan Zijn hart. Die eeuwige liefde Gods werd niet tenietgedaan door Israëls zonden. Nadat God in Zijn liefde de tuchtroede had moeten zwaaien, zocht die liefde dat volk weer op. God zou Israëls jonkvrouw weer herstellen; hun droefheid zou in blijdschap veranderd worden door de tussenkomst van de Messias. Met andere woorden, het zou openbaar worden in de vrucht, dat God Zijn volk heeft liefgehad met een eeuwige liefde. En zo is het nu met al degenen, die tot dat volk mogen behoren.

Krachtens onze val zijn wij niet anders dan voorwerpen van Gods vloek en toorn, reeds van het uur van onze ontvangenis af. En in ons zal er nooit iets komen, dat Gods liefde zal opwekken. In onszelf blijven wij verwerpelijik en verdoemelijik; maar nu dat eeuwige wonder, dat God Zijn volk vrijwillig heeft liefgehad. Het is een liefde, die haar aanvang niet heeft gehad in de tijd, maar in de nooit begonnen eeuwigheid. Het is ook een liefde, die nooit verbroken zal worden. Het is een onveranderlijke liefde, omdat God onveranderlijk is. Er is bij de Heere nooit verandering, noch schaduw van omkering. Uit eeuwige liefde heeft Hij hen verkoren; uit eeuwige liefde hun Zijn Zoon gegeven; uit eeuwige liefde hun Zijn Geest geschonken; uit eeuwige liefde hun hart ingenomen en Zichzelf aan hen geopenbaard en weggeschonken.

De apostel Johannes zegt in 1 Joh. 4: 10: *"Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening van onze zonden"*.

Omdat God Zichzelf liefheeft boven alles, heeft Hij Zijn Zoon gegeven. Gods recht moest voldaan en verheerlijkt worden, en daarom was er geen andere weg dan in de zending van Zijn enige geliefde Schoot en Wonderzoon.

In de lijdensweken worden wij daarop in het bijzonder gewezen. Telkens en telkens wordt in de vernedering van de Zoon Gods, van de Borg des verbonds, het onkreukbare van Gods heilig recht voor de ogen gesteld. Wij hebben in het Paradijs Gods deugden geschonden en Gods toorn en gramschap over onszelf gehaald, maar die Borg heeft uit eeuwige liefde Zichzelf gegeven om de ontluisterde deugden Gods

op te luisteren. Hij is nooit een voorwerp van Gods toorn geweest, maar heeft wel die toorn gedragen, maar ook doordragen en gestild door Zichzelf te geven in de dood, ja in de dood des kruises. Sion zal door recht worden verlost. In een rechte weg gaan zij verloren, maar ook in een rechte weg worden zij behouden en zalig. Dat wij door het geloof op die lijdende Borg mochten staren, Die volkomen voldaan heeft aan het recht van God; maar Die ook voor al Zijn volk een oorzaak van eeuwige zaligheid is geworden. Dat bij elke lijdensoverdenking de liefde van de Goddelijke Personen zó ons hart moge innemen en vervullen, dat wij niet langer kunnen zwijgen, maar met David tot Gods verheerlijking getuigen mogen, wat wij thans wensen te overdenken uit Psalm 116: 1a:

Ik heb lief.

Aan de hand van deze voorgelezen tekst wensen wij thans met u te spreken over *de liefde tot God*.

1. Waarin die liefde openbaar wordt.
2. Waarin die liefde is gegrond.

1. Waarin die liefde openbaar wordt.

"Ik heb lief". Dat zijn korte woorden, maar oneindig rijk van inhoud. Het is opmerkelijk, dat de dichter het voorwerp zijner liefde niet noemt, maar enkel zegt: "Ik heb lief". Het was maar geen klakkeloos gezegde, maar zijn gehele hart werd daarin opengelegd. Het was geloofstaal, maar ook een aller-duidelijkst bewijs, dat het hart brandde van liefde tot God.

Krachtens onze diepe val in Adam zijn wij vreemd van de liefde Gods; dan hebben wij de wereld lief, met al haar begeerlijkheden. De zonde is ons een zoete bete. Wij hebben er ons leven in, en wij zijn helaas liefhebbers van onszelf. Vanwege onze blindheid en dwaasheid hebben wij met niemand meer op dan met onszelf. Wat in God de hoogste deugd is, is bij ons het grootste gebrek. De hoogste deugd in God is, dat Hij Zichzelf bemint boven alles. Doch wat een droevige openbaring is het in de natuurlijke mens, die de Geest niet heeft, dat hij niet anders doet dan zichzelf behagen. Wij zijn de grootste afgod, die wij aanbidden en waarvoor wij ons neerbuigen. Gods genade vernieuwt de mens geheel en al. Die vernieuwing door de Heilige Geest is boven alles noodzakelijk.

Gods Woord spreekt daarvan zo duidelijk. God belooft bij Ezechiël, dat Hij het stenen hart zal wegnemen en een vlesens hart zal schenken. Hij zal een nieuwe geest geven, in het binnenste van hen Zijn Geest schenken en maken, dat zij in Zijn wegen zullen wandelen. Christus betuigt tot Nicodémus in Joh. 3: *"Tenzij iemand wederomgeboren wordt, hij zal het Koninkrijk Gods niet zien"*.

Wij moeten geboren worden uit water en Geest. In de wedergeboorte worden wij van Adam afgesneden en Christus ingelijfd. Dan worden wij een nieuw schepsel in Christus Jezus. Het nieuwe geestelijke leven wordt ons dan geschonken. En dat is een leven, dat zich in de vruchten openbaart. Zulk een mens gaat zichzelf veroordelen en God rechtvaardigen. Hij ziet zichzelf in zijn vloek en doemwaardigheid, maar ook God in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid. Het kost wat tranen, dat hij tegen zulk een heilig en rechtvaardig, maar tevens goedgevoelend God gezondigd heeft. Hij voelt, dat hij God heeft beledigd en Zijn deugden zo gruwelijk geschonden. Hij krijgt met God te doen en ziet zichzelf van God gescheiden. Dat gemis van God drukt hem neer bij dagen en bij nachten. De zonden vliegen in het aangezicht en er is niets anders te

wachten dan dat God hem eeuwig zal verwerpen. God kan van zijn recht geen afstand doen en hij heeft de eeuwige dood verdiend. Werkelijk, daar is geen ongelukkiger schepsel op de wereld dan hij is. De tollenaar durfde zijn ogen naar de hemel niet meer opheffen, maar sloeg op zijn borst en riep: *"O God, wees mij, zondaar, genadig"*. Ja, die zondares in Lukas 7, die aan de voeten van de Heere Jezus lag, durfde niets te zeggen of iets te vragen, maar zij maakte met haar tranen Zijn voeten nat. O, wat een smart vervulde haar hart over haar afgelegde weg. En daar kent al dat volk wat van, dat door God op hun zondeweg wordt gestuit.

Toch is het een wonderlijk volk. De zonde drukt en de liefde trekt. De droefheid naar God en de betrekking op God is toch de vrucht daarvan, dat de liefde Gods in hun hart is uitgestort door de Heilige Geest. Zonder liefde is er nooit smart, de consciëntieel overtuigde zondaar heeft het wel benauwd, maar is niet bedroefd. Het gaat altijd maar over de gevolgen van de zonde, en niet over de zonde zelf. Zij missen ook de waarachtige bekommring om met God verzoend en bevredigd te worden. Het is hun nooit om God en om de verheerlijking van Zijn Naam te doen. Vroeg of laat komt het wel openbaar wat Gods werk is en wat van de mens is. Het houdt nooit stand, wanneer het beginsel van de liefde Gods in onze harten gemist wordt. De waarheid zegt het ons zelf: *"Al ware het, dat ik de talen der mensen en den engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal of luidende schel geworden"* 1 Kor. 13: 1.

Alleen Gods uitverkorenen worden hier in de tijd door wederbarende genade, om Christus wil, tot kinderen Gods aangenomen. Toch zijn allen die weldaad zich niet dadelijk bewust. Er zijn meer kinderen Gods, die vruchtelijk verzekerd zijn, dan statelijk verzekerd. Het is een weldaad, wanneer wij bij Geestes licht mogen weten wat wij bezitten, maar ook kennis hebben van wat wij missen. Dat wij aan de ene zijde niet rusten op hetgeen, wat God geen rust geeft. Het is een onvruchtbaar leven, wanneer wij rusten in onze bekering en gestalten, en geen nood hebben om in Christus gevonden te worden. Daartegenover is het ook een weldaad wanneer wij in onze gemoedelijkheid niet doorgloeien en dan onszelf gaan verzekeren door een complex van kenmerken te vergaderen en daarop ons verlaten. Dan bedroeven wij Gods Geest ook. De ware rust ligt in God door Christus. Het enige fundament is Christus Jezus en Die gekruisigd.

Het is wel als een bijzonder voorrecht te achten, dat Gods Geest maar gedurig met ons twist. Dat wij uitgedreven worden uit onze valse rust, ontdekt, ontgrond, maar ook afgesneden van alles en van onszelf om als een verloren zondaar de verzoening met God te mogen bekomen in het bloed des Lams. Dat wij die Geest der aanneming tot kinderen mogen ontvangen, door Welke wij roepen: *"Abba, Vader"*.

Wie van Gods kinderen zal er niet naar staan, om die weldaad deelachtig te mogen worden. Het is toch de aard van het nieuwe leven, uit te zien naar de oplossing van hun hart en leven, en teruggebracht te mogen worden in het hart Gods, waar zij zichzelf uit losgescheurd hebben.

Toch zijn door de wedergeboorte al Gods kinderen de Goddelijke natuur deelachtig geworden. Zijn beeld is in hen hersteld en zij zijn in Christus ingelijfd. God is hun Vader en de kerk hun moeder. Nu is het een onbedrieglijk kenmerk van de aanneming tot kinderen en van de ontvangen genade, dat zij de Heere hartelijk liefhebben. Zij hebben God lief, omdat Hij hen eerst heeft liefgehad. Het komt in hun leven openbaar, maar zij worden ook bij ogenblikken verwaardigd om er getuigenis van te geven. Uit de overvloed des harten spreekt de mond. De Vader Zelf heeft hen lief, en zou dat in

hun leven bedekt blijven? O, indien dezen zwegen, de stenen zouden gaan spreken. God heeft Zijn volk ook geformeerd opdat zij Zijn lof zullen vertellen.

De liefde dringt tot wederliefde. En in het bijzonder nadat zij Gods heerlijkheid in het aangezicht van Jezus Christus gezien hebben, worden ze op God en op Zijn gemeenschap verliefd.

Hoe meer zij van God leren kennen, en hoe meer Hij Zichzelf in hun zielen openbaart, hoe sterker de liefde tot God wordt. Het is waar, de openbaring van het Wezen Gods brengt ons in het gemis. Het ontdekt ons steeds hoe weinig wij er van kennen. Maar het brengt ons ook in diepe vernedering in stof en as voor het aangezicht des Heeren; en de liefde tot God wordt daardoor ook sterker. Wat wordt de liefde aangewakkerd, ja gaande gemaakt, wanneer zij in het wonder gebracht worden, dat Gods liefdeoog van eeuwigheid op hen geslagen was en dat Hij Zijn Zoon voor hen niet gespaard heeft.

O, die onuitsprekelijke gave Gods. En dan voor dezulken, die nooit naar God gevraagd of gezocht hebben. Die eeuwige Zoon Gods is, tot voldoening aan Gods recht, tot zonde gemaakt, ja heeft in de dood Zich moeten overgeven. Hoe groot is de liefde des Vaders, maar ook niet minder, hoe onpeilbaar is de liefde des Zoons. Het is hun gedurige behoefte om God te mogen verheerlijken, om steeds meerdere en nieuwe openbaringen van Hem te mogen ontvangen. Zij kunnen er nooit genoeg van krijgen. Dat volk leeft alleen maar wanneer zij in die volzalige gemeenschap mogen delen. Daar is rust en vergenoeging voor hun ziel. Het is ook hun gebed en smeking om de Heere in alles te behagen en in kinderlijke vreze voor Zijn aangezicht te mogen wandelen. Zij zeggen het menigmaal: Heere, neem mijn hart, opdat ik het u geven mag geheel en al. Dat zij Hem toch nimmer bedroeven mogen; daarom is hun zielszucht: *"Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams"*, Psalm 86: 11.

Zij kennen hun diepe ellende, hun dodelijk onvermogen, maar zij gevoelen ook de waardigheid van dat volheerlijk Wezen. Uit die kennisneming vloeit het ook voort, dat zij die God willen verheffen als het hoogste van hun blijdschap. Zij begeren niet anders dan dat zij van alles, en niet het minst van zichzelf mogen afzien, om die algenoegzame God boven alles te schatten en te waarderen. Zeker, door smartelijke wegen voor vlees en bloed moeten zij sterven aan zichzelf en aan alles, wat geen God is. Hun hart is opgepropt met eigenliefde en vijandschap, en zelf zijn zij de grootste afgod, waarvoor zij zich nederbuigen, en het is hun natuur eigen om op vlees te betrouwen. Doch het is weer alleen die eeuwige wijsheid Gods, Die zulke wegen voor hen opent, dat zij zo teleurgesteld met zichzelf uitkomen, dat zij walgen van zichzelf, maar dat ook die getrouwe en onveranderlijke God de hoogste plaats in hun hart en leven komt in te nemen. De taal van Asaf in Psalm 73: 25 is hun niet vreemd: *"Wie heb ik nevens U 'in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde"*.

Wanneer God zelf dan hun hart vervult en zij die Koning in Zijn schoonheid mogen aanschouwen, is er geen steen meer op de wereld, waar zij nog betrekking op hebben. Dan zeggen zij: *"Die God is onze zaligheid"*.

Het is helaas menigmaal zo anders; met droefheid willen zij het gaarne bekennen, maar toch, dat ligt op de bodem van hun hart, om God eer en heerlijkheid te geven. Hun hart gaat naar Hem uit. Zij verlangen naar God, naar de levende God. Zij schreeuwen naar Hem als een hert naar de waterstromen. Het is een oorzaak van droefheid en smart wanneer zij Hem moeten missen. De zonden maken maar gedurig scheiding tussen de Heere en hun ziel. O, die zonde, die zonde, dat afhoererend hart, dat maar gedurig afzwerft en omdooft, dat is hun bij ogenblikken zulk een last. Zij zouden er alles wel voor willen geven, als zij van hun ellendig bestaan verlost konden

worden. Maar dat vlees moeten zij maar meeslepen, zo lang zij hier op de aarde zijn. En afkeren kunnen zij wel, maar wederkeren is aan hun zijde afgesneden. Wanneer de Heere Zelf niet steeds de Eerste was, niet tot hen terugkeerde, zou er van wederkeren nooit meer sprake zijn.

Toch zijn er ogenblikken en tijden, dat het gemis van God zo dragelijk is. Hoe ver kan het wegzinken in het zielsleven van Gods kinderen; hoe lang kunnen zij soms omzwerven buiten die dadelijke gemeenschap. Doch het is ook waar, dat er voor Gods kinderen nooit voldoening is in het missen van God. Denkt maar aan David in Psalm 32: *"Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd in mijn brullen de ganse dag. Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten"*.

Onze hoogmoedige en vijandige natuur praat er soms wel overheen, maar inwendig is er toch iets, dat het bekent, dat we het leven in de gemeenschap Gods kwijt zijn, en dat toch schreeuwt en zucht. Ds. Ledeboer merkte eens op: Er ligt iets onder dat de ganse hellemacht niet weg kan nemen, en dat ook het verderf van ons eigen hart niet kan overweldigen. De ogen, die eens gezien hebben, zullen niet meer terugzien. Zij hebben gesmaakt, dat God goed is, en die liefde is toch sterker dan de dood, en die ijver is hard als het graf. De duivel wordt toch teleurgesteld met dat volk. De liefde vergaat nimmermeer. En anderzijds, God kan van Zijn volk niet af, en daarom kunnen ook zij van God niet af. *Gelijk Zich een vader ontfermt over de kinderen, zo ontfermt Zich de Heere over degenen, die Hem vrezen*, Psalm 103: 13.

God Zelf onderhoudt dat leven, en al is het soms voor ons oog en gevoel als *"stervende"*, Hij Zelf wekt het weer op. Hij vraagt naar Zijn schapen, en Hij geeft het, dat het onhoudbaar wordt om langer buiten Hem te leven. Zij gevoelen, dat het recht zou zijn, wanneer Hij nooit meer terug kwam en Zichzelf nooit meer liet vinden. Maar in het gevoel van hun diepe onwaardigheid zijn zij toch werkzaam en:

Hij geeft de wens van allen, die Hem vrezen, Hun bede heeft Hij nimmer afgewezen.

Zij verlustigen zich ook alleen in God. *"Verlustig u in de Heere, en Hij zal u geven de begeerten uws harten"*, Psalm 37: 4.

Zij verlustigen zich in Zijn Wezen, in de onderscheiden Personen in dat Goddelijk Wezen; in Zijn eigenschappen, zo vol van majesteit; in Zijn werken, die zo groot zijn, dat zij het scherpst begrip te boven gaan. En Gods eer is hun zaligheid. O, dat rusten in God door Christus. Dat leunen op hun Liefste, dat vertrouwen op Hem geheel en al. Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn; ik zal mij in de Heere verblijden. Zij kennen geen andere wezenlijke vreugde dan in God en bij God. Al moeten zij dan met David zwerven, weggedreven en verstoten van eigen vlees en bloed, van vorige vrienden en bekenden, dan zeggen zij toch in de woestijn: *"Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als der goddelozen koren en most vermenigvuldigd zijn"*, Psalm 4:8. Al wat de wereld biedt en geeft, is maar bedrog. Daar is nooit vervulling of verzadiging in. Het geeft maar wroeging en smart. De dienst van God en in de gemeenschap met God wordt een vreugde gesmaakt, die de wereld niet kent.

"Ik heb lief". Zij hebben God lief boven alles.

Och, konden zij het eens uitdrukken gelijk het in hun hart is. Het is een oprechte en hartelijke liefde. Petrus mocht zeggen: *"Heere, Gij weet alle dingen. Gij weet, dat ik U liefheb"*. Dan kunnen zij de Heere in hun hart laten kijken en God tot getuige roepen. Gods wil is hun ook boven alles dierbaar. Die wil is wijs, heilig en goed. Hun wil is verkeerd. Toen God kwam in hun leven en hen neervelde, was hun gebed met Saulus op de weg naar Damaskus: *"Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?"* Het is een ge-

lukkige tijd, wanneer hun wil gebroken wordt en zij tot een gewillig volk gemaakt zijn op de dag van Gods heirkraft. Het is een gewillige, een onvoorwaardelijke en zalige onderwerping. Hellenbroek vraagt: Dwingt dan God de mens? En het antwoord:

Neen, Hij maakt hem gewillig. En dat van ganser harte. De eeuwige liefde Gods overwint hen geheel en al. Er is geen bedrog of geveinsdheid in. Gods Woord spreekt daarom ook van een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Van zo veel in hun leven hebben zij spijt, maar van die keuze nooit. Later, bij meerdere en diepere ontdekking worden zij gewaar, meer dan tevoren, hoe verkeerd hun wegen zijn. Maar ook, dat die gezegende Borg in Gethsémané, als het Hoofd van Zijn kerk, gebeden heeft: *"Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede"*. En nu niet van onszelf, maar alleen door de vereniging met Christus is het mogelijk om ook dat gebed te bidden. Het leven Gods begeert niet anders. *"Want dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren; en Zijn geboden zijn niet zwaar"*, 1 Joh. 5: 3.

Van nature bidden wij, als wij het zo noemen mogen, op onszelf aan, maar door de liefde Gods en door Gods Geest bidden wij van onszelf af. En wanneer dan onze wil verslonden mag zijn in de wil Gods, dan is het alles goed wat God doet. In Gods wil en wet hebben wij dan onze vermaking de ganse dag. Christus heeft voor al Zijn volle de wet van haar vloek ontwapend, deze vervuld, maar ook verheerlijkt. En nu krijgt dat vrijgemaakte volk die wet als een wet der liefde, als een regel des levens in hun hart, tot ware dankbaarheid. Het juk van Christus is niet zwaar, och neen, Hij zegt Zelf: *"Mijn juk is zacht en Mijn last is licht"*.

En tenslotte, zij beminnen alles, wat God bemint, maar haten ook alles, wat God haat. In de wedergeboorte zijn zij de Goddelijke natuur deelachtig geworden, maar is ook aanvankelijk het beeld Gods in hen hersteld. God bemint Zichzelf en zij beminnen Hem ook als het hoogste goed. God bemint de heiligheid, en dit is ook zo bij hen. *"Gij hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid"*, Psalm 45: 8, en zo is het ook bij al dat volk, in welks hart de liefde Gods is uitgestort door de Heilige Geest, Die hun is gegeven. In het ganse borgtochtlijk lijden en sterven van Christus zien zij de glans en de heerlijkheid van al de deugden en volmaaktheden Gods blinken en schitteren, en daarom zeggen zij vrijmoedig: *"Ik heb lief"*.

Het komt dus in het gehele leven van dat volk openbaar, dat zij God liefhebben met hun ganse hart, al moeten zij zichzelf ook gedurig aanklagen, dat zij zo vaak liefdeloos over de aarde gaat.

2. Laat ons nu ook in de tweede plaats overdenken **waarin die liefde, waarmede zij God in Christus liefhebben, gegrond is.**

De liefde is uit God. En wanneer God de dode zondaar levend maakt, wordt in datzelfde ogenblik de vijandschap in hun hart verbroken en hun hart vervuld met de liefde Gods. Gods Geest werkt in de uitverkoren zondaar krachtadig en onweerstandelijk. Hij trekt hen uit de zonde en doet hen volkomen met de zonde breken. Door de liefde Gods wordt hun hart overwonnen. Zij hebben allen een droefheid over de zonde, als belediging van de allerhoogste majesteit Gods. Met hete tranen worden de zonden betreurd en beweend. Zij haten en vlieden de zonde. De zonde is hun de dood geworden. Inderdaad, God komt een scheiding te maken in hun hart en leven. Zij kunnen met de wereld niet meer mee. De wereld is voor hen vergaan. En nu is het niet zo, dat zij zich meters boven de dienaars van de wereld plaatsen. Och nee, zij komen allen met de tollenaar achter in de tempel. Zij leren de wereld in hun hart kennen, en de steeds meerdere en diepere ontdekking van hun eigen hart doet hen steeds meer in verwondering wegzinken, dat God naar hen omzag

en dat Hij hen uit de wereld trok met de koorden Zijner eeuwige liefde. Neen, de wereld en God gaan niet samen. Mozes verlaat het paleis van Farao en Ruth kan niet in Moab blijven. Het is afgelopen en dat voor altijd.

Bij sommigen komt er in hun leven een grote verandering, een voor de wereld zelfs zichtbare verandering, maar och, na kortere of langere tijd keren zij terug als een hond tot zijn uitbraaksel. en met de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk. Gods ware overtuigde volk schreeuwt dag en nacht soms tot God, uit vreze dat ze weer terug in de wereld zullen vallen, maar de tijdgelovigen hebben dat niet. Zij zijn vaak sterker verzekerd dan de meest bevestigde van Gods kinderen. De liefde wordt bij hen gemist en de ware zelfkennis wordt evenmin bij dezulken gevonden. Maar het voorrecht van Gods kinderen is, dat zij wel vaak aangevallen kunnen worden, dat zij nog terug zullen vallen in hun vorig leven, maar dat zal niet gebeuren. Zij worden in de kracht Gods bewaard, door het geloof, tot de zaligheid. En omdat zij besloten liggen in een verbond, dat nooit vergeten zal worden, Jesaja 50: 5, mogen ook zij bij ogenblikken de keuze wel eens vernieuwen en het verbond vernieuwen en de Heere hart en hand geven. O, wat een aangenaam leven toch, gedrongen door de liefde Gods, in de wegen Gods te mogen wandelen! Die wegen hebben zij verkoren en alle valse pad hebben zij gehaat. Naarmate zij het godonterend karakter van de zonde leren kennen, en wat het Christus gekost heeft om hun schuld te verzoenen, namelijk Zijn leven, schuwen zij ook de zonde. Hoe dieper inleidingen zij krijgen in het borgtochtelijk leven en sterven van de Zoon van God, als de Knecht des Vaders, hoe meer afkeer van de zonde zij zullen hebben.

En daar tegenover wordt ook de begeerte sterker om in alles Gode welbehaaglijk te leven. Hoe meer die gezegende Middelaar Zich openbaart in de ziel van Zijn volk, hoe meer Hij een gestalte in hen bekomt, hoe meer Hij voor hen blinkt en schittert als God en mens, hoe meer zij verzinken. Er was in de koningin van Scheba geen geest meer, toen zij de heerlijkheid van Salomo had gezien van nabij, maar nog veel meer is dat het geval wanneer dat volk Hem aanschouwen mag door het geloof, Die getuigd heeft: *"Meer dan Salomo is hier"*. Johannes viel als dood aan de voeten van die verhoogde Middelaar op het eiland Patmos, toen hij Hem in de staat Zijner verhoging mocht zien. En naar die mate, dat wij Hem mogen kennen, wordt het verlangen zo sterk om, door Hem en uit Hem bediend, Hem te mogen dienen met ons gehele hart. In de Heere HEERE zijn gerechtigheden en sterkten. In Hem is de kerk rechtvaardig voor God, maar Hij is hun ook tot heiligmaking geworden. Christus heeft Zelf betuigd in het hogepriesterlijk gebed: *"En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid"*, Joh. 17: 19. Vandaar ook, dat die gezegende Middelaar steeds meer waarde voor hen krijgt. *"Hij moet wassen, en ik minder worden"*.

O, wat een zalige praktijk voor onze ziel! Wij wegvallen, opdat Hij alleen zal worden verheerlijkt. Alleen door de kracht van Christus in ons kan de eigenliefde gekruisigd en gedood worden, maar ook door de onweerstandelijke werking des Heiligen Geestes in ons de ingestorte liefde Gods opgewekt en gaande gemaakt worden om God lief te hebben. Een Drie-enig God heiligt de Zijnen om de heiligheid te beminnen. "De heiligheid is Uwen huize sierlijk, Heere, tot lange dagen". O, wanneer zij toch eenmaal de wens van hun hart verkrijgen zullen, wat zal dat een verlossing zijn. Gods volk kan niet altijd sterven, al is de dood voor hen .door Christus verslonden tot overwinning. De apostel Paulus zegt zelfs, dat het de laatste vijand is, die tenietgedaan moet worden. Zij moeten genade krijgen om te leven, maar ook genade ontvangen om te sterven. Toch zijn er ogenblikken, hoe weinig en hoe kort ook, dat zij er naar uitzien. Het zal wat een blijde dag zijn, wanneer God huns harten wens zal geven. God

alleen weet het waarmede zij hier gekweld werden en wat gedurig in de weg kwam en hen belemmerde, maar ook de vrijmoedigheid en de lust ontnam om uit te mogen leven: *"God heb ik lief"*.

En het allergrootste is, dat, hoe veroordeeld en hoe bedekt Gods volk ook leven moet onder innerlijke smaad, hoon lasteringen en afkeringen, onbegrepen ook voor anderen.

God kent de weg en der vromen gemoed,

Hij draagt zorg voor hen en voor haar goed. Datheen, Psalm 1:4.

God laat nooit varen de werken Zijner handen. Hij staat voor Zijn eigen werk in. Dat volk wordt vooral ook in de nood des te meer aan God verbonden. Zij krijgen een slaande God lief. Het is een bewijs, dat zij geen bastaard, maar dat zij kind zijn. En kinderen worden gekastijd tot hun nut. Dan gaan zij roemen in de verdrukking en wordt de kastijd een oorzaak van aanbidding en verwondering.

"Ik heb lief." Dat betuigen zij uit de volheid en uit de oprechtheid hunner ziel. Lees het maar in deze psalm hoeveel redenen zij daarvoor opgeven. Het is de uiting van een verlostte ziel. Wij kunnen bemerken in deze psalm, dat de dichter kennis had aan de verlossing. Het waren niet alleen Gods genade en ontferming, die aan hem bewezen waren, maar zijn verlossing was gegrond in Gods recht. Gods volk gaat rechtvaardig verloren, maar het wordt ook rechtvaardig zalig. Sion zal door recht verlost worden. Dat recht Gods is verheerlijkt in Christus Jezus, en op grond van die aangebrachte gerechtigheid van Hem, Die is de Heere onze gerechtigheid, wordt Gods volk verlost en hersteld.

*Het staat oprecht en waarheid pal,
Als op onwrikb're steunpilaren.*

O, wat een liefde! Het was voor de dichter van alle kanten een afgesneden en verloren zaak. Banden des doods hadden hem omvangen en de angsten der hel hadden hem getroffen. Hij vond benauwdheid en droefenis. Wij liggen in onze diepe val onder het oordeel van de drievoudige dood, en God komt het in de overtuiging en in de weg van afsnijding ordentelijk voor ogen te stellen. Dan wordt het werkelijkheid en dan houdt het praten wel op. Het is voor ons niet anders dan omkomen. Och, alleen zij, die er kennis mede gemaakt hebben, weten het, dat het een last is, te zwaar om te dragen. Geld en goed verliezen, dat valt niet mee; kinderen te moeten missen, het veroorzaakt zulke diepe wonden. Maar God kwijt te zijn, dat overtreft alles. Daar is geen smart te vergelijken bij die smart. Het is een gift van boven. Het is een gevolg van de liefde Gods, die uitgestort is in onze harten. De in zijn consciëntie overtuigde kan het wel benauwd hebben, maar de ware droefheid over de zonde en naar God kent hij niet. Alleen Gods Geest werkt die droefheid in het hart van allen, die onder het zegel der eeuwige verkiezende liefde liggen. Zij hebben God lief; zij hebben de Heere Jezus lief; zij hebben de Heilige Geest lief. Petrus schrijft: *"Dewelke gij niet gezien hebt, en nochtans lief hebt"*

Maar hij zegt niet: Dewelke gij niet gekend hebt, want: *"Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige en waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt"*, joh. 17: 3. Zij hebben Gods deugden lief met hun ganse hart. Toen zij er geen kennis aan hadden, was het: Onbekend maakt onbemind. Maar nu het Gode behaagde om er iets van aan hen in hun hart bekend te maken, nu verlustigen zij er zich in. Zij hebben Gods Naam lief. Het is de betuiging van hun hart: *"Tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel"*, en ook dat vloeit uit de liefde. Uit de diepte van hun hart zegt dat volk: *"Hoe lief heb ik Uw wet; zij is mijn betrachtting de ganse dag"*.

Uit kracht van het nieuwe leven en het beginsel der volmaakte heiligheid hebben zij een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens, Rom. 7: 22.

Dat volk mag ook zeggen: *"Heere, ik heb lief de woning van Uw huis, en de plaats des tabernakels Uwer eer"*, Psalm 26: 8.

Wanneer wij God liefhebben, dan hebben wij ook Zijn volk lief, en dan achten wij ook Gods knechten zeer veel in liefde om huns werks wil. ja, dan is er liefde tot al de heiligen: *"Want die zegt, dat hij God liefheeft, Die hij niet gezien heeft, en haat zijn broeder, die is een leugenaar en de waarheid is in hem niet"*.

Zingen wij nog met elkander Psalm 119: 32 en 83.

Toepassing.

Wat dunkt u, mijn geliefden, al waren onze woorden nog zo arm en vol gebrek, zouden wij niet genoegzame reden hebben om ons hart er eens bij neer te leggen?

Het gaat toch voor een ieder van ons op zulk een ontzaggelijke eeuwigheid aan, en dan worden wij gedagvaard voor die grote Rechter van hemel en aarde. jong en oud, klein en groot, hoe staat het toch met onze onsterfelijke ziel? Hebt u de wereld nog lief? Hebt u uw leven nog in de zonde? Hebt gij uw leven nog lief? Uzelf nog lief? Wanneer dat het geval is, dan kunt u met de dichter niet zeggen: *"Ik heb lief"*. Neen, de liefde kan niet gedeeld worden. Het is maar één van beide, bedenkt dat wel.

En nu gaat het niet over wat wij van onszelf denken, of welke gedachten de mensen van ons hebben, maar wat zegt Gods Woord van ons. Dat het Woord van de eeuwige en waarachtige God toch betekenis voor ons mocht hebben, want al wat niet is naar dat Woord, zal geen dageraad hebben.

Wanneer wij nu vreemdelingen zijn van de liefde Gods, en van dat hartelijk liefhebben van de Heere, staat het er treurig bij met ons. Dat betekent niet alleen, dat wij geen liefhebber Gods zijn, maar dan is het tegendeel waar, dat wij nog zijn een vijand en een hater van God. En wanneer nu straks de dood komt en wij zullen zo God ontmoeten, dan zal het vreselijk zijn om te vallen in de handen van een levend God. Dan staat ons niet anders te wachten dan dat de Heere Jezus zal zeggen: *"Deze Mijn vijanden, die niet gewild hebben, dat Ik Koning over hen zijn zou, brengt ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood"*.

Ook al de bemoeienissen, die God met ons gehouden heeft, zullen eenmaal terugkomen en zullen, zo wij doorgaan in onze eigen wegen, als donderslagen in onze ziel vallen. O, wat zal het toch uitmaken voor een mens, zijn ogen in de hel open te doen en dan de volle werkelijkheid te beleven, dat het voor eeuwig te laat is. Gelukkig als het in de tijd eeuwigheid voor ons mag worden. Zal het wel zijn voor de eeuwigheid, dan zullen wij hier in de tijd een tijd moeten leren kennen, dat wij uit de dood overgaan in het leven; dat wij van vijanden vrienden werden, van haters liefhebbers. Een Goddelijk genadewonder moet er in ons verheerlijkt worden. En dat is niet alleen noodzakelijk voor degenen, die midden in de wereld en in de zonde geleefd hebben, maar ook voor degenen, die als de rijke jongeling onberispelijk hun pad hebben bewandeld. Het zal niet minder kunnen. Met al onze godsdienst, met al onze belijdenis, met al ons uiterlijk meeleven en vertoon zijn wij vijanden van God en van Zijn Christus. En wanneer God ons arresteert, dan willen wij het met ons ganse hart wel bekennen, dat het zo is.

Hoe veel te meer zou het ons dan moeten verwonderen, dat God van eeuwigheid gedachten des vredes en niet des kwaads gehad heeft. Dat Hij uit eeuwige liefde Zijn Zoon heeft gegeven, Die voor vijanden de dood is ingegaan, opdat op grond van die borgtocht vijanden met God verzoend zouden worden. De wet vervloekt en verdoemt

ons, maar het Evangelie verkondigt ons vrede door het bloed van Christus. *Zo zijn wij dan gezanten, alsof God door ons baden wij bidden u van Christus' wege: laat u met God verzoenen.*

Onze knieën zullen gebogen worden, maar wat een weldaad is het, wanneer het hier gebeuren mag, terwijl wij nog leven. O, wat is het een zalig bukken voor die God, Die hoger is dan alle hogen, en voor Sions gezalfde Koning. Maria wist het ook, dat het een zalige plaats was. God alleen kan onze vijandschap breken en ons smekelingen maken aan Zijn troon. Hij mocht Zijn almachtige genade in u verheerlijken, opdat u betrekking op God mocht krijgen en met de dichter mocht zeggen: "*Ik heb lief*".

De Heere mocht nog eens opstaan in deze tijden van afval en diep verval. Hij mocht zijn arm nog eens ontbloten en Zijn Naam heerlijk maken, gelijk Hij het beloofd heeft te zullen doen van kind tot kind en van geslacht tot geslacht.

Maar aan de andere zijde, dat God de waarheid mocht heiligen en toepassen tot overtuiging en ontdekking van alle droggronden. O, wat zijn de listen van satan groot, maar wat is ook de arglistigheid van ons hart verschrikkelijk. Er zijn in onze dagen zoveel gelukkige mensen, die nog nooit ongelukkig geweest zijn. Zij denken, dat zij God liefhebben, maar zij zijn totaal vreemdelingen van God, vijanden van zijn volk en hun leven is midden in de wereld. Dat God nog eens kennis gaf van hetgeen noodzakelijk is om in vrede God te kunnen ontmoeten, want de grondslagen van de waarheid worden bijna niet meer gekend.

Er zijn ook mensen die soms een verademing ondergaan hebben, een handje bevindingen hebben, tranen geschreid, waarheden aangepakt, en wat al niet meer, en er zich gerust op neerleggen voor de eeuwigheid. ja het gebeurt soms wel, dat men de mond vol heeft van allerlei zielsbelevingen, van Christus, van zondevergeving, van geloof, dat men een kind Gods is, over de hemel spreekt, maar alles zonder vernedering en liefde. En bij dezulken is ook geen bekommring of achterdocht. Zij weten het zo goed, dat zij bekeerd zijn, en er is niemand, die het uit hun handen nemen kan. Zij zijn ook voor leringen niet vatbaar. Er is ook onder dezulken nog verschil wat hun uitleving betreft. Er zijn er onder, die zeer bescheiden zijn; daar weer anderen zeer brutaal zijn, onbeschaamd, en willen heersen over het erfdeel des Heeren. Zij kunnen altijd praten, ja het zelfs niet dulden, wanneer een ander zijn mond eens mag opendoen, waar toch niemand zo voornaam is als zij. Het maakt echter nooit indruk, het is alles even koud en dood, wat er uit hun mond komt. O mensen, wanneer u er nooit jaloers op worden kunt, op al wat je hoort bespreken, laat het dan voor God maar liggen; Hem komt het oordeel toe. Zij zijn nooit door de enge poort op de smalle weg des levens gebracht. Zij zijn maar over de muur geklommen. En wanneer het hart niet overeenstemt met de mond, dan is het zeker bedrog. De eeuwigheid zal wat openbaren. En het is zeker en gewis, wanneer ons leven vloekt tegen onze belijdenis, en het niet is overeenkomstig Gods Woord, dan zal het geen dageraad hebben. Neen, laat Gods Woord maar niet los voor allerlei vroom geredeneer, maar toetst alles maar aan Gods eeuwig en onbedrieglijk getuigenis. Ja, de waarheid is hard, maar God geve u, eer u sterft, dat het nog zoeter voor u worden mocht dan honing en dan honingzeem.

En eindelijk, er is nog een volk, dat, met hoeveel vreze hun hart ook vervuld is, het wel eens in het verborgene tegen de Heere mag zeggen: "*Ik heb lief*". Zeker, er zijn ook tijden, dat zij zo bestreden worden, dat zij het niet durven geloven, dat het beginsel van Gods liefde in hun hart is. Bedrukte zielen: God mocht Zijn eeuwige liefde in

uw ziel bevestigen in Christus Jezus door de Heilige Geest. Het geloof overwint de wereld. Rust nooit vóór en voordat gij die oplossing voor uw ziel gevonden hebt, om met die ootmoedige vrijmoedigheid te mogen zeggen: *"Ik heb lief"*.

Volk des Heeren, dat u in de liefde mocht wandelen; dat u overvloedig mocht zijn in de liefde; *krank van liefde*. Dat is zulk een profijtelijk leven. En komen er tijden, dat u klagen moet over uw liefdeloosheid, het mocht u wel vernederen, maar niet ontmoedigen. Gods liefde is onveranderlijk en Hij betuigde tot Zijn volk in Jer. 2: 2: *"Ik gedenk de weldadigheid uwer jeugd en ,de liefde uwer ondertrouw"*.

Hebt de Heere lief, gij, Zijn gunstgenoten. Eenmaal zal het een eeuwig liefhebben zijn. Dan zal er nooit meer iets tussen komen. Vertrouwt elkander met deze woorden. Amen.

3. De Goddelijke openbaring II

Uitgesproken Ger. Gemeente te Barneveld

Psalm

Lezen: Johannes 14

Psalm

Psalm 119:83

Psalm 2:7

Onze hulp, is in de Naam des HEEREN die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den HEERE, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

GEBED

Het woord van onze overdenking kunt u bij vernieuwing vinden in Psalm 119 vers 49, waar Gods Woord aldus luidt:

Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen.

Geliefden.

We hebben vanmorgen gehoord dat in deze tekst de bewuste genade wordt verklaard. David, de man naar Gods hart, kon en mocht zichzelf noemen 'Uw knecht'. Vanmiddag wensen we in de tweede plaats iets te zeggen over het tweede punt:

De Goddelijke openbaring.

1. Wat we hebben te verstaan onder 'het woord';
2. Wat het betekent dat het woord 'gesproken is tot Uw knecht'.

We verstaan hier onder 'het woord': Wet en Evangelie. "Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden." Er is een verschil tussen de wet en tussen het Evangelie. De wet komt van een soevereine en een vrijmachtige God. We zijn geschapen in het Paradijs versierd met Gods Beeld. God heeft Zijn wet gegraveerd in de harten van Adam en Eva. Dat betekent dat God recht heeft op elk mens. Adam is wel versierd met Gods Beeld, maar toch is er een onderscheid gebleven, ook zelfs in de staat der rechtheid, tussen de Schepper en het schepsel. Dat schepsel is onderworpen aan zijn Schepper.

Nu heeft de soevereine God die wet gegeven als een ringmuur rondom Adam en Eva in de staat der rechtheid. In Psalm 1 wordt van dat leven van Adam gezegd: "en hij overdenkt Zijn wet dag en nacht." Zo was het in het Paradijs met de mens. Hij leefde tot de ere Gods en het was zijn vermaak om God te behagen. Dat was het leven van Adam.

Het Evangelie is gegeven door een barmhartige en genadige God. De wet is gegeven door de hand van de Middelaar door bestellingen van de heilige engelen, zoals u leest in Handelingen 7, in de predicatie van Stefanus.

Er is verschil tussen *de wet van het werkverbond* en *de wet van het genadeverbond*. De wet van het verbond der werken vervloekt en verdoemt, en die kent ook geen barmhartigheid. Maar de wet van het verbond der genade is een wet der liefde. David zegt ervan in Psalm 119 (en ook op andere plaatsen): "Hoe lief heb ik Uw wet! Zij is mijn betrachting den gansen dag."

We kennen allemaal iets van de wet in onze consciëntie. De apostel Paulus zegt in Romeinen 2: "Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, deze, de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet; als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten." Die wet veroordeelt. Die wet getuigt tegen een mens. Er staat in Galaten 3 vers 10: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen."

Wat het Evangelie betreft, dat is voor de mens bedekt. Het Evangelie is voor de mens verborgen, totdat het God behaagt om dat Evangelie in zijn ziel te verklaren. Dat zouden we dan ook kunnen noemen: *een bovennatuurlijk voorrecht en een bovennatuurlijke genade*. We kunnen wel honderd Bijbels in huis hebben en dat we toch geen kennis aan het Evangelie hebben.

Ik heb u straks voor laten lezen Johannes 14. In Johannes 14 wordt gesproken van drie mensen.

- Eerst van Thomas. Wat staat er van die man beschreven? Het was een van God bekeerde man, daar is geen twijfel over. Die man zegt tegen de Heere Jezus: "hoe kunnen wij den weg weten?" 'We weten de weg niet.' Tegenwoordig zouden ze zeggen: *is dat nou een bekeerde man?* Maar die man wist de weg niet.
- Dan wordt er gesproken van Filippus. Die man zegt: "Heere, toon ons den Vader, en het is ons genoeg."
- Dan wordt er nog van een derde man gesproken, Judas: "Judas, niet de Iskariot, zeide tot Hem: Heere, wat is het, dat Gij Uzelven aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld?"

Dus, om dat nu in een enkel woord samen te vatten: dat zijn drie mensen die het niet weten.

Als je nu genade van God krijgt, dan weet je het ook niet. Als een mens van dood leven gemaakt wordt, dan worden zijn ogen geopend. Dat is het eerste werk. Dat lees je in Mattheüs 11. Jezus zei tot de discipelen van Johannes: "Gaat heen en boodschapt Johannes weder, hetgeen gij hoort en ziet: De blinden worden ziende."

Het gevolg van het openen van de ogen der blinden, is niet dat hij ziet dat zijn ogen geopend zijn, en dat hij gelukkig is. Maar: dat hij blind is, dat hij ongelukkig is, dat hij God kwijt is, en dat er niet anders voor hem klaarligt, als om naar de hel te gaan. Dat is het wat God gaat ontdekken. We hebben straks gezegd: het Evangelie is bedekt. Want, als God je gaat bekeren, dan kun je niet meer bekeerd worden. Ik hoop, gemeente, dat het geen vreemde taal voor je zijn zal. Want het vliegt allemaal zo hoog in de tijden die we beleven. De beschouwende kennis neemt zo'n hoge vlucht.

Maar een mens die van God bekeerd wordt, staat daar, diep ongelukkig. 'Was ik maar nooit geboren. Had ik maar nooit het levenslicht aanschouwd. Waarom moesten mijn vader en moeder samenkomen om mij op de wereld te brengen, want het is kwijt. Het is eeuwig kwijt. Dat ik in de hemel niet zal komen, dat is klaar genoeg. Want ik heb gelezen in mijn leven dat er boven de poort van de hemel geschreven staat: "En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt" (Openb. 21:27). Dus daar is voor mij geen plaats. Ik kan op mijn vingers wel

uitrekenen dat ik naar de hel moet, want ik heb tegen God gezondigd. "Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan, dat kwaad is in Uw ogen" (Ps. 51:4). En al die ellende, waar ik nu in zit, is mijn eigen schuld.'

Maar er is één zaak die naar voren komt bij zo'n mens, onder al zijn ellende, smart en droefenissen. Hij zal God moeten missen, maar hij *kan* God niet missen. Dat is de reden dat ze de nachten doorbrengen met klagen.

*'k Liet niet af, mijn hand en oog,
Op te heffen naar omhoog.*

'O God, zou ik nog bekeerd kunnen worden? Zou het nog kunnen voor een mens zoals ik ben? Want er zal er wel geen tweede op de wereld zijn, zoals ik ben.'

Weet je het ook, mensen? Het gaat op een eeuwigheid aan met ons allen. Als de eerste stap in ons leven verkeerd is, de tweede kan het niet goed maken. Onthoudt dat maar in je leven. Er zal eens een tijd in ons leven moeten komen dat we uitgepraat raken. Een tijd, dat we het niet meer bekijken en bezien kunnen. Dan zul je ze vinden in het verborgene, bij dagen en nachten. Dan is een man zo blij, zo schatblij, als zijn vrouw zegt: 'ik ga weg vanavond; zou je thuis willen blijven?'

Of dan is een vrouw zo blij dat ze met die man niet mee hoeft. Dan is die vrouw zo blij, niet dat ze die man niet liefheeft, maar ze heeft zo'n behoefte om haar hart voor God eens uit te storten.

Er was ergens een vrouw, die had maar opgezeten, bijna de hele nacht. Die man en die kinderen lagen al lang te slapen. Maar daar eindelijk, midden in de nacht, daar valt die vrouw op de vloer neer. Ze zei: '*O God, hier kom ik met alles. Amen*'. Want, dat is het enige wat er nog over is. Ze leven nog! Het kan nog, misschien. Maar dat is ook een puntje: het is de vraag of het voor *mij* kan. Dat het voor je vader, je moeder, je broer en voor je zuster nog kan, ja. Maar of het voor mij nog kan? Dan zeggen ze van binnen: '*nee man, voor jou kan dat niet. Was je maar nooit op de wereld gekomen. Had je maar nooit het levenslicht aanschouwd.*' Want straks, die eeuwigheid. O, die eeuwigheid. Dat wegzakken in die buitenste duisternis, waar weinig is en knersing der tanden. Waar ze nooit hun knieën meer voor God zullen kunnen buigen. Waar ze nooit meer tot God zullen kunnen roepen. Maar waar het voor één eeuwig afgelopen is. 'Och, was ik maar een dier geweest. Was ik maar een hond of een kat geweest. Maar nu, mens geweest! Mens geweest! En dan zo God te moeten ontmoeten, mijn Rechter, Die de zonden niet door de vingers zien zal, maar Die recht is in al Zijn weg en al Zijn werk.'

Nu kan een mens veel redeneren, geliefden, maar houdt het maar in uw gedachten: daar moet een begin uit God zijn. Als er geen begin uit God is, dan is het kwijt, dan is het eeuwig kwijt. Dat zal God van de hemel nu Zelf in uw harten moeten openbaren. Och, het zal onze arme zielen niet baten of een leraar of een kind van God dat tegen je zeggen zal. We lezen in Psalm 35:

*Vertrouwt mijn ziel in haar gewezen
En zeg haar: Ik ben uw heil alleen.*

Dat is in het Oude Testament.

En in het Nieuwe Testament: "Maar spreek alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen worden." Dus het is in het Oude en Nieuwe Testament allemaal hetzelfde. Dezelfde behoeften en dezelfde nood. Nu is God een God van orde. 'God heeft de middelen tot het einde meteen besloten', zegt Hellenbroek¹. God heeft de bediening en

¹ Vragenboekje, hoofdstuk 4 'Van de predestinatie', vraag 11

de verkondiging van Zijn Woord ons gegeven. Dat Woord, dat ons wijs kan maken tot zaligheid.

Als God je bekeert, dan staat er in Psalm 27: "Een ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel." Als het viermaal kerk was, gingen ze vier keer. U ook? Of is het met één keer genoeg? Of heb je aan twee keer genoeg? Dat volk zou er altijd wel willen zitten. Justus Vermeer zegt: *als er geen bijzondere zonden liggen, dan kun je er op rekenen dat je elke keer wat krijgt*. Maar: als er geen bijzondere zonden liggen. Dan eens dit, dan eens dat, maar ze krijgen elke keer wat. Soms bij het uitspreken van de zegen, soms in het gebed dat er gedaan wordt, en soms in de prediking van het Woord of in het lezen van een predicatie.

Het kan wel gebeuren, geliefden, dat ze er zo gemakkelijk onder zitten, dat ze zeggen: *ik wou dat die man maar door bleef praten*. Wij worden geroepen onszelf er onder te zetten, maar het is een grotere genade dat we er een plaats van God onder krijgen. Dan krijgen we Zijn Woord lief, Zijn dag lief, Zijn volk lief, Zijn knechten lief. We krijgen alles lief wat van God is. Het wordt geen last, maar een lust. Dan zeggen ze: hoe is het nu mogelijk dat die man nu alles op de preekstoel brengt? Hoe is het nu mogelijk? Zou die man nu alles van me gehoord hebben? Zou die man achter de deur hebben staan luisteren? Want wat ik vannacht tegen God verteld heb, wat ik vanochtend voor de Heere neergelegd heb, dat brengt die man zo maar woordelijk daar. Dat is een belofte, mensen: "Wat gij in het oor gesproken hebt, in de binnenkamers, zal op de daken gepredikt worden" (Lukas 12:3). En als je nu werkelijk, werkelijk, werkelijk eens om God verlegen wordt, dan zal God Zichzelf niet onbetuigd laten. O nee!

We hadden in onze gemeente op een zondagmorgen eens gemakkelijk de waarheid ontvouwd. Maar, gemakkelijk de waarheid ontvouwd, met opening gepreekt, dat wil nog niet zeggen dat het persoonlijk voor mijn ziel is. Ze gingen bij ons een versje zingen met de toepassing. Toen ik daar even op die stoel zat, toen zei ik: Heere, nu hebt U mij verwaardigd om de waarheid te mogen brengen, maar, dat het nu *mijn* hart ook eens raken mocht. En in de dadelijkheid gebeurde het, ineens zomaar. Dan word je gewaar, mensen: "En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen" (Jes. 65:24).

Och, mijn kwaal is gedurig dat ik geen behoefte heb, dat er geen nood is, dat het alles zo dragelijk is. Als het werkelijk eens nood is, och, dan ontfermt God Zich. Die lieve David zegt in Psalm 66:

*Die nimmer mij heeft afgewezen,
Noch mijn gebed gehoor ontzeid.*

Misschien zit er hier ook nog wel zo'n arme tobber tussen, ik hoop het. Ik wou dat je het allemaal was. Och mensen, ik kan niet te ellendig voor God zijn. De Heere zal het geroep van Zijn ellendigen niet vergeten. Dat is Zijn Eigen Woord en dat is Zijn Eigen getuigenis, dat eeuwig zeker is en slechten wijsheid leert.

Een ander ding: *de opening Uwer woorden geeft licht*. Dat zegt de Heere in Zijn getuigenis.

Nu nog eens een keertje terug, mensen. (We moeten elke keer maar terug.) De inhoud van het Evangelie is bedekt. Want, wat is de inhoud van het Evangelie? De inhoud van het Evangelie is Christus, in Zijn vernedering en in Zijn verhoging. Nu, die Persoon moet in ons hart en in ons leven geopenbaard worden. Tegenwoordig is het niet meer nodig. We zijn al berispt door een paar mensen (vanmorgen toen we uit de

kerk kwamen), dat we het Evangelie niet verkondigd hadden. Ze zeiden: 'we waren teleurgesteld'. Het kan best wezen hoor, ik ben met m'n eigen hele dagen teleurgesteld. Ik kan nooit meer schik met mezelf krijgen, dat is allemaal afgelopen.

Maar wat mankeert er dan toch aan, man? 'Je moet met de Heere Jezus beginnen.'

O, heb je de Catechismus wel eens gelezen?

Ja vanzelf, die kenden ze ook wel. Waar begint de Catechismus mee? "Hoeveel stukken zijn u nodig te weten om welgetroost te leven en eenmaal zalig te sterven?" Die man gaat in de tweede zondag over de kennis van de wet spreken. In de derde zondag over de oorsprong van de zonde. In de vierde zondagsafdeling over de onafwendbaarheid van onze ellende. Dan gaat hij een onderzoek instellen of er nog een mogelijkheid is om zalig te worden. Dan gaat de Catechismus dat Middel aanwijzen in de zesde Zondag. Ja, niet in de eerste vraag, hoor! Maar pas in de derde vraag gaat hij vragen: 'Wie is dan die Middelaar?' Dan laat die man dat weer een beetje rusten, en dan gaat hij over het geloof praten. Dan gaat hij over de Drie-eenheid Gods praten, dan over de Vader, over de schepping en de onderhouding. Pas in de elfde zondag gaat hij het over de Heere Jezus hebben. Dan gaat hij de Heere Jezus verklaren in Zijn namen, naturen, staten en weldaden.

Maar dat is de godsdienst van onze dagen. Die mensen willen allemaal verlost worden, maar zonder de kennis van de ellende. Als je dan zou zeggen: *man, heb je al eens van Adam gehoord*, weten ze er niets van. Daar zei eens een man tegen me, toen ik ergens naar de weg vroeg in Amerika: Adam? Die man, die van die boom gegeten heeft? Ik zeg: *ja man, dat is Adam*. Hij wist het in het eerst heel niet. Het duurde nog een poosje dat hij op die gedachte kwam dat het Adam was. Ja, jongens en meisjes, van Adam weten ze tegenwoordig heel niet meer af. En Mozes? Dan zouden ze zeggen: *wanneer heeft die man geleefd?* In zo'n tijd leven we, mensen. Als God het niet verhoedt, dan gaan we straks naar het heidendom terug. De bevindelijke en praktische kennis van de ellende en de weg der zaligheid gaat allemaal weg, als God het niet verhoedt.

Er is geen zaak zo bedekt en zo verborgen voor de mens, als de zonde. Maar ook is er geen Persoon zo bedekt als de Heere Jezus. We zien dat in de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw. Die vrouw was waarachtig tot God bekeerd. Maar dan in het einde gaat de Heere Jezus Zichzelf als de Zone Gods aan die vrouw openbaren. En dan die blindgeborene, zijn ogen waren al geopend. Die man heeft al van de weldaad gesproken en getuigd, die God hem gegeven had. Toch kende die man Christus niet. Hoe lang heeft de Heere Jezus gewacht om Zichzelf aan die man te openbaren? Toen de Farizeeërs hem uit de tempel geworpen hebben en toen hij buiten stond. Aan een buitenstaand mens! Toen heeft de Heere Jezus die man gevonden buiten de tempel. Die *mán* heeft de Heere Jezus niet gevonden, nee. De Heere Jezus vond die man. Toen ging Christus die man onderwijzen in de noodzakelijkheid van het geloof in Hem. Wat heeft die arme man toen gezegd, terwijl Christus daar recht voor hem stond? "Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven?" Toen zei Christus: "Die met u spreekt, Dezelve is het."

In Mattheüs 16 vraagt de Heere Jezus aan Petrus, wat hij van Hem denkt. Dan zegt Petrus: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods." Wat antwoord krijgt Petrus dan? "Zalig zijt gij, Simon, Bar-Jona! want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is." Dus de eerste Persoon moet de tweede Persoon ontdekken en openbaren. De derde Persoon moet Christus toepassen. Dat is naar Gods eeuwig getuigenis.

In Galaten 1 zegt de apostel: "Het heeft Gode behaagt (..), Zijn Zoon in mij te openbaren."

Nu is er een openbaring *van* Christus en een openbaring *door* Christus. Een openbaring door het Woord, maar een persoonlijke openbaring in ons hart. Als nu die Persoon geopenbaard wordt, wat dan? Dan wordt dat volk gewaar dat in de kennis van Hem het eeuwige leven te vinden is. Dan verandert er van binnen alles. De Heere Jezus zei tegen Thomas: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven."

Nu is het in het geestelijke precies eender als in het natuurlijke. Elk kind dat geboren wordt, brengt zijn eigen liefde mee. Als er in een rechte weg een kind geboren wordt, al zou het de 12^e of de 15^e zijn, dan hebben die vader en die moeder nooit een vergadering nodig om met elkander te bespreken of ze dat kind (dat op de wereld zal komen), lief zullen hebben. Dat kind brengt zijn eigen liefde mee.

Er was bij ons in Grand Rapids eens een ouderling die had er 17. En ze waren zó arm, zó arm. De mensen hadden bijna niet te eten. Zijn baas had geen kinderen, en zei tegen hem: 'zal ik er eens een paar nemen, voorgoed? Dan is in je gezin je last een beetje verlicht.' En werkelijk, die man ging er met zijn vrouw over praten. Want ja, 17 van die kinderen, en dan geen eten.... Tja..., Kees? Jan? Daar kwam een probleem. Op den duur was er niet één, die ze weg wilden geven. Dat kun wel je begrijpen, elk kind brengt zijn eigen liefde mee. En elke weldaad van de hemel brengt ook zijn eigen liefde mee.

Er komt nooit een mens in de hemel zonder droefheid en zonder blijdschap. Al Gods volk krijgt een droefheid naar God, maar ook een blijdschap in God. Dat kan bestreden worden en dat wórdt bestreden. Dan zeggen ze van binnen: 'dat zit allemaal maar in je hoofd. Het is alleen maar omdat je zo gemoedelijk bent.' Soms zeggen ze: 'het is allemaal van de duivel geweest.' Ze zeggen van binnen veel meer dan dat ze van buiten tegen je zeggen. Is het bij u ook zo? En toch, mensen, als we ooit in ons leven een weg gezien hebben buiten onszelf, als er ooit in ons leven een openbaring van Christus geweest is, dan blijft dat voor eeuwig liggen. Dat zal geen leed ooit uit ons geheugen wissen. Soms loopt het zo laag af, dat ze zeggen: 'O God, nu heb ik nergens lust meer in. Ik heb zelfs geen lust meer om tot U te roepen, geen lust meer om te bidden, geen lust meer om te lezen. Ik heb nergens zin meer in.' Het wordt soms zo ellendig, geen aantrekkingskracht meer, niks meer. Dan zegen ze van binnen: 'je zult wel een verworpeling zijn.' Ben je er ook nooit mee benauwd en aangevallen, mensen?

Want er komen tijden dat het bij u geen waarheid meer is, dat er niets waar is. Bij een ander wel, maar bij u niet. En och, ik durf het bijna niet zeggen, maar ik zal het maar zeggen. Misschien is het voor één of twee of drie, die er behoefte aan heeft. Soms kan het zo benauwd zijn, dat ze denken dat ze straks nog zonder enige godsdienst zullen sterven. Nu is een huichelaar er niet benauwd voor, die zijn nooit benauwd. Een huichelaar roemt over wat hij nooit gekregen heeft, en een arm kind van God zucht over wat hij mist. Lodensteijn zegt: 'de hoogste trap in de heiligmaking is "ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben".'

Christus moet geopenbaard worden. Het Evangelie moet *persoonlijk* aan ons verklaard worden. Ik zal proberen het nog eenvoudiger te zeggen. Er moet voor *mij* gepreekt worden, alleen voor mij. We kunnen in de kerk zitten en dat we met die man die preekt meegaan, en dat we zeggen: 'ja, dit en dat zit er in, dat is precies zoals ik het beleefd en ondervonden heb.' Maar we gaan de kerk uit en het is weer de oude knecht, een missend mens, een veroordeeld mens, een verdoemd mens en een vervloekt mens.

Want: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen."

Maar als nu persoonlijk geprekeet wordt tot onze ziel.... De Heere sprak tot Jakob in Bethel. En na 20 jaar (niet na twee dagen) kwam God er op terug. Toen heeft de Heere gezegd: "Ik ben de God van Bethel". Het komt terug als God eenmaal tot ons gesproken heeft. Ik ga er ook wel eens naar terug, maar dan loopt het slecht af. Dat wil zeggen: als ik er naar terug ga om *zonder God* mezelf te helpen. Om zonder God mezelf te helpen, daar ben ik ook toe in staat. Ik ben overal toe in staat, als God me niet bewaart. Ik wil mezelf maar helpen, buiten God om en buiten Christus. Daarom moeten mijn handen afgekapt worden, mijn voeten moeten afgekapt worden. Ik moet mijn armen en mijn benen breken. Ik hoop dat je zo'n dominee in Barneveld ook nog eens mag krijgen, met gebroken armen en gebroken benen. Misschien zitten er wel kinderen die zeggen: *wat moeten we met zo'n man beginnen?* (Want die kan niks beginnen, als z'n armen en benen gebroken zijn.) Ja, daar kan je heel wat mee beginnen, hoor. Dat zul je wel uitvinden. Zo één zal tot een zegen voor Gods Kerk zijn; geen 'dominee' hoor. Daar moet je maar niet om verlegen zijn. Vraag maar om een knecht van God, vraag daar maar om. Die de heilgeheimen, die de raadsels gaat ontknopen, en die met je naar binnen gaat. Kun je het volgen? Die naar binnen met je gaat. Want als het maar aan de buitenkant blijft, och, dat zal zo arm zijn. Dan kun je wel letterlijk een mooi preekje horen. Maar och, als de praktijk gemist wordt, dan zal Gods volk er geen voedsel onder krijgen.

Christus moet geopenbaard worden. Maar als Hij geopenbaard wordt, dan gebeurt er wat: "Dat gaf aan mijn hart vertroosting, geest en leven." Wanneer dat plaats mag hebben in het leven, dan is het: "de ogen die eens gezien hebben, zullen nooit meer terug zien."

Maar een mens gaat met alles afgoderij bedrijven, ook met Christus. Want dan gaan we straks met Christus proberen tot God te komen. Maar we zullen in ons leven moeten leren dat God met die Christus bij ons komt.

"Gedenk des woords tot uwen knecht gesproken." Nu staat er bij de profeet Jeremia: "God heeft wat nieuws op de aarde geschapen: De vrouw zal de man omvangen." De kerk zal Christus omhelzen nadat ze door Christus omhelst zijn. "Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken." Die vrede, dat wil ik vanmiddag noemen: een kleine hemel. Want och, die ziel heeft al zoveel onvrede in zijn hart gehad. Het is een wonder dat hij zijn verstand nog heeft. Het is een wonder dat ze er nog zijn, dat ze nog niet in de wanhoop zijn weggezonden. Maar om nu eens een ogenblikje in te leven, wat we met de kerk gaan zingen uit Psalm 119 vers 83:

*Wat vreê heeft elk, die Uwe wet bemint!
Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten.
Ik, HEER', die al mijn blijdschap in U vind,
Hoop op Uw heil met al Uw gunstgenoten;
'k Doe Uw geboôn oprecht en welgezind;
Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.*

Toepassing

"Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken." Daar zijn ze bij geweest. Dat hebben ze gehoord.

Ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord.

'k Vertrouw op God, door genen vrees gestoord;

Wat sterv'ling zou mij schenden?

O mensen, daar liggen voor een kind van God in zijn leven plaatsen en ogenblikken waar God tegen hen gesproken heeft. Nu kan er wel veel tegenop komen, en er kan alles tegenop komen. Maar dát blijft liggen.

"Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken." Toen God gesproken heeft in hun ziel, dat is geweest met Goddelijk gezag en met Goddelijke autoriteit.. Dat is gezalft door God de Heilige Geest. Er zijn ogenblikken voor dat volk geweest dat ze het gekust hebben, dat ze het aan hun hart gedrukt hebben, wat God gesproken heeft. Nou lees je van de profeet Elia dat hij door de kracht van die spijze 40 dagen en 40 nachten ging, totdat hij bij de berg Horeb kwam. Tot hij in het verbond opgelost werd (dat is de betekenis), in de vastigheid van het verbond der genade.

"Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken." Dan zullen er ogenblikken voor dat arme volk van God zijn, dat al was die grote kerk van Barneveld hier vol met duivels, die hun betwisten zullen, dan zal die ziel zeggen: 'nee, dat is gebeurd. Wat er nog van me terecht zal komen in het eind van mijn leven, dat weet ik niet. Maar dat God gesproken heeft, dat staat boven alles.' O daarom, "vrees niet, gij wormpje Jakobs, gij volkje Israëls! Ik help u, spreekt de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Israëls!" "Maar nu, alzo zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob! en uw Formeerder, o Israel! vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn." Luistert toch niet elke dag naar de duivel. Geef dat ongelooftoch geen voet. Ja maar, je kunt beter dokter zijn dan patiënt. Maar, zeg ik de waarheid niet? Zijn het leugens? Het is een oneer voor God om Hem zo te wantrouwen. Wat God spreekt, is de waarheid.

"Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken." Als God in je leven spreekt, in welke weg dat ook is, dat blijft liggen en dat behoudt zijn kracht. Dat zal ook in de donkerste nachten van lijden en beproeving, van strijd en van moeite, als sterren blinken aan de donkerste hemel. Och ja mensen, het is niet zoveel dat God tegen je spreekt, dat moet je niet denken. Ten eerste omdat er te weinig behoefte is en ten tweede omdat ik het maar verzondig. Ik ben veel gauwer geneigd om de hoogte er mee in te gaan, dan de diepte. Afgoderij. Misschien zijn jullie wel anders. Misschien zit er hier wel niet zo'n ellendige als ik ben. Misschien breng je het er veel beter van af. "Veertig jaren heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht, en heb gezegd: Zij zijn een volk, dwalende van hart, en zij kennen Mijn wegen niet." Zo moeten we naar de hemel. Dus er blijft geen roem voor ons over. Daar blijft geen roem over.

"Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken." Nu is er nog wat, er is geen einde van. Als het dan nog eens terug mag komen, dan komt het met nog meer kracht en met meer autoriteit terug en nog veel dieper, nog veel betekenisvoller dan dat het 30 of 40 jaar geleden was. Je moet er op rekenen: de inleving van een belofte is groot, maar de uitleving daarvan is wat anders. Als God spreekt, leef ik het in met een innerlijke blijdschap. Het wonder dat God nog aan me denkt, en het wonder dat God nog tegen me spreekt, want dat ben ik nooit waardig. Dat kun je begrijpen...

Het moet hoge nood zijn, als God wat tegen je zegt. Er kan wel wat in je gedachten komen. Als we onder waarheid groot geworden zijn, dan gebeurt dat gedurig. Maar dat God eens persoonlijk tegen je spreekt!

En met alles wat van beneden is, ga ik naar boven. En met alles wat van boven komt, ga ik naar beneden. Al zou ik tot eer van God wel willen leven, maar ik moet het inleven en uitleven tot oneer te leven. Waarom besla je nog langer onnuttelijk de aarde? Och, er is ons niets toevertrouwd.

Als God in ons leven nu eens terugkomt, dan zien we het elke keer anders als dat we het van tevoren gezien hebben. Ik zei daarnet: als we het krijgen, dan leven we het in met blijdschap. Maar met droefheid moet ik het uit gaan leven. Ik was nog jong toen de Heere me eens beloofde: "Daarom, ziet, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden" (Hoséa 2:5). Ik ben zo blij geweest. Ik was misschien 17 jaar. Ik ben zo blij geweest dat de Verbondsgod een verbondsbelofte vast in de Verbondsmiddelaar had gegeven aan mijn ziel. Maar nu die uitleving na zoveel jaren. "Ik zal uw weg met doornen betuinen." Van alle kanten verwond. Van alle kanten door de doornen gestoken. En dan het vlees, "want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet" (Rom. 8:7). We proberen dat het wel kan, maar de Heere Zelf zegt dat het niet kan. Dan krijgen we ook altijd onszelf maar terug, en zinken we in onszelf maar terug. Zou het nu ooit wel eens anders worden? Nee mensen, dat vooruitzicht heb ik niet meer en God verwacht van mij ook niets meer. Maar het moet allemaal geleerd worden. Het uit een boekje lezen, zal niet helpen. "En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn" (Jes. 54:13). Maar de wegen die daartoe leiden - dan moet ik mijn vlees en bloed kruisigen. "Mijn ziel is moede vanwege de doodslagers." "Mijn straffing is er alle morgens." En nu zó door te moeten sukkelen door dit Mesech der ellende, zoals Ledeboer zei:

*Door diepten en door dalen
Door bossen, dicht en vol begroeid
Zo menigmaal gesloten voor de stralen.*

Dan weten we het niet meer, van de ene dag in de andere. Een mens moet volgzzaam gemaakt worden, om dat Lam te volgen.

Nu nog wat, en dan gaan we eindigen. We hopen er vanavond mee verder te gaan. Een blijvende behoefte en een onafscheidelijk gevolg. Jongen, meisje, man, vrouw, kind, om nu dit in te leven: als het alles schijnbaar tegengaat en als God ons van alle kant afbreekt, als we van alle kanten de dood maar in moeten en God geen pardon voor ons heeft, om God dan eens te gaan bedanken dat Hij het zó doet. Maar dat zal je wel tranen kosten, mensen, dat gaat zo maar niet, hoor. Dan is het een wonder dat God nog aan je denkt. Een wonder, dat God je niet overgeeft. Een wonder, dat God nog terugkomt. Een wonder dat je nog gekust mag worden met de kussingen van Zijn mond. Dat je een kruimeltje geloof mag oefenen, zoals de kerk van de oude dag:

*Gij zult mijn kruis eindigen hier;
Want goedertier
Zijt Gij gestadig;
Het werk Uwer handen zult Gij
Volvoeren vrij,
O Heer' genadig. (Psalm 138:4, Datheen)*

God zegene Zijn woord aan jong en oud, klein en groot, tot de ere en tot de verheerlijking van Zijn doorluchte Naam.

"Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken." Och mensen, ben je al ooit eens verlegen geworden dat God eens tegen je spreekt? Nog nooit? Is het nog nooit gebeurd dat je op een verborgen plaatsje kwam en dat je zei: 'O God, zeg nog eens wat tegen me. Ik zal sterven als U het niet doet, ik zal omkomen, als het niet gebeurt. Ik kan niet meer langer leven.' Och mensen, "de wereld gaat voorbij, en haar begeerlijkheid." De wereld is leeg en je hart is ook leeg. Het is allemaal leeg zonder God. "Want die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE." Er is blijdschap in God door Christus voor een arme, verloren zondaar. Als God je nu tuchtigt, als God de diepte met je ingaat, als God je vlees niet spaart, als dat vlees aan de posten blijft hangen, als je zeggen moet: 'O God, er blijft niks meer van me over.' Ga dán maar eens zingen:

*Heilig zijn, o God, Uw wegen;
Niemand spreek' Uw hoogheid tegen.*

Er schreef eens een vrouw² aan Rutherford, een Godvrezende vrouw, wier man God had weggenomen. Ze vroeg aan Rutherford: *waarom God haar man weggenomen had?* Rutherford gaf ten antwoord: *dat is omdat God je huwelijksliefde ook hebben wil.* Daarom heeft God je man weggenomen. Daarom heeft God misschien je vrouw, je kind ook weggenomen, om die liefde te hebben.

Och mensen, we zijn zo diep ellendig. We zijn afgodendienaars, dat is al wat het is. En om nu die enige, ware God te aanbidden en lief te hebben, en ons op Hem te verlaten voor tijd en eeuwigheid. Het is niet anders dan zoals je oude leraar³, die in 1949 gestorven is, vroeger zei. We hebben het hem ook zo vaak horen zeggen: *'aan God genoeg, en nooit genoeg van God te kunnen krijgen'*. Ik wens dat u allen, jong en oud, klein en groot, vaders en moeders.

God gedenke nog onder het oordeel, onder de slagen en onder de plagen. Hij zegene Zijn woord tot verkwikking. Ik kan het niet oplossen. Maar ik hoop dat, wat u vanmiddag gehoord hebt, nog tot onderwijs mocht zijn in de weg des Heeren. Dat het je ziel nog begerig mocht maken om vanavond nog een ogenblik naar het laatste van de tekst te komen luisteren. Amen.

Slotzang: Psalm 2 vers 7

*Welzalig zij, die, naar Zijn reine leer,
In Hem hun heil, hun hoogst geluk beschouwen.
Die Sions Vorst erkennen voor hun HEER';
Welzalig zij, die vast op Hem betrouwen.*

Ontvang nu de zegen des Heeren.

De genade van onze Heere Jezus Christus; de liefde Gods; en de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen. Amen.

---

² Mevrouw Kenmur, zie brief 235

³ Ds. J. Fraanje

4. Een veel betekende prediking van de kleinste dieren der aarde

Zingen: Psalm 54:1

Lezen: Spreuken 30

Zingen: Psalm 119: 17.

Zingen: Psalm 118:9

Zingen: Psalm 43:3, 4

Mijn geliefden.

Wat is er een groot onderscheid op te merken tussen de Farizeeër en de tollenaar waarvan de Heere Jezus sprak in Lukas 18. Allereerst zeer zeker het onderscheid dat God gemaakt had krachtens Zijn soeverein welbehagen in Christus, dat openbaar wordt in de verkiezing en de verwerping. Dat is een onderscheid zo groot als er bestaat tussen leven en dood, tussen licht en duisternis.

Doch om maar één zaak nader te noemen, de Farizeeër had niets anders te doen dan te danken. Lees het zelf maar in die gelijkenis. De Farizeeër stond vooraan en de tollenaar achter in de tempel. De Farizeeër had er zichzelf gebracht, doch de tollenaar was achter in de tempel gekomen getrokken door de liefde des Vaders.

De Farizeeër dankte God dat hij niet was gelijk andere mensen; geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, ook niet gelijk die tollenaar. De Farizeeër was zo ingenomen met zichzelf dat hij in zijn schatting boven alle andere mensen stond. Er was in zijn leven geen gemis, geen gebrek. Hij walgde niet van zichzelf.

Hoe geheel anders was het toch bij die tollenaar. Hij stond van verre; hij durfde zijn ogen niet op te heffen naar de hemel. Hij sloeg op zijn borst zeggende: *"O God wees mij zondaar genadig"*.

De tollenaar had niet anders dan schuld, zonde, ellende, veroordeling en gemis. Zeker Gods volk blijft geen vreemdeling van danken, ze worden er toe opgewekt in Fil. 4: 6 en 1 Tim. 5: 18. Denk ook maar aan wat de apostel Paulus betuigt in Kol. 1: 12: *"Dankende de Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben aan de erve der heiligen in het licht"*.

En om niet meer voorbeelden te noemen, Petrus schrijft in zijn eerste brief 1: 3: *"Geloof de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons heeft wedergeboren tot een levendige hope door de opstanding van Jezus Christus uit de doden."* Hun blijdschap en sterkte bestaat ook daarin dat zij in de hemel een biddende en dankende Hogepriester hebben aan de rechterhand des Vaders. Ja eenmaal zullen zij de naam des Heeren eeuwig danken. Doch wat ze hier leren is, dat het voornaamste stuk der dankbaarheid het gebed is. Het licht van de Heilige Geest dat hen bestraalt en innerlijk verlicht, ontdekt in hen de duisternis der zonde. Die Heilige Geest brengt hen in de behoefte om te wandelen in het licht des levens. Denk ook maar aan het ootmoedige kinderlijke gelovige gebed van de man naar Gods hart in Psalm 119: 17; wat we straks met elkander zongen: *"Geef mij verstand met Goddelijk licht bestraalt."* Dat gebed blijft voor de ganse Kerk van de grootste betekenis. Ook geen noodzakelijker gebed geliefden, is er voor elk mens op aarde, omdat wij in Adams val en diepe bondsbreuk Gods Beeld zijn verloren. Daardoor missen wij het verstand van God en Goddelijke zaken. Gods Woord tekent de natuurlijke mens in Eféze 4: 18, als: *"Verduisterd in het verstand en vervreemd van het leven dat uit God is."*

O wat jammerlijk diep is de mens gevallen in het paradijs. Hij heeft geen verstand meer over gehouden en dwaalt in onwetendheid en onkunde van God voort en van al

datgene wat hij nodig heeft om welgetroost te kunnen leven en eenmaal zalig te sterven.

Helaas de natuurlijke en van God vervreemde mens heeft van dat gemis geen besef en daarover heeft hij ook geen bekommring. Daar is bij hem geen behoefte aan dat Beeld Gods dat hij verloren is, en ook niet aan dat verstand met Goddelijk licht bestraald. Uit kracht van opvoeding en onderwijs, ja soms door een overrede consciëntie moge dat gemis zijn verstand en zijn gevoel raken, maar in geen geval zijn hart. Dat heeft alleen plaats bij degenen, die zaligmakend overtuigd worden. De zaligheid bestaat in missen, zoeken en vinden. Gods Geest ontdekt ons aan wat wij missen, en diezelfde Geest doet uit dat gemis tot God roepen. Tot die God, Die alleen machtig is alle gemis te vervullen.

De apostel Johannes schrijft in 1 Joh. 5: 20: *"Doch wij weten dat de Zone Gods gekomen is en heeft ons het verstand gegeven, dat wij de waarachtige kennen."*

Om verstand met goddelijk licht bestraald wordt Gods overtuigde en ontdekte volk verlegen. Hoe meer het licht des Geestes ons bestraalt, des te meer leren wij onze dwaasheid kennen en wordt ons gemis openbaar. Ja het gebed van David komt Gods volk nooit te boven. Wat weinige kennis hebben zij van God; van Zijn Wezen, van Zijn Personen, van Zijn Deugden en Volmaaktheden, van Zijn besluiten en van het oogmerk van al Zijn wegen.

Paulus had geoefende zinnen gekregen en had veel van God geleerd, doch wat ernstig was zijn zielszucht in Fil. 3: 10, betreffende de Persoon van de Middelaar. *"Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding, Zijnen dood gelijkvormig wordende."*

In de hemel is alles volmaakt, ook de kennis van God, maar hier is alles ten dele en onvolmaakt. Wat dringt Gods Woord gedurig aan op de noodzakelijkheid en de onmisbaarheid van die geestelijke kennis en van dat geheiligd verstand opdat wij ons hart op onze wegen zullen zetten: *"Geef mij verstand met goddelijk licht bestraald."* Dat mag ons gedurig gebed wel zijn, opdat we Zijn Woord recht mogen verstaan en ter harte nemen. Ook dan wanneer God ons onderwijst met voorbeelden uit het leven der dieren, ja van de allerkleinste, die er zijn op aarde, zoals wij daarvan een voorbeeld hebben in onze tekst, die u vinden kunt in Spreuken 30: 24-28.

24. Deze vier zijn van de kleinsten der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid wel voorzien.

25. De mieren zijn een onsterk volk; evenwel bereiden zij in de zomer hun spijs.

26. De konijnen zijn een machteloos volk; nochtans stellen zij hun huis in de rotssteen.

27. De sprinkhanen hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende in hopen.

28. De spinnenkop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen.

In deze tekstwoorden hebben wij : *"Een veel betekende prediking van de kleinste dieren der aarde":*

- I. Wat Gods Woord er van zegt.
- II. Wat Gods Geest er mee beoogt.

I. *Wat Gods Woord ervan zegt.*

"God is groot en wij begrijpen het niet." Zo mogen wij wel telkens uitroepen bij het aanschouwen van de grootheid Gods, die uitblinkt in al Zijn werken, vooral in de genade, maar ook niet minder in de natuur. "Al Uw werken zullen U loven." Job kreeg Goddelijk onderwijs door middel van de Leviathan en Behemoth, die behoren tot de grootste dieren die leven in de zee. Wij worden in deze tekst geroepen om stil te staan bij de mieren, konijnen, sprinkhanen en spinnenkoppen die behoren tot de kleinste dieren der aarde. Ook zij zijn door God geschapen en voortgebracht en God volvoert er Zijn raad mede in het natuurlijke leven. Bezien wij ook van nabij die kleinste dieren, dan moet het ons wel dringen tot de uitroep : "Hoe groot zijn Heere Uwe werken. Gij hebt ze allen met wijsheid gemaakt."

(1) Allereerst wordt hier van *de mieren* gesproken; en het is de overdenking wel waardig om te letten op hetgeen Gods Woord er van zegt. De merkwaardige eigenschappen van dit kleine vernuftige, gezellig levende insect, hebben reeds eertijds in hoge mate de aandacht der natuuronderzoekers getroffen en tot menig kernachtig spreekwoord aanleiding gegeven. Ze zijn klein en zwak en worden soms bij honderden ongemerkt vertrapt, toch gaan ze door vlijt en geregelde arbeid vele mensen te boven. Met ongelooflijke zorg waken ze over hun broedsel. Bewonderenswaardig is het instinct waarmede zij hun huizen met meerdere verdiepingen, zuilen, gangen, pilaren en verwelfselen bouwen. Zo net, als nauwelijks een mensenhand het vermag, zij slaan bruggen over het water; slepen bouwstoffen aan, met hun drieën of vieren als de last voor een te zwaar is. Bij aanvallen van vijanden halen zij hulptroepen, bezetten de uitgangen met wachtposten, ja in nood dragen zij elkander. Terwijl enigen de eieren en het broedsel voeden en verplegen, houden anderen de wacht, anderen reinigen weer de kamers of halen voor de achtergeblevenen spijs, terwijl het vermoeide gedeelte rustig slaapt. Salomo wijst ook in Spr. 6: 6-8 op hun vlijt, wanneer hij zegt: *"Ga tot de mieren gij luiaard, ziet hare wegen :en wordt wijs. Dewelke geen overste, ambtman, noch heerser hebbende haar brood bereid in de zomer, haar spijs vergadert in de oogst."*

Ook in onzen tekst wordt daar met nadruk op gewezen. Het is een onsterk volk, krachten hebben zij niet; wat kunnen zij nu verzetten of bereiken? Doch de waarheid zegt: *ze zijn wijs*. God heeft hen met een bijzondere mate van wijsheid voorzien. En die wijsheid openbaren zij daarin dat zij hunne spijs bereiden in de zomer. Ze nemen dus de geschikste tijd daartoe waar. De zomer is de tijd van het oogsten en van het inzamelen.

In de lente staat alles op het veld, en in de herfst zijn de velden leeg en in de winter is alles opgeborgen. Hoeveel mensen worden er beschaamd door de mieren. Menigeen denkt niet aan de tijd die komen zal, en in de tijd dat de mieren overvloed hebben lijden zij gebrek. Ze hebben de tijd niet waargenomen. Wat hebben de mieren een overleg, een volharding en welk een ijver leggen zij aan de dag. De deugden in zulk een klein lichaam zijn mede de merkwaardigste verschijnselen in de werken der natuur. Een dwingeland drijft soms met de zweep, knoet en revolver duizenden tot de arbeid, gelijk wij waargenomen hebben in de oorlogsjaren, die achter ons liggen. De mieren worden niet gedwongen, toch zijn ze vlijtig en hebben al hun zorg aangaande hun leven.

(2) Vervolgens wordt door Agur gesproken van *de konijnen*. Het konijn wordt in Gods Woord gerekend tot de onreine dieren, zie. Lev. 11: 5 en Deut. 14:7. De dichter van Psalm 104 zegt , dat de steenrotsen een vertrek zijn voor de konijnen; en Agur tekent hen *als een machteloos volk, die nochtans hun huis stellen in de rotssteen*.

Nu passen deze uitspraken al zeer slecht op het gewone konijn dat wij kennen, want vooreerst komt dat in West-Azië niet voor en bovendien leeft het ook niet in de steenrotsen. Daarom meent men algemeen dat het hier voorkomende Hebreeuwse woord vertaald moet worden door *klipdassen* of ook wel bergmuizen, die in de bergen van Palestina leven. De klipdas of bergmuis komt in zover overeen met het konijn, dat het plantenetend is, dat het een gespleten bovenlip en geen hoektanden heeft. Het gebit van een klipdas is alleen geschikt voor het kouwen van plantaardig voedsel. Zij wonen zeer gezellig bij elkander in het gebergte, koesteren zich in rijen op de rotsen in de zon, maar vluchten met angstige spoed in de rotsspleten, zodra een der op schildwacht staande makkers door een gillend fluiten een naderend gevaar aankondigt. De konijnen zijn machteloos, vreesachtig en weerloos. De rotsstenen zijn de schuilplaatsen der klipdassen, die zich altijd weer in de bergspleten terug trekken, om ook daar hun karig voedsel, plantenvoedsel te zoeken. De steenrotsen, die op de bergen zijn, zijn de ontoegankelijke schuilhoeken waar ze niet alleen voedsel en verkwikking zoeken, maar ook een woning om veilig te zijn. Wat een overleg. Ze weten zich te beveiligen tegen dreigende gevaren, die niet denkbeeldig zijn. Wat zij aan kracht missen, bezitten zij aan wijsheid.

De konijnen hebben dus een grote zorg over hun leven. Zij kennen en beseffen de gevaren, die hen van alle kanten omringen, en wat hen dan ook rusteloos doet zoeken naar een woning en schuilplaats waar zij geen gevaar behoeven te vrezen. In zichzelf hebben zij geen vermogen en kunnen dus zichzelf niet bewaken, maar nochtans, zo zegt de tekst, stellen zij hun huis in de rotssteen. Doch waar ook in dezen de nadruk op valt, is wel dit, dat ze dat verstand niet van zichzelf hebben, zij hebben het van God verkregen. Ze zijn door God met wijsheid wel voorzien.

(3) Wat *de sprinkhanen* betreft, in Lev. 11: 22, lezen wij van vier soorten die in Israël bekend waren. Johannes de Doper at sprinkhanen. 't Was een toespijs voor de armen. In Arabië eet men ze thans nog. De achtste plaag, die over Egypte kwam, bestond daarin dat God sprinkhanen zond over het ganse land. Ook lezen wij van zulk een plaag, dat aan te merken is als een groot oordeel inde dagen van Joël, (Joël 2: 2-11). De zuidoostenwind voert de vliegende sprinkhanen in dichte, geordende zwermen aan; zij strijken in wilde vaart op de grond neer, hun geluid doet denken aan een hevige hagel neerslag, of aan het gedruis van wagens, Joël 12: 5, 6 ; 9 : 9.

Van de sprinkhanen zegt onze tekst *dat zij geen koning hebben*, geen aanvoerder, *nochtans* gaan zij allen uit om voedsel, *zich verdelende in hopen*. Als goed geordende legers trekken zij voort, en zijn in hun loop niet te stuiten. Als een heerleger van miljoenen allen in het gelid, zonder wanorde. Wee het land dat door zo'n vijandig leger aangevallen wordt. Het is Gods leger, Hij monstert het en oorlooft er mede. Nog nimmer hoorden wij van een leger zonder generaal of opperbevelhebber; zelfs hoe kleine vereniging het is, er moet een bestuur zijn. En ondanks dat alles wat een verwarring wordt er dikwijls niet waargenomen in legers en verenigingen. Sommige insecten, bijv. de bijen staan ook onder leiding, zij hebben hun koningin.

Bij de sprinkhanen is dat niet het geval. Toch is er onder hen een wondervolle orde, als in een leger dat onder strenge tucht staat. Geen haarbreed wijken zij van hun plaats. Er is onder die sprinkhanen een wonderlijke eenheid. Vandaar ook dat zij zoveel uitvoeren en teweegbrengen als gevolg, van hun saamhorigheid. Faraö was er zelfs beducht voor. Dat instinct hebben die sprinkhanen echter niet van zichzelf. Ook zij behoren tot die kleine dieren die wijs zijn met wijsheid door God voorzien. God is de oorspronkelijke en zelfstandige wijsheid en het heeft Hem behaagd om die

sprinkhanen zulk een wijsheid te geven, dat er een eenheid, orde en discipline onder hen is, die hier tot exempel gesteld wordt, voor mensen met verstand en rede bedeed.

(4) Tenslotte worden wij gewezen op de spinnenkoppen. Ze worden in Palestina in talloze soorten aangetroffen. De spin is een insect, maar een even groot voorbeeld van vlijt in onze huizen als de mieren het zijn in het veld. Spinnen zijn zeer vernuftig in het weven van hare webben met een fijnheid en nauwkeurigheid die door geen kunst kan geëvenaard worden. De mieren lopen snel, de konijnen springen overal heen, de sprinkhanen vliegen van het een naar het ander, doch de spinnen kruipen. *Zij grijpen met hun handen* en spinnen een fijnen draad uit hun eigen ingewanden met zeer grote kunstvaardigheid.

In Job 8:14 is de web of huis van de spin het beeld van het vertrouwen der goddelozen dat op een onvaste grondslag steunt. Bij Jesaja 59: 5, worden de werken der goddelozen, die niemand waarlijk voordeel aanbrengen, en door de schijn bedriegen met spinrag vergeleken. De Talmud zegt: *"De toorn gelijkt in zijn aanvang op de draden van een spinnenweb, maar later wordt hij zo sterk als een wagentouw."*

Die spinnen zijn in de paleizen der koningen. Des zomers zijn de muren der huizen in het oosten als overdekt met spinnenwebben. Zo dicht maakt men geen huis of de spin komt er in. Zij kruipt zelfs tegen de muren op en sluipt listig door naden en spleten heen en komt daardoor zelfs in de paleizen der koningen, waar het dier zich achter de schotten en spleten verbergt, zodat zij niet te verdrijven is, welk een moeite er gedaan wordt haar te verdelgen, toch weeft zij haar broos en kunstig web zowel in de hut van de arme, als *in de slaapkamers der koningen*. Ja zij is zelfs te vinden in de sterkste vestingen, waar geen machtige vijand inkomen kan.

Hoe dikwijls haar web ook verbroken wordt, even kunstig en wijs alsof zij professor in de wiskunde was, maakt zij het weer klaar. Wellicht hebben wij in onze tekst aan een vergiftige spin te denken, die, hoe ook gevreesd door de voorzichtigste en schoonste huismoeder niet voor goed kan worden verdreven. Zij is zelfs in de paleizen der koningen, waar men niet gemakkelijk inkomt, doch zij is er te vinden. Zij is er niet uit te roeien en niet te weren. Wat er ook aangewend wordt om ze te verdelgen, de spin gaat voort niettegenstaande de moeilijkheden en ontmoedigen, die zij ondervindt. Als de ene goed gesponnen web weggevaagd wordt, gelijk ik reeds opmerkte, maakt zij slechts plaats voor een andere. Welk een schranderheid, die God geschapen heeft in de spin! God is groot, ook in het kleine. *Ziet dit zijn maar de uiterste einden Zijner wegen, en wat een klein stukje der zaak hebben wij van Hem gehoord. Wie zal de donder Zijner mogendheden verstaan?* (Job) Gods heerlijkheid straalt ook uit in het beleid der spinnenkoppen. Dat wij met diep ontzag voor die majestueuze God in het stof mochten bukken.

*"Zijn grootheid streeft het kloekst begrip te boven
Laat elk geslacht Zijn werk en almacht loven."* (Psalm 145).

Ziet geliefden, dat is nu in het kort wat Gods Woord zegt, van de vier die behoren tot de kleinste dieren der aarde.

II. *Laat ons nu in de tweede plaats onderzoeken wat Gods Geest met die prediking beoogt.*

De wijze prediker zegt *dat er een tijd is om geboren te worden en een tijd om te sterven*. De tijd om te leven is maar een schaduw, een gedachte dat de mens hier leeft; én toch heeft die korte tijd zulk een grote betekenis. Tussen de wieg en het graf moeten wij vóór- en toebereid worden voor de eeuwigheid. Zonder wedergeboorte kan

niemand het koninkrijk Gods zien. Elk mens hoelang of hoe kort hij hier op de aarde vertoeft moet Gods raad uitdienen, zowel de een als de ander. Een ieder krijgt hier zijn plaats en de een meer en de ander minder, bewust of onbewust, niemand zal te vergeefs op de aarde geleefd hebben. Doch het grote doel van ons leven is dat wij vrede met God zullen krijgen in het bloed des Lams. Maar wie beseft dat en bij wien weegt dat nu het zwaarste? Wat is het voorbeeld van de mieren dan toch beschamend voor de mens. Zij nemen niet alleen de tijd waar, maar ook de geschiktste tijd.

De mens leeft van nature alsof hij hier altijd leven zal. Zij zien dat de wijzen sterven, dat tezamen een dwaas en een onvernuftige omkomen en hun goed anderen nalaten. Doch niettegenstaande dat alles: *"Hun binnenste gedachte is, dat hunne huizen zullen zijn in eeuwigheid, hunne woningen van geslachte tot geslacht; zij noemen de landen naar hunne namen."* Psalm 49: 11-12.

De mens is uit de aarde aards. *Toch heeft God de eeuw in hun hart gelegd*, en de mens kan de gedachte van de eeuwigheid nooit uit zijn hart krijgen. Velen sluiten hun consciëntie met een brandijzer toe, weer anderen leven als Gallio, die zich geen van deze dingen aantrok, en menigeen slaapt rustig voort in zijn uitwendige belijdenis en aangenomen geloof. O wat is de mens een ellendig voorwerp geworden! Lot, die zijn rechtvaardige ziel in Sodom gekweld had, bij het zien en horen van hun ongerechte werken, moest nog door de engel uit die stad, die straks in vlammen zou opgaan, weggedreven worden. Ja, zelfs tegen Martha, die gelijk Maria en Lazarus door de Heere Jezus bemind werd, moest Hij zeggen: *"Martha, Martha, gij bekommert en verontrust u over vele dingen, maar een ding is nodig."*

Van nature verbeuzelt de mens zijn tijd, en brengt hij zijn leven in zorgeloosheid door. In alles wordt het openbaar dat de mens dood ligt in zonden en misdaden. Hij heeft in de val van Adam God tot een leugenaar gesteld. De waarheid heeft hij verworpen en de leugen aanvaard. Hij heeft een verbond gemaakt met de dood, en een voorzichtig gedrag met de hel. Zijn wegen houden de dood vast, het is maar: *"Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn."*

Elk ogenblik kan zijn leven worden afgesneden, doch helaas hij merkt er niet op. Hij steekt zijn pinnen vast in de aarde en weigert om voor God te buigen. Een eeuwige vijandschap heeft hij aangenomen tegen God, en dat leeft hij uit, bedekt en openbaar. Ja hij haast zich naar de rampzaligheid, wat het einde zal zijn van zijn leven, zonder God, buiten God en tegen God.

O beklaglijke staat waarin de mens verkeert. Hij slaapt als in het opperste van de mast met het wraakzwaard van Gods eeuwig recht boven hem, dat straks zeker op zijn hoofd zal nederdalen, zo hij in zijn natuurstaat blijft.

a. De mieren zijn wijs want zij bereiden in de zomer hunne spijs. Wij zijn niet wijs meer, maar dwaas. Wat een onderscheidende goedheid en genade Gods is het te leven onder het evangelie; onder de verkondiging van den enigen Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid. Gods knechten bidden alsof God door hen bade, *wij bidden van Christus wege laat u met God verzoenen.*

O wanneer een mens zijn ogen geopend worden voor, de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, wat een waarde krijgt dan de bediening van Gods getuigenis. Immers daarin wordt ons aangeboden het Brood des Levens; dat uit de hemel is nedergedaald en dat de wereld het leven geeft. Christus en Zijn gerechtigheid is de spijze, die alleen onze zielen kan vervullen en verzadigen. Zijn vlees is waarlijk spijs en Zijn bloed is waarlijk drank. Uit soevereine liefde gaf de Vader Zijn Zoon. Uit soevereine genade gaf de Zoon zichzelf. Uit soevereine ontferming nam de H. Geest het op Zich om op te

treden als Toepasser van de door Christus verworven gerechtigheid. De zaligheid vloeit uit een Drie-enig God, maar ligt ook geheel en al in Hem. En die zaligheid wordt nu voorgesteld aan allen, dit onder het evangelie leven, Zijn geluid gaat uit over de gehele aarde. Het is: *"O alle gij dorstigen komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt koopt en eet, wijn en melk, zonder geld en zonder prijs."*

Dat aanbod is zo ruim dat alle einden der aarde er toe worden opgewekt om te komen. De mieren nemen de tijd waar. Och of wij ook door Gods Geest verwaardigd werden de tijd waar te nemen. *"Zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid en alle andere dingen zullen u toegeworpen worden."* Matth. 6:33. De tijd waarnemen; de tijd des levens kostelijk achten. Zo lang als wij leven is de tijd der genade, de tijd om bekeerd te worden. Nu is het de welaangename tijd, nu is het de dag der zaligheid, 2 Kor. 6:3. Gods Woord echter zegt, dat de geschiktste tijd, de eerste tijd des levens is. *"Gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen en de jaren naderen van dewelke gij zeggen zult, ik heb geen lust in dezelve,"* Pred. 12: 1.

Of een mens twintig jaar is, dan of hij tachtig jaar is, hetzelfde wonder Gods moet aan hem verheerlijkt worden. Wij kunnen niet zeggen dat een mens in zijn jeugd vatbaarder is voor de bekering dan in zijn ouderdom. Wij liggen in de staat des doods en verdoemelijk voor God, reeds van het uur van onze ontvangenis af. Toch is het over het algemeen wel waar dat de meeste indrukken vallen in de jonkheid, en de meeste mensen die tot God bekeerd worden, dat voorrecht te beurt vallen in de bloei, van het leven. Een grote genade is het wanneer wij onze dagen leren tellen. Dan hebben we evenals de mieren, wijsheid van God ontvangen. 't Is geen vrucht van onze akker om tot God te roepen, en met heilbegerig verlangen uit te zien naar Christus, vragende: *"Is er nog een middel om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen?"*

Een mens, die zaligmakend door Gods Geest bewerkt wordt leert de tijd waarnemen. Het wordt in de tijd eeuwigheid voor hem. Hij gaat het beseffen dat hij tegen God gezondigd heeft en gedaan dat kwaad is in Zijn heilige ogen. Wat een diepe smart vervuld zijn hart bij de gedachte dat hij Gods deugden geschonden heeft, en zichzelf moedwillig beroofd van al die schatten en gaven, die God hem geschonken had in de staat der rechtheid. Hij wordt in de eeuwigheid geplaatst voor een heilig en rechtvaardig God. Dan wordt het metterdaad: *"Haast u en spoed u om uws levens wil."* Alles wordt vaarwel gezegd en bij dagen en nachten schreeuwen zij tot de Allerhoogsten. Zij erkennen zijn recht en ze smeken om genade. Ze zullen nu de plaatsen der ijdelheid niet meer bezoeken. God sneed de hartader der zonde af. En al zaten ze van hun prille jeugd onder de waarheid het wordt nu alles anders. Zij kunnen God niet ontmoeten. Nu wordt het zo dat er voor hen geen dierbaarder plaats op de wereld is dan onder het Woord Gods. Zij gaan het verstaan wat. Jeremia betuigde *"als ik Uw Woord gevonden heb, zo heb ik het opgegeten, en het was mij zoeter dan honingzeem."*

Nu gaan zij in de zomer hunne spijs bereiden. Het thuis blijven van Ruth was weinig. Ze gaan er telkens, wanneer er gelegenheid is, op uit, meteen lege zak en komen ook telkens met een volle zak terug. Ze moeten voor elk aartje bukken, doch. de maaiers hebben opdracht gekregen van die meerderen Boaz om bij handvullen te laten vallen voor die arme vreemdelingen. Ja Gods knechten zijn er ook nog goed mee, wanneer er zulke af nemers zijn. Zij kunnen het wel merken in hun bediening als er zulken onder verkeren, die een honger en een dorst hebben niet naar brood en naar water, maar naar de woorden des levenden Gods. Wat is het een kostelijke tijd als die geestelijke Ruth's

mee mogen eten en drinken en hun ziel onder de bediening verzadigd wordt als met vet en smeer. Dan zeggen zij met de oude dichter

*"Want veel beter is slechts een ure
In Uw Huis ; dan elders dit is klaar
Duizend zijn, beter is ook daar,
Een wachter te zijn aan de deur,
Dan 't is in der paleizenzoet
Der goddelozen met overvloed."* (Psalm 84 : 5),

Ze leven dan van sabbat tot sabbat en als er in de week hun nog gelegenheid word geboden om op te gaan onder Gods Woord dan grijpen ze dat met beide handen aan: Dan laten ze met de Samaritaanse vrouw hun watervat staan. Wat wordt het onderzoek van Gods Woord hen dierbaar. Ze offeren er gaarne hun nachtrust aan op. Ze krijgen God lief Zijn instellingen lief, Zijn dag lief, Zijn woord lief, maar ook Zijn volk. Zij kunnen zich bij dat volk niet rekenen, o nee, ze staan van verre, ze zijn naamloos.

Maar wat een waarde heeft het voor hen als zij al is het maar op een stoof er bij mogen zitten, of in een keuken mogen staan om dat volk te horen, wanneer ze vertellen wat God aan hun ziel gedaan heeft: O hun hart gaat open als dat volk uit de volheid van hun hart God mag roemen en prijzen en de Heere Jezus verheffen, die volle, algenoegzame Middelaar des Verbonds als het hoogste van hun blijdschap. Wat kan hun ziel wegdruppen onder de gebeden en uitstortingen des harten van dat ware Sion Gods voor het aangezicht des Heeren. Al durven ze dan zelf geen woord te zeggen, hoe menigmaal spreekt dat volk uit hun hart en neemt hen mee in hun verzuchtingen tot Gods troon. Wat zijn ze vaak verwonderd onder die gesprekken en wat menigmaal vragen zij het zichzelf af hoe het mogelijk is dat dit volk hun toestand zo precies neergelegd en hun leven zo verklaard. Soms horen ze op het gezelschap of in de kerk van de kansel hetgeen waar hun ziel de laatste nacht nog mee bezig was. O een kostelijke tijd, de tijd dat ze mogen inzamelen.

Zeker er is veel wat ze kwijt raken. De grond moeten ze uit alles verliezen, en alles schade en drek achten voor de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, doch dat alles komt op Gods tijd. Geniet het goede ten dage des voorspoeds. In die tijd krijgen ze veel, maar nemen er ook vaak wat bij. Gods volk wordt wel bewaard voor de wanhoop maar niet altijd voor doervloeiën. De tijd komt dat hun zakken worden leeggeschud op de dorsvloer, dat de dorsvlegel er over gaat en wat dan over blijft wordt nog in de windmolen geworpen. O wat vliegt er dan veel weg dat ze nooit meer terug zien. Doch dat neemt niet weg, ze worden door dat alles aan God verbonden, en kunnen nooit meer naar Moab terug. Ze smaken een genot dat ze in de wereld en in al hun uitwendige godsdienstplichten nooit gevonden hebben. Geen leed zal het ooit uit hun geheugen wissen. Het blijft voor de eeuwigheid bewaard. Nimmer zal het hen berouwen dat God die nood op hun ziele bond: Er is wat uit geboren dat geen duivel, geen zonde, ja zelfs de dood niet kan wegnemen.

En nu het eeuwige wonder, zij zijn als de mieren een onsterk volk, maar dat: *"evenwel"* bereiden zij hun spijs in de zomer. God verwaardigde hen er toe uit vrije ontferming. Hij zag uit soevereine genade op hen neder. Zij werden er toe bewerkt om hun heil in God te zoeken. Uit zichzelf zouden zij er nooit toe gekomen zijn, o neen dat willen ze graag erkennen. God werd hen te sterk en hij bond die nood op hun hart. Die nood, die hen deed uitgaan in het geloof met gebed en smeking tot de Bronader

van alle heil en zaligheid, tot vervulling van al hunne geestelijke nood voor tijd en eeuwigheid.

b. Wat Gods Geest ons door de konijnen heeft te leren is zeer duidelijk. De konijnen zijn een machteloos volk, vreesachtig en weerloos. Zo is het ook met al degenen die door Gods Geest zaligmakend zijn getrokken en levend gemaakt. Voordat God het genade wonder verheerlijkte aan de groten heiden apostel, was zijn naam Saulus, d.w.z. *"de sterke"*. Doch na zijn bekering, op weg naar Damaskus, werd zijn naam Paulus, dat is *"zwakke"*. Jacobs heupspier werd verwrongen aan Pniël en hij was hinkende aan zijn heup. Josafath betuigde: *"In ons is geen kracht tegen deze grote menigte"*. Zo wordt al dat volk in zichzelf machteloos en krachteloos. Gods Geest ontkracht hen, breekt hen uit al hunne sterkten, ontwapent hen. Zeker dat is een weg tegen vlees en bloed; een weg waarin alles wat van hen is tegen op komt. Wij willen wel overkleed maar niet ontkleed worden.

Wat is Christus hen vreemd en verborgen in het eerst van hun weg. Zonder dat Hij van de hemel geopenbaard wordt aan en in ons kennen wij Hem niet. *"Wie is Hij?"* zo vroeg de blindgeborene: *"opdat ik in Hem geloven moge."*

De aanvankelijk tot God bekeerden leven meer uit hun bekering dan uit Christus en hebben hunne sterkte in hunne bevindingen en ervaringen. Daar is voor Christus en voor Zijn kruis geen plaats in hun hart, zolang zij hun grond hebben in het gestaltelijk leven. Wat moeten zij ook met Jezus doen, zolang het aan hun zijde geen verloren zaak werd en het niet werd buiten hope.

En zie, nu is Christus de Rotssteen des heils, de Rotssteen Israëls, wiens werk volkomen is. Een rotssteen in de natuur is sterk, duurzaam, bestendig en hoog, In Job 39: 31 worden het genoemd: *"Vaste plaatsen"*. Zo vast dat ze nooit wijken, Jesaja 54: 10. De Heere Jezus wordt ook daarom genoemd in Jesaja 9:5: *"Sterke God"*. En in Jesaja 26: 4 lezen wij: *"Vertrouwt! op de Heere tot in der eeuwigheid, want in de Heere HEERE is een eeuwige rotssteen."*

Rotsstenen zijn veilige schuilplaatsen, waar men zich verbergen kan, en waar men zeker en gerust is. *"De naam des Heren is een sterke toren. De rechtvaardige zal daar henen lopen en in een hoog vertrek gesteld worden,"* Spr. 18: 10.

De dichter van Psalm 94 betuigt in vers 22 uit eigen zielservaring : *"Doch de Heere is mij geweest tot een hoog vertrek en mijn God tot een steenrots mijner toevlucht."*

Dat had hij ondervonden toen hij in grote verlegenheid verkeerde. David kon daar ook van mee spreken. Hoort hem getuigen in Psalm 27:5 *"Hij versteekt mij in Zijnen hut ten dage des kwaads, Hij verbergt mij in het verborgene Zijner tent, Hij verhoogt. mij op een rotssteen."*

Zo wordt Christus geroemd in Jesaja 4:6, als een hut tot een schaduw des daags tegen de hitte, en tot een toevlucht en tot een verberging tegen de vloed en tegen de regen. Christus heeft als zodanig alleen waarde voor een verlegen en nagejaagde vluchteling, die in Hem zijn veiligheid zoekt. 't Is zulk een, die een gezicht en volle overreding in zijn hart heeft gekregen van zijn staat buiten God en Zijn gemeenschap, als de aller-rampzaligste en ongelukkigste. In zichzelf is hij weerloos als de konijnen, gans ontbloot, doch hij wordt verlegen om verlossing een redding door de gerechtigheid van Christus. Buiten God kan hij geen verberging vinden, alles ontvalt hem. Waar hij vroeger zijn leven in had, dat is nu de dood voor hem. Van bekeerd wordt hij onbekeerd. *"Als gij eens bekeerd zult zijn, versterk dan uwe broederen,"* zo sprak Christus tot Petrus.

En daartegenover, de donders van Sinai klinken in zijn oren, de vloek van Gods heilige wet zinkt in zijn hart. De toorn Gods wordt van de hemel geopenbaard in zijn

consciëntie; hun schuld komt bloot, zowel erf als dadelijke zonden. Satans pijlen doorpriemen hun ziel; de dood grijnst hen aan als een koning der verschrikking. En wat ze al ondernomen hebben om vlakke te krijgen in hun ziel, het is alles mislukt. Vermoeid en belast zitten ze daar neder, veroordeelt en verlegen, beangst en benauwd van alle zijden. En zeker het is groot een gezicht gekregen te hebben op die rotssteen Christus. Op die Rotssteen, Die gescheurd en gekloofd is door de toorn Gods en de vloekstaf van Mozes. In Zijn gezegende wonden is een veilige verberging en zekere schuilplaats voor alle geslagene zielen.

Een weldaad wanneer de vastigheid, voortreffelijkheid en volkomenheid van Christus verklaard is geworden in ons hart, doch ook daar is geen rust in te vinden. Het baat die ziel niet of hij over die Rotssteen kan spreken, er bij zit, er op zit, of er tegen aan zit. Hij gaat gevoelen dat hij er in moet zijn om veilig te zijn en om vrede in zijn hart te hebben. En wat worden zij gewaar dat zij zichzelf nooit in die Rotssteen kunnen brengen. Welgaan zij in hun waarneming er al maar verder van af.

Geheel anders dan bij de huichelaars en bij het nabijkomend Christendom; is de zielservaring van Gods volk. De eersten klimmen tot Christus op, doch alles in eigen kracht, daar de laatsten met David moeten zuchten in Psalm 61:3: *"Leidt mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn."* Wat wordt het aan hun zijde een onmogelijke zaak. Van alle zijden dreigen de gevaren. Een vertoornd Richter boven hen, een openstaande schuld voor hen, een vloekende wet en een veroordelende consciëntie in hen. En dan die benauwingen van de Satan; die hun ziel beroeren bij dagen en bij nachten. *Ja waarlijk de afgrond roept tot de afgrond bij het gedruis van Gods watergoten.* Alles wat achter hen ligt daar hebben ze niets meer aan. Ze kunnen er geen gebruik van maken en de tweede Persoon, Die eenmaal in hun ziel werd geopenbaard verbergt zich achter het recht van God, waarlijk het is schrik van rondom.

En nu gaat het er niet om dat zij een ogenblik in die Rotssteen mogen vertoeven, doch voornamelijk en allermeeft om er in te wonen; gestadig er in te verblijven. De hoofdzak wordt om op het aller-nauwst en innigst met Christus verenigd te worden, om door Hem en met Hem verzoening met God te mogen vinden. De wetenschap dat ook voor hen persoonlijk Gods toorn is gestild en de wet van zijn vloek ontwapend, ja dat ze op een effen en vlak veld met God mogen komen, dat er niets meer tussen ligt. Hun innerlijke zielsbegeerte is om het volle gebruik van Hem te mogen maken. Dat zij al de heilzame vruchten van Christus zoen en kruisverdienste mogen genieten, en dat zo lang zij hier op aarde in de strijdende kerk zijn. Gedurig en telkens Zijn bescherming, Zijn hulp, Zijn, vertroosting en verkwikking mogen ondervinden. Dat zij, mogen zeggen: *"De Heere is mijn herder, mij zal niets ontbreken."* Psalm 23: 1.

En nu dat *"nochtans"*. Hetzelfde wat Asaf betuigde in Psalm 73:12, Datheen:

*"Nochtans wat mij Heer wedervaart,
Ik hang u aan zijnde bezwaard."*

Dat nochtans dat Habakuk deed uitroepen in zijn geloofsroem: *"Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en er geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zou, en de velden geen spijs voortbrengen, dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal en dat geen rund in de stallingen wezen zal. Zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in de God mijns heils."*

Dat is het nochtans des geloofs waardoor, men door alle zwaarigheden heen worstelt. Dat *"nochtans"* des geloofs, dat uit een hart voortkomt dat geheel op God vertrouwt. *Wij, die geloofd hebben, zegt de apostel Paulus, "gaan in de rust."* *"Het geloof*

overwint de wereld," (1 Joh. 5: 24). *Door dat geloof hebben zij koninkrijken overwonnen en gerechtigheid geoefend, de beloftenissen verkregen,"* (Hebr. 11: 33). Hebben zij dat geloof nu van zichzelf? O nee, zij kunnen geen ding aannemen tenzij het hen uit de hemel gegeven zij. De Heilige Geest plant het geloof in het hart van de uitverkoren zondaar in de wedergeboorte, als een Goddelijk vermogen. Maar die zelfde Geest verleent hen ook genade om het geloof te mogen oefenen.

Alles wat van God hen gegeven wordt, ook in de oefening des geloofs komt op hun rekening. Wie kan het ooit vatten? In zichzelf zijn ze niets, dan is het een machteloos volk, maar in God doen ze moedigste daden. O dat ingaan in Christus, dat nauw verenigd worden met, Hem, dat omhelzen van Zijn Persoon, en dat *ja en amen* zeggen op al wat Hij gewrocht heeft. Dat zalige en zoete rusten in God door Christus.

De gezegende toepassing des Heiligen Geestes ging er aan vooraf en daarop volgde hun gelovige aanneming. Gods volk wordt in die Steenrots gebracht, gelijk Lot in Zoar en zit daar zoals Noach in de ark. Het is Zijn eigen werk, dat eeuwig juichen zal tot Zijn eer en heerlijkheid. En zie geliefden dat is een huis dat nooit in de vlammen kan opgaan, maar ook een huis dat hen nooit wordt opgezegd.

*"God is ons God en blijven zal,
Hij heerset met kracht overal."*

Wat een verwaardiging! Zij zullen er eeuwig God voor danken. Hun huis van eigengerechtigheid afgebroken en gesloopt, maar om in Christus een vrije woning eeuwig te verwerven. De konijnen leren ons dus vereniging met Christus te zoeken, en in Hem geborgen te worden voor tijd en eeuwigheid, Fil. 3: 8. Och, of wij het recht ter harte mochten nemen.

c. Trachten we nu in de derde plaats te onderzoeken wat Gods Geest ons te leren heeft met hetgeen dat ons geboekstaafd staat van *de sprinkhanen*.

Ze leren ons allereerst de noodzakelijkheid en daarna de nuttigheid van de vereniging met Christus en met elkander. De zonde heeft alles verwoest en uit elkander gerukt. Los zijn we van God geworden en ons zelf hebben we uit de gemeenschap Gods gescheurd. Haters van God zijn we geworden en elkander hatende. In het paradijs was een volmaakte harmonie tussen een heilig God en de mens die daar stond versierd met het beeld. De zonde heeft in de hemel al een aanvang genomen toen een deel, van de door God geschapen engelen niet langer aan God onderworpen wilden zijn, en niet tevreden waren met de plaats waarop God hen gezet had. Ze zijn uit de hemel gestoten, en hebben zich met helse woede geworpen op het eerste mensenpaar, dat volmaakt uit des Makers hand was voortgekomen.

Het doel van satan was in de grond, der zaak om God zelf te treffen, doch ook de algehele verwoesting te bewerken van Adam en Eva; ja van het gehele menselijke geslacht. Dat geslacht was door God geformeerd om zijn Schepper recht te kennen en van harte te dienen met Hem in de eeuwige zaligheid te leven, te loven en te prijzen. Helaas, Eva luisterde naar het verleidende woord der slang, en Adam, ons verbondshoofd, at mede van de vrucht des booms. En leefden zij tevoren in liefde, vrede en eensgezindheid met God en met elkander, wat een droeve scheiding en schrikkelijke breuk kwam er door de zonde. Beide onze eerste ouders zijn van God afgevlucht en zijn door de val in vijandschap gekomen tegen God en elkander.

Adam wierp de schuld op zijn vrouw en Eva op de slang. Straks verbitterde Kain tegen Abel, zodat de laatste als slachtoffer viel en zijn onschuldig bloed vergoten werd op de aarde.

En zie, daar ligt de grondslag van alle verdeeldheid en onenigheid, die u op de wereld ziet nawerken, op de vreselijkste wijze. De openbaring daarvan zien we in de grootse slachtingen, die onder de mensen worden aangericht. En niet alleen daarin maar lees ook wat de Heere Zelf zegt door de profeet Micha (cap. 7: 6) : *Want de zoon veracht de vader, de dochter staat op tegen hare moeder, de schoondochter tegen hare schoonmoeder, eens mans vijanden zijn zijne huisgenoten.* O ons bestaan is uit kracht van onze val niet anders dan verwoesten en verderven.

En nu .zou er van onze zijde nooit geen sprake zijn van herstel van die breuk en van vereniging, ware het niet dat God van eeuwigheid redenen uit Zichzelf genomen had. *God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende.* En die gezegende Verbondsmiddelaar heeft Zich in de eeuwigheid vrijwillig gegeven om in de volheid des tijds de geslagen breuk te helen en weer verzoening en vereniging tot stand te brengen. Als de Heere Jezus betuigt: "*Schouwt het aan, gij allen die over de weg voorbijgaat, is er smart gelijk deze Mijne smart*", dan verklaart Hij, dat Hij in Zijn diepe vernedering als Borg de smart gedragen heeft van die verwoesting, die wij door de zonde teweeggebracht hebben.

Maar eeuwig wonder, Hij heeft ook die schuld op Zich genomen, gedragen en uitgedelgd, om alzo herstelling tot stand te brengen. Bij dat dierbare kruis van Christus krijgt Maria als weduwe een zoon in Johannes en valt er een vereniging. Een vereniging, die zijn grond heeft alleen in Christus, door Hem is tot stand gekomen. Zonder de vereniging met Christus is er geen ware gemeenschap met God, maar ook niet met elkander d.w.z. geen vereniging die stand houdt. Die vereniging met God, door het bloed des Lams is onmisbaar om te leren kennen voor tijd en eeuwigheid, en zo die vereniging plaats mag hebben in de tijd, dan krijgen wij ook verbinding met al degenen, die uit God geboren zijn. Als wij God tot ons deel krijgen, dan krijgen wij ook Zijn volk als cadeau erbij. Gods Geest werkt vereniging en verbinding. Zie het maar op het Pinksterfeest te Jeruzalem, toen God zovelen in Sion geboren deed worden. *Ze hadden alle dingen gemeen, en zij waren, volhardende in de leer der apostelen en in de gemeenschap en in de breking des broods en in de gebeden.*

Toen God Zijn genade verheerlijkte zijn ze van stonde aan gebonden geworden aan God en zijn ze gekomen onder de heerschappij van Koning Jezus "*Ik toch*" zo zegt de Vader in Psalm 2: 6, "*heb Mijn koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid.*" En onder de scepter van die Koning worden zij allen verzameld, doch krijgen ook betrekking op elkander.

*"Al komen zij dan ook uit verre landen,
Hunne zielen smelten saam ineem
Het zijn kinderen van een Vader,
En van hetzelfde huisgezin,
Zij bestaan elkander nader,
Dan de band van aardse min."*

Voor al dat volk blijft er over het gebed van David uit de kennisneming, die ze opdoen in hun hart en leven: "*Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams.*" Dat wordt hun allereerste levensbehoefte omdat de zonde hun hart uiteen scheurde.

Van de sprinkhanen staat: *zij gaan allen uit.* Nu, dat volk gaat uit de wereld omdat God hen er uit trok. Abram uit Ur der Chaldeeën, Lot uit Sodom, Ruth uit Moab. De Moorman van Candacé uit het Morenland. Zij gaan allen uit. Jozef van Arimathéa was lid van het Joodse Sanhedrin en Nicodémus een leraar der wet, doch beiden gingen 's nachts uit tot de Heere Jezus Al was het eerst verborgen, op een tijdstip dat niemand.

het kon zien, toen Christus gestorven was aan het kruis gingen zij ten aanschouwe van heel de godsdienst naar Pilatus om het lichaam van Christus.

Zij gaan allen uit; Izak ging uit in het veld om te bidden, tegen het naken van de avond. Gods arme volk wordt opgewekt *om uit te gaan en te aanschouwen de Koning Salomo met de kroon waarmede zijn moeder hem kroonde op de dag zijner bruiloft en de dag der vreugde zijns harten*, opdat dat gezicht hun zou vernederen, maar ook uitermate bemoedigen.

En het is wat een bijzondere en gezegende verwaardiging als de Heere Jezus als de Bruidegom van Zijn kerk zelf tot Zijn bruid zegt: *"Kom Mijn liefste laat ons uitgaan in het veld, laat ons vernachten op de dorpen,"* Hoogl. 7: 11. O dat uitgaan uit onszelf, uit de dienstbaarheid van de wet, uit al ons doen en laten, en dat rusten alleen in Christus en op Zijn volbracht Middelaars werk. Dat uitgaan dat ze zichzelf kwijt mogen worden en overgaan in een Drie-enig God en in het verbond der genade, dat van geen wijken en wankelen weet. Wat zal het zijn als zij eenmaal voor altijd mogen uitgaan uit het Mesech der ellende, doch bovenal uit het lichaam der zonde en des doods. Hun ziel verlangt er wel eens naar. De dag des doods zal beter zijn als de dag dat ze geboren werden. Want op dat uitgaan volgt een ingaan in de vreugde huns Heren, om Gods aangezicht in gerechtigheid te aanschouwen en verzadigd te worden met Gods beeld.

De sprinkhanen gaan allen uit om voedsel te vinden.

Zo is het ook met Gods volk op de aarde. De Israëlieten moesten in de woestijn elke dag buiten hun tenten manna rapen, het brood dat uit de hemel regende. Zo moet al dat volk er uit om voedsel voor hun ziel te zoeken. In zichzelf hebben ze het niet wat hun verzadigen kan en elkander het geven dat kan ook niet. "Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk, die zullen op de naam des Heren, vertrouwen." Welke genade God aan Zijn volk ook verleent, al worden ze. statelijk verzekerd van hun aandeel aan God en Christus, door de Heilige Geest, toch hebben ze nodig telkens uit te gaan. Uit te gaan tot die Heilfontein Christus tot de Bornput van Bethlehem, tot dat manna dat verborgen is. Uit te gaan tot Christus, om van Hem gebruik te mogen maken tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en Verlossing. Maar ook dat uitgaan gezamenlijk tot Gods troon, vooral in tijden van zware druk en kruis. Dat gezamenlijk uitgaan wanneer donkere wolken hangen boven land en volk en Gods kerk bedreigd wordt, zij liepen als een stroom Hem aan. Maar ook anderzijds, wanneer God uitkomst schenkt en verlossingen vindt, dan worden ze ook geroepen om uit te gaan.

*"Komt laat ons samen Israëls Heer,
De Rotssteen van ons heil, met eer,
Met God gewijde zang ontmoeten." (Psalm 95: 1).*

Dat gezamenlijk uitgaan onder de reine inzetten en bediening door God nagelaten aan Zijn kerk. Welk een rijke zegen bereidt God Zijn volk daaronder, en welk een vergenoeging schenkt het hem oneindig veel meer dan dat de wereld ooit gaf. Zij wachten elkander daartoe op, als zij met Paulus het elkander toeroepen: *"Zo laat ons tot Hem uitgaan"*, enz. Hebr. 13: 13.

De sprinkhanen verdelen zich in hopen. Dat wil ook zeggen, dat des Heeren. gunstgenoten partij kiezen voor God, maar ook als, een geordend leger verenigd door Christus met elkaar de Naam des Heren aanroepen en strijden tegen de zonde. Mozes koos de partij, de zijde van het verdrukte volk van God, dat onder zware dienstbaarheid zuchtte in Egypte, Hebr. 11: 24. Ruth koos ook partij in Ruth 1: 16-17.

David verklaarde het openlijk tegen Michal. Saul's dochter, zijn eigen vrouw, die hem smaadde toen hij huppelde voor de ark: *"Met deze dienstmaagden, waarvan gij zeidet; met dezelve zal ik verheerlijkt worden."*

Zij kiezen partij voor God. Eli viel zichzelf af, toen God zijn kinderen wegnam op zulk een vreselijke wijze, en hij viel God in Zijn recht toe. Job ging aan de zijde des Heren staan, toen hij betuigde: "Hij breng over mij, wat Hij over mij bescheiden heeft," Job 23: 14. God gaat bij dat volk boven alles.

Zij verdelen zich in hopen. Eendracht maakt macht. De hand kan tot de voet niet zeggen: Ik heb u niet van node. God geeft er Zijn hoge goedkeuring over, wanneer dat volk gezamenlijk optrekt, om de ere Gods en het welzijn van Sion te zoeken. Niets is profijtelijker dan dat, en het versterkt de band van waarheid, vrede en liefde tot God en tot elkander. Dierbaar is de vereniging des Geestes, het is een onderpand van de hemel. Maar ook tot lof van God zal het zijn, en tot elkanders stichting, wanneer zij als in gesloten rijen, nauw verbonden mogen strijden en pal staan tegen de duivel, wereld en zonde, opdat ze eindelijk de volkomen overwinning en triomf met Christus mogen behalen,

d. En nu tenslotte wordt onze aandacht nog een ogenblik gevraagd voor het doel dat Gods Geest beoogt met de beschrijving van *spinnenkoppen*.

Spinnenkoppen behoren wel tot de verachtste insecten die er op de wereld zijn. Zo ook Gods kinderen. Het zijn verachte fakkels in de ogen dergenen die gerust zijn, in zichzelf waardeloos, maar bij God uitverkoren en dierbaar.

Spinnenkoppen zijn altijd bezig. Zij grijpen met de handen. O hoe moest elk mens er op gezet zijn, terwijl hij leeft in een onverzoende betrekking met God om Gods sterkte aan te grijpen en vrede met Hem te maken! Zijn leven mocht wel een bekommring zijn om daartoe te geraken, daar toch in het graf geen verzinning en geen wetenschap meer zijn zal. Wat moet het Gods volk niet aanzetten, om te grijpen naar het eeuwige leven, 1 Tim. 6: 12. Diezelfde apostel Paulus, die daartoe zijn geestelijk zoon opwekt en vermaant, verklaart aan de gemeente van Filippi (cap. 3: 12), in betrekking het stuk der heiligmaking : *"Niet dat ik het alreeds gekregen heb; of alrede volmaakt ben, maar ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht; waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben. "*

Als een brandhout uit het vuur wordt Gods volk gegrepen. Dus wij moeten gegrepen zijn om te kunnen grijpen. Wanneer Paulus dan spreekt over, het grijpen naar het eeuwige leven, bedoelt hij het grijpen, zoals de lopers in de wedstrijd grijpen naar de hangende prijs, aan het einde van de loopbaan. Men boog zich voorover en het gehele lichaam strekte men er naar uit. De gehele loop wordt grijpen naar, en het einde wordt grijpen naar de prijs. Wat Gods volk is beloofd en voorgesteld is het eeuwige leven, ook wel voorgesteld als de kroon der rechtvaardigheid, weggelegd voor degenen die de goeden strijd gestreden en de loop voleindigd hebben. Gods volk is een stad bereid; een zaligheid waarvan zij hier de voorsmaken reeds mogen genieten.

Zij zijn in de wedergeboorte verenigd door het geloof in Christus, en, die de Zoon heeft, die heeft het eeuwige leven. Van zichzelf hebben ze daar geen betrekking op gehad. Alle leven hebben zij in Adam verbeurd en verzondigd. Zij hebben de geestelijke, de tijdelijke en eeuwige dood zich waardig gemaakt. Doch uit soevereine liefde en genade hebben ze in de tijd van Gods welbehagen, in het uur der minne, dat waarachtige geestelijke leven ontvangen. Christus, Die het oorspronkelijke leven is heeft in de staat Zijner diepe vernedering dat leven verworven, doordat Hij al de eisen van Gods wet volbracht heeft. Hij heeft het leven en de onverderfelijkheid aan het

licht gebracht, 2 Tim. 1:10. En nu zijn Gods uitverkorenen lijdelijk in de verwerving van dat leven; geen zucht hebben zij er aan toegebracht. Christus heeft de pers alleen getreden en niemand van de volken was met Hem. Maar zij vallen er ook geheel buiten, wat betreft de schenking van dat leven. O wat wordt bij aanvang en bij voortgang hun dodelijke en diepe armoede openbaar. God Zelf maakt hen van dood levend. *De ure komt en is nu dat de doden zullen horen de stem des Zoon Gods; en die ze gehoord hebben zullen leven.* Hij onderhoudt dat leven, beschermt dat leven, maar snijdt hen ook af van alles, waar zij hun leven in gezocht hebben, opdat met mede weten van hun eigen, ziel Christus hun Leven zal zijn, (Kol. 3:4). Zij zijn er toe verwaardigd door Gods Geest om Christus aan te nemen Joh. 1:12. *Zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden.* En dat is geschied met afgekapte handen, als een arme en verlorene in zichzelf.

En wat er dan na die weldaad voor dat volk nog overblijft? Om met hun handen te grijpen? In Psalm 68:32 lezen wij *dat Morenland zich zal haasten zijn handen tot God uit te strekken.* Een heerlijke belofte. Om door het geloof gebruik te maken van Christus tot heiligmaking. Om met de emmer des geloofs te putten uit de Fontein der Hoop, uit de Put der levende wateren. Om steeds meer uit de volheid van Christus te ontvangen, genade voor genade. Dat aangrijpen van Christus tot al datgene waartoe Hij van de Vader geschonken is, (1 Kor. 1: 30). O, opdat Christus door het geloof meer en meer in hen wone en zij in de liefde geworteld en gegrond zullen zijn! Dat bediend worden van die grote Bedienaar des Heiligdoms en des waren tabernakels, opdat, de zonde gedood, de werken des vleses verbroken en eigen zin en wil gekruisigd zal worden. Ja dan leeft Christus in hen tot de ere des Vaders Dat grijpen door het geloof, om van Christus kracht te ontvangen, om te lopen de loopbaan hen voorgesteld, ziende op de overste Leidsman en Voleinder Jezus

Dat grijpen van Christus tot een geheel verlaten op Hem, in Wie de zaligheid gewaarborgd is, maar ook de ingang in het nieuwe Jeruzalem straks verzekert. Hij heeft de ere des Vaders gezocht en verhoogd, en Zijn doel niet gemist. O wat een dierbare werkzaamheid om zo door Gods lieve Geest Christus te omhelzen en gedurig Zijn stem te mogen horen, en als vrucht daarvan te mogen zeggen: *"Mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig Goed."* De Emmaüsgangers grepen Christus ook vast, (Lukas 24: 29).

Doch dat volk komt ook gelijk de spinnenkoppen in de paleizen der koningen. Dat staat daar ook zeer zeker geschreven in Gods Woord als een beschamend voorbeeld voor de groten der aarde. Immers ook zij hebben nodig leringen te trekken uit het exempel van de spinnenkoppen, voor het hoge en zeer verantwoordelijke werk waartoe zij zijn geroepen. Ja voor elk mens ligt in het voorbeeld van de spinnenkoppen zulk een voortreffelijk onderwijs doch inzonderheid voor Gods volk. Met die paleizen der koningen wordt geestelijk bedoeld het hemelhof, het binnenste heiligdom; het liefde harte des Vaders. Hoe Gods kinderen daar komen? Door de wonden van Jezus, *"Niemand komt tot de Vader, dan door Mij,"* zo sprak Christus Zelf in Johannes 6: 44.

Door Zijn dierbaar bloed betaalde Christus al de schuld van Zijn volk en bracht voor hen de verzoening teweeg. Maar daardoor opende Hij ook voor al Zijn gunstgenoten, die verse en levendige Weg tot de troonzalen des hemels. Christus is de Ladder Jacobs, waardoor God afdaald tot Zijn volk, maar ook waardoor dat volk opklimt tot de hemel. Vele hindernissen zijn er gedurig op de weg. O wat wordt er veel in het

werk gesteld uit- en inwendig, om het alles af, te breken en hen die toegang te beletten! Waar zouden wij beginnen, en waar zouden wij eindigen; wanneer wij het alles op moesten sommen, wat Gods volk hier tegenkomt? Dag en nacht is alles op de been, om de weg tot het heiligdom te sluiten, te versperren, toe te muren, ja, om innerlijk de vrijmoedigheid des geloofs weg te nemen. Eén dode vlieg doet de zalf des apothekers stinken. Degenen, die er kennis van hebben, weten er wel alles van, hoe zich alles opmaakt, om dat volk van God af te halen. Alle dingen zijn wel oorbaar, maar alle dingen stichten niet. Wat kan er onder de toelating niet plaats hebben, en wat kan er zich veel afspelen in stad Mensenziel!

En die strijd is menigmaal het hevigst, wanneer de ziel het dichtst bij God geweest is, of ook, wanneer zij het verst van God af zijn. In welke verwoestingen wordt dat volk menigmaal gebracht. De duivel ligt wel aan een ketting, doch wat kan hij brullen tegen dat erfdeel des Heren, hij weet de zwakste plekken, de karakterzonden van dat volk. O stonden wij altijd maar op de wacht. *"Welgelukzalig is de mens, die geduriglijk vreest."* Wat worden zij menigmaal verleid, voor zij het weten en beseffen. Wat legt de wereld gedurig strikken en lagen.

En om niet meer te noemen, hun grootste vijand zit binnen in hen, het is hun eigen verdorven vlees. De zonde maakt scheiding en het minste dat er opdoet, wordt de vrijmoedigheid weggenomen en hebben zij geen doortocht tot de hemel. Doch omdat God voor Zijn Eigen werk instaat en Hij Zijn volk niet eindeloos zal kastijden, breken er gedurig ogenblikken aan, dat Gods kind mag doordringen.

Die meerdere Simson droeg de poorten van Gaza op de berg, in Zijn doorluchte hemelvaart, en verleent hen een vrije toegang door de poorten der gerechtigheid. Dan klimt hun geroep door tot in Zijn paleis, Psalm 18: 7.

Dan vervrijmoedigt Gods Geest hen; want hoe zouden zij het van zichzelf durven en kunnen, zo onwaardig en verbeurd, om te komen tot in de troonzalen des hemels? Als 't geloof eens werkzaam is; en de ziel mag steunen op Christus' volmaakte gerechtigheid, dan zeggen zij met Paulus en roepen de kerk toe: *Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd*, Hebr. 4: 16.

De spinnenkoppen volharden. Gedurig wordt alles afgebroken en weggevaagd, doch ze houden vol. Zo is het ook met Gods volk. *Die volharden zal tot de einde zal zalig worden.*

Van zichzelf hebben zij dat niet, doch zij volharden door de kracht Christi die in hen verheerlijkt wordt. Wanneer zij zo volharden en in het harte Gods terecht mogen komen, dan genieten zij een zoete rust en zalige vrede. Dan zijn ze eens boven het stof, dan blijven er geen bezwaren meer over, dan is alles goed. Dan smaken zij de dadelijke gemeenschap Gods. Dan zijn ze in die stad, waar de vijand geen pijl in schieten kan. Dan ligt de zonde er onder. Dan verheffen zij Gods lof, ja, dan mogen zij instemmen met de dichter van Psalm 118: 9

"De Heer' wou mij wel hard kastijden", enz.

TOEPASSING.

Met een kort woord van toepassing moge ik thans besluiten. Wie onzer zal nu niet overreed zijn van de noodzakelijkheid om steeds te bidden: *Geef mij verstand met Goddelijk licht bestraald?* Dat onze oren door Gods Geest werden geopend, en onze

harten werden ontsloten voor dat onderwijs dat in deze ure tot ons kwam, door middel van de vier dieren, die behoren tot de kleinsten der aarde.

Verschrikkelijk zal uw ontwaken zijn, onbekeerde sterveling, die nooit lering zult getrokken hebben uit het verhandelde, en die met Maria nooit terecht gekomen zijt aan de voeten van de Heere Jezus. *Och of ze wijs waren, zij zouden op hun einde merken!* Kain blijft buiten de hemel, doch ook voor de dwaze maagden wordt de deur voor eeuwig gesloten. Dat de ere Gods eens ging wegen op uw hart, en het belang van uw onsterfelijke ziel werd opgebonden, eer het voor eeuwig te laat zal zijn. God doe u nog inkeren tot uzelf, en hij verwaardigde u, jong en oud, om de Heere te zoeken, terwijl Hij nog te vinden is en Hem aan te roepen, terwijl Hij nog nabij is. Zoekt schuiling voor uw schuldige en naakte ziel in die rotssteen Christus. Buiten Hem zal het een eeuwig omkomen zijn. In Christus, in de Klove der steenrotsen is beveiliging en bescherming. Leer verzoening zoeken met God in het bloed van Christus, terwijl Hij nog staat en wacht om u genadig te zijn. In die gemeenschap is alleen vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Zoekt vereniging met Christus. Indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden. Kiest de zijde van God en van Zijn volk, want voor dezulken alleen is er toekomst. U mocht met de spinnenkoppen leren kruipen, kruipen, voor God en kruipen tot Gods troon. O dat niets u tegenhouden mocht om Hem te zoeken, en door het geloof uw sterkte in God te vinden. De zaken in ons verstand te hebben zal voor de eeuwigheid te kort schieten, doch Gods Geest mocht het graveren op de tafelen van uw hart. Stel u dus niet gerust met een oppervlakkige beschouwing ervan, doch dat God het u alles onderwerpelijk en bevindelijk mocht leren.

Volk des Heeren, veel zal er in deze waarheid liggen, waarvan u geen vreemdeling bent; maar ook voor velen, is er veel wat nog gemist wordt. Bracht het u in levendige behoefte en bekommernis voor het aangezicht Gods. O die zorgeloosheid en lusteloosheid! God verlosse u ervan en doe u tot de volmaaktheid voortvaren. Ons hart mocht wel kloppen bij de gedachte aan ons leven. Wat is de praktijk menigmaal ver van de belijdenis. De belijdenis is zo gereformeerd en zuiver doch vaak zo in strijd met onze uitleving. God make ons eerlijk en oprecht, ontdekke alle schadelijke en schandelijke wegen. Gods Geest geleide ons in een effen land. God reformere Zijn kerk, en make ons voorzichtig als de slangen en oprecht gelijk de duiven. Hij geve ons getrouw te zijn voor God en voor elkander. Gods Geest wordt veel ingehouden, ook vanwege het onoprechte leven van Gods kinderen. *Ik zou hen wel verlossen, maar zij spreken niet dan leugen tegen Mij*, Hoséa 7: 13. Onze wijsheid mocht eens dwaasheid worden om als een verloren zondaar en zondares door het geloof de toevlucht tot Christus te nemen. Hij alleen is de Zoon van Gods welbehagen, en in Hem is de Vader verheerlijkt.

Dat uw leven, volk des Heren, alleen zij uit Christus. Leef hier als vreemdelingen. Steekt uw pinnen niet vast in, bedenkt de dingen die boven zijn. Laat uw leven een stervend leven zijn aan alles, waardoor God niet aan Zijn eer komt. Wandelt in ootmoed en vreze Gods. Doe alle toorn en vijandschap verre van u. Leeft in vrede. Zoek het heil van Sion; *wel moeten zij varen, die haar beminnen!* Dat uw ziel gezet werd, meer en meer op de gedurige oefening des geloofs, om het rechte gebruik van Christus te mogen maken. *"Hierin", zo sprak Christus, "wordt Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vruchten draagt."* Die oefening des geloofs zal vruchtbaar zijn en aanzetten tot goede werken.

Zoek veel verkeer met de hemel. Esther was in dertig dagen niet bij de koning geweest. Hoe lang is het van ons geleden? De bruid zegt in Hoogl. 1: 4: *"De Koning*

heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren." Veel verkeer aan de hemel zal ons verhouden van de zonde, doen toenemen in heiligmaking, maar ook het verlangen verlevendigen om altijd bij de Heere te zijn.

Nu, de God aller genade zegene tot dit einde Zijn woord, en make het vruchtbaar door Zijn Geest in onze harten, tot verhoging van Christus en verheffing van Zijn driemaal heilige Naam. Amen.

Nazang : Psalm 43 : 3, 4.

5. Een antwoord aan de bruid in het verlangen van haar ziel

Grand Rapids, 28 mei 1963

Psalm 91 : 1
 Jesaja 41:1-18
 Psalm 23 : 1 en 2
 Psalm 43:2
 Psalm 17:8

Hetgeen wij u uit Gods woord hopen voor te lezen, kunt u beschreven vinden in de profetieën van Jesaja, en daarvan het 41^e kapittel, het eerste gedeelte.

Onze hulp, is in de Naam des HEEREN die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den HEERE, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

GEBED

Heere, Gij hebt ons tot in de avondstond van deze werkdag nog gedragen en nog verdragen; nog niet afgesneden uit het land der levenden; maar nog een naam en een plaats gegund op de voetbank van Uw aanbiddelijke voeten. Verneder ons onder Uw krachtige hand. Bedeel ons met diepe indrukken van de hoogheid en de majesteit Gods. Maar ook van onze diepe ellende, onze onwaardigheid en helwaardigheid. Dat we God leerden kennen in Zijn algenoegzaamheid, onszelven in onze verdoemelijkheid en Christus in Zijn dierbaarheid. En daar zullen we het mee kunnen doen op weg en reis naar die grote eeuwigheid. Neem nog reden uit Uzelven.

Gij hebt de deuren van Uw huis nog geopend ter onderscheiding van zovelen die niet kunnen; en van anderen die er geen lust in hebben, geen betrekking op hebben, hebt Gij ons nog bewelddigd dat we hier voor een ogenblik nog mogen neersitten. Verleen ons wat we van node hebben, zowel in het spreken als in het horen. Waar we in alles toch zo steil en diep afhankelijk zijn van de invloeden van de Heilige Geest. De kerk van de oude dag heeft het betuigd:

*Zo wij sterk zijn, daarvan hebt Gij alleen de eer;
 Vermogen wij ook iets, zulks alles komt, o HEER'
 Van Uw goedheid; die ons bescherming is bevonden.
 Is 't dat wij benauwd zijn, nu of te eniger stonden,
 Gij o heilige God Israëls, hoog verheven,
 Zijt ons Koning tot Wien wij ons gans'lijk begeben.*

HEERE, laat in deze avond Uw Woord geopend mogen worden. Uw knechten kunnen het ook niet. Gij alleen, Heere Jezus, Gij hebt de sleutels der hel en des doods. En Gij zijt die Almachtige om de deuren van Uw getuigenis te openen, maar ook om de poorten des hemels te ontsluiten. Om ons hart te verbreken, wat als koper en ijzer is en nog intrek daar te nemen, om de troon des satans neer te werpen, om de kracht der zonde te verbreken en om Uw genade nog grotelijks te verheerlijken.

Gij mocht ons verblijden met Uw daden. En dat Uw woord nog mocht zijn tot opbouw van Uw kerk en Uw Sion, tot bevestiging in het allerheiligste geloof, tot onderwijs van degenen die de weg niet weten en die met David zo menigmaal moeten instemmen:

Daar mijn ziel, omringd door duisterheên;

Zo dikwijls van verlangen is bezweten.

Dat zondaren nog bekeerd en geleerd werden, vijanden met God verzoend en goddelozen gerechtvaardigd mochten worden. En dat Uw volk zich in U verblijden mocht en dat we voor onze eigen ziel, onder de bediening van Uw woord nog gesterkt mochten worden met nieuwe moed en kracht; met verse olie overgoten.

Gedenk aan de zieken en kranken. Die moeder die in de dag van morgen weer terug hoopt te keren en ook die dochter die weer in het huis van haar ouders zal komen, na de operatie; geef ze samen genade om U ervoor te erkennen. Maak het verder wel, ook met anderen, die voor de poorten des doods en der eeuwigheid liggen. U kent de omstandigheden. Dat ze voorbereid en toebereid mochten worden. En in andere omstandigheden en moeilijkheden, sommige gezinnen en families, Heere, Gij mocht Uzelf over hen ontfermen. Wat is het leven hier op de wereld! Het uitnemendste is moeite en verdriet. En waar Gij de bijzondere noden kent in de gemeente, och ontferm U nog naar ziel en lichaam beide. En wees nog een God des aanzien en des veelvoudigen ontfermens.

Neem ons voor Uw rekening. En zegen ook Uw woord. In de vergeving van onze misdaden en in de betoning van Uw Goddelijke trouw en gunst en goedheid. Om Christus' wil. Amen.

Zingen nu met elkander van Psalm 23 en daarvan het eerste en het tweede vers.

Inmiddels wordt voor de school gecollecteerd.

Psalm 23 vers 1 en 2.

Geliefden.

Het woord van onze overdenking waarvoor wij bij vernieuwing uw aandacht vragen, kunt u opgetekend vinden in het Hooglied van Salomo, het 4^e kapittel, het 6^e vers. Waar Gods Woord aldus luidt:

Totdat de dag aankomt en de schaduwën vlieden, zal Ik gaan tot den mirreberg en tot den wierookheuvel.

Tot dusver

Wij hebben, geliefden, de vorige week erop gewezen, dat in deze tekst *een antwoord gegeven wordt aan de bruid, ten opzichte van verlangen dat in haar ziel was.* Zoals we opgemerkt hebben heeft Christus in het eerste gedeelte van Hooglied 4 Zijn kerk wonderlijk geroemd. Geroemd, niet zoals zij is in zichzelf, maar zoals zij is in Christus. Gelijk de apostel Paulus daarop wijst wanneer hij zegt in Filippensen 3: "Zovelen als wij volmaakt zijn, laat ons hetzelfde gevoelen, laat ons naar dezelfde regel wandelen" Daar gaat het vanzelf over de volmaaktheid van de kerk in Christus. En die bruid, zat innerlijk met een raadsel. Ze kon eigenlijk niet begrijpen waarom Christus haar zo roemt; zo buitengewoon roemt. *Waarom wordt dan die kerk niet opgenomen in de hemel?*

Dat is vanzelf een vraag die menigmaal voorkomt, vooral in het eerste leven, wanneer een ziel verkeert in de eerste liefde. Wanneer alles zo teer ligt en wanneer de wereld

onder de voet ligt. Later komen er andere tijden. Dan worden ze hun eigen ook een raadsel; en nog véél meer als in het eerste. Maar daar zullen we verder niet over spreken, op dit ogenblik. Want anders dwalen wij misschien teveel af en we zijn vanzelf geroepen om toch met een enkel woord iets te zeggen over de tekst. Dus, wij hebben de vorige week gehoord *welke vraag er leefde in het hart van de bruid*.

Nu willen we vanavond met de hulpe Gods verder stilstaan bij:

1. Het veel betekenende antwoord, voor het ware volk van God.
2. En tenslotte het hart opwekkende in dat antwoord, ten opzichte van de toekomst van Gods kerk.

1. *Het veel betekenende antwoord, voor het ware volk van God.*

Totdat de dag aankomt. De eerste vraag is vanzelf: wat betekent dat? Welke dag wordt er mee bedoeld? Wij lezen in Gods woord, in Zacharia 14 vers 7: "Het zal een enige dag zijn, die de Heere bekend is." En die profetie van Zacharia 14 wijst op de komst van Christus in het vlees.

Totdat de dag aankomt, staat er hier. Hier gaat het over een andere dag. Het gaat hier over die dag waarvan ge ook leest in de Handelingen der apostelen, het derde kapittel, het 21^e vers, waar gezegd wordt door Petrus, *dat de hemel Christus moet ontvangen, tot de tijd der wederoprichting aller dingen*. De herdenking van de hemelvaart van Christus ligt weer achter ons. En wij hebben zondag nog gehoord, dat de discipelen de Heere Jezus hebben nagestaard, ook zelfs toen een wolk Hem weggenomen heeft uit hun gezicht. Ze zijn maar blijven kijken. Totdat ze van die twee engelen, die door God uit de hemel gezonden waren, het hemels onderwijs hebben ontvangen in het stuk van de hemelvaart van Christus. Toen zijn ze niet meer naar de hemel blijven kijken. Dat wil zeggen, uitwendig. Toen ze dat onderwijs gekregen hebben, toen zijn ze dadelijk teruggekeerd naar Jeruzalem. En daar hebben ze met een vergadering van ongeveer 120 personen, hun tijd doorgebracht met bidden en smeken.

En eigenaardig, we zullen dat terloops maar even opmerken, eigenaardig dat in dat gezelschap - vergeef me, dat ik dat nu zo eens uitdruk - die *oude moeder* ook nog was. Je weet wel wie ik met die oude moeder bedoel, hé? Maria; die vrouw is nooit meegegaan met de anderen naar het graf, op de morgen van de eerste dag der opstanding. Toen is Maria thuis gebleven. Maar, na de Hemelvaartsdag is zij naar de kerk gegaan en heeft zij die dagen bij de discipelen doorgebracht. Je weet vanzelf wel waarom ze niet naar het graf gegaan is. Waarom dat zij alleen thuis bleef. Ik heb het wel eens verteld, dus je kan het weten. Maar een mens is zo vergeetachtig, vanzelf. Ja, dat ben ik ook. Dus ik zal je er heel niet hard over vallen. Maar Maria is thuis gebleven omdat onderaan de voet van het kruis, Christus al voor haar opgestaan is! Ja. En daarom moest die vrouw niet meer naar het graf. Dat is de verborgenheid. Waarom Maria d'r eigen nu bij al die andere mensen gevoegd heeft, bij die 120, dat is omdat die vrouw bij al de genade die God haar had geschonken, nog een gemis in haar ziel gevoeld heeft. En waar bestond dat gemis in? Die vrouw had een dak boven haar hoofd gekregen. Alleen een dak boven haar hoofd? Of heeft ze nog meer gekregen? Heeft ze nog meer gekregen? De Heere Jezus heeft gezegd: "*Vrouw, zie uw zoon; zoon zie uw moeder! En van stonde aan nam de discipelen haar in zijn huis.*" Maar heeft die vrouw nog meer dan een dak boven haar hoofd gekregen? O ja! De breuk tussen God en haar ziel, die in het paradijs geslagen was, en die ze ingeleefd had - want een zwaard zal door je ziel gaan - die breuk is op Golgótha genezen en geheeld. Daar heeft die vrouw kunnen zingen: "Die in de nood Uw Redder is geweest." Maar ze miste voor haar eigen hart, met al die weldaden, de Persoon des Heiligen Geestes.

Die moest in haar hart nog afdalen. Die moest het werk nog bevestigen. En daarom was die vrouw vergaderd met de apostelen en met al die andere mensen. Dus nu moet je maar proberen mensen, als je kan alstublieft, om het een beetje te onthouden. Opdat je er nog een beetje lering uit mocht hebben voor je ziel op weg en reis naar de eeuwigheid. Want dat is toch het voornaamste en dat is het grootste.

Totdat de dag aankomt. Die engelen hebben tegen de discipelen gezegd: "*Deze Jezus Die van u opgenomen is in de hemel.*" Die van ú opgenomen is. Want Hij was hun eigendom. Hij was hun eigendom geworden. "*Die van u opgenomen is, zal also wederkomen, gelijkewijs gij Hem naar de hemel hebt zien henengaan.*"

Totdat de dag aankomt. In een 1000-jarig rijk - zoals de wereld het voorstelt - geloven wij niet. Daar is in de Bijbel geen grond voor. En wij kunnen in heel de Bijbel niet een tekst vinden waar een van Gods volk ooit betrekking heeft gekregen op zo'n 1000-jarig Rijk hier op aarde. Zij hebben wel betrekking gekregen om van zichzelf verlost te worden. Daar hebben ze betrekking op kregen; maar op zo'n 1000-jarige rijk niet. Nee.

Totdat de dag aankomt. Er is een dag die zal aankomen. En dat zal die doorluchte dag des Heeren zijn. Dat zal die dag zijn wanneer Christus verschijnen zal op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden. Wanneer Hij Zich zal openbaren in de heerlijkheid Zijns Vaders met Zijn heilige engelen, om gericht te houden. Het zal een dag zijn zoals er nooit op de wereld geweest is. En van die dag en die ure weet niemand, alleen de Vader. Alleen de Vader. En de Heere Jezus heeft gezegd: "*Het komt u niet toe te weten de tijden en gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft.*" Wij kunnen er niet naar raden ook, mensen. Maar die dag zal komen, onverwachts. En wel zo onverwacht, dat de waarheid zegt: *dat die op het dak is, kome niet af om zijn huisraad weg te nemen. Die op de akker zal zijn, zal tot zijn vrouw niet terug kunnen keren.* Er zal ineens een scheiding vallen. Ineens, in één ogenblik zal alles verstommen. Het zal in één ogenblik zijn dat der mensen gezichten zullen betrekken als een pot. Dat ze zullen sidderen, dat ze zullen beven.

*Die God altijd hebben gehaat,
Zullen voor Hem met schand' en smaad,
Vlieden in alle landen.*

*Doch zullen de vromen verblijd,
Heer' Uwen Naam zingen altijd;
En haar in U verblijden.*

Psalm 68:1, 2; Datheen.

Er zullen er zijn als Christus verschijnt, die verblijd zullen wezen. Die zullen er zijn. Die zullen zeggen, *Heere Jezus, ja kom haastelijk!* Als je er maar bij mag horen! Ja. Als een mens daar maar bij mag behoren. Daar zal het geen dag van verschrikking voor zijn. Maar dan zal het voor hen een dag van blijdschap zijn.

Totdat de dag aankomt, staat er. Wanneer Christus met al Zijn vijanden zal afrekenen en wanneer Hij Zijn kerk thuis zal halen. Wanneer Hij Zijn volk zal verlossen. Wanneer Hij hen zal stellen voor het aangezicht van Zijn Vader, als een gemeente zonder vlek en zonder enige rimpel.

Totdat de dag aankomt. En op die dag zal nooit geen nacht meer volgen. Want er staat in Openbaring 22: *en aldaar zal geen nacht zijn.* Ik las vorige week in een van onze beproefde oudvaders: *rust zonder slapen; sterkte zonder spijsze.* Dat zal wat zijn! Hier hebben we ons lichaam dat aan alles en aan vermoeienis is onderworpen; maar daar zal geen vermoeid lichaam meer zijn. Smytegelt zegt zo kinderlijk en zo lief: *daar zal Paulus geen scherpe doorn meer in zijn vlees hebben. Daar zal Timótheüs geen zwakke maag meer hebben.* Zegt hij er nog wat meer bij? Jazeker, hij heeft er ook zo'n gevoel van gehad, dat weet je wel. Wat hij zegt, dat kan je wel zingen soms; wat die man gezegd heeft in zijn preken; werkelijk. Dan zegt hij: *daar zal geen speenjongen meer wezen, zoals bij die Sunamietische, die zal zeggen: mijn hoofd; mijn hoofd!* Wij hebben zijn preken als kind in Zeeland, horen lezen; week aan week. En och, vanwege de liefde en vanwege het beslag dat er wel eens van uitgegaan is, ... al is het vijftig jaar geleden, mensen, dan weet je het nog. Werkelijk. En als je je verstand zal mogen blijven behouden, dan zul je het tot je dood wel weten. En die man die had zo'n gave om dat allemaal zomaar achter elkaar op te noemen. Ja, zo kinderlijk, zo lief en zo eenvoudig. Want het bestaat niet in zoveel geleerdheid, mensen. Och nee. *Het koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat, maar het is binnen in u.*

Totdat de dag aankomt. En als nu die dag zal aankomen, dan wordt het nacht voor een mens, die hier God nooit gekend heeft. En die nooit in een verbinding met die God is gekomen. Daar zal het straks eeuwig nacht voor worden, voor een mens die nog nooit, nog nooit een droefheid naar God heeft leren kennen, die een onberouwlijke bekering werk tot zaligheid. Wat een ontzaggelijk dag, mensen, voor een mens die zijn eigen bedrogen heeft. En voor een mens die gedacht heeft wat te bezitten, maar die dan aan de weet zal komen dat hij met lege handen voor God zal staan. Wat een dag! O, als een mens erom denkt, geliefden, dan is het om te rillen en te beven en te sidderen. En wat dát voor een mens zal wezen! Verloren te gaan dat zal verschrikkelijk wezen, verschrikkelijk, maar als een mens in de hel zal zinken en zijn leven lang op de hemel heeft gerekend, ik denk dat dát nog erger is. Nog erger. Een ontwaken, verschrikkelijk mensen, verschrikkelijk. Met geen pen te beschrijven en met geen woorden is het uit te drukken.

Totdat de dag aankomt; totdat de dag aankomt. Ik heb u straks voorgelezen uit Jesaja: *"Vrees niet gij wormke Jakobs, gij volkske Israëls; Ik heb u bij uw naam geroepen en gij zijt de Mijne. Ik heb u verlost."* Dat is Gods kerk, dat is Gods volk.

*Die hier bedrukt met tranen zaait,
Zal juichen als hij vruchten maait.*

O, David zegt in Psalm 119:

*Ik ben, o HEER', een vreemdeling hier beneên;
Laat uw geboôn op reis mij niet ontbreken;
Daar mijn ziel omringd door duisterheên.*

En die het vatten kan, die vatte het, mensen. Ik hoop dat je het allemaal vatten kunt; ik zou het wel begeren en wensen. Maar God kan het u alleen maar geven.

Och, wat is het leven, mensen. Wat is het leven van Gods kerk hier op aarde. Ik zei in het begin, vanavond: *in de eerste tijd dan leeft een mens vaak veel korter bij de dood en bij de eeuwigheid dan later.* En dan denkt hij dat hij een verlangen heeft om weg te gaan, om te sterven. Soms ziet hij er niet zoveel tegenop om te sterven; maar later beeft hij ervan. In het eerst denkt hij er eigenlijk niet zo moeilijk over. Maar het wordt allemaal zo anders in het leven van dat volk. Omdat er hoe langer hoe meer kennis

komt van de diepte van de val waarin een mens gezonken ligt en zichzelf in gebracht heeft. En dan komt de vraag wel eens op: *zal het voor mij wel een goede dag worden?*

Totdat de dag aankomt. Het kan zijn dat er zoveel pijlen wordt afgeschoten in de zielen van Gods gunstgenoten dat ze werkelijk met vreze en beven vervuld worden. Zal er wel ooit voor mij zo'n dag aankomen? Zal er voor mij een einde aan komen? Och, soms kunnen ze aan alles gaan twijfelen, geliefden. Als een baar van de zee is dat volk menigmaal hier in dit leven. Maar de dag komt. Totdat de dag aankomt dat Christus Zich opmaken zal om de wereld te richten met gerechtigheid en alle volkeren met rechtmatigheden.

Totdat de dag aankomt. Totdat de dag zal aankomen dat Hij Zijn oudste zuster en Zijn jongste zuster zal inbrengen in de bruiloftzaal. Je weet, in Hooglied 8 daar wordt van die *oudste zuster* gesproken en van die *jongste zuster*. Die jongste zuster heeft nog geen borsten. En je weet wel wie de *oudste zuster* is, hé? Dat is de Joodse Kerk en de *jongste zuster* is de kerk uit de heidenen. En nu zal eenmaal die Joodse Kerk en die kerk uit de heidenen ingezameld worden in het Nieuwe Jeruzalem. *En dan zal God zijn alles en in allen.*

En wat zal er nu gebeuren als die dag aankomt? Er staat in het vervolg van die tekst: *en de schaduwen vlieden.*

II. *Het hart opwekkende in dat antwoord, ten opzichte van de toekomst van Gods kerk.*
Totdat de schaduwen vlieden. Wat is eigenlijk een schaduw? Een schaduw is eigenlijk niets. Een schaduw is geen werkelijkheid. Je kan soms over de straat lopen of over weg lopen dat je je eigen schaduw ziet. Vanzelf niet als het 12 uur is 's middags. Dan zie je je schaduw niet. Waarom niet? Dat ligt hem daarin, mensen, omdat om 12 uur de zon op 't hoogst staat. En als de zon op de hoogste stand is zie je geen schaduw. Maar als de zon aan het dalen gaat dan krijg je de schaduw.

En dat is nu in het geestelijk leven van Gods volk ook zo. Als de zon in hun hart gaat schijnen, dan zien ze geen schaduw en duisternis. Maar als de zon gaat dalen dan komen de schaduwen en de duisternis hun hart vervullen. En hoe lager de zon staat hoe meer de schaduwen gezien worden en hoe groter dat ze zijn. En in de schaduw wordt de koude gevoelt. En och, wat komt er dan al niet boven in het hart van de mens. Ik denk om een man die dikwijls dezelfde Psalm opgaf. Dat was uit Psalm 75.

*Tot het dom en dwaas geslacht
Zeid' ik: 'wees niet zinneloos'.
Tot de snoden: 'wees niet boos
Dat gij hoornen, sterk van kracht.
Woedende naar boven steekt.
En met stijven halze spreekt.'*

Dat liet die man op de gezelschappen gedurig zingen. Ja, ik kon het ook niet begrijpen waarom. Maar ja, er komt wel eens een tijd in je leven dat de mens zélf dom en dwaas wordt. Dan wordt hij dat dom en dat dwaas geslacht. Ja.

En nu heeft een mens in het beginsel van het geestelijk leven nooit kunnen denken dat hij daar terecht zou komen. Hij dacht dat hij een wijs mens zal worden. En dat hij wel wat zal gaan worden. Een mens die zichzelf wel een beetje zou kunnen helpen met het een en met het ander. Maar och, geliefden het is allemaal zo anders geworden. Wat een teleurstelling. Wat een teleurstelling. Nu kunnen er wel eens tijden in ons leven komen, mensen, dat we wel eens denken: och, als ik nu eens verwaardigd mocht

worden, met David te kunnen zeggen: "Zelfs bij nacht onderwijzen mij mijn nieren; ik stel de Heere gedurig voor mij"; als het nu nog eens mocht wezen: "Ter middernacht sta ik op, om U te loven voor de rechten Uwer gerechtigheid! ... Maar helaas, dan maar slapen, slapen, slapen. Ja. En nergens geen gedachten over. Ze worden voor d'r zelve zomaar een raadsel. Zodat ze zeggen: *Heere, hoe is het mogelijk?* En ik heb het u wel eens meer gezegd, maar een van onze oude geoefende leraars vroeger, die geoefend was in de strijd, die zei wel eens op de preekstoel, dat hij gelezen had van de oude Indianen, als die kwamen uit de strijd, dan waren hun schilden vol met koppen van mensen, die ze overwonnen hadden. Die spijkerden ze met hun hoofd aan dat schild, en zo gingen ze dan naar de stad. En ik hoor het die oude man nog zeggen, hij zei: *nu ben ik al bijna tachtig jaar en ik heb nog geen één kop!* Ik heb nog geen één kop. Geen één. En dat moet nu allemaal geleerd en gevat worden, dat begrijp je wel. Want als een mens er geen kennis aan heeft, dan kun je gerust geloven, als er over die bevindelijke gangen eens gepraat wordt, dat er een massa mensen zijn, die zeggen: *o ja, ik dacht al wel dat het niet goed met hem zat; want wat houdt zo iets nu toch in?* Er zijn er, die zeggen: *laat hij de waarheid maar verkondigen, in plaats van al die vertelseltjes.* Ja. Maar er zijn er toch ook nog die zeggen: *ga er maar mee door. Ga er maar mee door, want dan hoor ik soms mijn naam nog eens noemen.*

Och geliefden, je moet Ezechiël 16 eens lezen. Dat lange kapittel. Dan gaat God van het begin beginnen waar Hij Zijn volk gevonden heeft. En dan gaat Hij ermee door. Eerst spreekt hij over de eerste levendmaking en dan over de tweede voorbijgang. Eerst de wedergeboorte, dan de rechtvaardigmaking, de geestelijke ondertrouw en het geestelijk huwelijk. De bewuste vereniging door het geloof met Christus. En al de sieraden die Hij Zijn kerk gegeven heeft. Maar dan moet je eens naar het einde gaan kijken. Wat je dan in dat woord kan lezen. O, dan zegt Hij: *beslapen door de Egyptenaars; beslapen door de Syriërs; beslapen door al die koninkrijken der wereld.* En als hij daar terecht komt, mensen, dan kun je toch wel begrijpen: ... wat een vernedering! Wat een vernedering!

En het is ook waar, mijn geliefden, hoe korter dat hij bij het einde komt hoe zwaarder dat menigmaal de innerlijke zielsstrijd wordt. *Want daar heeft de vijand boog en schild, en vurige pijlen op verspild.* En wat een gebeden dat ze dán moeten gaan doen; en hoe ze hun hart dán voor God uitstorten, in het verborgen...! Er is er maar Eén Die het weet. Eén Die het weet. Zelfs die hoog begenadigde Paulus, wanneer hij spreekt over de praktijk van de heiligmaking, in Romeinen 7, dan zegt hij: *dat hij gevangen genomen werd door de wet der zonde, die in zijn leden was.* Gevangen genomen. En als iemand gevangen genomen wordt, dat gaat niet zo makkelijk. Dat is iets wat een mens niet wil! Gevangen genomen! Gods volk wordt gevangen genomen. En och, geliefden, dan moeten ze wel eens zeggen: *Wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods?*

Totdat de schaduwen vlieden. En door al die schaduwen, en al die donkerheid waarin ze soms zichzelf voelen, moeten ze zeggen: *Heere, ik kan nog geen twee woorden aan elkander vlechten, om in waarheid te bidden en te zuchten.* Werkelijk. Het kan wel gebeuren mensen, dat je *amen* zegt, ná het eten, dat je heel niet meer weet wat je gezegd hebt. Ja. En er komen zelfs tijden, - er zijn sommigen die hier zitten, die het niet begrijpen kunnen, want dat weet ik, - maar dan moeten zij het toch maar niet tegenspreken, dan moet je het maar onthouden; misschien later, dat je het later kunt begrijpen - maar er kunnen tijden in ons leven komen, dat we zó lusteloos zijn tegenover de Heere, dat we zelfs geen lust meer hebben om Zijn aangezicht te zoeken.

Geen lust meer hebben. Kun je het geloven? Nee, het is gewoon ongelooflijk. Het is toch waar, mensen. Het is waar. En dat hij soms niet weet waar het nog eenmaal zal eindigen. Want God legt je zóveel op, mensen, om hier te sterven aan jezelf; te sterven aan de begeerten van je hart; te sterven aan de verlangens van je ziel; te sterven aan alles wat geen God en geen Christus is. En om Gode te leven.

Totdat de dag aankomt en de schaduwen zullen vlieden. O die schaduwen, van 'zijn eigen'. Hij zal zijn eigen wel eens van 'zijn eigen' willen ontdoen, geliefden; van zichzelf willen ontdoen. Maar hij gaat met zichzelf over de wereld. En, ik zal je ook nog wat anders zeggen. Een kind van God valt gedurige in hetzelfde terug. David zegt in Psalm 139: *Zal ik niet haten Heere, die U haten? En verdriet hebben in degene die tegen U opstaan?* En als het waarheid in je hart en een je leven mag zijn, o dan is er niemand waar je zoveel liefde voor hebt en tot hebt, dan de Heere. En kun je dan begrijpen, mensen, dat je tijden kunt hebben dat het zó liefdeloos is? Dat zelfs de vraag opkomt, of er wel eens ooit één kruimeltje liefde Gods geweest is? En dan de Bijbel lezen? Het is net of je een almanak leest, en alsof je de krant leest. En dan zeggen ze: *waar mag de genade des ouden tijds toch wezen?*

Totdat de schaduwen zullen vlieden. En wij hebben gezegd: God zal er wel voor zorgen, mensen, dat je het zat wordt. O, we willen hier wel een mooi huisje bouwen; ja, en een beetje bloemetjes er bijzetten en van alles wat moois maken, hé? Ja, een paradijs hier op de wereld. Maar een hel hier van binnen! Heb je er kennis aan mensen? Heb je er kennis aan? En ik wil het niet! Nee, ik wil het niet. Ik wil de hemel hier op aarde hebben. Ik wil de hemel in mijn hart hebben. Ik wil niet boos op God wezen. Ik wil Gods weg niet bedillen. Ik wil het Lam volgen, waar Het ook heengaat. Maar, maar dat nieuwe deel ligt de meeste tijd onder de schaduw. Dat ligt eronder. En geen kracht om zichzelf op te heffen. Het moet maar gedurig, gedurig wezen, mensen, de taal van onze harten, zoals we nu samen zingen uit Psalm 43 het 2^e vers.

*Mijn God, ik steun op Uw vermogen;
Gij zijt de sterkte van mijn hart.
Waarom verstoot Gij m' uit Uw ogen?
Waarom ga ik ter neergebogen,
Door 's vijands wreed geweld benard,
Gestaag in 't aak'lig zwart?*

Het 2^e vers van Psalm 43.

Toepassing

En de schaduwen vlieden. En nu zouden we, geliefden, nu zouden wij al die schaduwen die er zijn in het leven van Gods volk, nu zouden die schaduwen ons zoveel kwaad niet kunnen doen wanneer we maar gedurig op de Heere mochten staren. Want Hij is de Overwinnaar in de strijd en Hij geeft Zijn volk de zegen. Maar die schaduwen zijn oorzaak dat we gedurig niet zien kunnen, niets zien kunnen van de heerlijkheid, van de goedheid, van de genade Gods en van de trouwe Gods. Job zegt op een zekere plaats: *ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet; en achterwaarts bemerk ik Hem niet.* En dan kunnen ze zichzelf de ellendigste van al de mensen gevoelen. Vanzelf, in de waarachtige bekering, mensen, geeft God de lust tot de wereld weggenomen. Dat wil niet zeggen dat er niet genoeg wereld van binnen is, ... genoeg; veel te veel. Maar toch, om er in te léven, mensen, dat is voor dat volk de dood

geworden. Maar, nu aan de wereld niets meer te hebben, en er nooit meer wat van te zullen krijgen ook, ... want dat kan niet. En dan in zichzelf zomaar een jammerkolk, een vat vol jammer en ellende, ... en dan God Zijn aangezicht verbergen. David zegt in Psalm 13: *Waarom houdt Gij U als doof?* En in een andere Psalm zegt hij: *Mijn God, ik roep des daags en Gij antwoordt niet; en des nachts, en ik heb geen stilte.* En dan schijnt het alsof God Zichzelf van hen aftrekt. En Zichzelf niet meer met hen bemoeit. En dan is het soms zo, mensen, alsof Hij het hier van binnen nooit meer zal breken. Ja, dat het almaar ellendiger zal worden. Dat je misschien straks in de wanhoop nog om zult komen. Als ik je vanavond moest gaan vertellen, wat er soms ingeworpen wordt vanbinnen, dat is met geen pen te beschrijven. En nu zal de een van Gods volk er meer last van hebben dan de ander. De Heere is zo vrij langs welke weg Hij Zijn volk voert. Maar toch zullen ze allemaal wat van die innerlijke strijd leren kennen. Van die benauwdheden, zoals David zegt: *De benauwdheden mijns harten hebben zich wijd uitgestrekt; voer mij uit mijn noden.* En het zwaarste waar God Zijn volk mee kastijden kan en mee beproeven kan, is de verberging van Zijn aangezicht. De verberging van Zijn aangezicht. In Psalm 30 zegt David, *dat God zijn berg door Zijn goedgunstigheid had vast gesteld; maar toen Gij Uw aangezicht verborgt, toen werd ik verschrikt.*

En als nu een mens, - misschien zitten er hier ook nog wel in mijn midden, vanavond, - als nu een mens nergens meer terecht kan, als de hemel is als van koper en de aarde als van ijzer; ... aan de wereld heb je niks, aan de eigen heb je niks en aan God niks. En dat is een moeilijk leven. Och, wat een moeilijk leven! En dan zeggen ze van binnen: *och man, geef het maar op. Geef het maar op. Je hebt al zó lang uitgekeken dat God terugkomen zal, maar er gebeurt toch niks. Je zinkt almaar verder weg. En nu ben je nog een beetje godsdienstig geweest, en nu binnen⁴ er zelfs nog mensen die wat van je gedacht hebben, je hebt nog wel eens wat gezegd, ... maar wat zal het einde ervan wezen? Wat zal het einde wezen, mensen? Verschrikkelijk! Ja, ja, het komt er op aan, hoor! Want ze zullen weten uit welke grote nood en dood God hen verlost heeft. En ze komen allemaal uit de grote verdrukking. Allemaal. De éne zowel als de ander. En het zal voor al dat volk een eeuwig wonder wezen, als het straks, als de dood komt, wáár zal wezen. Als het waarheid zal wezen! Als het geen bedrog zal wezen. En als het laatste woord straks zijn zal: *Komt in, gij gezegende Mijns Vaders; beërf het koninkrijk dat voor u bereid is, van voor de grondlegging der wereld.* O, wat zal het wezen, mensen, als het einde eenmaal vrede zal wezen!*

Totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden. En als het nu eens een beetje licht word van binnen, mensen, ja, wat dan? Als het een beetje licht mag wezen en ze gaan van binnen een beetje zingen, want dan krijgen ze een beetje opening en God komt een beetje korter naar je toe, en het woord vanbinnen weer een beetje zacht en er komt een beetje liefde, en je krijgt weer zin om God te verheffen en Zijn Naam te roemen, ... wat dan? Och, dan moet je maar denken, dat er weer nieuwe schaduwen en donkerheid op handen is! Zodat je zegt: *o God ik denk dat het nog nooit zo ellendig is geweest.* Ja, op een hemelse stilte volgt een helse storm. En nu weten we dat wel, hoor. Maar we moeten het telkens weer beleven. En elke keer als ik het weer beleven moet, dan sta ik er als met gebalde vuisten tegenover. Want ik wil een ander leven leiden. Ik wil een ander leven hebben. *Maar Mijn raad zal bestaan,* zegt de Heere. *En Ik zal al Mijn welbehagen doen.*

---

⁴ Binnen is Zeeuws voor: zijn

Totdat de dag aan komt, en de schaduwen vlieden. Het is hier het land der ruste niet, mensen. Reken er maar niet op. Och, ik las kortgeleden in Rutherford, en die man zei: *een kind van God moet hier maar lopen op de doornen.* Op doornen; daar moet je eens over denken. En die prikken. Vanzelf, die gaan er soms zó diep in. En als nu een mens over doornen moet lopen, dan kun je wel geloven dat zijn voeten straks niks meer als bloed zijn. En als dat nu toch het leven is, ... Ja, dat is het leven van Gods kinderen. Dat is het leven van Gods kind. Want we hebben straks gezongen: *gestaag in het akelig zwart.* Ja, gestaag in 't akelig zwart. Maar dan staat er in het vierde versje:

*Die, na 't kortstondig ongeneugt
Mij eindeloos verheugd.*

Aan een van onze leraars⁵, die voor de troon juicht, - we hebben hem begraven in 1936, in onze eerste gemeente, - vroeg eens een man: *wat of nu zijn leven was?* En toen gaf hij ten antwoord: *gestaag in 't akelig zwart.* En wat is de bede van David? *Zendt HEER' Uw licht en waarheid neder.* Maar die man zei: ik wil nog wat vragen. Wat is nu het verlangen van je ziel? Wat is het uitzien van je hart? En het antwoord:

*Dan ga ik op tot Gods altaren
Tot God, mijn God de Bron van vreugd.*

En dat is gebeurd! Dat is gebeurd ook. En toen we met dat lijk door de stad gingen naar het kerkhof, o, die middag, het was of er zomaar een Goddelijke glans gelegd werd op die lijkkoets. Werkelijk. Een Goddelijke glans.

*Straks leidt men haar met statie uit haar woning,
In kleding rijk gestikt, tot haren Koning.*

O het zal zo meevallen, als je kennis mag hebben aan wat wij vanavond gepreikt hebben!

Ik kon niet zoveel verder komen dan mijn tweede punt. Maar och, we zullen hopen dat we nog een andere gelegenheid zullen krijgen om over de mirreberg en de wierookheuvel wat te zeggen. Want het zijn allemaal verborgenheden. Het zijn allemaal oneindige diepten Gods in het leven van de kerk. En als hij er wat van zeggen mag, och, laat hij er dan wat van zeggen. Laat hij er dan maar wat van zeggen.

Totdat de dag aankomt en de schaduwen zullen ulieden. Dat is het vooruitzicht voor Gods volk.

*Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt);
Ik zal ontwaakt, Uw lof ontvouwen;
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.*

Totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden. In de hemel zijn er geen schaduwen meer. Daar zal zelfs geen tempel zijn, want God Zelf zal hun tempel zijn. En ze zullen geen licht van de zon en maan meer nodig hebben, want God Zelf zal hun tot een eeuwig Licht zijn.

Jong en oud, klein en groot. Het ligt er weer. We gaan eindigen, maar mocht God eens beginnen. Mocht God eens beginnen. Het is van de week een Holiday voor de mensen, een vrije dag. Maar er zullen toch hier nog wel in mijn midden zijn die zeggen: *o God, als het nog eens een vrije dag voor mijn ziel mocht worden! Dan kunnen ze 30 mei wel van me houden.* Ja. Dan kunnen ze 30 mei van mij houden, als

---

⁵ Ds. G. van Reenen, te Leiden

ik nog eens uit mijn banden verlost wordt. Och, als God er nog eens over op stond! En als het nog eens waar mag worden:

*Men hoort der vromen tent weergalmen,
Van hulp en heil ons aangebracht.*

En dat de lammen de roef nog eens uit mogen delen. Ja, de lammen zullen de roef uitdelen. En dat de kreupele nog eens springen moge als een hert. Wat zal het een blijde dag zijn! Wat zal het een blijde dag zijn. God zal aan Zijn eer komen en Zijn kerk gezaligd worden, gered en verlost.

Och, als je dat nog mist mensen, dat je er nog om verlegen mocht worden. Je leeft nog; je bent er nog. Je ligt nog niet in de hel. Maar je bent nog aan deze zijde van het graf. Och, het is wel een *moeilijk* leven, mensen, maar toch een *zalig* leven. Het is een leven wat God aanvang, zodat ze God niet kunnen missen.

De Heere mocht Zijn volk nog een beetje verkwikken met wat we vanavond nog hebben opgelost, hé. Het is maar eenvoudig, mensen. Heel eenvoudig, maar het zijn de gangen die God met Zijn kerk en met Zijn volk houdt. De Heere bekrachtige het nog en verwekke een grond om te mogen geloven en te kunnen geloven. *Totdat de dag aanbreekt en de schaduwen vlieden.* Amen.

Dankgebed

HEERE, wees de Naprediker van Uw getuigenis. Zalf het nog en heilig het nog door uw Goddelijke Geest. Tot veler zielen waarachtig en eeuwig heil. Wil in het verdere van de week ons gedenken, met onze arme kindertjes. Och, geef ze niet over aan d'r zelve. We liggen overal voor open, voor alle ellende. En het is Uw alwetendheid bekend. Maar och, dat Uw ogen er over open mogen zijn. Dat we samen bewaard mochten worden en dat we nog onder de indrukken van de hoogheid Gods gebracht mochten worden. Dat ons leven nog gespaard mag blijven voor alle gevaar. En dat Uw vriendelijk aangezicht in Christus over ons samen moge lichten. En vervul ook de noden in de gezinnen; om Jezus' wil. Amen.

Wij zingen het laatste vers uit Psalm 17.

*Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt);
Ik zal ontwaakt, Uw lof ontvouwen;
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.*

Aangezien dat het volgende week donderdag gradueren zal zijn in onze school, hopen we de volgende week op woensdagavond voor te gaan, in plaats van donderdagavond. Maar dan zal het Engels zijn.

Ontvang nu de zegen des Heeren.

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes, zijn met u allen. Amen.

6. ZIJN GESTALTE ALS DE LIBANON

Psalm 29:3
Galaten 4:1 – 20
Psalm 92:7, 8
Psalm 89:15
Psalm 72:8

Wat wij verder uit Gods heilig Woord Uw wensen voor te lezen kunt u opgetekend vinden in de zijn brief van Paulus aan de Galaten, en daarvan het vierde kapittel, het eerste gedeelte. Galaten 4 vers 1 – 20.

Onze hulpe is in de naam des HEEREN, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid, worden u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den vader, en Christus Jezus den HEERE, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken wij nu te samen het aangezicht des Heeren.

HEERE, Ge bracht ons aan den avondstond van dezen werkdag bij vernieuwing nog rondom Uw Woord en eeuwig blijvend getuigenis. Wij worden er nog toe verwaardigd dat we nog met zulk een mate van gezondheid bedeed worden, dat het nog kan. Anderen die zijn er van verstoken. En anderen liggen in ziekenhuizen, gestichten en in zoveel plaatsen waar ouden van dagen zijn, die niet meer onder Uw getuigenis kunnen opgaan. Wij worden nog verwaardigd, dat we nog lust krijgen en nog gelegenheid om ons er onder meer te zetten. Maar Gij weet het HEERE, de voorrechten zijn wel veel, maar de noodzakelijkheid..., dat Ge er Zelf in mee komt. Dat Ge met Uw Godheid, majesteit genade en Geest in ons midden en in ons hart komt af te dalen.

We zijn allen stijl en diep afhankelijk van de invloeden van Uw Geest. Wij kunnen niet spreken tot Uw eer, we kunnen de waarheid niet ontvangen, tenzij dat Uw Geest ons in alle waarheid komt te leiden. Zo is het ook met het beluisteren van de waarheid. Wilt uit ons hart weren en keren alles wat U mishaaft. Wil ons verlossen van onszelf en uit genade, ook in dit avonduur, plaats maken voor Uw Goddelijk getuigenis, opdat het nog een ingang mocht vinden, en een doorgaan in onze harten. Laat Uzelf niet onbetuigd. Maar verblijd ons nog eens door Uw overkomst en door Uw daden. Gij hebt Uzelf toch aan Uw inzettingen verbonden. Gij hebt toch Zelf beloofd:

'k Zal Sion, 'k zal der armen spijs; hier zegenen op de ruimste wijs. Och, geef ons toch eens honger en dorst naar U en naar de woorden des eeuwigen levens. En verblijd onze ziel eens in dit avonduur. Och, we leven in een woestijn, in een huilende wildernis. Maar dat er nog een Elim in de woestijn geschonken mocht worden, opdat we ervaren mochten, ook in deze ure:

Haar begeert' vervult Gij met goed;

En aan Uwer wellusten vloed,

Voert gij die, dat ze drinken.

Dat de heerlijkheid van Christus ook in dit avonduur nog uitgedragen mocht worden. Wil ons daartoe verlichten door Uw Geest en aangorden met kracht uit de hoogte en verwaardigen om Uw eer te bedoelen, het heil van Sion te bedoelen. En dat het niet allemaal tevergeefs mocht zijn, maar voor deze en genen nog tot een eeuwige winst. Och, laat nog eens wat vallen. En dat we door het geloof het nog eens op mochten rapen. En dat God de Heilige Geest de zaken aan onze zielen mocht toepassen.

Dat Uw kerk nog uitgebreid, en dat Ge nog werken mocht onder jong en oud, klein en groot. Och, geef ons aan onszelf toch niet over. Maar gedenk in den toorn des ontfermens.

Wil alle zieken en kranken gedenken. Alle weduwen en wezen en weduwnaars. Sterk hen en naar de grootheid Uwer genade; al de noden in de families en in de gezinnen; onder ouders en kinderen. De noden zijn meer dan de haren van ons hoofd. Dat we tot U op mochten zien, Die het alleen maar vervullen kan. Niet omdat we het waard zijn, of omdat we het verdiend hebben, maar alleen om Uws Zelfs wil.

Gedenk aan al Uw knechten en allen die Uw kerk dienen. Ook die leraar en mede broeder, die weer naar het ziekenhuis in deze week vervoerd is. Wil Hem nog gedenken, met zijn vrouw en kinderen en gemeenten. En och, wil onder de beproevingen nog eens mede komen om nog te mogen leren wat noodzakelijk is voor de eeuwigheid en tot stichting van de gemeente hier op aarde. Gedenk in alle moeilijkheden die er zijn, in alle strijd en alle kommer. Och, neem het nog eens over; en neem het nog eens op.

En gedenk nog aan alle zwervers; gedenk aan allen die zomaar dolen van berg tot berg en van heuvel tot heuvel. En gedenk aan de stillen in den lande. Gedenk aan Uw verborgen; stort Uw Geest nog over ons uit en zegen in deze avond Uw Woord. Ook voor die moeder die weer met ons op mocht gaan in deze ure, na de zwakheden van d'r lichaam. Heere Gij mocht ze een hart geven om u te vrezen. Maak het verder wel. Ook met de andere de zieken die we in deze dag bezocht hebben. We dragen ze op aan Uw troon. Gedenk ze nog, niet alleen naar het lichaam, maar inzonderheid voor hun ziel, op weg en reis naar de eeuwigheid. En doe verzoening over onze misdaden, om Christus' wil. Amen.

Zingen we nu met elkander uit Psalm 92 en daarvan het 7^e en het 8e vers. En inmiddels zal dan worden gecollecteerd voor de scholen. Psalm 92 vers 7 en 8.

Het woord van onze overdenking dat kunt u opgetekend vinden in Gods heilig Woord in het Hooglied van Salomo het 5^e kapittel, het 15e vers, het laatste gedeelte waar Gods wordt aldus luidt:

Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen.

Tot dusver.

Wij lezen, geliefden, in 1 Samuël 10 vers 24, dat Samuël Saul voortbracht voor het volk van Israël, die hij tevoren tot koning gezalfd had. En dan staat er in dat 24^e vers zo opmerkelijk, dat toen ze Saul zagen van zijn schouders en opwaarts, dat hij hoger dan alle mensen was. En dan staat in het laatste vers: *toen juichte het volk*. Hoe het met Saul afgelopen is, dat is ons allen bekend. Maar toch, geliefden, ligt daar iets in opgesloten tot overdenking van ons. Want hier zegt Salomo *dat de gestalte van*

Christus is als de Libanon, uitverkoren als de cederen. En met welke blijdschap en welke vreugde zou Gods volk vervuld moeten zijn!

Maar vanzelf, ten eerste Christus moet in ons hart en leven ontdekt zijn geworden. Hij moet in onze ziel geopenbaard zijn, zoals wij nu de laatste tijden daar gedurig van hebben vernomen van de bruid, die zo klaar getuigenis van die Christus heeft gegeven. Niet uit haar verstand, maar vanwege de openbaring van Hem die zij in haar ziel had ontvangen. Wij hebben eigenlijk in deze tekst vanavond een samenbinding van al de deugden en van al de volmaakte heden van Christus. In het laatste vers staat er: *al wat aan Hem is, is gans begeerlijk.*

Maar nu vanavond zegt die bruid: *Zijn gestalte is als de Libanon.* Het woord gestalte betekent in de grondtaal van de Bijbel: Zijn voorkomen en Zijn houding. Die twee woorden moeten we maar proberen vanavond te onthouden. Om deze tekst in zijn rijke betekenis een weinig te kunnen nagaan.

Zijn gestalte is als de Libanon.

1. Dus ten eerste Zijn voorkomen.
2. Zijn houding.

Het gaat hier bij vernieuwing over Christus. Over Hem, Die het hart van die bruid had ingenomen en over Hem waarvan ze in de grootste donkerheid en duisternis nog zulk een kostelijk en dierbaar getuigenis mocht afleggen. En dat allemaal uit de bevindelijke kennis die de bruid van Hem had gekregen. Wij hebben zo menigmaal reeds opgemerkt, geliefden, dat er geen Persoon zo verborgen is en zó bedekt dan Christus. Maar ook zo noodzakelijk om Hem te kennen, maar ook om Hem te bezitten, als de enige Grondslag van zaligheid, als de enige Hoop en de enige Verwachting van onze ziel. Want al zou een mens al de kennis van de wereld hebben, en al zou hij al de wetenschappen bezitten, maar als hij die kennis mist, wat is een mens dan arm! Wat is een mens dan leeg! En wat is een mens dan ellendig! Want dan mist hij precies wat nodig is om getroost te leven en eenmaal zalig te kunnen sterven. Als een mens denkt dat hij het buiten Christus zal kunnen stellen, dan zal hij zichzelf zeker bedriegen voor de ontzaglijke eeuwigheid. Er zijn zoveel mensen die denken dat ze wat hebben, en zoveel mensen die zich vast klemmen aan enige bevindingen, die zij menen te hebben. Maar wat voor de meeste mensen niet anders is dan in vervoering; het is niet in de zakelijkheid en in de dadelijkheid,. En vanzelf, als het niet anders is dan in ons gevoel, en in de beschouwende kennis, dan zakte dat als de dood straks komt, allemaal weg. Dat is een bed dat tekort is en dat is een deksel dat zeker te smal zal zijn. En laten we maar altijd overdenken en overwegen, mensen, dat we zoals Jakob, een Bethel en een Pniël hebben leren te kennen zal het wel zijn om getroost te kunnen leven en eenmaal zalig te kunnen sterven.

Zijn gestalte, Zijn voorkomen en Zijn houding is als de Libanon, staat er. De Libanon was een berg die, zoals u allen wel bekend is, lag in het noorden van Kanaän; en de Libanon was een van de hoogste gebergte in Palestina. Het was een berg die tussen de 3000 en 4000 voet hoog was. En die Libanon, was een uitnemende berg, een verheven berg, het was een vruchtbare berg. En het was ook een gebergte wat zeer wijd uitgestrekt was. De Libanon had verschillende bergtoppen. Zoals je leest bij de wetgeving van Mozes. Op de ene plaats lees je dat de wet op de Sinaï gegeven was, maar dan zijn er meer teksten waar je leest dat God die Wet op Horeb gegeven heeft. Maar het ene was de bergketen, zoals ze dat noemen en het andere was de bergtoppen. En de Libanon was en zeer verheven en zeer voortreffelijke berg. Het was eigenlijk

voor het oosten, zoals wij dat zouden noemen, een zeker sanatorium. Het is bekend uit de historie dat velen zieken en zwakke mensen naar de Libanon gebracht werden. En dan waren er zeer velen die na verloop van tijd kerngezond van de Libanon weer terug kwamen, omdat van de bomen die daar groeiden - en dat waren veel verschillende - er zo'n bijzondere geur en kracht vanuit ging dat van hun zieke lichamen door die genezende kracht zijn gezond geworden. Ik heb wel eens gelezen, dat er mensen waren, die zó terneergeslagen, zó moedeloos, zó zwak en zó ellendig waren, maar wanneer ze op de Libanon gebracht werden, dat ze na verloop van zeer korte tijd werden genezen en dan konden ze weer terugkeren naar hun huis. Ik heb dat vanzelf maar gelezen.

Maar, wanneer het nu gaat over Christus, dan hebben we vanavond alle vrijmoedigheid om de gestalte van Christus te vergelijken bij de hoogte van de Libanon. Datheen zegt in Psalm 77: "Daar is niemand zo koen, die Zijn grote werken kan nadoen." En:

*"Er is niemand zo hoog geklommen, 't heeft gebleken;
Die bij U in sterkheid kan wezen vergeleken."*

Dat is een beetje eigenaardig gezegd in onze taal, tegenwoordig, maar toch ligt er zo'n dierbare gang in, mensen. O, wanneer er toch een weinigje liefde Gods in ons hart is, o wat een liefde komt er dan ook tot die Christus, tot Hem die alles is en dat in allen! Want ten eerste hij is van de Vader verordineerd en hij heeft zichzelf vrijwillig gegeven.

Och mijn hoorders, als je het eens goed beschouwen mocht en beseffen mocht, en als je het eens innerlijk mocht doorleven! In het paradijs, in onze diepe val daar is de mens begonnen om weg te zinken van God. En als je het goed beschouwt, dan is ons ganse leven niet anders dan een wegzinken. Hoe ouder dat je wordt mensen, hoe dieper dat een mens wegzinkt in de afgrond. Want het gaat niet bergopwaarts met de mens, maar het gaat bergafwaarts. Het woord, als we het recht beseffen mensen, het wordt almaar ellendiger. En nu ga ik eens niet praten over een mens die midden in de wereld leeft, maar over een mens die nog respect en eerbied, ook uitwendig, mag hebben voor het woord van God. Het is geen wonder dat een mens moedeloos is. En het is geen wonder dat je het op hun gezicht kunt lezen dat hij zo'n ellendige is. Want als de mens de werkelijkheid eens beseft, geliefden, van zijn staat en van zijn toestand...! Och, de waarheid wordt zo kennelijk vervuld, dat de weg niet is bij een mens, noch bij een man dat hij zijn gangen richten zal. Als een mens nog respect voor de waarheid mag hebben, dan weet een mens dat hij almaar korter bij de dood komt, almaar dichterbij de eeuwigheid. En als je dan aan zo'n mens gaat vragen of er nu hier op de wereld iets is wat zijn hart en leven vervullen kan, dan moet hij zeggen: *nee HEERE, het stelt alles teleur*. En hoe langer hoe meer, mensen, hoe langer hoe meer. Omdat er geen vervulling te vinden is.

En de oorzaak dat er geen vervulling te vinden is, komt omdat we de Springader der levende wateren verlaten hebben. We hebben onszelf bakken uitgehouwen, gebroken bakken, die geen water houden. En we liggen gebonden op het vlakke des velds. Want we zijn in de macht van de vorst der duisternis, we liggen in de macht van de satan, die vijand die omgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zal mogen verslinden. Een mens die is van God afgefallen en hij is de duivel toegefallen. En dat is nu van nature zijn heer en zijn meester. En we doen hetzelfde wat Eva gedaan heeft en Adam, waar Adam haar in gevolgd heeft, we gaan van nature dezelfde weg en we gaan hetzelfde pad. En als je nu zou zeggen, een mens die zal daar wat mee bereiken ...

maar hij komt almaar dieper in de ellende. Almaar dieper in de ellende. Hij maakt de schuld dagelijks groter. En hij vergadert zich toorn als een schat. Want er is een gedenkboek voor Gods aangezicht. En al zijn ongerechtigheden, met gedachten, woorden en werken, het wordt allemaal opgetekend. En dan moet je zeggen, als er nu nog eens wat goeds was in de wereld..., maar waar gaat nu een mens zijn hart mee voeden? Met stof, anders niks. *Men schraapt bijeen*, staat er, *en men weet niet wie het naar zich nemen zal*. En Brakel heeft in de Redelijke Godsdienst eens gezegd: *je bent beter met één onsje genade, dan met honderd pond verstand*. En inderdaad, geliefden, dat is een waarheid, hoor. Want die wijsheid vermeedert, die vermeedert smart. Dat is alles wat er in de wereld te vinden is.

En dan zou je soms zeggen, net als die monniken en die nonnetjes, *dan gaan we maar alleen in een klooster en hebben we met heel de wereld niets meer te doen*. En dat zouden we nu wel gaan doen en overwegen, als we ons eigen niet meenamen. Maar vanzelf, een mens die neemt zijn eigen mee. Dat verdorven hart, dat goddeloze hart, overal waar hij gaat en overal waar hij staat. En het verschrikkelijkste van alles is, dat hij geen lust heeft aan de kennis van Gods wegen. Heb je er wel eens over gedacht? Er zijn zielen onder Gods kinderen die een zware strijd hebben. Verschrikkelijk.

Er zijn er onder Gods volk, die zó door de diepte heengaan. Denk maar eens aan Job, de leider der oudheid. Ik zal er maar niet meer noemen, vanavond. Maar dat was voor die man wel een zware weg, en een diepe verzoeking. Een diepe en smartelijke weg. En toch, geliefden, en toch God kwam er gedurig in mee. Want God Zelf heeft zijn hoofd wel eens opgericht, zodat hij mocht zeggen: "Ik weet dat het evenwel tot mijn zaligheid dienen zal." En die heeft ook wel eens gezegd: *ik weet mijn Verlosser leeft*. Want die vijand heeft toch niet weg kunnen nemen wat God in zijn hart gewrocht had door zijn Goddelijke Geest. En al werd hij nu zelfs bestreden in de bewuste genadestaat, - ik hoop dat je dat volgen kunt, - al werd Job bestreden in de bewuste genade die hij van God had gekregen, lag er toch zo'n vastigheid in zijn ziel ten opzichte van de wortel der zaak die God in zijn hart gelegd had. Want hij zegt in het einde van het 19^e kapittel: *wat vervolgt gij mij nog langer? Nademaal de wortel der zaak in mij gevonden wordt*. En wat is nu de wortel der zaak? Wat is die wortel? Dat is dat God Zijn liefde in Zijn hart heeft uitgestort. En als God die liefde in Zijn hart heeft uitgestort, - ik zal het maar zo eenvoudig vertellen als ik kan, vanavond, want wat hebben we aan al die hoogdravende woorden - maar als God de liefde in eens mensen hart heeft uitgestort, door de Heilige Geest, wat zal dan zijn leven wezen? Om God achteraan te schreeuwen. Om God achteraan te kleven. En om maar gedurig, gedurig tot God op te zien.

*Ze liepen als een stroom Hem aan,
Hij liet Hem nimmer schaamrood staan;
Maar wendde straks hun lot.*

En als je nu denkt mensen, in de waarachtige bekering, ik zal bij het begin beginnen, in de waarachtige bekering dan slaat God een mens neer. Dat zie je aan Saulus op de weg naar Damaskus. Het was klaar met hem. Het was klaar. Daar lag hij. Neergeveld. Hij kon niet meer op. Als ze het vijf minuten van tevoren tegen hem verteld hadden, dan had hij het nooit geloofd. Nooit. Maar daar lag hij! Heere, Wie zijt gij? Heere wat wilt Gij dat ik doen zal? En straks geliefden, dan wordt hij doodgeslagen. Hij wordt eerste neergeslagen; ja, en dan wordt hij doodgeslagen.

- Eerst krijgt hij te doen met de Tweede tafel van de wet. Zijn ouders niet gehoorzaam, doodgeslagen, hoereerders, stelen, valse getuigenis spreken, begeren, schuldig aan alles.
- Maar vanzelf aan het eerste gebod ben ik niet schuldig, want ik heb nooit mijn knieën gebogen voor een vreemde God. Ik ben niet geboren uit een afgodendienaar. Ik heb nooit gebogen voor hout en steen. En aan het tweede gebod ben ik ook niet schuldig. Want ik heb geen gesneden beeld gemaakt, noch enige gelijkenis van dezelfde. Nee. Ik loop niet, of ik rij niet met een poppetje in mijn auto, zoals de Roomsens, dat mij bewaren moet. Vanzelf niet; dat heb ik ook niet gedaan. En als ik een open consciëntie mag hebben, over het algemeen, - laat ik het zomaar zeggen, - Gods Naam heb ik niet gelasterd, bewaard voor schelden en smaad. En 's zondags drie keer naar de kerk gelopen. Vanzelf, altijd heb ik daar gezeten; dus daar ben ik niet schuldig aan.

Totdat de Geestelijkheid van de wet geopend wordt. En als de Geestelijkheid van de wet aan ons ontdekt wordt, dan ben ik al benauwd als ze het eerste gebod gaan lezen. En dan zeg ik: *o God, laat die man het tweede maar niet meer voorlezen, want o dan kom ik bij dat tweede en derde geslacht dat God ze niet onschuldig zal houden.* Dan ben ik niet bij *die duizenden aan wie God barmhartigheid doen zal*, nee, maar bij *dat tweede en derde geslacht dat God straft.* En dan Gods Naam gelasterd! O, er is zoveel ellende van binnen. En Gods dag ontheiligd. Want al zouden we nu drie keer op een dag in de kerk gezeten hebben, maar hij heeft toch Gods dag ontheiligd, hoor. Och waar waren zijn gedachten? Geslapen in de kerk? En och al die kopers en verkopers; wat een ander niet weet, en gelukkig maar ook, hoor. Gelukkig maar ook. Want als een ander dat allemaal wist, ze zouden je niet kiezen voor dominee. En ze zouden je nooit geen stem geven voor ouderling en diaken, hoor. O, daar kun je gerust op rekenen. Maar, het zit allemaal vanbinnen, het zit allemaal vanbinnen. *Want vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen.*

En hij probeert vanzelf wel, en is dag en nacht bezig om Mozes te bevredigen en om Mozes naar zijn ogen te kijken, maar die ogen van Mozes staan zo strak. O die kijk zo scherp. Daar is geen greintje liefde in, daar is geen greintje barmhartigheid in. *Want de wet werkt toorn*, zegt de apostel. Die werkt toorn.

En straks dan komt de zonde niet alleen tegen de wet, maar ook tegen het Evangelie. *Het bloed des Nieuwen Testaments onrein geacht.* Dan komt er een tijd in zijn leven, dan zwerft hij over de wereld en dan hoort hij dag en nacht die stem van het Evangelie in zijn oren. En dan: *wat is er meer aan Mijn wijngaard te doen, wat Ik er niet aan gedaan heb?* Dan gaat God het eens voor een mens neerleggen. Gewaarschuwde, vermaande, geroepen, geklopt, de weg der behoudenis hem voorgesteld; maar: *gij wilt tot Mij niet komen., opdat gij het leven zou hebben in Mijn Naam.* En dan Gods recht als een berg tegenover Hem. En dan zijn openstaande schuld, och daar zijn toch geen woorden voor te vinden, mensen. Maar het wordt allemaal waar vanbinnen, in zijn leven. En er blijft totaal niks van de mens over. Die het vatten kan, die vatte het! Er blijft niks over om zijn handen op te leggen, en zijn eigen daaraan vast te klemmen. Want, het zakt allemaal weg, geliefden. En er komen tijden in zijn leven, dan voelt hij alsof het is, dat hij zomaar wegzakt en zomaar wegzinkt. *Wie kent de sterkte Uws toorns, naardat Gij te vrezes zijt?* En dan krijgen ze een heilig en rechtvaardig God te kennen, Die de zonde straffen moet; straffen moet, niet uit kracht van Zijn wil, maar uit kracht van Zijn Wezen. Uit kracht van Zijn Wezen. Want God zou, met eerbied

gesproken, Die zou zichzelf verloochenen, als Hij de zonde ongestraft liet gaan. En als we nu eens een ogenblik mogen beschouwen, mensen, hoe dat God als een Rechter over de zonde denkt, gaat dan maar naar de kribbe van Bethlehem. Ga dan naar de hof van Gethsémané. Ga dan naar het kruis van Golgótha. En dan zegt Paulus in Hebreeën: *Hoewel Hij de Zoon was, gehoorzaamheid geleerd heeft, uit hetgeen hij heeft geleden.* Heeft God Zijn Zoon ontzien? Neen. Zijn Eigen Zoon, Die aan Zijn boezem lag van eeuwigheid, in de boezem des Vaders, Die is op Golgótha moeten sterven. Die is van God verlaten geweest, omdat God vergramd was over de zonde. En omdat de zonde noodzakelijk gestraft moet worden. Och, er wordt zoveel geschermd met de barmhartigheid Gods en de liefde; en we zijn er allemaal toegenegen, geliefden. O ja, want we stellen veel meer de barmhartigheid op de voorgrond, dan het recht. Maar wat zegt nu Gods getuigenis in Psalm 89? De gerechtigheid en gericht, zijn de vastigheden van Zijn troon. En waarheid en genade zal voor Zijn aangezicht heengaan.

En waar het nu over gaat, en waar het nu op aan komt, mensen, dat God bewogen is in Zichzelf, van eeuwigheid, en met Zijn Zoon naar voren komt en met Zijn Geest komt om Hem in ons hart en leven te openbaren. Waarom moeten we nu neergeslagen worden? Waarom moeten we nu doodgeslagen worden? Paulus zegt: *ik ben door de wet aan de wet gestorven, opdat ik Gode leven zal. En ik ben met Christus gekruist.* Waarom nu? Och, dat is mijn hoorders, omdat God in Zijn eeuwige wijsheid en liefde een weg uitgedacht heeft, waar geen weg meer was. Een pad gebaad, waar wij alles geblokkeerd hebben en waar wij alles afgesloten hebben. Wij kunnen niet anders meer. Maar Gods eeuwig voornemen, Gods wil, Gods raad, Gods besluit is, om Zichzelf in sommigen van Adams zonen en dochteren te verheerlijken. Dat is van eeuwigheid bepaald.

Maar als we er nu belang bij krijgen, dan kan dat wel eens een oorzaak zijn van moedeloosheid. Och, het kan wel eens zijn dat er zoveel strijd in ons hart is, dat ze van binnen zeggen: *o, man het is van eeuwigheid allemaal vast. En dat kan nooit veranderd worden, nooit meer veranderd worden.* Ik heb wel eens een vrouw horen zeggen in de overtuiging, die ermee aangevallen werd dat ze zei: *och Heere, zal er nog niet eentje bij kunnen? Zal er niet eentje bij kunnen? Zou het voor mij nog kunnen?*

En nu zijn de verborgen dingen voor de Heere onze God en de geopenbaarde voor ons en onze kinderen. En wat is de geopenbaarde wil? *Zoek de Heere terwijl hij te vinden is, roep Hem aan terwijl Hij nabij is.* Wat is nu de geopenbaarde wil? *Doe Uw mond maar wijd open! En ik zal Hem vervullen.* En, laat ik het zo zeggen, God breekt de monden van al Zijn volk open. En God brengt al Zijn volk in het verborgene. Weet je wat er dan gebeurt, geliefden? 'God trekt met Zijn hand goedig'; met de koorden van Zijn eeuwige liefde. Als het waarin je leven is, en misschien zullen er hier nog wel tussen zitten, die honderd keer zeggen: *o God, dat het toch eens waar is, dat het toch eens waar is...* Maar als het nu werkelijk waar is, mensen, dan kun je bij God niet vandaan blijven. Dan kun je bij God niet vandaan komen. En dan wordt je ziel uitgedreven tot die God. Want op de bodem van je hart heeft de Heere dat geloof in je ziel geschonken, dat die God alleen het doen kan, dat die God alleen machtig is en dat die God ook gewillig is. Boven bidden en verwachting. En dat er bij die God een eeuwige volheid is. En van Christus staat er geschreven, dat Hij getuigde: *Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering.* Zondaars. En nu is het God alleen Die Zijn volk zondaar maakt. God maakt Zijn volk zondaar. En wat is nu een zondaar? Dat wil zeggen God maakt hen zondaars, en dat betekent dat God

hen ook schuldenaars maakt. Schuldenaars. En dat ze d'r vonnis en d'r oordeel aanvaarden en overnemen. *Ik heb tegen U o HEERE, zwaar en menigmaal misdrijven.* En als het waarheid is in je leven mensen, dan ga je almaar lager bukken voor die hoge Majesteit Gods. Dan krijg je betrekking op de waarachtige vernedering en dan zeg je met David bij ogenblikken:

Geen meerder goed Heer', Gij mij geven meugt,

Dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine. Psalm 119:36, Datheen

"O God, leer me toch eens bukken. O God, leer me toch eens buigen. O God, breng mij toch eens waar ik mezelf niet brengen kan." Is dat je gebedje ook wel eens mensen? Is dat je gebedje ook wel eens? Ben je wel eens plat voor God gevallen? Heb je wel eens ooit gezegd: "HEERE, ik ben maar leugen en bedrog en U bent een God Die naar waarheid in het binnenste ziet; och, neem nu al die kramerij in uit mijn hart eens weg. Maak mij nu eens eerlijk en maak mij nu eens oprecht. O God, breng mij toch eens in de laagte. Breng met toch eens in de diepte. En wilt Uzelf eens in mijn hart verheerlijken. In die enige Weg en in die enigen Naam Die onder de Hemel tot zaligheid is gegeven."

Want door inwinnende genade, mensen, door inwinnende genade wenst dat volk niet anders zalig te worden, dan zoals God het in Zijn Woord geopenbaard heeft, uit kracht van Zijn eeuwig besluit. In Mattheüs 3 vers 17 en Mattheüs 17 vers 3 heeft de Vader uit de Hemel geroepen: *Deze is Mijn geliefde Zoon in Dewelke Ik al Mijn welbehagen heb.* En nu begeert dat volk niet anders dan in een rechte weg zalig te worden. Er is geen andere weg. Er is geen andere Naam onder de Hemel gegeven. En dan zeggen ze: "Heere daar ben ik nu net zo blind als een mol voor. Daar weet ik nu niks vanaf. Ik heb mijn leven lang er wel van gehoord. Maar hoe het nu eigenlijk is, hoe dat het nu in zijn werk gaat, Heere dat weet ik niet."

Maar, nu heeft die oude dichter gezongen in Psalm 25: 4:

*'s Heeren goedheid kent geen palen;
God is recht, dus zal hij door;
Onderwijzing hen die dwalen
Brenge in het rechte spoor.
Hij zal lijden 't zacht gemoed
In het effen recht des Heeren.
Wie Hem need'rig valt te voet,
Zal van Hem zijn wegen leren.*

HEERE, dat heb Je nu zelf gezegd. Och HEERE, leer mij dat toch eens. Och schenk mij dat eens uit genade. Want ik sta er zo blind voor. Ik weet het niet. Och Heere, geef me dat nu alstublieft. En dan wordt er een heilig dwingen gekend en geleerd aan Gods troon. Je leest van die Emmaüsgangers: *ze dwongen Hem dat Hij met hen meeinging.* Ja, ze dwongen. Want zij konden niet meer alleen in hun huis komen. En Hij liet Zijn Eigen overwinnen. Het was Zijn plan toch al om mee te gaan. Want Hij wou ze zo niet naar huis laten gaan, zonder dat Hij zei, dat Hij het was. O nee, het lag in Zijn hart om Zichzelf te openbaren. Maar Hij ging met hen mee. En Hij nam het brood en Hij brak het. En in de breking des broods, daar werd Hij geopenbaard. O daar zagen zij Hem. Daar zagen ze: *Hij is het!*

Hij is het, Die ons Zijn vriendschap biedt.

Hij handelt nooit met ons naar onze zonden,

Hoe lang, hoe zwaar wij ook Zijn wetten schonden.

Hij straft ons, maar naar onze zonden niet.

En nu kun je misschien een klein weinigje begrijpen, mensen, de betekenis van die tekst: *Zijn gestalte is als de Libanon*. Wij gaan zakken, wij gaan zinken, wij verzinken in het niet. Want het wordt met ons almaar minder. Het wordt met onze almaar ellendiger. Het wordt met ons almaar verder er vanaf, mensen. Och, dat is de weg die God houdt. De weg die God houdt: het wordt almaar afgebroken.

Och, er komt zelfs een tijd in je leven, mensen, dat je God niks meer durft beloven. Niks meer beloven. Je hebt het zoveel gedaan, maar het is allemaal faliekant⁶ uitgelopen. Allemaal verkeerd uitgekomen. Er is niks van terechtgekomen. Want het was allemaal werkverbond. En o, Gods volk wordt in het genadeverbond overgezet. Dat is genade hier, en het eeuwige leven hiernamaals. *En uit vrije goedheid waart Gij hun, een vriendelijk Ontfermer.*

Dus mijn hoorders, *Zijn gestalte is als de Libanon*. En nu wordt Hij geboren hier vanbinnen, als een Rijsje uit de afgehouden tronk van Isai. En een scheut uit zijn wortel zal Vrucht voortbrengen. Maar het blijft geen scheut. Och, *Zijn gestalte is als de Libanon*. Christus in Zijn naturen, in Zijn namen, in Zijn ambten, in Zijn Staten, in Zijn weldaden, ... hij gaat almaar groter plaats in het hart van Zijn volk innemen, door de lieve bewerking en bediening van God de Heilige Geest. En hoe lager dat zij nu mogen zakken, in de rechtvaardigmaking en in de heiligmaking, hoe meer dat Christus verhoogd, hoe meer dat Hij verheerlijkt wordt, naar de mate dat het aan ons bekend gemaakt wordt, hoe diep dat we zijn gezonken en hoe diep dat we zijn gevallen, en dat er van ons geen verwachting meer over is. Dat we alle hoop en alle moed op gaan geven en hoe meer dat wij gaan beseffen dat er van onze kant nooit geen verwachting en nooit geen hoop meer is, en ook nooit zal komen.

Want als een mens aan zijn val in Adam ontdekt wordt, hier vanbinnen, dan gaat hij de hoop opgeven. Zolang als hij in de val van Adam niet geplaatst wordt, dan blijft hij nog hebben. Dan blijft hij hopen. Maar in de val van Adam, daar raakt hij zijn hoop kwijt. En daar ziet hij dat het voor eeuwig is afgesneden. Uit die boom geen vrucht meer in der eeuwigheid. Maar dan volgt ook de openbaring van die Tweede Adam, van die HEERE der heerlijkheid. En dan krijgt hij te zien mensen, waar ik het zo snood heb laten liggen, daar heeft die Tweede Adam het opgenomen. En Die heeft het overgenomen voor Zijn kerk en voor Zijn gunstgenoten. En Die heeft de beker van Gods toorn en Gods gramschap uitgedronken, uitgeledigd, tot de laatste druppel toe. Zodat Gods gramschap geblust, zodat Gods toorn gestild wordt, en door die Christus een eeuwige gerechtigheid aangebracht is. Zodat in Hem de verzoening met God ligt, en de aanneming tot kinderen en de herstelling in Zijn gemeenschap.

Zijn gestalte is als de Libanon. O die Christus, Die komt de hoogste plaats in te nemen in het hart van dat volk van God. En wanneer Hij de hoogste plaats inneemt, o werkelijk, dán, dán is de blijdschap des HEEREN de Sterkte van hun hart. Dan worden ze blij met Hem. Dan komt er een ongekende blijdschap in hun ziel, die ze nooit in d'r leven gehad hebben. Dan kun je het op hun aangezichten lezen, dat er van binnen een Goddelijke geestelijke blijdschap in hun ziel geboren is. Dat ze nog nooit zo'n blijdschap in hun hart gehad hebben. David zegt in Psalm 4: Gij hebt meer vreugde in mijn hart gegeven, dan ter tijd toen der goddelozen koren en most vermenigvuldigd werden. En dan dat wonder, mensen dat Hij alles gedaan heeft, dat Hij alles volbracht heeft, wat volbracht moest worden. Door de voldoening aan de

---

⁶ Totaal verkeerd

Goddelijke gerechtigheid. En wat geschieden moest tot verzoening met God en tot herstelling in die volzalige gemeenschap. Dan komt er een ongekende liefde en blijdschap in hun hart. En dan is het net als met een magneet, geliefden, dan wordt hun hart zomaar naar boven getrokken. Zomaar naar die Christus. En dan gaat het in hun hart zingen wat de dichter deed in Psalm 89 vers 15:

*'k Heb eens gezworen bij Mijn eigen heiligheid,
Zo Ik aan David lieg', zo Hem Mijn Woord misleid.
Zijn zaad zal eeuwig zijn, Zijn troon zal heerlijk pralen;
Zo duurzaam als de zon, zo glansrijk als haar stralen.
Bevestigd als de maan; en aan des Hemels bogen,
Staat Mijn getuige trouw, te schitteren voor elks ogen.*

Het 15e vers van Psalm 89.

Toepassing

En nu kunt u wel begrijpen, geliefden, wat het voor dat volk was in Palestina, dat ze zo'n Libanon hadden. Dat was een beroemd gebergte. Het was een berg bij uitnemendheid en het was een berg die zeer vruchtbaar was, vanwege de menigte bomen en de verscheidenheid van de bomen die op de Libanon groeiden. En als je nu alleen maar eens denkt aan de twee staten van Christus, aan de staat van Zijn vernedering en aan de staat van Zijn verhoging, dan zijn er vanavond genoeg reden om met de bruid hier uit te roepen: *Zijn gestalte is als de Libanon*. Want die Zoon van God is van de Hemel nedergedaald. Die is van stap tot stap in onze diepe val afgedaald. *En de straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem. En door Zijn striemen is ons genezing geworden*. Hij heeft in de staat van Zijn vernedering de zaligheid verdiend, maar in de staat van Zijn verhoging komt Hij de zaligheid toe te passen.

En nu eens een ogenblikje tot jezelf ingekeerd. Als het nu eens op de zaken aankomt, mensen, ten eerste wat moet God Zelf het door Zijn Geest noodzakelijk komen te maken. Wat moet God het voor een mens dierbaar gaan maken, beminnelijk gaan maken, lieflijk gaan maken, begeerlijk gaan maken. *Want als wij Hem aanzagen, er was geen gestalte dat wij Hem zouden begeerd hebben*. Och mensen, vergeef me de uitdrukking vanavond, maar we zijn nog doder, noch doder dan de dood zelf. Dat is de mens van nature. Het is de waarheid, hoor. 't Zijn geen leugens. Nee, nog doder dan de dood, mensen. En dat heeft een mens zijn eigen nu waardig gemaakt. En, je hebt niet verder te gaan dan je eigen! Niet verder te gaan dan bij je eigen.

Hoeveel zouden er nu vanavond nog zitten, die vandaag een keertje gezegd hebben: *lieve Heere Jezus*. Hoeveel zullen er vanavond hier nog zitten? Hoeveel zullen er zitten, die vandaag met David gezegd hebben:

*Maar wat klaag ik, HEER' der heren,
Mijn begeren,
Is voor U in al mijn leed.
Met mijn zuchten en mijn zorgen,
Niet verborgen,
Dat Gij alles ziet en weet.*

Hoeveel? En als het nu waar is, dan heb je het nog niet aan je eigen te danken. Maar dan is het omdat het van de Hemel in je hart geschonken is. Want van nature mensen, dan is het allemaal wereld, en allemaal verkeerd. En dan is het allemaal ellende. En nu lees je van de bruid, dat ze zeide: *trek mij, en dan zal ik U nalopen*. Trek mij. En als een mens nu gaan mag en komen mag, - zoals er zoveel teksten in de waarheid staat -

dan zijn dat allemaal geloofsdaden. Dat zijn geloofsdaden. *Wendt u naar Mij toe en wordt behouden; o alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer.*

Toen Mozes die slang oprichtte in de woestijn, - dat was in het midden van een volk die allemaal gebeten waren van die vergiftige slangen, - al was het dat ze met een gebroken oog op die slang zagen, dan werden ze genezen. Maar, mijn geliefden, met eerbied uitgedrukt, nu moet God zelf onze ogen openen en onszelf er naartoe trekken, want anders gebeurt het niet. Anders gebeurt het nooit.

Ik ga je nog wat anders vertellen, vanavond. Schrik er niet van, hoor. Schrik er niet van. Maar een mens in zijn natuurstaat, die reist naar de eeuwigheid zonder het minste gevoel! En zonder het minste besef! Het kan vanavond de laatste avond wel zijn; misschien komt een mens niet weer thuis. Geloofd hij dat? Geloofd hij, dat hij vannacht nog voor die Rechter kan staan, Wiens ogen zijn als vuurvlammen? Nee, we komen allemaal nog thuis. En morgen leven we ook allemaal nog. En volgende weken leven we ook nog. En volgend jaar leven we ook nog. Zo is het bij ons, geliefden. Zo is het bij ons. En al zouden nu alle leraars het je verkondigen: *haast u en spoed u om uws levens wil*, zal het wat nalaten? Zal het enig effect doen? Nee, nee, zonder de kracht van Gods Geest! Het is de Geest Die levend maakt. Daarom, daarom wat moest een mens dag en nacht die Geest toch benodigen! *Kom, van de vier winden des Hemels en blaas, blaas in mijn dode, dorre, ongevoelig ziel.*

En dat God de aarde van ons hart mocht openen, om vatbaar te maken voor dat zaad, opdat het in de aarde valt en sterft. En dan brengt het veel vrucht voort. Een mens moet vatbaar en ontvangbaar voor God, voor Christus en voor Zijn Geest gemaakt worden, inwendig.

Maar wat is dat dan toch gelukkig, als dát ons gebeurt, mensen. Wanneer dat plaats mag hebben. Wat zijn ze toch bevoorrecht, waar Gods Geest een begin komt te maken. Want och, mensen, het is zo'n nauw onderzoek, Wie er begonnen is. Of wij begonnen zijn, of dat God begonnen is. En als wij begonnen zijn, gemeente, dan eindigt het zeker in de dood. Er zijn uit ons midden al mensen gestorven, die zelf - voordat ze gingen sterven - betuigd hebben: *dat het allemaal hun eigen werk was*. En dat het allemaal in de dood is uitgelopen.

Maar als het van Gods Geest is, dan blijft het. Dan gaat het niet meer weg. En dan komt God het op een mensens ziel te binden. Dan gaat God hem hoe langer hoe meer afbreken. Er staat in Numeri: *gij zult Mijn afbrekingen gewaar worden!* Dat hebben we ook ondervonden. Dan krijgt een mens een droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt. Dan wordt er een nood geboren naar Christus, naar die Levensfontein, naar die Levensbron. Dan gaat hij zijn eigen almaar ellendiger gevoelen, almaar leger. Ik zal het nog anders zeggen: al maar meer alleen op de wereld. Ja, alleen op de wereld. En och, al was hij van honderd kinders omringd, mensen, hij staat alleen. En hij moet God ontmoeten. Hij moet God ontmoeten. En dan staat er: is er dan een Gezant, een Uitlegger, Eén uit duizend, om de mens zijn rechte plicht te verkondigen, ... dat is Christus. Dat is die Christus, Die de hoogste Profeet, Leraar der gerechtigheid is, om de kerk te onderwijzen in de weg des heils en in de weg der zaligheid. Die ze komt in te winnen voor de weg die God in Christus bereid heeft.

Want al die vijandschap hier vanbinnen mensen, die moet gebroken worden. Het moet een vlak veld worden. Er staat in Jesaja 26: *De vaste stad zal tot een steenhopen worden. En het paleis der vreemdelingen dat het geen stad meer is. En tot in der*

eeuwigheid zal zich niet meer herbouwd worden. En dat is de weg die God met Zijn kerk houdt. En als alles weg is, en als er dan niets anders overblijft dan een puinhoop, dan staat er: *Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen; dat het rechtvaardig volk daar inga, hetwelk de getrouwigheden bewaard.*

Maar daar gaat wat aan vooraf, geliefden. Daar gebeurt wat, en daar volgt wat op. *Zijn gestalte is als de Libanon.* Och, Christus komt de hoogste plaats in het hart van dat volk in te nemen, in de verwerving van de zaligheid en ook in de toepassing van de zaligheid. Want wij zijn zó hulpeloos en zó hopeloos in onszelf, geliefden, we kunnen geen ding aannemen tenzij het uit de Hemel gegeven wordt. Ze kunnen het wel zien liggen, maar ze blijven er zover vanaf. En dan zeggen ze: "O God, nu heb ik het wel gezien, maar ik heb geen voeten om er naartoe te lopen. En ik heb geen handen om het vast te pakken. En U zult het Zelf bij mij thuis moeten brengen. Je zal het zelf in mijn ziel moeten bevestigen en moeten bekrachtigen, en anders dan is het voor eeuwig kwijt."

*Maar er staat in Gods Woord:
De buit van 't overwonnen land,
Viel zelfs de vrouwen in de hand,
Schoon niet mee uitgetogen.*

Och, ze worden zalig uit genade. En God komt als zij het niet meer verwachten. En als zij het niet meer hopen kan. En ik zal er vanavond nog eens wat bij zeggen. En dat mocht je eens meenemen, en God mocht dat nog eens zegenen, voor een hopeloos schepsel, vanavond. Als wij niet meer zoeken kunnen, en als wij niet meer weten waar wij het zoeken moeten, dan laat God Zichzelf vinden. Maar het moet aan een eind wezen, en het moet aan een eind komen, geliefden. Als ik niet meer weet waar ik het zoeken moet, dan staat God gereed om het mij uit genade te schenken.

Zijn gestalte is als de Libanon. Dan komt Hij als de Verwerver en Toepasser Zichzelf te verheerlijken. En dan zegt die oude Naomi tegen Ruth: *zit stil mijn dochter, want die man zal niet rusten, totdat hij die ganse zaak zal voleind hebben.* Maar als Naomi dat tegen Ruth zegt, dan is Ruth leeg. En Ruth is bedroefd, en kan het niet meer bekijken. En Ruth weet niet meer waar of ze heen moet. Maar God komt in een afgebroken weg en in een afgesneden pad om Zijn wonderen tot een gedachtenis te maken.

Geliefden, we gaan eindigen voor vanavond. Ben je nog jaloers geweest vanavond? Is er onder het preken nog een gebedje in je ziel opgegaan? Dat je zei: *o God mocht dat toch eens in mijn hart verklaart worden? Mocht Je het Zelf toch in mijn ziel schenken.* Want dat is noodzakelijk, onmisbaar, om die grote reis naar de eeuwigheid te aanvaarden. Met minder zal dat niet kunnen. *Ontdekt mijn ogen, opdat ik aanschouwe de wonderen van Uwe wet.* Opdat mijn ziel toch eens verblijd en verwijd mochten worden. Verblijd, daarin dat het niet is in mij, maar dat het alleen ligt in Hem, Wiens gestalte is als de Libanon. *En Die zo hoog is geklommen, dat niemand in sterkte bij Hem kan worden vergeleken.*

*En daar is niemand zo koen
Die Uw werken kan nadoen.*

God mocht het nog bekrachtigen. En de hoogste plaats in ons hart innemen, bij de aanvang, of bij de voortgang; daar het nog is het heden, de welaangename tijd, en de

dierbare dag van zaligheid. Hij mocht ons nog een weinigje moed en kracht en sterkte en troost, uit de bediening van Christus, voor ons hart verlenen; tot Zijn eer en tot onze zaligheid. Amen.

Dankgebed

HEERE, Gij mocht de Napreker nog zijn. We hebben bij het lezen uit Uw woord gehoord: mijn kinderkens die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus een gestalte in ons hart verkrijge. Och, het is alles zo bedekt. Maar wil het Zelf openbaren, bevestigen, bekrachtigen door Uw Goddelijke en eeuwige Geest. Wil met ons zijn en blijven. Laat Uw aanschijn over ons lichten. Gedenk de gemeente met haar ambtsdragers. Wil ons voorbereiden voor de sabbatdag. En nog kronen met Uw goedgunstigheden. In de verzoening van onze zonden, om Jezus' wil. Amen.

We zingen het 8^e vers van Psalm 72.

*Zo moet de Koning eeuwig leven.
Bidt elk met diep ontzag.
Men zal Hem 't goud van Scheba geven
Hem zee'n en dag bij dag.
Is op het land een handvol koren,
Gekoesterd door de zon;
't Zal op 't gebergt' 't geruis doen horen,
Gelijk de Libanon.*

Het 8^e van Psalm 72.

Ontvang nu de zegen des Heeren.

De genade van onze Heere Jezus Christus; de liefde Gods; en de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen. Amen.

7. De eed Gods tot bevestiging en verzekering van Gods gunst en genade over Zijn volk

Grand Rapids, zondagmiddag 11 oktober 1968

Psalm 6 : 1 en 3
 Jesaja 54
 Psalm 90 : 4 en 5
 Psalm 89 : 15
 Psalm 105 : 5 en 6

Hetgeen wij u uit Gods woord hopen voor te lezen, kunt u beschreven vinden in de profetieën van Jesaja, en daarvan het 54^e hoofdstuk

Onze hulp, is in de Naam des HEEREN die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den HEERE, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu te samen het aangezicht des Heeren.

HEERE, Gij bracht ons voor de tweede maal op deze heilige rust- en sabbatdag nog aan de plaats des gebeds, onder Uw Woord en onder Uw getuigenis. We zijn nog niet afgesneden uit het land der levenden. We zijn nog niet weg gezonken, zoals een Korach, Dathan en Abiram. Niet tegenstaande de dag van gisteren, dat er een beving is geweest van de aarde. Niet alleen hier maar ook in verschillende andere Status. En ach, allemaal roepstemmen, o God, dat Gij op weg zijt om een derde deel van de wereld weg te nemen. Och dat we leerden bukken en buigen in het stof. Dat wij Uw aangezicht mochten zoeken met smekingen en met geweën. En dat in onze harten er iets van geschonken mocht worden zoals eenmaal uw knecht Jakob zeide: ik zal U niet laten gaan tenzij dat Gij mij zegent.

Maar och, Gij weet met betrekking tot Uw volk, wat er van Uw maaksel is te wachten. Hoe zwak van moed, hoe klein dat ze zijn van krachten. En dat ze van jongsaf stof zijn geweest. Dat er geen verwachting van de mens is. Al zou er iemand zelfs uit de doden opstaan, ze zouden het zich niet laten gezeggen. Maar dat de schrik des HEEREN ons bewegen mocht tot waarachtige bekering, bij de aanvang en bei de voortgaan.

Ook op deze dag, waarop Gij het voorrecht nog komt te verlenen in onderscheiding van zoveel anderen, die er geen lust in hebben, maar ook zoveel anderen die niet meer kunnen. In ziekenhuizen, in gestichten in zoveel plaatsen van ellende waar zij verpleegd worden. Maar dat wij nog mogen opgaan onder het geklank van Uw getuigenis.

O Heere, dat het toch eens een indrukje en een afdrukje in onze harten mocht geven, door Uwen eeuwigen Geest, tot verbreking en verbrijzeling en tot en de wezenlijke vernedering voor het aangezicht van Uw Goddelijke majesteit.

Wil ons in deze middag gedenken naar de grootheid Uwer eeuwige liefde. Het is Uw goedheid dat het nog kan. Dat we ook in deze middag bij vernieuwing van die enige Naam wensen te horen, die onder de hemel tot zaligheid is gegeven. Die Gods toorn

gestild en die Gods gramschap geblust heeft. Die Satan zijn kop heeft vermorzeld, Die de wet van zijn vloek heeft ontwapend, maar ook de wet vervuld en verheerlijkt en verzoening gedaan heeft, over al de ongerechtigheden van Uw volk. Om hun zonden te werpen in een zee van eeuwige vergetelheid. Om ze nooit meer te gedenken. Och dat onze harten, jong en oud, klein en groot, onder het lezen zowel als onder het preken nog eens geraakt mocht worden. En dat wij nog eens vat- en ontvangbaar gemaakt werden voor het eeuwige evangelie. Opdat het straks in de dag aller dagen niet tegen ons zal getuigen. Maar dat het nog eens leiden mocht tot waarachtige bekering en om uit de dood geroepen te worden tot het leven. Maar ook om als een vijand met God verzoend en als een goddeloze gerechtvaardigd te worden. Het wacht alles op U en het blijft alles op U wachten. Rechtvaardig kunt Gij ons voorbijgaan en Uzelf met ons nooit meer inlaten. En ons verstoten in de plaats van eeuwig ach en wee. Waar de rook van hun pijniging opgaat tot in alle eeuwigheid. Maar och, gedenk nog in de toorn des ontfermens.

En wil de bediening van Uw Woord in ons midden en daarbuiten zegenen. Overal waar Uws Naams gedachtenis gesticht wordt. Wil het met Uw Goddelijke zegen bekronen en wil het heiligen en vruchtbaar maken, tot opbouw van Uw kerk maar ook tot bekering van zondaren en tot ontdekking van alle valse gronden. Dat Uw Naam in alles verheerlijkt mocht worden.

Gedenk aan al de zieken en zieken, aan degenen die in ziekenhuizen liggen. Aan degenen die thuis verpleegd worden. Maar ook aan degenen die in hun woning zijn aan geraakt. Zoals die moeder, die door een lichte beroerte getroffen is. Och, het is aan de avond en de dag is gedaald. Dat het nog eens op- en aangebonden mocht worden. Dat er nog een haasten mocht zijn om des levens wil, eer dat het besluit zal baren, want als kaf gaat de dag voorbij.

Gedenk aan onze jongens in het leger, ook op het oorlogsveld. Dat Uw ogen er nog over open mogen zijn. En dat Uw hand hen nog genadiglijk mocht sparen en bewaren. Maar bovenal Uw genade nog mocht groot maken. Sterk de weduwen en wezen en weduwnaars. Wil al d'r noden nog vervullen, naar ziel en lichaam beide. Onder alle druk en alle kruis.

Gedenk aan al Uw knechten. Wil het getal vermeederen want de oogst is groot maar de arbeiders zijn zo weinig. Roep er nog tot de heilige bediening. Om nog tot een zegen voor Uw kerk gesteld te mogen worden. En wil ons in lezen en spreken deze middag, maar ook in luisteren nog een alles verbeurde zegen schenken. Beschaam de verwachting niet, maar helpen en sterk nog. En dat er nog Aärons en Hurs waren, aan onze rechter- en linkerzijde. En dat we samen nog voor de waarheid mochten bukken en de vrijmakende kracht ervan mochten ervaren. In de verzoening van al onze misdaden, om Christus' wil. Amen.

Psalm 90 en daarvan het 4^e en het 5^e vers. En inmiddels wordt gecollecteerd

Geliefden.

De vraag wordt gedaan in Psalm 90: "Wie kent de sterkte Uws toorns, naardat Gij te vrezen zijt?" Het is voor een mens nodig om in zijn hart en leven God te leren kennen in Zijn recht, in Zijn heiligheid, in Zijn toorn, in Zijn gramschap, maar ook in Zijn genade, in Zijn liefde en in Zijn barmhartigheid. En niet alleen bij de aanvang, maar na die tijd is het ook gedurig in zijn leven het diep besef nodig dat Gods toorn is als

een vuur dat brand. Mozes had het gezien in de woestijn toen hij optrok met de kinderen Israëls, die gedurig murmureerden, en gedurig zichzelf waardig maakten, dat God ze zou verdelgen, dat God ze zou verteren van de aarde. En God heeft aan Mozes in sommige dagen daar zoveel van geopenbaard en bekendgemaakt dat hij uitriep: *Wie kent de sterkte Uws toorns naardat Gij te vrezen zijt?* Mozes besepte en die gevoelde als God op hem zou toornen en Zijn gramschap uitlaten zou, dan zouden ze in een ogenblik allemaal verteerd worden. Ja, dat hij ook vernietigd zou worden. Er is er eigenlijk maar Eén geweest Die op een volmaakte wijze de sterkte van Gods toorn heeft gekend. En dat is Christus, Die in Johannes 12 er zoveel indrukken van kreeg als Borg en Middelaar, dat Hij uitgeroepen heeft: *nu ben Ik ontroerd, en wat zal ik zeggen?* Waar wij ook van lezen in hoofdstuk 22, dat hij uitgeschreeuwd heeft: *o dodelijke uur, wat hitte doet mij branden!* En als de Zone Gods, geen God geweest was en geen Goddelijke natuur bezeten had, dan was ook Hij weggezonden onder de last van Gods ondraaglijke toorn en gramschap. Maar nu heeft Hij de hitte van Gods gramschap geblust. Zodat God op Zijn volk niet meer zal toornen en niet meer zal schelden. Zoals dat door God Zelf met een eed is bevestigd in het woord wat wij vanmiddag een ogenblik met u wensen te overdenken uit Jesaja 54 en daarvan het 9^e vers, waar Gods woord aldus luidt:

Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal.

Tot dusver.

Wij hebben hier in deze tekst vanmiddag, geliefden, *de eed Gods tot bevestiging en verzekering van Gods gunst en genade over Zijn volk.*

1. Onder welke omstandigheden die eed is gedaan.
2. Waarin die eed ligt gegrond.
3. Welke blijvende troost uit die eed voor Gods kerk voortvloeit.

1. Onder welke omstandigheden die eed is gedaan.

Want dat zal Mij zijn, zegt de tekst, *als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan.* Het is van groot belang gemeente, dat de vanmiddag bij het overdenken van deze tekst, ten eerste stil gaan staan bij de omstandigheden waaronder dat God die eed heeft gedaan. U weet wat er gebeurd is met de eerste wereld. De goddeloosheid en de zonde vermenigvuldigde. Het begin daarvan lag in de vermenging van de zonen Gods met de dochteren van Kaïn. God Zelf had een scheiding gemaakt. Maar die zonen van Seth, die hebben het verzondigd. En die zijn heengegaan om vrouwen te nemen uit dat goddeloze geslacht van Kaïn. Die in de goddeloosheid waren geboren, opgevoed, en opgeleid. En wanneer die zonen van Seth, in hun leven gebleven waren bij hetgeen waarin ze in opgevoed waren, en de moeite hadden gedaan om de vrouw van Kaïn in te winnen om in de wegen Gods te wandelen, ... maar helaas, die vrouwen hebben die mannen overweldigd. En de mannen, die anders wisten, zijn de vrouwen die er nooit in opgevoed waren toegevallen. En het heeft niet lang geduurd of de ware religie, de ware godsdienst hebben zij vaarwel gezegd. En ze zijn een leven begonnen zonder te denken aan de instellingen Gods. Zij leefden hun eigen leven wat zich kenmerkt in het wegzinken in de zonde en in de ongerechtigheid. En God heeft Noach gezonden als een prediker der gerechtigheid. En die man heeft 120 jaar de gerechtigheid Gods

gepredikt. Maar, er is geen vernedering gevolgd op de prediking van Noach. Ze hebben zich verhardt tegen God. Zij hebben geweigerd onder God te buigen. *En wil dit volk voor God niet bukken, het wordt ras vernêert.* Noach heeft op Gods bevel een ark gebouwd. Een grote boot. Opdat straks het gedierte en het gevogelte in de ark een plaats zal krijgen. Maar ook Noach en zijn gezin. Alleen van de hele wereld. Toen is Noach in de ark gegaan. Noach moest er in. Toen Noach zeven dagen in die ark was, toen is het gaan regenen. En je zou zeggen: *die mensen, - toen het begon te regenen, - hadden in het begin toch wel allemaal tot God moeten schreeuwen?* Maar er heeft er niet één geschreeuwd. Ze zijn gevlucht naar de hoogten en bergen want daar zou dat water niet kunnen komen. Daar zouden ze wel bewaard zijn. Maar het water kwam vijftig ellen boven de hoogste berg ze zijn allen verdronken. Allemaal. Als God komt, geliefden, dan is er geen ontvluchten meer aan. Och nee.

En nu heeft God aan Noach beloofd na die zondvloed, dat God de wereld door water niet meer zal laten vergaan. Noach heeft geofferd en God heeft die lieflijke reuk van dat offer geroken; het was aangenaam in de ogen Gods. En God heeft met een eed bevestigd dat Hij de aarde door water niet meer zal laten vergaan. Het was nu een keer gebeurd, maar het zal zich niet meer herhalen. En God heeft als een bewijs dat het niet meer gebeuren zal elke keer een boog in de lucht gegeven; als een bewijs ervan. Het kan wel hard regenen, er kunnen wel overstromingen zijn in sommige plaatsen, maar dat de wereld door water zal vergaan, nee dat zal niet meer gebeuren.

En nu staat er: *Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan.* Die verwoesting van dat water tot verderf van de wereld dat zal niet meer gebeuren. Eenmaal zal de wereld in vlammen opgaan. En de Zoon van God heeft gezegd *dat er zullen zijn aardbevingen, pestilentiën, oorlogen en geruchten van oorlogen.* Er is gistermiddag ook een aardbeving geweest in de States. Dan ondervinden de mensen het ontzagelijke van het oordeel Gods. Maar hoe gemakkelijk leeft de mens er overheen. We horen niet van verootmoediging, de mens gaat door en er is geen stuiten meer aan. Maar God Die spreekt nog in de natuur. Och, dat er in de dadelijkheid een breken met de zonde kwam en een terugkeer tot God en tot Zijn getuigenis!

En nu staat er in de tekst: *dat zal Mij zijn als de wateren van Noach.* Het gaat hier in deze tekst geliefden, over de eed die God heeft uitgesproken na de zondvloed. Daarom staat er ook, als je het goed leest: *Dat zal Mij zijn als, als de wateren van Noach. Toen Ik zwoer dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen noch uw schelden zal.*

2. Waarin die eed ligt gegrond.

Wat zijn nu de omstandigheden waarin God die eed heeft gegrond? Wij hebben hier vanmiddag een waarborg in deze tekst.

- Ten opzichte van het volk van Israël.
- En dan in de tweede plaats ten opzichte van de ware kerke Gods.

Die eed van God houdt dus in, *dat de aarde door water niet meer vergaan zal.* En nu belooft God hier aan het volk van Israël met ede dat Hij voor Zijn volk en voor Zijn kerk zorgen zal en voor hen zal instaan, wat er ook gebeuren zal. Jesaja heeft u profeteert tot het volk van Israël. Tot het volk dat het ongenoegen Gods over zichzelf had gehaald. Er was geen volk op de wereld dat zó bewelddadigd werd dan het volk van Israël. Het was een volk wat God verkoren had uit al de natiën van de wereld.

Niet omdat dat volk beter was. De Heere zegt in Deuteronomium: *Gij waart de minste van al de volkeren; maar Ik heb u liefgehad.* Dat was de enigste reden. Want laat een mens maar nooit denken dat hij beter is dan een ander. We zijn allemaal in Adam verdoemelijk voor God. En we liggen allemaal krachtens de bondsbreuk van Adam onder de toorn en onder de gramschap Gods. Allemaal, zoals we van nature zijn. Maar de Heere had dat volk verkoren om Zijn volk te zijn. En de Heere had dat volk bewelddadigd zoals niet één volk op de wereld door God bewelddadigd was. Je leest in Psalm 145: *Dat God aan Jacob en aan Israël Zijn wetten en Zijn ordonnantiën had gegeven, zoals Hij geen volk heeft gedaan; en Zijn rechten kennen zij niet. Hallelujah.* God heeft dat volk bijzonder bewelddadigd. Het was bevoorrecht, boven alle voorrechten, dat hun de woorden Gods waren toevertrouwd; zoals je leest in Romeinen 3. Ja, die woorden Gods toevertrouwd te worden, dat kan niet anders dan alleen als God het ons eerst heeft gegeven.

En zo is het ook in ons leven. En moeten we nu zeggen: *wij zijn de woorden Gods toevertrouwd, maar wat zal het ons baten als God het door Zijn Geest niet toepast?* Mijn geliefden, het is een eeuwige waarheid, maar als wij die uitdrukking in de grond der zaak bezien, is het niet anders dan een godslasterlijk gezegde. Want God heeft ons geschapen goed en naar Zijn beeld. De mens was in de staat der rechtheid in de gemeenschap Gods. God ging met de mens om als een vriend met zijn vriend. Adam had het vermogen om tot eer van God te leven. Hij had het vermogen, hij had die gave van God gekregen. Maar wij hebben in Adam alles vertrapt en alles vertreden. Wij hebben alles verzondigd; wij hebben alles weggeworpen. Wij hebben van God afscheid genomen en we zijn de duivel toevallen. En nu kunnen we niet anders dan de zin en wil doen van de duivel, die een mensenmoorder van de beginne was! We zijn zo ellendig, mensen, dat we niet één goede gedachte van God kunnen denken. We zijn dood in zonden en misdaden. En nu kan het ergste gebeuren, en de ergste ongelukken kunnen plaatsvinden, maar och, mensen al zou Grand Rapids uitsterven, en God komt er niet in mee, dan blijft die arme mens hetzelfde. Hij blijft onbekeerd.

Maar in onze tekst mensen, komt openbaar wat God aan zulke wil doen. En dat het wel onmogelijk is van onze kant maar dat bij God alle dingen mogelijk zijn. Dus als we straks verloren zullen gaan dan zal het niet Gods schuld zijn, maar dan zal het een mens zijn eigen schuld wezen. En het zal zo verschrikkelijk in de hel wezen! Waarom? Omdat hij God nooit kan rechtvaardigen. Want als zij maar God rechtvaardigen konden in de hel, dan zou de hel geen hel wezen. Maar hij zal tegen God aan bonken tot in alle eeuwigheid toe. Een mens zal God straks vloeken en lasteren, zoals hij het in zijn leven nog nooit gedaan heeft. En zoals hij het nog nooit gehoord heeft.

Maar dat volk van Israël dat is zo rijk bewelddadigd omdat ze Gods Woord gekregen hebben, de sacramenten hebben gekregen en de inzettingen Gods hebben ontvangen. Zij hebben de wet Gods gekregen; zij hebben profeten gekregen, vroeg op zijnde en roepende. God heeft aan die mensen laten arbeiden. Christus is in de ceremoniële wet van Mozes door God afgeschilderd. Want alles wat in die wetten was, heeft geweest op Christus, op Zijn bloed en op Zijn gerechtigheid. Zo is het evangelie gepredikt aan dat Joodse volk. En het is een van dát volk geweest die de Zaligmaker op de wereld heeft voortgebracht. De Heere zei tegen die goddeloze koning Achaz: *"Zie, een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren. En gij zult Zijn Naam Immanuël heten; God met ons."*

Maar nu heeft dat Joodse volk de profeten verworpen. Ze hebben sommigen van de profeten zelfs gedood. Er staat: *in stukken gezaagd*; ja, in stukken gezaagd. Zij hebben Gods verbond verworpen. Toen heeft God hen ook verworpen. En God heeft dat volk laten wegvoeren naar Babel. Vanwege hun zonde en hun ongerechtigheden. En zij hebben nooit gedacht dat God zó met het volk en de tempel doen zou. O nee, ze zeiden: *dat zal met ons nooit gebeuren*. Wij hebben de tempel in ons midden. We hebben de priesters; wij hebben de dienst van God, en zou zo'n volk dan naar een ander land gejaagd worden? Zouden ze alles van ons kunnen afnemen? Nee, dat gebeurt nooit!

En nu waren er in de dagen van Jesaja, en later ook in de dagen van Jeremia, zoveel valse profeten. En die riepen maar: *Vrede, vrede en geen gevaar!* Maar de tijd is aangebroken, dat God door ging trekken en het volk naar Babel werd gevoerd. En dat stad en tempel verbrand werden. En de plaats waar het heiligdom gestaan had, - je kunt het lezen in de Klaagliederen van Jeremia, - was het één grote verwoesting geworden. Daarom klaagde Jeremia zo bitter. Toen werden ze gewaar wat het inhoudt om zó tegen God te zondigen! Want God gaat er ook mee door, als wij doorgaan. God gaat dan ook door. En dan komt er een tijd, mensen, dat God geen compassie, of medelijden met een mens heeft. Dan zegt Hij bij Ezechiël tot degenen die het zwaard droegen: *doodt allen!*

Het is voor dat volk een verschrikkelijke toestand geweest. Onder de heerschappij van de vorsten van Babel werden ze gebracht. En daar hebben ze in dat Babel onder het ongenoegen Gods moeten leven. Onder het ongenoegen Gods. Mensen, je kunt oorlog hebben, je kan hongersnood hebben, en dat is allemaal verschrikkelijk, *maar het ongenoegen Gods* dat is het ergste. Dat God vertoerd is en met ons niet meer wil te doen hebben. En wij hebben het wel eens meer uitgedrukt, mensen, als Gods volk niet meer bij God kan komen en niet meer onder God kan komen; en als alles wordt afgesneden en dat God Zich met een wolk gaat bedekken, dat God dan Zijn toorn openbaart. Er staat in Jesaja 63: *dat God veranderde in een vijand tegenover dat Israël*. Veranderd in een vijand! Denk maar in het natuurlijk leven, mensen, als er een jongen of een meisje z'n vader of moeder beledigd heeft en tegen hun verbod ingegaan is, na alle vermaningen en waarschuwingen en dat het kind toch weer terug wil komen; - die jongen of dat meisje, - maar dat die vader zegt: nee, nee, nee! En wat dan geliefden?

En laat ik het maar eenvoudig zeggen dan is het goed te begrijpen. Zelfs Gods volk, zelfs Gods volk kan d'r eigen niet brengen op de plaats waar ze wezen moeten. Je leest van die zonen van Israël dat ze niet alles tegen hun vader hebben gezegd. Maar de tijd kwam dat die jongens naar Egypte moesten om koren te kopen. Ja, dat bloed van Jozef lag er nog steeds tussen. Want zij hadden gezegd: *een dier heeft hem verscheurd*. Maar dan komen ze straks in Egypte; en Jozef zit daar op de troon. Die zit daar aan het bestuur. En hij ziet die jongens, hij ziet zijn broers. Maar zij wisten niet wat Jozef wist. En dan zijn ze toch weer zo vroom. Want ze gaan er weer een beetje omheen draaien; vanzelf hé? Maar Jozef pakt ze straf aan. Hij zegt: *nee jongens, jullie zijn niet vroom, jullie zijn verspieters*. En dan gaan ze vertellen over hun oude vader, en over een kleine broer. En ook dat er één broer niet meer is. Ja, één is er niet meer. Och, hadden ze de waarheid maar eens gezegd. Als ze waarheid hadden gezegd, dan hadden ze gezegd: *vader had nóg een jongen, maar die hebben wij verkocht; en och, dat getuigt elke dag noch tegen ons*. Dan had Jozef zich niet meer kunnen bedwingen. Dan was het zó gedaan. Werkelijk hoor! Nee, dat doen ze niet; *wij zijn vrome lieden*.

Ja. Och mensen, er is meer dan dat ik vanmiddag zeggen kan, maar om eens een eerlijk mens voor God en elkander te worden, een schuldig mens ...! Dat is aan onze kant een onmogelijke zaak. Ja. Een onmogelijke zaak. En dan zal geen mens, bij wijze van spreken, - ik hoop dat je het allemaal volgen kan, - dan zal een mens bij wijze van spreken dagen en nachten werken en proberen om eruit komen, maar dat er toch geen waarheid bij is. Want God die kijkt niet naar je mond, maar God kijkt naar je hart. Naar waarheid in het binnenste.

En de tweede keer komen die jongens terug en dan worden het schuldige mensen. Och, Jozef die had zich graag, heel graag aan die jongens willen openbaren, die had zo graag willen zeggen: *jongens, ik ben Jozef, je heb me wel verkocht aan de koopmannen, maar och jongens, het is allang vergeven.* Maar daar moet eerst iets aan voorafgaan. Als die jongens voor de tweede keer teruggaan, gaat Jozef hen vangen. En dat door zijn beker te laten stoppen in de zak van Benjamin. En als ze dan een eindje op weg zijn dan worden ze achtervolgd, en dan worden ze beschuldigd van diefstal. Maar ze zijn zich van geen diefstal bewust. En dan worden al de zaken opengedaan; en dan tenslotte komen ze de beker tegen in de zak van Benjamin. Ja; en dan? Dan gaat die jongen niet alleen, maar dan gaan ze allemaal terug. En Jozef die drong er op aan dat Benjamin gestraft zou worden; daar ging het over. Maar dat kan Juda niet langer meer aanhoren. En dan zeggen die mannen: *och hadden we toch maar nooit zo met onze broer gehandeld toen we zijn benauwdheid zagen en de angst van zijn ziel, toen hij ons om genade bad.* Toen ze schuldenaar werden, toen kon Jozef zich niet langer bedwingen. Toen kon Jozef zich niet meer inhouden. Maar om schuldenaar te worden, mensen om recht schuldenaar voor God en mens te worden, daar is God van de hemel toe nodig!

En zo is het ook met dat volk, geliefden. Ze komen evenals Jozefs broeders in de verlaten en dikwijls in het gevoel van het ongenoegen Gods. Maar toch, mijn geliefden, toch gaat het hart naar God uit. En nu kan wel een mens proberen met zijn ervaringen en gebeden op de been te blijven, maar het leven is eruit en de vrucht is eruit. Al wat hij doet is maar om zichzelf op de been te houden. En bij God vandaan te blijven. Het komt in alles openbaar dat hij een hater van God een liefhebber van zichzelf is, mensen. En hij kan van zichzelf niet meer terugkeren. Hij kan nooit terugkomen. Nooit.

Maar nu staat er in de tekst vanmiddag: *Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat die niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal.* God heeft gezworen! En die heeft gezworen van de nooit begonnen eeuwigheid. En die eed geliefden, die eed ligt vast. Want die is vastgelegd door de Vader in Zijn Zoon Jezus Christus, de Borg en Middelaar des Verbonds. En dat God nu gezworen heeft dat Hij nooit meer op Zijn volk zal toornen en nooit meer op Zijn volk zal schelden, dat wil zeggen, *dat Hij hen nooit meer verstoten zal.* Dat Hij Zich niet van Zich wegstoten zal; dat Hij hen niet uitroeien zal. Dat is de betekenis van de tekst. En dat dat volk niet meer bij die God vandaan kan blijven. Want Hij heeft gezworen dat Hij op dat volk niet meer toornen en niet meer schelden zal.

En dan kun je zien mensen, dat God in hen begonnen is. God is het begin. En het is alleen om de Borggerechtigheid van de Heere Jezus Christus, het is alleen om dat volbracht werk van die Middelaar, dat God op Zijn volk niet meer zal toornen of zal schelden. De Vader heeft Zijn Eigen Zoon naar voren gebracht, ten goede van de

uitverkorenen. En die Zoon is met Zijn hart Borg geworden. Die zoon heeft al de schuld en al hun zonden op Zich genomen. De Borg, die Zichzelf gesteld heeft onder de vloek, onder de toorn en onder de gramschap Gods. Want, omdat er geen weg of mogelijkheid bij dat volk was, daarom heeft Hij Zichzelf gegeven. Nee, och nee mensen, niet ten eerste om dat volk, maar omdat Hij Zijn Vader beminde en omdat Hij Zichzelf liefhad. Er wordt gesproken van den enig Geliefden, van een vrijwillige liefde en van een soevereine liefde. De Heere zegt: *Ik zal hen vrijwillig liefhebben*. Ja, dan kom je in dat wonder: *Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb ik gehaat*. Waarom? Waarom? Daarom, omdat dit het welbehagen Gods van eeuwigheid geweest is. Daarom; en dus afgezien van het persoonlijke. Want het is gebeurd eer dat de kinderen goed of kwaad gedaan hadden, maar *opdat het voornemen Gods naar de verkiezing, onveranderlijk bleve*. En tenslotte, *wie zijt gij, o mens, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tegen Hem die het gemaakt heeft zeggen: waarom hebt Gij mij alzo gemaakt?*

Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs. De ijver van Uw huis, zegt Christus, *heeft Mij verteerd*. En nu gedreven door de liefde tot Zijn Vader en gedreven door de liefde tot Zijn kerk heeft die Borg en Middelaar Zichzelf overgegeven. Onze tekst vanmiddag is uit Jesaja 54. Dat weet je. En wat staat er voor? Jesaja 53. En wat houdt Jesaja 53 in, van het begin tot het einde? Dat is het kapittel waar gesproken wordt over de vernederde en de verhoogde Middelaar. Waar gesproken wordt over de Borg des Verbonds, die om onzentwille vertreden is; vanwege onze zonden; en Die om onze ongerechtigheden verbrijzeld is geworden. Dus de straf en de plagen van God zijn op de Borg terechtgekomen. *Hij is uitgeroeid*, staat er in Daniël 9. En dat, omdat Hij op één dag de ongerechtigheid des lands zou wegnemen. *Hij is afgesneden uit het land der levenden*. *En om de overtreding Mijns volks is de plaag op Hem geweest*. De Borg heeft de zwaarte van Gods toorn en van Gods gramschap gedragen. En Hij heeft het weggedragen. De Borg heeft Zichzelf aan Zijn Vader opgeofferd. Hij heeft Zichzelf aan God overgegeven. De Borg heeft er alles aan gedaan om de hitte van Gods gramschap te blussen. Die heeft alles gedaan om God met Zijn volk te verzoenen, maar ook om dat volk met God te verzoenen. En dat ligt onuitsprekelijk vast, geliefden.

Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren nooit meer over de aarde zullen gaan. Alzo heb ik gezworen dat Ik nooit meer op u toornen noch op u schelden zal. En nu zegt het 8e vers: *in een kleine toorn heb ik Mijn aangezicht een ogenblik van u verborgen*. En wat betekent dat, mensen? Dat betekent dat er een kleine toorn en een grote toorn is. De kleine toorn die komt op dat volk, maar de grote toorn die komt op de Borg. Hij is onder die toorn en onder de gramschap staande gebleven. Omdat de Goddelijke natuur de menselijke natuur ondersteund heeft, want anders was het voor eeuwig afgesneden. Want, - en dan herhalen we waarmee we vanmiddag begonnen zijn: *Wie kent de sterkte Uws toorns, naardat Gij te vrezen zijt?*

Die toorn wordt openbaar in de overtuiging van zonde. Maar die komt ook openbaar wanneer het een weinig gevoeld wordt wat het zeggen wil, zonder God op de wereld te wezen. En dan voor eeuwig van God gescheiden te worden, als ze zó sterven, om dan te komen waar weinig der ogen zal zijn en knersing der tanden. En waar de rook van hun pijniging opgaan zal tot in alle eeuwigheid toe.

Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach. De Borg heeft eronder gelegen! En de Vader heeft daar genoeg mee genomen. En uit kracht daarvan zal Hij niet meer op Zijn volk schelden noch toornen. Hij zal het nooit meer doen. Hij zal niet toelaten dat de rechtvaardige wankele. Wat er ook gebeurd, en wat er ook plaats mag vinden, maar dat volk wordt zalig omdat God het wil. Het wordt zalig op grond van het bloed en de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus. En dat zal straks ingaan in de vreugde des HEEREN. Alleen verlost door het bloed des Lams. En daardoor zullen ze eeuwig leven in de gemeenschap Gods. En dat in zulk een weg waardoor de deugden Gods zijn opgeluisterd. En opdat Gods volk in hun ziel met blijdschap zal kunnen zingen, gelijk wij daarvan zingen in Psalm 89.

*'k Heb eens gezworen bij Mijn Eigen heiligheid,
Zo ik aan David lieg'; zo hem Mijn woord misleid.*

Het 15^e vers van de 89^e Psalm.

Toepassing

3. Welke blijvende troost uit die eed voor Gods kerk voortvloeit

En dat zal Mij zijn als de wateren van Noach. Ik heb gezworen dat de wateren nooit meer over de aarde zullen gaan. O Mijn volk, ik zal u nooit meer verlaten, en Ik zal Mijn genade nooit meer van u wegnemen. Ik zal nooit meer op u toornen en Ik zal nooit meer op u schelden. De kanttkening zegt: *te weten het volk Gods dat Ik het nooit zou uitroeien.* O, God zal het niet doen, hoor. Je kunt in Babel terecht komen, mensen, o ja. In de verlating, in de beproeving, soms in de grootste benauwdheid. Soms kunnen ze zo benauwd zijn, dat ze zeggen: *zal er nog wel een God wezen? Zal er nog een God wezen? Ik weet niet meer wat ik ervan denken moet. Hoe zal er wetenschap bij de Heere zijn? Zou God ervan weten?* Want och, mensen, het is niet om te zeggen hoe hoog dat de bestrijdingen kunnen zijn in het leven en in het hart van Gods volk. En die bestrijdingen zijn ook gericht over hetgeen ze gedaan hebben. En dan staan ze daar beschaamd voor het aangezicht des Heeren. En dan zeggen ze: "O God, was ik maar nooit geboren; was ik maar een hond geweest...! Was ik maar een kat geweest...! Maar een mens te zijn... Een mens te wezen... en dan straks in die eeuwige afgrond, straks in die eeuwige nacht weg te zinken." Waar het vuur nooit uitgeblust zal worden. Nooit. Och mensen, ik hoop dat je het kunt verdragen. Maar als je nu denkt in de hemel te komen; en dat gemeend en altijd gedacht te hebben... en dan in de hel terecht komen, dan in de hel te komen....

Maar die hier nu naar de hel moesten, voor hen zal daar geen plaats zijn. Och, ik zou je er vanmiddag niet voor overhebben. Ik kan het je niet geven, maar God mocht het je arme ziel geven. En als je maar waardig wordt naar de hel te gaan, dan kom je in de hemel. Dan zal het zo meevallen straks; de eeuwige dood verdiend en dan straks het eeuwige leven te krijgen.

Och, er is in de mens niets, niets wat God kan behagen. Wij kunnen nog geen gebedje doen, mensen, wat God welbehaaglijk is. Want het is maar een stank in Gods neusgaten, een vuiligheid. Wij kunnen er wel hoog mee staan, maar God walgt ervan. O ja. Dus wat blijft er dan over, mensen? Toch niks?

Maar het zal Mij zijn als de wateren van Noach. O dat is een blijvende troost voor al Gods kinderen. Voor dat bedrukte, voor dat onderdrukte, voor dat verdrukte volk, dat alles doorgebracht heeft en dat naar God zoekt en aan Hem blijft hangen.

*Dat elk verdrukt' Uw bijstand eens erlang';
Laat, laat Uw volk niet schaamrood wederkeren;
Maar wil van hen ellend' en nooddruft weren,
Opdat z' Uw Naam verheffen in gezang. Psalm 74:20*

Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren van Noach nooit meer over de aarde zouden gaan. Alsof de Heere wil zeggen: Mijn kind, je kan er wel benauwd voor wezen, en je kan ermee aangevallen worden, dat het einde niet goed zal zijn, bij dagen en bij nachten, maar Ik heb het gezworen dat Ik nooit meer op u zal toornen.

Maar och, Heere, mijn zonde, mijn afmaken en wat niet al meer. Want och mensen, het is allemaal verkeerd van ons. Maar dan antwoord de HEERE: Ik heb het gezworen dat Ik nooit meer op u toornen noch op u schelden zal. Het is allemaal verzoend in Mijn Zoon, Die de volle losprijs heeft opgebracht. Die heeft Mijn toorn gestild en Die heeft Mijn gramschap geblust. Die heeft daar gekropen als een worm, in de hof van Gethsémané. Die is van God verlaten geweest, opdat verlaters van God nooit meer van Hem verlaten zullen worden. Maar eeuwig door Hem verlost zullen worden. En dat zal nooit meer veranderen, want het zal Mij zijn als de wateren van Noach, die niet meer over de aarde gaan zullen. Nooit zullen de wateren van Mijn toorn over Mijn volk komen. Ik heb Mijn boog in de lucht gegeven, als een teken van Mijn trouw. En dan krijgt de regenboog wel eens betekenis in het leven van een kind van God. Och, in die verschillende kleuren krijgen ze wel eens wat méér te zien. Dat God hun ogen vestigt op Zijn trouw:

*Ik weet hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen,
Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen.
Zo min de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken,
Zo min zal Uwe trouw ooit wank'len of bezwijken. Psalm 89:1*

En nu zijn het geen ménsen die de boog aan de hemel zetten, maar dat doet God Zélf als het regent. God doet het Zelf! En dan kan het gebeuren, als je naar die boog kijkt dat de tranen in je ogen springen; en dat dat volk zegt:

*God zal Zijn waarheid nimmer krenken,
Maar eeuwig Zijn verbond gedenken.*

Hoelang is het al geleden, dat de Heere dat beloofd heeft vanaf de tijd van Noach? Hoelang is het geleden? Maar hoelang het ook geleden is mensen, gedurig komt die boog weer in de wolken. Och ja, mensen, God blijft dat doen, omdat God getrouw is. En omdat God onveranderlijk is. En omdat die mensen zó ontrouw zijn en het telkens weer verzondigen, daarom toont Hij Zijn trouw.

Die kerk komt elke keer weer opnieuw in Babel. En dan zeggen ze: *och Heere, nu is het voorbij. Het is voorbij.*

Nee, zegt de Heere, het zal Mij zijn als de wateren van Noach, ze zullen niet opnieuw over de aarde stromen.

En straks komt het einde, volk van God. En dan zal het zo meevallen; dan zal het zo meevallen. Dan zal Gods recht hen niet verdoemen, dan zal hun consciëntie hen niet veroordelen, dan zal Gods rechtvaardigheid hem niet afsnijden, maar dan zal het zijn:

kom binnen, kom binnen, gezegenden Mijns Vaders, en beërft dat koninkrijk dat voor u bereid was van voor de grondlegging der wereld.

Och, we moeten gaan eindigen, want anders zou ik nog wel een beetje door willen praten. Och, dat de Heere het mocht heiligen aan onze harten.

Die God zal voor Zijn volk zorgen! O, mensen het is een God waar je van op aan kunt, hoor! Het is een God waar je op kunt rekenen. Er zei eens een man: *ja, er zal toch nooit een woord van hetgeen God gesproken heeft vergaan.* En zo is het, mensen. Maar weet je hoe dat komt? Omdat Gods woord niet op de *aarde* is gevallen maar in hun *hart*. En dan is het een zaad der wedergeboorte en een kracht van het onvergankelijk leven.

*Uw woord kan mij ofschoon ik alles mis,
Door zijnen smaak, én hart, én zinnen strelen.*

Och, mijn onbekeerde medereiziger, dat je er toch eens onder vernederd en vertederd mocht worden. Dat je er door bekeerd mag worden. Je leeft nog. Wat heb je toch in de wereld, mensen, zonder dát? Wat is het toch een leeg leven! Wat is het een ellendig leven. Een leven dat niet anders uitlopen zal dan op een eeuwige verwoesting. Op een eeuwig ondergang. *Maar die Mij vindt, die vindt het Leven.*

En als dat in ons leven gebeurd is mensen, dan kunnen al de duivels daar tegen aanbotsen; en al zullen ze al hun bekken openen, om de ziel te verwoesten, maar die Christus, Die is Overwinnaar in de strijd en Die geeft Zijn volk de zegen. En Die heeft gesproken: *"Het zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren niet meer over de aarde gaan zullen. Alzo heb ik gezworen aan Mijn volk dat Ik hun God ben en dat Ik genadig ben!"* En heeft God wel eens ooit gelogen? Heeft hij wel eens ooit onwaarheden gesproken? Heeft Hij niet altijd vervuld hetgeen Hij beloofd en gesproken heeft? O, God is echt te vertrouwen! O wormpje Jakobs en gij volkje Israëls, hoop op God!

*Verblijdt u in God met ootmoed,
Hij is der wezen Vader goed
En een Beschermmer krachtig
Der weduwen in billigheid;
In den tempel vol heiligheid,
Heeft Hij Zijn woonst' eendrachtig.* Psalm 68:3, Datheen

Heft uw hart op naar omhoog en verheugt u in den Heere!

De Heere zegene de waarheid tot lering en bekering. En tot verkwikking en tot vertroosting. Want het is menigmaal zo anders. Och, meestal is het een moedeloos, volk. Het is maar een stervend volk, aan zichzelf. We lezen drie keer in de *Bijbel dat het volk blijde was*. Drie keer lees je het in de Bijbel. Dus het is elke dag niet. Maar de Heere mocht er een kruimeltje van schenken, opdat de blijdschap des Heeren hun sterkte mag wezen.

En mocht die God hun blijdschap en verheuging wezen, totdat ze eenmaal uit de grote verdrukking mogen komen in de eeuwige heerlijkheid, waar eeuwige blijdschap op hun hoofden wezen zal. De Heere zegene de waarheid, om Jezus' wil. Amen.

8. Het doortrekken van de God des oordeels

Zingen: Psalm 102:1

Lezen: Amos 5.

Zingen: Psalm 66 : 2.

Psalm 79:6

Psalm 97:5

Het is, mijn geliefden, onder zeer bijzondere omstandigheden en in een zeer bijzondere tijd, dat wij samen zijn gekomen aan de plaatse des gebeds. In verschillende gemeenten kan het niet meer plaats vinden, daar alles moest worden verlaten en zelfs de kerkgebouwen werden gesloten. Ja, zelfs verschillend staan midden in het water. Het is een tijd vol van de gerichten en vol van de oordelen Gods. Een tijd waarvan de Heere Zelf getuigt in Zijn Woord, dat het is: breuk op breuk; gericht op gericht en verschrikking op verschrikking. En wat nu zo opmerkelijk is, onder al de betoning van Gods gramschap en ongenoegen, vanwege de hemelgerende zonden van hart en huis; land en volk en Kerk?

- Allereerst, dat het afbidden van de oordelen onmogelijk is. O, ieder die eerlijk en oprecht handelt tussen God en zijn ziel, zal moeten bekennen, dat die deur gesloten is. Hoe vreselijk de oorlog en hoe ontzettend het verdreven worden van sommigen, van het een naar het ander, ook is (ja, vermenigvuldig zelf de ellende maar, waar wij met ons volk thans in verkeren) dat alles is het zwaarste niet. Met God kunnen wij over alles heen en overal door. Dat weet 's Heeren volk wel. Doch dat God zwijgt is het zwaarste. Geen zwaarder druk is er voor een kind van God, dan dat Hij niet bij God kan komen en niet onder God kan bukken. Denk maar (om één voorbeeld te noemen) wat David daarvan getuigt in Psalm 32: 3, 4: *"Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd in mijn brullen de gansen dag. Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten"*. O, wie van Gods volk krijgt met de oordelen een doortocht naar de hemel? Er zijn wel eens dagen en nachten, ja tijden geweest, dat dit wel het geval was. En wat lag daar een ademtocht in voor dat volk in al hun druk en kruis. Maar hoe bang is het, wanneer dat gemist wordt. Menigmaal (als wij eerlijk zijn), moeten wij wel bekennen: *"O God, het is zo bang, omdat het niet benauwd is"*. Veel wordt er geleefd onder een wolk van verbergings.
- En anderzijds, het aanbidden van de rechtvaardige oordelen Gods wordt ook gemist. Sommige hoogvliegers en harddravers roepen: *"Laat God maar doortrekken; laat de brandstapel maar opgericht worden!"* Doch wat is het te vrezen, dat het meer in hun hoofd zit, dan in hun hart. Gods arme volk voelt zich meer één met David in Psalm 119:120: *"Het haar mijns vleses is ten berge gerezen van verschrikking voor U en ik heb gevreesd voor Uwe oordelen."*

Laten wij niet klein denken van het aanbidden van de oordelen Gods. Welk een bovennatuurlijke genade moet worden verheerlijkt in ons hart door de Heiligen Geest, zal dat ooit kunnen plaats hebben. En zou dat geschieden buiten de dadelijke vereniging met de Heere Jezus, Die in het diepste van Zijn vernedering in Gethsémané uitriep: *"Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede"?*

Dat zijn vruchten die niet op onze akker groeien. Dat aanbidden, die heilige blijdschap en die zalige verlustiging onder de oefening van Gods onkreukbaar en heilig recht. O,

het is een stand in het zielenleven van Gods volk, die niet alledaags is. En wat daar zeker aan vooraf gaat? *"Alleen, ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen de Heere, uwen God overtreden hebt"*. Door schuldbesef getroffen en verslagen. Een aanvaarden van de oordelen. en gerichtens Gods als rechtvaardig. Een algehele verloochening van onszelf. Dan hebben wij alles over voor God en Zijn eer. Daar is aan voorafgegaan, dat God met ons kon doen, wat Hij wilde. Daar is God alles geworden en wij niets. Daar zijn wij eerst uitgewonnen uit ons zelf en ingewonnen voor God en Zijn lieve deugden. En daar is de verheerlijking Gods onze blijdschap en vermaak geworden.

O, zeg het zelf maar, waar wordt dat nu gekend en vernomen? Wat gaat Gods volk veel zwijgend over de aarde en wat weten zij weinig van de gang, die God zal maken in de wereld en in ons vaderland: *"Zou Ik voor Abraham verbergen, wat Ik doen zal?"*, sprak eenmaal de trouwe Jehovah. En daar kunnen wij wel van op aan, geliefden, hoe dichter wij bij de Koning verkeren, hoe meer wij van Zijn geheimen zullen weten. O, die afstand, die afstand! Zou het ons niet moeten doen uitroepen: *"Och, dat mijn hoofd water ware!"*

Velen spotten met de oordelen. Anderen vloeken er tegen en doen hun mond open tegen de hemel. En weer anderen trekken voordeel uit het oordeel. O, waar is toch de opmerking, dat de hand des Heeren dit alles doet? Waar is de vernedering onder de krachtige en slaande hand Gods? En zie dan maar niet op uw buurman en buurvrouw, doch keert tot uzelf in. En zou dan vreze uw hart bij tijden niet moeten vervullen, dat u aan de verharding des harten bent overgegeven? Schaamte moet onze aangezichten bedekken. O, dat God ons, uit genade, om Christus' wil, bracht op die plaats, waar wij onszelf niet brengen kunnen, doch waar het zo zalig en zo goed is als een schuldige onder God te buigen en waar wij een welgevallen hebben in de straf onzer ongerechtigheden. O, er is een volk, dat hier naar uitzielt; reikhalzend soms naar verlangt: *"Heere, tot U is al mijn begeerte en mijn zuchten is voor U niet verborgen"*, Psalm 38: 10.

Doch zien wij op onszelf en op alles, wat rondom is, dan is er meer vreze dan hoop, wat betreft de toekomst, die wij tegemoet gaan, ook met ons land en volk. Ik zie, gemeente, niets anders in de naaste toekomst, dan het doortrekken van die God des oordeels ook voor ons vaderland.

En daarover wens ik in deze ure met u te handelen, onder biddend opzien tot de God aller genade.

Onze tekst vindt u opgetekend in de Godsspraak van de profeet Amos, hoofdstuk 5 vers 16 en 17, welke naar Gods Woord aldus luidt:

Daarom, zo zegt de Heere, de God der heirscharen, de Heere: Op alle straten zal rouwklage zijn en in alle wijken zullen zij zeggen: Och, och! En zullen de akkerman roepen tot treuren, en rouwklage zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben. Ja, in alle wijngaarden zal rouwklage zijn; want Ik zal door het midden van u doorgaan, zegt de Heere.

In deze voorgelezen tekstwoorden wordt gesproken over *het doortrekken van de God des oordeels*.

1. Dat doortrekken is de eis van Gods recht.
2. Dat doortrekken zal groten rouw veroorzaken.
3. Dat doortrekken zal alleen maar ter harte genomen worden door Gods volk.

1. *Dat doortrekken is de eis van Gods recht.*

Het was een zeer droeve tijd, toen Amos geroepen werd door de Heere en de boodschap moest brengen, die wij u thans als onze tekst hebben voorgelezen.

Amos heeft geleefd en gearbeid in de dagen van Uzzia, koning van Juda en van Jerobeam 2, koning van Israël. Hij was een veehouder uit Thekoa, in het Rijk van Juda, een man uit de heffe des volks, maar onderwezen op de school des Geestes. En, bezielde met het wereldoverwinnend geloof, liet hij zich door geen dreigementen van de machtigsten der aarde terughouden, om de oordelen Gods aan te kondigen en Israël terug te roepen tot de Wet en de Getuigenis.

Zijn prediking was allereerst gericht tot het Rijk der Tien Stammen en bevatte voorspellingen en aankondigingen van strafgerichten vanwege de hemelgerende zonden, door dat volk bedreven. Uitwendig was er welvaart in die dagen, doch verder een droevig verval op allerlei gebied. Reeds onder Jerobeam, de zoon van Nebat, was men afgeweken van de ware dienst van God en had men eigengekozen wegen bewandeld, waardoor het ongenoegen Gods werd opgewekt. En nu, onder Jerobeam 2 was het verval al maar groter geworden. De een zonde baarde de andere: de rechters deden geen recht meer; de armen werden onderdrukt. Het zedenbederf was groot onder het volk. Bloedschande, afgoderij en brasserie, gepaard aan ondankbaarheid en verachting van het profetisch woord, werd allereerst in het Rijk gevonden. En wat daarbij zo vreselijk was: dat er niet het minste besef van werd gevonden, zelfs niet in de consciëntie van het volk. Dat God vertoornd was over de zonde en de ondergang van het Rijk liet aankondigen, maakte niet de minsten indruk op hen: geen vrees was er bij hen voor verderf of verwoesting. Men sliep rustig in de zonde voort.

O, wat een droeve openbaring van dat Rijk der Tien Stammen! Ja, welk een vreselijk oordeel over een land en volk, wanneer een mens rustig voortsluipert in de zonde. Het oordeel der verharding gaat aan het oordeel van de verwoesting vooraf.

Vormelijk werd in dat Rijk der Tien Stammen God nog erkend, maar in de grond van de zaak was er niets anders dan droeve miskennis van de God des Verbonds. Er was een eredienst, doch zonder vreze Gods; een buiging der knieën zonder verbreking des harten; een offer zonder schuldbelijdenis. Een ijdel betrouwen op de uitwendige nationale verbondsbetrekking tussen Jehovah en dat volk werd, er allereerst gevonden: ze waren immers Gods volk en God had zoveel wonderen gedaan! En daar steunden ze op. Ze hadden geen vijand te vrezen. Daarbij kwam, dat weelde en overdaad het volk verzwakten. Zorgeloosheid en wereldsgezindheid namen er hand over hand toe. Er wordt gesproken van degenen die in grote overdaad leefden: in zomer en winter verblijven, doch die vergaan zouden en een einde nemen.

God zal doortrekken met Zijn oordelen, zoals eenmaal in Egypte. En dat doortrekken zal rechtvaardig zijn. Lang, ja zeer lang heeft God het uitgesteld en vele bemoeienissen met dat volk gemaakt. God had Zijn profeten gezonden, vroeg op zijnde, die in de Naam des Heeren hadden vermaand en gewaarschuwd. Zij hadden als uit de keel geroepen en hun stem als een bazuin doen horen, om dat volk te verkondigen zijn zonde en de huize Jacobs zijn overtredingen. Die profeten hadden afgemaand van de wegen der zonde en opgewekt tot het wederkeren tot de God der vaderen. Doch er was bij dat volk een halsstarrig weigeren om te luisteren naar Gods geboden. Men sloeg alle roepstemmen in de wind. Men bekommerde er zich niet over en vernederde zich niet onder de roepende stemmen van de hemel. Toen dat alles vruchteloos bleef, heeft God nog een anderen weg bewandeld om hen tot inkeer te brengen. God heeft dat volk getuchtigd met oordelen. Lees het maar in het vierde kapittel.

Het eerste oordeel dat God gezonden had was hongersnood. Het tweede een grote droogte. Het derde vernietiging van de oogst, door honingdauw en brandkoren, mitsgaders sprinkhanen, die het geboomte kaal vraten. Het vierde een Egyptische pestilentie onder mens en beest En het vijfde was een aardbeving. Doch heeft Israël het verstaan wat God ermee te zeggen had? Weemoedig klinkt het tot vijf maal toe in het vierde kapittel: *"Nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de Heere"*.

En als nu de Heere in het vijfde kapittel, waaruit onze tekst genomen is, vermaant: *"Zoekt de Heere en leeft"*, en een weeklage opheft, dan heeft dat geen ander doel dan om de onafwendbaarheid der straf dieper te doen gevoelen en de valselijk berusten zondaren de steunsels van hun ijdel betrouwen te ontrukken.

Het woord *"daarom"* in vs. 16 slaat terug op vs. 12, waar de Heere betuigt: *"Want Ik weet, dat uwe overtredingen menigvuldig en uwe zonden machtig vele zijn. Zij benauwen de rechtvaardige, nemen zoengeld en verstoten de nooddruftigen in de poort"*.

Het eerste geschiedde, wanneer (bij de rechtspraak vooral, en bij het volk in het algemeen) het recht werd gebogen en het onrecht werd verheerlijkt. Wie een rechtvaardige zaak had, werd desniettenstaande toch veroordeeld. Zoengeld was uitdrukkelijk verboden: *"En gij zult geen verzoening nemen voor de ziel des doodslagers, die schuldig is te sterven"*, Num. 35 : 31.

In die dagen werd op die Goddelijke ordening geen acht geslagen. Rijke moordenaars was de mogelijkheid geopend, zich van de dood vrij te kopen. Echter werd de nooddrufte verstoten. Ook daartegen had God met ernst gewaarschuwd. Doch 't was, alsof God nooit gesproken had.

En zou dat nu alles doorgaan? Zou God er geen bezoeking over doen? Al onze daden komen in het gericht; God is rechtvaardig. Lees het zelf maar in onze tekst met aandacht en u zult bemerken, dat het doortrekken van de God des oordeels rechtvaardig is. Ja, God kan en mag niet anders doen, uit kracht van zijn vlekkeloos Wezen: De HEERE, de Jehovah, de God der heirscharen, Die over alles te beschikken heeft, de Heere, de Opperheer spreekt en maakt bekend, wat het doortrekken door het land zal meebrengen.

De naam JEHOVAH is Gods allergrootste naam. Die naam komt in de Heilige Schrift zes duizend, acht honderd, vijf en vijftig maal voor, Wat die naam inhoudt?

- Ten eerste, dat God de Heere is uit Zichzelf, van Zichzelf is en door Zichzelf bestaat. Dat Hij een Wezen is, hetwelk altijd geweest is, nu is en wezen zal, Psalm 90:2. Hij was, Hij is nu en zal altijd zijn, waarom Hij ook de onsterfelijke God genoemd wordt.
- Ten tweede, Hij wordt Jehovah genoemd, omdat Hij het is, Die alle dingen hun wezen geeft, Rom. 11: 36, Hand. 17: 28.
- Ten derde, die naam betekent, dat Hij die God is, Die alle beloften en toezeggingen vervult, maar ook al Zijn bedreigingen uitvoert: *"Zal Hij het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken?"* Num. 23: 19. Ja, wat uit Zijn mond ging, blijft vast en onverbroken

Al Gods kinderen hebben daar de bewijzen van in hun leven. Nog nooit is er één van de goede woorden, die God tot hen gesproken heeft op de aarde gevallen: *"Zijn Woord wordt altoos trouw volbracht"*, Psalm 105 : 5.

Maar ook anderzijds: Hij is de Jehovah, Die op Zijn tijd komt ten gerichte en Zich niet laat bespotten, Zijn recht volvoert tot verheerlijking van Zijn Naam.

Hij is de God der heirscharen, Die hier spreekt tot dat verstokte en verharde Israël, de God der heirscharen, Die grenzeloze en onweerstaanbare macht heeft. Welk een legerscharen staan er thans op de oorlogsvelden tegenover elkander! Wij kunnen er schier geen begrip van krijgen. Doch wat zijn die legers bij de legerscharen, die de eeuwigen God omringen en Hem ten dienste staan? Gods Woord spreekt van de engelen als van *tweemaal tienduizend, de duizend verdubbeld*, Psalm 68: 18. Doch onder die heirscharen hebben wij te verstaan alle schepselen, hemelse en aardse, zichtbare en onzichtbare, redelijke en onredelijke, levende en levenloze.

Al de schepselen in hemel en aarde vervat, worden een heir genoemd. Niet alleen om hun grote menigte en verscheidenheid, welgestelde orde en bijzonder sieraad, maar ook omdat zij van God als hun Overste worden onderhouden en geregeerd en Hem steeds ten dienste moeten staan, Psalm 103: 21, Jesaja 45: 12.

Wie zou die God der heirscharen dan niet vrezen en met diepe eerbied voor Hem vervuld zijn? Hij is toch ook de Heere, de Adonai. Die absolute, onbetwistbare soevereiniteit heeft en heerschappij over alles. Hij is de Heerser, de Opperheer over hemel en aarde. Zijn troon is onwankelbaar en door niemand te ondermijnen. Hij beveelt maar een engel in de dagen van Hiskia en het leger der Assyriërs wordt verslagen, zodat het Gods Kerk niet langer meer kan benauwen. Het ontbreekt die God niet aan macht of vermogen om Zijn wil te volvoeren.

En al deze namen Gods nu dienen om aan de bedreigingen Gods een des te ernstiger karakter te geven. O, dat Efraïm, dat het huis Jozefs met heiligen eerbied voor de Majesteit van het hoogverheven Wezen buige! Dat zij Zijn grote Naam, Die heilig is, vrezen. Hij verlost Zijn kerk door het bloed des Lams. De hand des Heeren zal bekend worden aan Zijn knechten en Hij zal Zijn vijanden gram worden, Jesaja 66: 14.

*"Vreest 's Heeren macht en dient Zijn Majesteit,
Juicht bevend op 't gezicht van Zijn vermogen ...."*

En nu wordt in vers 17 het oordeel nogmaals bekrachtigd door Jehovah. Nog een krachtige drangreden om die God te voet te vallen: Hij zal door het midden van u doorgaan. En wie zal het Hem beletten? Wie zal Hem tegenhouden? Niemand of niets kan voor Hem bestaan.

In Egypte is dat aanschouwd, toen in elk huis een dode kwam. Wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad? Al wat aan God in dat doortrekken in de weg staat, wordt uit de weg geruimd, ja, vergaat als sneeuw voor de zon. Bij Hem is een vreselijke Majesteit. *Laat af en weet dat Ik God ben*. Alleen dat volk werd gespaard in het doortrekken van de God des oordeels in Egypte, waar het bloed van het lam aan de bovendorpel en aan de zijposten was gestreken. Ja, alleen in dat dierbare Middelaarsbloed, dat het bloed van de Zone Gods is, is ontkoming, verlossing, bewaring en beschutting. In dat bloed is God verzoend met de uitverkoren zondaar. Buiten dat bloed is het een eeuwig omkomen. O, dat het gezegende bloed van die Christus dierbaar voor ons werd en wij door het geloof gedreven werden om de hoornen van dat altaar, dat druipt van bloed, aan te vatten

In dat bloed van Christus, Die aan het recht Gods voldeed, is de toorn gestild en de gramschap geblust en vinden wij alleen vrede voor ons hart. Al degenen nu, die de kracht en waardij van dat bloed missen, zullen derven de waarachtige troost temidden van de oordelen en gerichtten.

En zie, geliefden, dat doorgaan van die God des gerichtts zal groten rouw veroorzaken. In onzen tekst staat: *"Op alle straten zal rouwklage zijn en in alle wijken zullen zij*

zeggen: Och, och! en zullen de akkerman roepen tot treuren. Ja, in alle wijngaarden zal rouwklage zijn".

Op alle pleinen is rouw en op alle straten. Rouw zal er zijn in de stad en rouw op het land. In de steden is geklag en gejammer, maar ook daar buiten op het land. Het gehele land zal in rouw gedompeld worden. In zulken rouw, dat alle plaatsen vervuld zullen worden met weeklagen over de rampen, die hen getroffen hebben. Het geklaag zal zo groot zijn, dat het niet tot de woning beperkt blijft en evenmin binnen de perken der welvoeglijkheid, maar het zal luide weergalmen op straten en wegen. Men zal zich niet inhouden, maar overal zal het gehoord worden. De akkerman of landbouwer zal opgeroepen worden tot treuren. De akkers zullen braak liggen; de honger zal hen aangrijpen. En zelfs in de wijngaarden, waar altijd vrolijkheid was, zal rouw wezen. Ó, God zal niet meer verschonend voorbijgaan, maar strafrechtelijk doortrekken. Alles zal dus geslagen worden en onder het oordeel doorgaan. En waarom? Nationale zonden brengen nationale rampen. De steden worden bezocht en geteisterd, maar de dorpen en buitenbedrijven blijven niet vrij. God verschoont en spaart niet, als Hij eenmaal doortrekt.

"Hoort de roede en Wie ze besteld heeft" Zie, in deze korte woorden wordt verklaard, wat het gevolg zal zijn van het doortrekken van de God des gericht.

Het Rijk der Tien Stammen heeft de spot gedreven met de aankondigingen van de oordelen Gods. Het heeft er overheen geleefd; er zich niet over bekommerd. En zie, nu is de lankmoedigheid Gods ten einde en Hij heeft Zich opgemaakt ten gerichte. God verwekt de Assyriër als een instrument in Zijn hand om Zijn oordelen uit te voeren. De steden zullen verbrand worden, de dorpen weggevaagd en het land verwoest, zodat het een woning der draken zal zijn. En wanneer die voltoering van Gods recht zal plaats hebben in steden en dorpen, dan zal er rouw zijn. Het zwaard zal ouden en jongen, rijken en armen doden en wat, overblijft zal gevankelijk worden, weggevoerd en zal moeten zuchten in den vreemde en zal geknecht worden onder een vreemde heerschappij. Zij zullen het straks gaan gevoelen, als God een slachting zal laten aanrichten en men van elkander zal worden gescheurd. Dan zullen de tranen vloeien in steden en dorpen. En als het werkelijkheid zal zijn, dat God komt afrekenen, dan zal de toestand zo ontzettend en vreselijk zijn, dat zij elkander zullen toeroepen: *"Och, och!"* Wanneer de Heere vertoornd wordt, om in Zijn toorn te verschijnen tegen degenen, die zich niet bekeerd hebben, dan zal Hij al hun vreugde en moedwillige verachtig van de bekering in droefheid doen eindigen. Dan zal er een ontwaking zijn uit de diepen slaap, waarin zij waren gezonken en verschrikt en verbaasd elkander toeroepen: *"Och, och!"* Dan zullen zij zien, wat de vrucht is der zonde en van de verlating van des Heeren geboden. Dan zullen zij aan de weet komen, hoe bitter het is tegen God te zondigen.

Dan zullen zij gewaar worden, dat 's Heeren profeten hun de waarheid hebben voorgehouden en hen niet misleid hebben. Doch dan... te laat... te laat. De een ellende zal dan op de andere volgen. Niet alleen zullen zij dan door het zwaard verteerd worden, maar ook door het zwaard van de honger. Ja, in die dag, waarop God doorgaat, dat de stem der vrolijkheid niet meer worden gehoord. Die stem zal versmoren; daarentegen zal er rouwklage zijn. De bron van hun inkomsten zal gestopt worden. Armoede zal plaats maken voor hun rijkdom, die zij tevoren hadden en die hen zo ver van God heeft doen afhoereren.

Ja, als God doorgaat, dan ontziet Hij niets. Dan maakt Hij het land leeg en woest en keert deszelfs gestaltenis om en Hij verstroot zijn inwoners. O, wat een droeve aanblik zal dan alles geven. *Uw oordeel, Heere, kan niet dan vreselijk wezen.*

Wanneer God doorgaat in de betoning van Zijn barmhartigheid en genade in Christus, dan laat dat wat na tot blijdschap en verheuging. De vrucht blijft niet achterwege. Doch alsoo wanneer God doortrekt in de oefening van Zijn heilig recht. Dat Efraïm zou, na de wegvoering, niet anders zijn dan tot ontzetting en aanfluiting.

„Komt en aanschouwt de daden des Heeren, Die verwoestingen op aarde aanricht“. Hij is het, Die het zwaard bevel geeft en bezoekt met de roede en bittere tegenheden. Het doorgaan van de God des oordeels vervult het gehele land met rouw en droefheid. Overal zijn doden te bewenen en rondom is stof tot klagen.

Laten wij bedenken, dat wij het voor God altijd moeten verspelen en dat God steeds aan de winnende kant is.

Dat het bang is, wanneer de een tot de ander zal zeggen: *"Och, och"*, kunnen wij wel afleiden uit onzen tekst. En dat niet alleen: er zijn er wel in ons vaderland, die er ook wat van afweten. Vraagt het maar aan degenen, die gestreden hebben aan de fronten en vraagt het maar aan degenen, wier woonplaats werd gebombardeerd. Wat waren het bange dagen en nachten.

Doch wat is het duidelijk waar te nemen, dat het bij de grote massa maar ging over de gevolgen van de zonde: over het verlies van betrekkingen, land en goed. En dat maakt het dubbel bang. Daar is immers geen ademtocht in. Denk maar aan een Saul en een Judas. De waarachtige verootmoediging werd gemist en de ware smart over de zonde niet gekend. En wanneer dat niet in onverschilligheid overslaat, dan zeker komt men in de wanhoop terecht.

In de Openbaringen van Johannes lezen wij, dat zij God vloekten en lasterden vanwege de pijn en de smart. O, wat is de mens toch diep ellendig geworden door de zonde. In welk een afgrond heeft hij zichzelf geworpen en welk een beklagenswaardig voorwerp is hij toch.

Doch, tenslotte, wat is dan het voorrecht groot, dat God, bij het doortrekken van het land met Zijn oordelen en gerichten, bij het verderf en bij de verwoesting, die aangericht wordt, nog een volk verwaardigt, om het op te merken en er onder te bukken, met ware zielsvernederings, gewerkt door de Heilige Geest.

III.

Daarop wijst het laatste gedeelte van vers 16: En rouwklage zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben. Daarin wordt ons betuigd, dat het doortrekken van de God des oordeels uiteindelijk ter harte zal genomen worden door Gods volk.

Onder Israëel waren er klaagvrouwen. Denkt maar aan hetgeen wij lezen in Jeremia 9 : 17: *"Zo zegt de Heere der heirscharen: Merkt daarop en roept klaagvrouwen, dat zij komen"*. Doch er waren ook klaagmannen. Zie 2 Kron. 35: 25, Pred. 12: 5 en Matth. 9: 23. Dat was hun bestaan dus. En zoals er nu onder Israëel eertijds mensen waren, die verstand van kermen hadden, zo zal dat zijn door alle tijden en eeuwen. Gods uitverkorenen hebben verstand van kermen. Vloeken kunnen wij wel, doch kermen moet God ons leren

Christus is, als de eeuwige Koning van Sion, nooit zonder onderdanen geweest, en zal ook nooit zonder onderdanen zijn. Zij zullen er zijn zelfs in de donkerste tijden. Als Elia dacht, dat hij alleen was overgebleven, dan waren er nog zeven duizend, die de knie voor Baäl niet gebogen hadden.

En nu was het Rijk der Tien Stammen diep weggezonden in de zonde en in de ongerechtigheid. Doch daar waren er nog onder, die verstand van kermen hadden. In de dagen van de Koning Hiskia lezen wij, dat, toen hij een oproep had gezonden door het ganse land, om het Pascha te houden, naar het bevel des Heeren, er van Efraïm,

Manasse, tot Zebulon toe, gevonden werden, die de boden belachten en bespotten. Doch dan staat er verder in 2 Kron. 30: 11: *"Evenwel verootmoedigden zich sommigen van Aser en Manasse en van Zebulon en kwamen te Jeruzalem"*. Een duidelijk bewijs, dat er ook toen van dat volk nog gevonden werden. En dat is een volk, dat verstand van kermen heeft. God voert Zijn volk met smeking en geweent. 't Is een volk, waarvan in Psalm 116: 3, 4 geschreven staat: *"Ik vond benauwdheid en droefenis, maar 'k riep de Naam des Heeren aan, zeggende: Och Heere, bevrijd mijne ziel"* Dat volk is ook daarin Christus gelijkvormig, Die daar ook geen vreemdeling van was. Zie Psalm 40: 2, Hebr. 5

God Zelf maakt dat volk van dood levend door de bediening van Zijn Geest en Hij opent hunne lippen door Zijn kracht. O, daar kunt gij wel van verzekerd zijn: of God een mens roept uit de zonde, of dat Hij hem haalt uit zijn godsdienst en eigengerechtigheid, het begint niet met loven en danken, met zingen en springen, maar met kermen. Door duizenden in onze dagen wordt met dat kermen van dat arme volk gespot. *"Dat is niet meer nodig"*, wordt gezegd. *"Wij nemen Jezus aan en geloven in Hem en niemand haalt dat uit onze handen. Wij gaan opgewekt door het leven en wij gevoelen ons zo gelukkig en kennen niets van dat zuchten en kermen, zoals dat ziekelijke volk"*.

O nee, in ons kermen en zuchten ligt de grond voor de eeuwigheid niet. Christus en Die gekruist is het eeuwige fundament der zaligheid en alle grond buiten Hem zal voor eeuwig ontvallen. Doch laten wij wel bedenken, dat het eerste levensteken in de natuur schreeuwen is. Maar dat is ook zo in de genade. Helaas; het kermen en schreeuwen wordt in onze dagen niet veel meer gehoord. Daar zijn wat mensen hoog bekeerd en hoog gerechtvaardigd die nog nooit in een hoek of kant van de wereld gekermd hebben voor God. Iemand die kermt in de natuur, heeft pijn en smart. Maar zo is het geestelijk ook. Manasse in de gevangenis ging kermen; op het Pinksterfeest te Jeruzalem gingen er op één dag drie duizend kermen. Dat is wat een aangenaam muziek geweest in de oren Gods en de discipelen hebben het met blijdschap vernomen. O, geliefden, als het daarmee in ons leven niet begint, dan zullen de verheffingen Godes nooit in onze kelen komen. Dat door God levendgemaakte en door Gods Geest overtuigde volk gaat kermen. Neen, niet op de straten van Askalon, want van al dat publieke gekerm blijft niet veel over. Maar dat stille, bedaarde kermen voor God, dat ze tegen Hem gezondigd hebben. Wij lezen van Elizabeth, dat zij zich vijf maanden verborg. En dat is voor dat volk niet vreemd. Ze gaan maar niet dadelijk overal op uit. De tollenaar staat achter in de tempel. En dat van verre staande volk wordt op Gods tijd naar voren gebracht: kermend over hun schuld en zonde en over hun Godsgemis gaan zij over de aarde. Gods Geest ontdekt hun schuld en zij zien hun zonde bij het licht van Gods deugden en in de spiegel van

Gods heilige wet. Ze zijn God kwijt en dat doet hun zulk een pijn God beledigd; Zijn deugden geschonden; zichzelf van God losgescheurd en verkocht aan satan en zonde. Zou dat buiten de mens omgaan? O, neen. Dat gaat hun ter harte en dat doet hun kermend hun weg bewandelen. Zij erkennen Gods recht en 't is gedurig een wonder, dat zij nog leven. Doch dat vooruitzicht: eeuwig God te moeten missen! Dat zij naar de hel moeten, hebben zij verdiend; dat zij buiten de hemel zullen blijven is rechtvaardig. Doch dat eeuwig missen van Gods gunst en gemeenschap kunnen zij niet uitspreken. Nee, maar wel doet dat hen het uitkermen. Zij liggen aan de hemel gebonden bij dagen en bij nachten. En dat dit nu de vrucht is van de ingestorte liefde Gods in hun hart, een vrucht van het borgtochtelijk zwijgen van Christus, ja, dat elke zucht een vrucht is van Gods Geest, dat alles is daar verborgen voor hen. Maar in de

grond van de zaak is het zo. Wij kunnen niet zuchten, en niet van hier naar boven vluchten, zonder de bediening des Geestes. En al krijgen zij nu ruimte in het Evangelie; al wordt zelfs Christus in hun hart geopenbaard: het handschrift, dat tegen hen is, moet worden uitgewist; de vloek van Gods wet en het oordeel der verdoemenis weggenomen; hun schuld verzoend en hun ongerechtigheid worden geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid, ja zij moeten worden teruggebracht in de volzalige gemeenschap Gods.

En denk dan maar aan Hiskia, toen God op weg was, om hem dat alles te gaan schenken. Wat ging er aan vooraf in zijn leven? *"Gelijk een kraan of zwaluw, alzo piepte ik; ik kirde als een duif; mijn ogen verhieven zich omhoog. O Heere, ik worde onderdrukt, wees Gij mijn Borg"*, Jesaja 38: 14.

Van dat rouwklagen en van dat kermen lezen wij ook in het bijzonder in Zach. 12: 10, in het gezicht van de gekruisigden Christus.

En al lost God, uit soevereine genade, om Christus' wil, het alles op voor Zijn volk: dat kermen blijft. Denk maar aan de vele voorbeelden in Gods Getuigenis. David zegt in Psalm 38: 9: *"Ik brul van het geruis mijns harten"*. En Paulus kermde in Rom. 7: 24: *"Ik ellendig mens! wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods"*.

En denk nu eens terug aan onzen tekst. Daar staat immers duidelijk, dat er rouwklage zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben

Gods volk had het ook mede verzondigd. Het oordeel begint toch van Gods huis. En nu kan er tweërlei kermen zijn bij dat ware volk. Een kermen, als zij er niet onder kunnen komen en zij de oordelen maar niet kunnen aanvaarden, doch anderzijds een kermen, als God hen er onder gebracht heeft. Een kermen, dat hun ziele lucht geeft en verademing. En zie, dat laatste wordt nu hier bedoeld. Als een bijzondere gunste Gods over Zijn volk staat het hier beschreven in de Waarheid, dat er rouwklage zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben. Wat is het zwaar, als er geen bukken is onder de slaande hand Gods en als wij de man of de vrouw maar niet kunnen worden. En op die plaats moet God ons toch brengen, zal het goed zijn. Zolang een ander het gedaan heeft, zijn wij ver van de plaats af waar wij zijn moeten. Doch genade is het, wanneer 't mag zijn: *"Mij is bange, ik heb gezondigd, wat hebben die arme schapen gedaan?"* O, daar wordt dat rechte klagen gekend. *"Een ieder klage vanwege zijn zonde"*, Klaagl. 3: 39. Maar daar wordt het ook een smeken aan Gods troon en aan Gods hart; een worstelen voor Gods aangezicht; een gelovig uitzien naar de Heere. Schuld wordt daar gekend, betreurd, beweend, beleden, maar ook verzoend en vergeven. Ja, daar vervrijmoedigt Gods Geest dat volk, om langs de ladder Jacobs op te klimmen tot Gods altaren, met de bede uit Psalm 79: 6, gelijk wij dat nu samen zingen. Mocht het zijn in dat diepe besef van onze schuld en Gods rechtvaardigheid, maar ook in dat kinderlijke geloof op Zijn beloften, die in Christus ja en amen zijn:

*"Ai, hoor naar hen, die in gevang'nis kwijnen;
Laat hun gekerm voor Uw gezicht verschijnen;
Bevrijd hen, die bedreigd met doodsgedaren"
Op Uwe hulp met smekend' ogen staren.
Vergeld de wreden smaad
Waarmee des nabuurs haat
Uw mogendheid dorst schenden;
Geef hun, o Opperheer,
Die zeventvoudig weer;
Zie neer op onz' ellenden".*

TOEPASSING

Hetgeen wij in deze ure beluisterden, is een bijzondere boodschap in een bijzondere tijd. Droevig was het gesteld in Amos dagen. Doch niet minder is het in de tijden, die wij thans doorleven. Jaren aan jaren heeft God ons nagewandeld met Zijn roepstemmen tot verlaten van de zonde en opwekkingen tot het wederkeren tot de God der vaders en het wandelen in de rechte wegen des Heeren. De Heere kan ook wel van ons samen en van ons land zeggen: *"Wat is er meer aan Mijn wijngaard te doen, dat Ik er niet aan gedaan heb?"* Nederlands volk en Nederlands kerk heeft mannen gehad, die als sterren geblonken hebben aan de kerkhemel en waarvan gezegd kon worden, dat zij donderden met hun stem en bliksemde met hun leven. De leer van vrije genade heeft hier getriomfeerd en de prediking, met Christus als fundament en inhoud, is in ere geweest. Doch helaas, wat is de Waarheid verzaakt. Wat zijn de fundamenten ondermijnd en wat is de glans van Sion geweken.

Wat een droeven aanblik geeft ons Gods Kerk in ons vaderland. 't Is breuk op breuk en scheur op scheur. De waarheid struikelt op de straten en wat recht is kan er niet door. Elk vecht en strijdt voor eigen eer en waar zijn de bekommelingen over de ere Gods en de zake Gods? O, dat uitleven van onszelf en dat doorgaan zonder waarachtig bukken voor God en voor elkander. De verdeeldheid neemt hoe langer hoe meer toe en de verwijderingen worden al maar groter.

*"Wij hebben God op 't hoogst misdaan;
Wij zijn van 't heilspoor afgegaan ...."*

De wereld heeft met God afgerekend, al zovele jaren Een verzingen in de zonde en de ongerechtigheid is er waar te nemen. En wat het belijdende volk betreft: Wat zijn er een consciënties, die niet meer te benaderen zijn; wat stuit het Woord af op de verstokte harten: Ja, wat is het besef van dood en eeuwigheid verre geweken. Een geslacht groeit op zonder bekommering, rustend in zijn uitwendige godsdienst, en dat God en de wereld dient. Het is maar: *"Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn ...."*

Vier jaren geleden nu, betrad God met gramschap het land. In enkele dagen kwamen wij onder de heerschappij van een volk, welks spraak wij niet kenden, en hoe diep werden wij vernederd. Rampen en rampen kwamen over ons volk. Welk een slachtoffers vielen er niet gedurig op verschillende wijze. Wat een onnoemelijk leed is er uitgegoten over ons volk. Hoeveel steden werden niet geteisterd en hoeveel families in rouw gedompeld. Woordelijk is het ook vervuld aan ons, dat de stad, die uitgaat met duizend, honderd overhoudt en die uitgaat met honderd, tien overhoudt.

Denk aan zovele dorpen die werden ontruimd; hoevelen moesten elders een onderdak zoeken. Gehele gezinnen zijn uit elkander gerukt en leven veelal ver van elkander verwijderd.

Zoveel fabrieken liggen tegen de grond en groot zijn allerwegen de verwoestingen die werden aangericht. En wat dat alles nu is?

O, wij moeten wel moedwillig onze ogen sluiten, om niet te zien, dat de God des oordeels door het land trekt. De vloeren van de fabrieken lagen geplaveid met vloeken en wenssen. En het land, dat nu verlaten is, ja, de dijken en wegen, die nu niet meer begaan kunnen worden, hebben geroepen om het oordeel Gods. Het strand, waar de zonde publiek werd bedreven, waar Gods dag werd ontheiligd, is nu niet meer te benaderen. God komt op Zijn tijd. De stem van Gods knechten, de tranen en de vermaningen van een godvrezend vader of moeder konden de kinderen er zelfs niet van terughouden.

De wegen konden bijna niet betreden worden vooral op Gods dag vanwege het uitgaan, rijden en rossen der mensen. En zie, God heeft er op vele plaatsen een einde aan gemaakt. 't Ligt alles als verlaten. Bossen worden omgehakt en plantsoenen geschonden. Het rode paard van de oorlog reed door ons land en het zwarte paard van de honger, alsook het vale paard van de pestilentie is door God van stal gehaald.

Met grote gezinnen werd openlijk gespot, zelfs onder vele belijders van de Waarheid. En nu zijn onze jongens en mannen weggehaald om in het buitenland te werken.

Zou God Zich vergissen? *"Zou Ik geen bezoeking doen over een volk als dit is?"* Zwaar heeft God ons bezocht; vele zijn de oordelen, die Hij over ons bracht. Onder de betoningen van Gods gerechtigheid zijn er daarbij nog vele innengsels van Gods goedertierenheid, als wij letten op de volken rondom ons. God heeft beproefd door oordelen en zegeningen.

Doch helaas, het is als in Amos dagen onder het Rijk der Tien Stammen: *"Nochtans hebt gij u tot Mij niet bekeerd, zegt de Heere."* Zelfs uitwendig is er nog geen vernedering gelijk in Ninevé. Het gaat over ons heen. En het is op dezen dag nog zo: *"Ik heb hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld"*. De zonde gaat door. God wordt getergd. Zijn Naam gesmaad en gelasterd. Er is geen breken met de zonde. Vooral ons opkomend geslacht wordt zwaar gedrukt door de hand des Heeren.

En dat God Zijn raad volvoert, ook tot zaligheid Zijner uitverkorenen, wie zou het in twijfel trekken? Dat er gevonden zullen worden, voor wie de drukking der melk boter en de drukking van de neus bloed voortbrengt, laten wij het maar gerust geloven. Manasse werd in Babels kerker ook tot God bekeerd. *En het welbehagen des Heeren zal door de hand van Christus gelukkiglijk voortgaan.* Daar zullen er zijn, voor wier ziel het een eeuwige winst zal afwerpen.

Maar wat het algemeen betreft, dan mochten wij wel met tranen bekennen, dat de oordelen geen inbreuk maken op hart en leven.

Nog kort geleden werd in de hoofdstad van ons land in een bioscoop opgevoerd het Godtergende stuk *"Kermis in de hel"*. In een van de nieuwsbladen werd het publiek aangekondigd. Reeds in de vroege morgenuren zag u, vooral in de grote steden, de mensen in rijen staan voor de openbare gemakkelijkheden, onder toezicht veelal van politieagenten om een toegangkaart te kunnen bemachtigen. Bonnen, waarop levensmiddelen gekocht kunnen worden, worden verkocht en allerlei goddeloze wegen bewandeld, om in de voorportalen van de hel een plaats te kunnen veroveren.

Brede scharen trekken naar het voetbalveld. En om niet meer te noemen: *"Elke oorlog verdierlijkt de mens"*, zo schreef eenmaal Lodesteijn. God wordt niet meer erkend, maar van alle kanten genegeerd, openlijk vertrap en vertreden

En wat is er onder ons waar te nemen van het doorgaan van de God des oordeels? Komt in uw huis, komt in kerk en school, komt op de catechisatie, ja, slaat een blik in uw eigen harten. Zouden wij dan niet moeten zeggen: *"Och, dat mijn hoofd water ware"*? Wij proberen ons maar aan te passen en ons te schikken in de toestand, waarin wij leven. En wat zou dat anders zijn, dan bittere vijandschap tegen God? Daniël kwam drie weken op de grond terecht bij het inleven van de zonde en bij het aanschouwen van de vernedering zijns volks. O, wat is alles in slaap gezonken. *O, dat Sion nog eens weën kreeg om zonen en dochteren te baren.* En dat er een doorbreken van Gods lieve werk werd aanschouwd om met bewustheid te komen tot de volle verzekering des geloofs. Doch dat daarenboven de oefeningen tot heiligmaking werden aanschouwd.

Hoe velen van Gods volk zijn er in Nederland al thuis gehaald; weggeraapt voor de dag des kwaads. En wie merkt het op? Wie heeft er nog worstelingen mee, dat God

die lege plaatsen zal vervullen? In Gods Kerk is God ook aan het afbreken. Welk een droeven aanblik biedt dit alles. Wat een lege kansels en wat weinig smart. Beschouw de banken der ambtsdragers maar in de kerken. En wat vaak behelpen wij ons zelf. 't Is wel, over het algemeen, aanvulling, maar geen vervulling.

De pilaren gaan weg en wie draagt er leed over? En de gemeenschap der heiligen? De innerlijke verbinding aan elkander? O, wat is het anders, dan op het Pinksterfeest te Jeruzalem. De oordelen en gerichtten, die over ons land gingen, hebben de Kerk niet korter bij God en dichter bij elkander gebracht. Integendeel: al maar verder van God af, maar ook verder van elkander. Geen behoefte bijna, om elkander te zien en te ontmoeten, vanwege al de huichelarij en wangestalten die tot openbaring komen in het lichaam van Christus. En wat op te merken is onder Gods volk en knechten? Dat de ontmoetingen tussen God en hun ziel ten eerste weinig zijn, ten tweede kort zijn en ten derde: zij laten weinig dadelijke en wezenlijke vrucht na. O, dat God ons vernederde; dat wij het zwerven buiten God eens moede werden en onze ogen geopend voor de verren afstand. Ook in onze dagen zijn er zeer zeker nog enige weinige namen, gelijk weleer te Sardis, die hunne klederen niet bevlekt hebben, doch voor hen wordt het op de wereld te bang om te leven. Wat moeten ze veel alleen leven en wat wordt veelal met hun leven gespot. En vraag eens naar de gesteldheid van hun hart en leven in deze droeve tijden. Dan zult gij bemerken, dat er bij hen een kermen is over de gruwelen. Een zuchten: "*Heere, hoe lang nog?*" En een verklaring, dat zij het ergste vrezen in de toekomst.

Wat wij u voorhielden uit Gods Woord, Gemeente, ik vrees, dat God het zal bevestigen, ook in ons land. God heerst als Opperheer, Hij zal Zijn almacht tonen. Maar ook Zijn recht volvoeren. Zijn heilig Wezen eist het straffen van de zonde en het bezoeken der ongerechtigheid. En dat doortrekken zal niet meevallen. O, straks, oud en jong, aanzienlijk en gering, komt de tijd, dat allerwegen rouw zal zijn en dat zij zullen zeggen: "*Och, och*".

"Gewis, daar is een God, Die leeft

En op deze aarde vonnis geeft", Psalm 58: 8.

God mocht deze ernstige boodschap niet alleen aan ons oor, maar bovenal in onze harten brengen. Hij mocht u eens stil zetten op uw levensweg, mijn onbekeerde medereiziger naar de eeuwigheid en het mocht eens worden: "*O, wee mij, dat ik zo gezondigd heb*".

God staat nog en wacht nog om genadig te zijn. De deur is nog niet op het nachtslot. Christus staat nog met uitgebreide handen om genadig te zijn.

Breek met de zonde. Verlaat de wereld. Val nog in voor God. Leert u hier niet kermen, straks zult u 't eeuwig doen, wanneer God in de dag des gerichtts u zal verstoten in de buitenste duisternis, waar wening zal zijn en knersing der tanden. Bedenk nog heden, wat tot uwen eeuwigen vrede dient.

Uitwendige belijder, die gerust ligt te slapen en zijt als de gerusten te Sion en de zekeren op de berg van Samaria, dat u nog eens wakker geschud mocht worden, eer het oordeel Gods u zal treffen en het voor eeuwig te laat zal zijn. Met een uitwendige belijdenis en eigengemaakte vroomheid kunt gij God niet ontmoeten: "*Tenzij dat iemand wederomgeboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien*".

God kan van Zijn recht geen afstand doen en Hij is alleen maar genaakbaar in Christus; in Hem, Die aan Gods recht volkomen voldeed.

Dat God nog eens doortrok in Zijn Kerk en in de harten van Zijn volk met Zijn heilig recht. Efraïm was een onwijs kind, want anders was hij niet zo lang in de kindergeboorte blijven staan. O, dat oppervlakkig aannemen van Christus zal ons geen vrede met God geven, maar Gods Geest mocht ons dringen, om in die ruste in te gaan, die er overblijft voor het volk van God. Alleen Gods werk zal stand houden en triomferen in de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal.

In de vereniging met Christus is er rust temidden van alle onrust der tijden. *"De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods"*, Psalm 46: 5.

God mocht Sion herbouwen uit het stof en Zijn Kerk stellen tot een lof op aarde.

En eindelijk, volk des Heeren! God trekt door en wat dat zal teweeg brengen, hebt gij gehoord. Dat u die God des oordeels in Zijn tuchtigingen mocht omhelzen en het zwaard Zijner gerechtigheid mocht aanbidden. Door het geloof vielen de muren van Jericho. Alle muren mochten eens vallen en alle bergen geslecht worden. Hij vernedere onze harten en doe ons kermen, vanwege onze zonden. Hij brenge ons in het stof en verwaardige ons door Zijn genade een plaats in te nemen onder God en achter God. Hij verenige onze ziel met Zijne handelingen, ons verwaardigend door Zijn Geest onze wegen in Zijn handen over te geven en aan Hem toe te betrouwen voor tijd en eeuwigheid. *"Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden"*.

God gedenkt aan Zijn verbond tot in eeuwigheid.

Dat wij dan niet mochten slapen, maar wakende bevonden worden, wanneer Hij komt, om te richten hier beneden. Hij komt tot verlossing van Zijn Kerk. En dan zal uw treuren een einde nemen, en uw kermen verwisseld worden in een eeuwig zingen van Gods goedertierenheid.

God geve ons te kermen over de breuk van hart en huis; land en volk en kerk! En doe ons geloven, dat bij Hem uitkomsten zijn, zelfs tegen de dood.

Hij ontferme Zich over ons en onze kinderen en bereide ons door Zijn Geest toe voor Zijn komst, waarin Zijn recht zal verheerlijkt worden. maar ook Zijn genade zal blinken in Christus, en eeuwig zegepralen.

God heilige tot die einde de Waarheid aan ons aller hart om Zijns Zoons Christus wil, tot Zijn eer en heerlijkheid. Amen.

Nazang: Psalm 97 : 5.

9. GEEN WORTEL

Uitgesproken te Grand Rapids en door de auteur persklaar gemaakt

Psalm 18 : 8

Lezen Markus 4 : 1-20

Psalm 139: 1 en 14

Psalm 73: 10

Psalm 19 : 7

Geliefden !

De dingen der eeuwigheid zouden altijd wel op ons hart moeten liggen en steeds hart en gedachten vervullen. Wij zijn allen voor een eeuwigheid geschapen en elk ogenblik kan onze reis door de tijd naar de eeuwigheid geëindigd zijn. De dood komt toch als een dief in de nacht, 'en in het graf is geen verzinning en wetenschap meer'.

Maar och, het komt van dag tot dag maar openbaar, dat wij de God der waarheid hebben verloochend en de vader der leugenen zijn toegevallen. ja, wij hebben ons geheel en al aan hem overgegeven. Wij zijn uit de aarde aards en dood voor de dood. Wij leven hier maar alsof wij altijd hier zullen blijven. Al weten wij het met ons verstand, zo lang het ons hart niet raakt, dan gaan wij onbekommerd daarheen en drukt het heil onzer ziel ons niet. Het komt in alles openbaar, dat de arme mens God kwijt is.

Wij belijden wel, als we nog onder de waarheid leven, dat wij een ziel hebben, maar beseffen doen wij het niet. Dat doen wij alleen wanneer Gods Geest ons gaat bewerken en het in de tijd eeuwigheid voor ons wordt. Dan gevoelen wij pas dat wij een ziel hebben, die voor de eeuwigheid is geschapen; dat onze ziel melaats is vanwege de zonde; dat wij voor God niet bestaan kunnen en het rechtvaardig oordeel Gods zijn onderworpen. Dan gevoelen wij, dat niemand zorgt voor onze ziel. Maar dan wordt ook door Gods Geest de nood geboren:

"Och Heer', och wierd mijn ziel door U gered!" Psalm 116 : 3.

Dan wordt het recht beseft wat het is, een ongeredde ziel om te dragen en elke dag, ja elk ogenblik opgeroepen te kunnen worden om voor God te verschijnen. Dan worden wij het gewaar wat Salomo zegt in de Prediker: *"De levenden weten dat zij sterven moeten; de doden weten niet met al"*.

En de levendmaking van de dode zondaar is alleen het werk van God de Heilige Geest. De levenden leggen het in hun hart. Zij komen in aanraking met God en leren Hem kennen als heilig en rechtvaardig, Die uit kracht van Zijn Wezen Zich eeuwig zal handhaven. Verre is God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht. Zij beseffen dan iets van de werkelijkheid. God te moeten ontmoeten en niet te kunnen, dat houdt wat in. Ja, dat kan wel doorleefd worden, maar nooit in woorden uitgedrukt worden. Zulke zielen onder de bewerking van God de Heilige Geest vluchten door het geloof naar de vrijstad en kunnen geen rust vinden voor en alee de poorten van de vrijstad voor hen zijn ontsloten, maar zij ook in die vrijstad een plaats ter bescherming hebben gekregen. En dan zien dezulken uit naar de dood van de Hogepriester, dat zij weer vrij uit en ingaan mogen. Op de weg naar de vrijstad zijn geen rustbanken, maar helaas, ons rustzoekende vlees maakt vaak zelf rustbanken. Onze ziel kan alleen de ware rust maar vinden waar God Zelf rust heeft gevonden, en dat is alleen in Christus, in Zijn bloed en gerechtigheid. In dat volbrachte en volmaakte werk van de volkomen

Middelaar is de hitte van Gods gramschap geblust en is God met Zijn volk tevreden. Van ons werk geldt het: "Gewogen, gewogen en te licht bevonden". Het werk van Christus is volmaakt, omdat het is het werk van de geliefde Zoon, in Wie de Vader al Zijn welbehagen heeft. Hij was in één Persoon waarachtig God en waarachtig, rechtvaardig mens. En zie, dat is de grote waardij van Zijn gehele Middelaarsbediening.

De woorden van onze tekst vindt u opgetekend in Markus 4: 17a:

En hebben geen wortel in zichzelf, maar zijn voor een tijd.

Dat woord is een klein gedeelte uit de gelijkenis van de zaaier, door Christus uitgesproken aan de oever van het meer Gennésaret, in de dichtste omgeving van de stad Kapernaüm.

Op een zeer bekoorlijke plaats bevond de Heere Jezus Zich toen Hij deze gelijkenis van het Koninkrijk der hemelen verkondigde. Gezeten op een schip, in de nabijheid van het strand, had Hij de scharen in brede rijen vóór Zich, terwijl alles rondom Hem het werk van de Schepper loofde en prees.

Eerst sprak van Christus van het zaad, dat gevallen was "*bij de weg*", dat door de vogelen des hemels werd opgegeten.

Dan lezen wij van het zaad, dat viel op steenachtige plaatsen. Het zaaien geschiedde in Palestina meestal in de maand November, als de zogenaamde vroege regen weldra te verwachten was. In dat hete klimaat waren er maar weinige maanden nodig om het zaad tot volle ontwikkeling te brengen. In het laatst van April was het reeds oogsttijd. Het zaad, waar Christus nu van sprak, viel op zulk een akker, waar de bodem rotsachtig was en aan de oppervlakte maar een dunne laag aarde had.

Dat kwam veel voor in bergachtige streken. In Palestina en in Syrië was de akkergrond op vele plaatsen zo ondiep, dat men er haast niet ploegen durfde, uit vrees dat men het gevaar van het verdorren der vrucht daardoor in de hand zou werken. De grond werd dan alleen met het houweel een weinig losgemaakt om het zaad te kunnen ontvangen. Op zulk een ondiepe akkergrond nu was het tweede deel van het zaad gevallen, waarvan in de gelijkenis gesproken wordt.

Het begon daar spoedig te ontkiemen en het wies zeer welig op, niet alleen omdat de aarde op steenachtige plaatsen meestal zeer onvruchtbaar is, maar bovenal omdat de levenskracht van de korrel zich niet in de wortel kon ontwikkelen, maar alleen in de stengel.

Het ging terstond op, lezen wij, omdat het geen diepte van aarde had. In de eerste opslag beloofde het ontkiemde en opgekomen graan veel. Grote verwachtingen werden gekoesterd vanwege de snelle groei. Maar helaas, schijn bedriegt, en dat bleek ook hier. Toen na de regentijd de zon weer scheen aan de hemel om de aarde te koesteren en te verwarmen, en om het koren op de velden rijp te stoven, was het gegroeide op de steenachtige plaatsen niet bij machte de gezegende werking der zon te doorstaan. Het was krank in de wortel, en daarom kon het van boven niet tot volle groei en bloei en wasdom geraken.

Het werd door de zon verbrand en het verdorde, omdat het geen vochtigheid, geen levenssappen kon trekken uit de rotsachtige ondergrond. Het had zo veel beloofd; het gaf daarentegen niets. Zo was het ook toen Christus in het openbaar optrad. De oppervlakkige volksmassa heeft in het eerst de prediking van Christus met vreugde begroet. Wat waren zij in de synagoge te Nazareth verwonderd over de aangename woorden, die uit Christus mond kwamen.

Helaas, het duurde niet lang. Zij zeiden: *"Is deze niet de zoon van Jozef?"*

Het einde was, dat de vijandschap zich zo droevig openbaarde, dat zij Hem de stad uitwierpen en een einde aan Christus' leven wilden maken.

Later lezen wij, dat op een andere plaats duizenden Hem volgden, doch het einde was: *"Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug en wandelden niet meer met Hem"*. Zij zeiden, toen Christus wees op de noodzakelijkheid van de persoonlijke vereniging met Hem: *"Deze rede is hard; wie kan dezelve horen?"*

En dezelfde schare, die riep: *"Hosanna! Hosanna!"* riep enkele dagen later: *"Kruist Hem! Kruist Hem!"* Terecht, er is niets zo veranderlijk als een mens. Overal in Gods Woord worden wij afgemaand van het betrouwen stellen op een mens. Ja in Psalm 146: 3 wordt het ons zelfs toegeroepen: *"Vertrouwt niet op prinsen, op des mensen kind, bij hetwelk geen heil is"*.

En in betrekking tot hetgeen in Gods kerk openbaar wordt in de kinderen der mensen, is het wel raadzaam zeer voorzichtig te handelen. De apostel Paulus heeft er voor gewaarschuwd om niemand haastelijk de handen op te leggen. Onze ouden zeiden: Laat het maar eens overzomeren en overwinteren. Voorwaar, die zielen vangt, is wijs; maar wat een Goddelijk licht en verstand is er ook nodig om zielen te leiden. God alleen is een hartenkenner en een nierenproever, en het wordt telkens openbaar, dat wij maar aanzien wat voor ogen is. Wij zijn zo geneigd, wanneer wij wat zien en horen, vooral wanneer het, gelijk men zegt, een vrucht is van onze prediking of van ons lezen, om er dadelijk mee weg te vliegen. Is het onder een ander gebeurd, dan halen we soms onze schouders er nog voor op, of wij trekken het in twijfel, maar onder ons, dan zijn wij zo genegen om er een stempel op te zetten. O, wat een klappen hebben wij er al mede gehad in ons leven. En leerden wij dan maar, maar och .... Wat een Goddelijk licht is er nodig om de geesten te beproeven, of zij uit God zijn.

Maar ook, wat een Goddelijke bekwaamaking hebben wij nodig om niet te breken waar God bouwt; en niet te bouwen waar een fundament gemist wordt.

Wij zijn zulke vleselijke, blinde en dwaze schepselen, die in eigen kracht niet anders doen dan bederven en verderven. Daarom is de leiding en de verlichting des Heiligen Geestes zo noodzakelijk; noodzakelijk boven alles voor onszelf, maar ook in de behandeling van onze medemensen. Nooit genoeg kunnen de dingen der eeuwigheid op onze ziel drukken en ons leven in beslag nemen. Er wordt wel eens en zeer terecht uitgedrukt, dat wij reizen naar een allesbeslissende en nimmer eindigende eeuwigheid. Maar één ziel hebben wij. Hadden wij er twee, dan konden wij er één aan wagen . maar dat is zo niet. Het volle gewicht der eeuwigheid hangt aan die ene onsterfelijke ziel voor elk schepsel. O, dat er steeds was een haasten en een spoeden om onzes levens wil. Een gedurig zoeken van de vrede voor onze ziel, die alleen ligt in het bloed des Lams. Een hijgend verlangen, dat onze ziel geborgen worde in Christus; dat onze ziel weer versierd mag worden met Gods beeld.

Dan, ja dan zullen wij ook als de dood komt onze ziel als een buit uitdragen, om eeuwig met Gods beeld verzadigd te worden. Er kan veel zijn in ons leven, dat toch niets is; en er kan weinig zijn, maar dat het alles is. Het komt op de echtheid van Gods werk aan. Of wij van eeuwigheid door God zijn gekend, geliefd en verkoren in Christus Jezus. Of het zaligmakende werk des Geestes in ons is begonnen. Of God Zijn liefde in ons heeft uitgestort en wij door het waarachtige geloof afgesneden zijn van Adam, verenigd zijn met Christus en al Zijn weldaden deelachtig zijn.

Christus handelt hier over het tijdgeloof, en zie, bij alles wat ze hebben, missen zij het waarachtig beginsel, dat uit God is.

Zeker, het onderscheid is groot tussen het historisch en het tijdgeloof. Het historisch geloof raakt het verstand van de mens, doch gaat ook niet verder. Het laat de mens koud en ongevoelig en zonder wezenlijke bekommering, gelijk wij dat bij koning Agrippa kunnen opmerken (Hand. 26).

Het tijdgeloof gaat dieper. Het gemoed der tijdgelovigen wordt in beweging gebracht. Zij hebben indruk van de waarheid; zij nemen de waarheid aan met enig uiterlijk genoegen. Zij gaan er in op; zij hebben enige smaak in het Woord van God.

Veel beweging maken zij menigmaal. Zitten zij onder de waarheid, zij zijn zichtbaar aangedaan. Ze zoeken Gods volk op, zij gaan er op uit en schamen zich niet. De oprechten worden ook geraakt onder de waarheid, maar zij zien het maar te verbergen. En het bezoeken van Gods volk? Zij zijn zo bang, dat zij zich bedriegen zullen, dat zij er niet bij behoren. Zij hebben soms de knop van de deur wel eens in hun hand gehad, doch zijn uit vrees weer teruggekeerd. Maar de tijdgelovigen spreken spoedig met een zekere vrijmoedigheid over hun ervaringen. Zij zijn niet beschroomd om tegen vriend en vijand er over te spreken. Soms is de reformatie in hun leven en in hun huis zichtbaar, vooral wanneer zij tevoren in de wereld en in de zonde geleefd hebben. Zij gaan soms als Jehu, de zoon van Nimsi, aan het werk.

Het gaat alles zo snel in z'n werk bij hen, dat zij van de ene weldaad na de andere spreken. Het komt bij dezulken zo menigmaal voor, dat zij in een zeer korte tijd, naar het getuigenis dat zij geven, door alle stukken heen zijn. Over strijd en ongeloof hoort u hen niet spreken. Het Evangelie is zo ruim, liefelijk en aangenaam voor hen. Het vervult hen met vreugde en blijdschap. De ene belofte na de andere nemen zij aan; zij spreken over de goederen van het genadeverbond. Bergen van bezwaren, diepten van onmogelijkheid. Neen, die kennen ze niet. Het is voor hen alles even gemakkelijk. Zij stappen zo op de hemel aan en vliegen het arme volk van God voorbij. Maar helaas, zij lijken wel op een kikvors, maar hebben niets van een slak.

Een kikvors springt overal overheen; hij kan niet anders dan springen. Een slak kruipt zó langzaam, dat u bijna niet zien kunt of hij vooruit gaat, maar toch, hij laat overal waar hij geweest is een zilveren streep na.

Zeker, de Heere is vrij in de leiding met Zijn volk hier op aarde. Het komt ons niet toe om God paal en perk te stellen. God is zo soeverein ook in de bedelingen Zijner Goddelijke genade. Er zijn er, die met het zwaard gedood worden, maar er zijn er veel meer, die van de honger moeten sterven. Het is Gods gewone weg niet om Zijn volk op één dag alles te leren. Er liggen meestal kortere of langere tijdperken tussen; en velen, die de volle zaak pas met hun sterven ontvangen.

Het tijdgeloof heeft geen wortel .... en is maar voor een tijd. Bij al wat er plaats had in hun leven, zijn zij nooit van die oude stam Adam afgesneden, en nimmer ingeënt in Christus, als die ware Wijnstok, of gelijk Hij ook elders genoemd wordt, de Olijfbloom, Rom. 11: 17.

En waar het eerste niet plaats had, daar kan het andere niet volgen. Zij zijn nooit waarachtig van dood levend gemaakt. Zij hebben nooit een droefheid naar God leren kennen. Nooit in waarheid getreurd over het gemis van God en het schenden van Zijn deugden. Hoeveel beweging zij ook maakten, het was alles maar oppervlakkig. Zij hebben nooit zuiver onder Gods recht leren buigen en zijn nooit aan hun verloren toestand ontdekt, noch aan de scheiding tussen God en hun ziel.

Zij hebben er nooit zuiver buiten gestaan en zijn er nooit buiten gevallen. Van stonde af aan waren zij verblijd, zonder de rechte smart over de zonde en het missen van Gods beeld gekend te hebben. Zij hebben dadelijk alles maar aangepakt, doch het nooit geleerd, dat de mens geen ding kan aannemen, tenzij het hem uit de hemel gegeven wordt.

De rechte verootmoediging en verbreking des harten hebben zij nooit doorleefd, en daarom ook nooit gekend de innerlijke en hartelijke verlustiging in het Evangelie, waarvan Christus de grote hoofdinhoud is. En omdat de liefde Gods gemist wordt in het hart van de tijdgelovige, en ook het waarachtig zaligmakende geloof, daarom is er ook nooit te vinden de evangelische boetvaardigheid, noch ook de evangelische blijdschap. De ware vruchten van geloof en bekering zijn er niet. Het ware leven wordt gemist en Christus woont niet in hun hart, dus de ware levenskracht is er niet te vinden; en daarom verdort het.

Het tijdgeloof raakt wel het gevoel, maar nooit het hart. Sommigen blijven meelevend, zonder waarachtige vruchten des levens te openbaren, tot aan de oever des doods, om dan te ontwaken in de eeuwigheid en te horen: *"Ik heb u nooit gekend"*. O, wat vreselijk zal het zijn, voor eeuwig teleurgesteld en bedrogen uit te komen. Een groot geloof besproken te hebben, en nooit een geloof als een mosterdzaad gehad te hebben. Vreselijk, vreselijk zal het zijn, op de hemel gerekend te hebben en in de hel terecht te komen.

Hier een opgetogen, maar een ongegronde blijdschap gehad te hebben, en dan te komen in de plaats van eeuwig ach en wee. Hier vaak boven Gods volk uitgezongen, en dan eeuwig God te vloeken vanwege de pijn en de smart. Werd bij Gods arme volk de hoop vaak geschud en geslingerd, zij hadden dat niet. Bij alles wat er tot hen gezegd werd en wat zij soms moesten doormaken, het bracht hen nooit in de engte. Zij hielden het steeds vast, dat het wel met hen was voor de eeuwigheid, en zie, toen het eeuwigheid werd, bleek het pas voor hen, dat hun rust altijd vals was geweest en hun hoop ongegrond.

Toch verreweg de meesten, die het tijdgeloof bezeten hebben, vallen af en keren terug met de hond tot zijn uitbraaksel en met de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk. Er zijn gevallen, dat men zelfs nog veel erger in de zonde gaat leven dan men het ooit tevoren deed. Orpa kwam tot aan de grens. Zij weende, maar nam toch afscheid van Naómi en keerde tot haar volk terug, omdat zij nooit een waarachtige betrekking op en verbinding aan God en Zijn volk gehad had.

Van Démas lezen wij, dat hij de tegenwoordige wereld lief kreeg en Paulus verliet.

Ja geliefden, het is maar een nauw onderzoek voor elke ziel op reis naar de grote eeuwigheid.

En de grote levensvraag is wel, of het waarheid is in het binnenste van ons. Is het waarheid, dan zal God het op Zijn tijd waar maken en ook bevestigen. Doch is het niet waar, dan zal het einde vreselijk zijn. Christus sprak van verdrukking en vervolging. Zeker, naar het woord van Paulus kan het ook zijn, dat men zonder de ware Goddelijke liefde zichzelf kan overgeven om verbrand te worden. Hoevelen zijn er ook in onze dagen, die zó rotsvast staan in hun ingebeeld en vals geloof, dat zij zonder enige vrees of benauwdheid de doodsjordaan ingaan. Evenals een boom, die dood is, bewegen zij nooit, hoe hard het ook stormt.

Toch in de tijden van vervolging vallen er velen af en kiezen de zijde van de vijand. Maar ook in de ure der beproeving houden zij geen stand. Dan komt het uit, dat hun geloof niet van de echte stempel is. Het gaat niet om God, om de eer en de verheerlijking van Zijn Naam. Hun geloof was niet uit de liefde, niet door de liefde, en niet in de liefde werkzaam. De wezenlijke vernieuwing door God de Heilige Geest was er niet, en daarom was er ook geen zelfverloochening en geen kracht om Christus te volgen.

Zij hebben zichzelf er niet voor over. Kruisdragen kunnen zij niet. Hun vurige ijver verteert en er blijft niets van over. Het vuur is uitgegaan, omdat de olie des Heiligen

Geestes gemist werd. Zij hebben zich maar gewarmd in de spranken van hun eigen vuur. Zij hebben maar gesteund op hun eigen kracht, en die vergaat. Zij hebben Christus wel aangegrepen, maar hebben nooit beleefd wat Paulus in Filip. 3: 12 van zichzelf zeggen mocht: "*Waartoe ik ook van Christus gegrepen ben*".

En alles wat wij zelf aangrijpen, moeten wij loslaten. Het ontvalt ons in de ure van nood en dood.

Het is alles maar voor een tijd. Er komt een eind aan. Er is geen volharding. Zij hebben gemeend en het zelfs onomwonden uitgesproken, dat zij nooit meer zouden terugkeren.

Zij hebben hun schouders menigmaal opgehaald voor dat volk, dat gedurig vreesde; en er heimelijk of in het openbaar mede gespot. Zij hebben zichzelf overschat en wat is nu hun einde droevig. Het is zelfs wel voorgekomen, dat zij in vijandschap uitbarstten tegen Gods volk en knechten, wanneer dezen hen nog eens in ernst aanspraken over hun vroeger leven en hen wezen op de ernst der eeuwigheid.

Zij hebben hun oren zelfs toegestopt voor de vermaningen en de waarschuwingen, die nog tot hen werden gericht. Tevoren veel tranen geschreid, en nu aan de verharding overgegeven. O, wat ontzettend, in de avond van het leven, voor de poorten der eeuwigheid, te zijn als de bergen van Gilboa, dat er geen dauw of regen meer op valt.

ja geliefden, alleen Gods werk houdt stand en dat zal door God gekroond worden. Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. Gods kinderen worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid. Zij zijn opgenomen in de voorbede van Christus. Zij zijn in Gods handpalmen gegraveerd, *en niemand* - zo sprak Christus - *zal hen uit Mijn hand rukken*. God heeft Zijn volk liefgehad met een eeuwige liefde, en Christus heeft de Zijnen lief tot het einde toe. Hij brengt hen tot aan de dood, maar ook door de dood in het Kanaän daarboven.

Zingen: Psalm 73 :10:

*Hoe worden zij, tot ieders schrik
Vernield, als in een ogenblik;
Hoe moeten zij het leven enden,
Van angst verteerd in hun ellenden.
Hun weelde is als een droom vergaan.
O Heer! wanneer Gij op zult staan,
Zult Gij hun tonen, onverwacht,
Hoe Gij hun ijdel beeld veracht.*

Toepassing.

Met een bevend hart heb ik dit alles geschreven; dat gij het ook met een bevend hart mocht lezen.

"Geen wortel" en .... "maar voor een tijd".

Dat wij allen er mede tot onszelf mochten inkeren. Sluit er uzelf maar niet buiten en stel er uzelf maar niet boven. Helaas, er zijn er zo velen, die met Gallio zich geen van deze dingen aantrekken. Aan de ene zijde degenen, die daar de slaap des doods slapen en onbewegelijk blijven onder de donderen van Sinai, maar ook onder het bazuïngeklank des Evangelies. Het raakt hen niet en het raakt hen nooit. De één is verhard in het kwaad en de ander zit in dode lijdelijkheid terneder, zonder enig gevoel het uitsprekend, dat God de mens bekeren moet en hij het mitsdien maar afwacht.

O, dat er nog eens een opperschipper kwam, gelijk weleer bij Jona. Dat Gods Geest hen nog eens wakker mocht schudden, allen die daar zorgeloos over de wereld gaan en nog van rustdag tot rustdag zitten onder de waarheid.

Jongens en meisjes, leeft toch niet voort alsof u hier altijd zult blijven. Zo vele jonge mensen wandelen zonder indruk van dood en eeuwigheid daar voort naar hun einde. De lichtzinnigheid is toch zo groot en de ijdelheid vervult het hart. De dingen van de wereld hebben zó de overhand, dat er bijna geen tijd meer is voor de catechisatie en het onderzoek van de waarheid.

Met vrees is ons hart bezet wanneer wij die toenemende onverschilligheid waarnemen. Wat doet de waarheid toch weinig kracht, en naar de vermaningen van een vader of moeder wordt bijna niet meer geluisterd. Men offert zich op aan de Moloch der wereld.

Rekent er maar vast op, wanneer u zo doorleeft, dat uw einde vreselijk zal wezen. Vele mensen zijn in de openbaring van hun leven nog erger dan de duivel. Immers van de vorst der duisternis lezen wij in Jac. 2: 19: *"De duivelen geloven het ook en zij sidderen"*.

In onze dagen zijn er wat mensen, zelfs in de kerk, die nog nooit gesidderd hebben en zelfs geen angst meer hebben voor het naderende oordeel.

Ja inderdaad, geliefden, zo is de toestand, waarin wij leven. En aan de andere zijde, zo velen hebben aan een oppervlakkige godsdienst genoeg en reizen op een uitwendige verandering in dodelijke gerustheid naar de eeuwigheid. Voor hen is het tijdgeloof hetzelfde als het zaligmakend geloof. Ze denken veel van hetgeen er met hen plaats heeft gegrepen, en daarbij, menigeen hecht zijn goedkeuring er aan en zet het stempel er op, zodat ze des te geruster hun weg bewandelen.

Zeker, wij hebben ons te wachten, dat wij de dag der kleine dingen niet verachten en het werk Gods niet aantasten.

De Heere Jezus heeft eens het wee uitgesproken over degenen, die één van de kleinen zou ergeren. Toch is er grote voorzichtigheid nodig, om niet haastelijk de handen op te leggen, en eerlijk met de zielen te handelen.

Wat is het een voorrecht, wanneer er in de kerk moeders zijn gelijk Naómi, en vaders als weleer Paulus. Wat handelde Naómi getrouw met Ruth op de grens van Moab. En Paulus spaarde de gemeente van Korinthe niet. Ja, hij kreeg vrijmoedigheid om met heilige ernst de gemeente van de Galaten te bestraffen, toen zij in die vleselijke godsdienst zo diep waren weggezonden. Het is een voorrecht wanneer wij smaad en hoon willen dragen als het de eer Gods geldt.

Het werk van God kan beproefd worden, en het zal de beproeving ook doorstaan.

Hout, hooi en stoppelen zullen verbranden. O, laten wij toch bedenken, dat er in ons hart en leven een fundament moet zijn, dat door God Zelf gelegd is, en dat fundament is Christus Jezus En wanneer op dat fundament gebouwd zal worden, goud, zilver, kostelijke stenen, dat zal de vuurproef kunnen doorstaan, 1 Korinthe 3.

"Geen wortel" .... "maar voor een tijd".

Wat zou het elk mens moeten aangrijpen, als reiziger naar die grote eeuwigheid. Wij hebben allen zulk een arglistig en bedrieglijk hart, ja dodelijk, wie zal het kennen?

Dat een ieder zich neerlegde voor de alwetendheid Gods en zich in ernst onderzoekte, hoe het staat met zijn ziel voor de grote eeuwigheid.

Alles is er op uit om die ernst weg te doezelen, en om maar krampachtig vast te houden aan hetgeen wij hebben. Of wij maken ons druk met anderen en houden onszelf bezig met allerlei beuzelingen, die waardeloos zijn voor de eeuwigheid. Ook Gods kinderen kunnen zich zo vaak druk maken met allerlei dingen, die geen nut voor

hun ziel afwerpen, maar veeleer leiden tot verwoesting en een dorheid en donkerheid over hun ziel halen.

O volk des Heeren, dat wij ons hart op onze wegen mochten zetten en bedaard onze wegen mochten nagaan, Psalm 119: 30. Ons vlees zoekt rust, doch het is een weldaad wanneer Gods lieve Geest maar gedurig met ons twist. Dat wij in de engte gebracht worden en in de smeltkroes der loutering en beproeving, opdat het werk Gods des te helderder en klaarder openbaar zal worden. Maar ook, dat Gods Geest in ons hart getuigenis geeft en Gods eigen werk bevestigd mag worden.

Dat zal zijn tot lof en eer van de drie-enige God, maar ook tot blijdschap en vrede van ons eigen hart.

In de dagen, die wij beleven, zijn de wijze maagden met de dwaze in slaap gevallen. Wat is het over het algemeen een ingezonken leven en wat wordt er weinig waarachtige bekommring gevonden; bekommring dat God aan Zijn eer mocht komen, en dat wij hersteld mogen worden in de gunst en in de gemeenschap Gods. En omdat er zo weinig innerlijke nood is, daarom is er ook bijna geen plaats voor Goddelijke wonderen. Was er meer ontdekking aan onszelf, dan was er ook plaats voor Goddelijke openbaringen.

Het ligt alles zo stil. Bij velen is er zulk een rusten op hetgeen gebeurd is in hun leven, en daarom worden de oefeningen des geloofs zo gemist en ontbreken de vorderingen in de weg van heiligmaking.

Sommige zielen verkeren gedurig in strijd of het wel waarheid is in het binnenste van hen. Wat vrezen zij vaak, dat de wortel bij hen gemist wordt, dat zij nog terug zullen vallen in de wereld. Wat zijn de slingeringen soms geweldig, overdenkende wat hun einde nog eenmaal zijn zal. Neen, zulke mensen kunnen niet hoog van de toren blazen, maar krimpen vaak ineen onder de vreselijke aanvallen, waarmede zij gekweld worden. Zij kunnen het altijd niet vasthouden, en het niet altijd geloven, dat het ware werk Gods in hen is en dat hun einde vrede zal zijn. Het is er ver vandaan soms, één hoopje tegen duizend vrezen. Ze vrezen zo vaak, dat het bij Gods volk toch anders is dan bij hen. Voor Gods volk geloven zij het wel altijd, maar voor zichzelf verkeren zij zo veel in het duister.

Ja, tegen huichelaars kunt u alles zeggen, doch het raakt hen niet. Geheel anders is het met het bekommerde volk des Heeren. Zij trekken alles naar zich toe en vrezen soms met grote vrees. En wisten zij maar altijd van welke kant de pijlen kwamen, dan zou het hen niet zo zeer beroeren, doch dat is vaak voor hen verborgen. O, het is een voorrecht, wanneer al die slingeringen er maar toe leiden mogen om alle bewegelijke gronden te verliezen en door Gods Geest op die Rotssteen Christus gebouwd te mogen worden. Dan zijn zij door die strijd naderbij gebracht en meer en meer geworteld in dat geloof, dat de wereld overwint.

Ook de sterkste eikenbomen kunnen geschud worden. David verklaarde, dat God zijn berg door Zijn goedgunstigheid had vastgezet, maar toen de Heere Zijn aangezicht verborg, werd hij verschrikt. Hoe ver, hoe ver kan het soms komen, zelfs in het leven van Gods bevestigde volk.

De fundamenten kunnen wel eens beven en schudden. In welk een zware strijd kunnen zij gewikkeld worden. Wij hebben de voorbeelden in Gods Woord, en sommigen van Gods kinderen kunnen er van spreken, hoe bang en benauwd het was voor korter of langer tijd. Laten wij maar nooit te lichtvaardig spreken over de aanvallen des satans en over de eerbergingen van Gods liefelijk aangezicht.

Denkt maar aan Christus, het gezegende Hoofd van de kerk. Hij werd in de woestijn verzocht van de duivel. Hij was in Johannes 12 ontroerd. En in Gethsémané was de strijd zó zwaar, dat Zijn zweet werd als grote druppelen bloeds, die op de aarde afliepen. Ja, toen die Borg hing aan het kruis te Golgótha, werden de pijlen uit de hel nog op Hem afgeschoten en zeiden de vijanden: *"Anderen heeft Hij verlost; dat Hij nu Zichzelf verlosse, zo Hij is de Christus, de Uitverkorene Gods"*.

Zij wilden eigenlijk zeggen: *"Hij is de Zoon Gods niet"*. De lasteringen sneden Hem door de ziel. Hoe zwaar en bitter was dat lijden voor Hem. Neen, het is met geen woorden uit te drukken, hoe diep het er soms doorgaan kan met Gods kinderen in de geestelijke strijd, en hoe lang het soms wel duren kan. Zij zouden zekerlijk bezwijken wanneer God hen niet ondersteunde. Maar zij hebben een machtige Helper, *Die in zes benauwdheden hen heeft verlost en in de zevende hen niet zal laten omkomen*.

Het water kan soms wel komen tot aan de lippen, maar het gaat er nooit over. De vijand zal het nooit winnen. Wanneer de nood op het hoogst is, dan is de redding nabij. God laat het wel eens tot op een zekere hoogte komen om Zijn volk te louteren en te beproeven, maar niet om hen in satans hand en geweld over te geven.

O, die dierbare Christus is de grote Overwinnaar in de strijd en Hij geeft Zijn volk de zegen. O, wat is het groot wanneer wij in en door de strijd geoefend mogen worden en meer en meer bevestigd op dat vaste fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen. Wanneer wij in Christus meer dan overwinnaar zijn mogen door Hem, Die ons heeft liefgehad, dan wordt God door de strijd verheerlijkt.

Zekerlijk, ons werk zal worden afgebroken, en welk een schijn het ook moge hebben, het zal verdorren en verwelken. Het zal de eeuwigheid niet kunnen verduren.

Wij mogen in eigen kracht het trachten te handhaven, maar bij de dood zal het zekerlijk wegvallen. Daar zal niemand inkomen, die leugen spreekt, maar alleen die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

O, wat ik u bidden mag, bedriegt uw zielen toch niet. Er moet een werk Gods in ons begonnen zijn door God Zelf, en dat alleen zal triomferen. Welke stormen dan ook mogen loeien, en welke golven er ook tegenaan mogen slaan, het vaste fundament Gods staat, hebbende deze zegel: De Heere kent degenen, die Zijnen zijn. Allen, die zaligmakend door Gods Geest bearbeid worden, krijgen -betrekking op en vereniging met die dierbare Immanuël, die is de Wortel van Isaï, de Wortel en het Geslacht Davids, Die staan zal tot een Banier der volkeren, en Zijn rust zal heerlijk zijn, Jesaja 11: 10.

O, dat een ieder zich beproeve voor het aangezicht des Heeren. Gevoelt u uw onbekwaamheid daartoe, en het gewicht der zaak, smeeke tot de Heere met David: *"Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn gedachten"*.

God Zelf schenke u en ons klaarheid en duidelijkheid aangaande Gods werk, en bevestig het door Zijn Geest in onze harten, tot Zijn eer en lof, en dat wij met vrijmoedigheid mogen getuigen: *"Ik weet in Wie ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij mijn pand, bij Hem weggelegd, bewaren zal tot die dag"*.

O volk des Heeren, uw God en Koning heeft het u beloofd: *"Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zijn zal"*. Nu, tot die einden zegene de God aller genade deze woorden om Zijns Zoons Christus wil door Zijn Geest. Amen.

10. De gezegende kracht of uitwerking van de eerste Pinksterprediking Pinksterpreek

Psalm 119: 3

Lezen: Handelingen 2: 14-41

Psalm 29: 3-4

Psalm 25: 7

Psalm 72: 5

Geliefden.

In Nahum 1: 6, het laatste gedeelte, lezen wij: *"En de rotsstenen worden van Hem vermorzeld"*. Volgens de godgeleerden staat er in de oorspronkelijke taal: *"En de rotsstenen springen voor Hem aan stukken"*.

Nahum, de profeet des Heeren, beschrijft de verschrikkelijke kracht van de Goddelijke toorn, waartegen niets bestand is. Wanneer God spreekt in Zijn doorluchte majesteit, dan wordt de zee droog. Basan en Karmel en het groen van de Libanon verwelken. *"De bergen beven"* voor Hem, dat is, als God in toorn verschijnt.

Sterker nog: *"De heuvelen smelten"*, er blijft van hun vastheid niets over. Ja, bij Zijn nadering rijst heel de wereld omhoog, als bij een geweldige aardbeving. Nog vollediger wordt de tekening door de toevoeging: *"het wereldrond"*, dat is speciaal de door mensen bewoonde aarde en al zijn bewoners, waarbij wel speciaal aan de mensen zal zijn te denken.

Voor zulk een gramschap kan niemand stand houden. Immers zij *stort zich uit als een vuur*, doet dus evenals het vuur naar alle zijden haar verwoestende werking uitgaan. Ja, als deze geduchte God in Zijn gramschap nadert, springen de rotsen hoe muurvast ze ook schijnen te staan aan stukken; niets en niemand is tegen Hem bestand.

Het is ons bekend, dat Nahum, wiens naam betekent: *"Troostrijk"*, profeteerde in de dagen van Manasse, na de Assyrische inval in Juda, waarbij Jeruzalem door de wondermacht des Heeren was staande gebleven (2 Kon. 19 : 35). Toch was daardoor de macht van Assur niet vernietigd, maar deze vermeerde sterk onder Ezar-Haddon en onder zijn zoon. Egypte en vele andere volken werden in die tijd door Assyrië onderworpen en het scheen wel alsof geen rijk op aarde Ninevé's heerschappij zou kunnen verbreken.

Toch kan Gods kerk getroost zijn, daar Jehovah het kwade wreekt en op Zijn tijd al Zijn volmaaktheden als wapenen tegen Zijn vijanden zal keren. Gods kerk en Gods volk hebben niet te vrezen, al verheffen Ninevé en Babel zich nog zo hoog. De vijanden zullen ondergaan en God zal Zijn kerk verlossen. Zijn raad zal bestaan en Hij zal al Zijn welbehagen doen. Wat menselijke kracht nooit vermag, zal God bereiken door Zijn eeuwig en onbepert vermogen. *"De rotsstenen worden van Hem vermorzeld"*. O, wat een onuitsprekelijk voorrecht, dat God overal boven staat. *"Van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God"*, Psalm 90: 1.

Al Gods kinderen worden dat gewaar. En hoe meer zij God in Zijn eeuwig vermogen en onbegrensde almacht leren kennen, hoe meer zij over God en met God en in God verblijd worden. Ons hart is door de zonde zo hard als een rotssteen. En noch zegeningen, noch oordelen zullen dat hart doen breken. God Zelf moet het stenen hart wegnemen en een vlesens hart schenken. De Heere Jezus heeft Zelf gezegd: *"Al stond er iemand van de doden op, zij zullen zich niet laten gezeggen"*. Het is met geen

woorden uit te drukken hoe hard en koud de mens geworden is door de zonde. Alleen wanneer bij Gods Woord Gods Geest Zich paart, is dat Woord als een vuur en een hamer, dat de steenrotsen verplettert en het hart in stukken doet breken.

En wat moet na ontvangen genade dat vleses hart vaak over het stenen hart klagen. Ja, er zijn zelfs wel tijden, dat het alles zó ver weg is, dat er zelfs geen levendige klacht meer gevonden wordt. Maar o eeuwig wonder, dat dan God in Christus Zich zodanig openbaart op Zijn tijd als een God, Die de steenrotsen vermorzelt. Dat het hart dan nog eens breken mag voor dat dierbare, zoete Wezen Gods, wordt dan nog veel groter wonder dan ooit tevoren. Gods kinderen worden steeds meer gewaar, dat het een eenzijdig en soeverein werk is. O, dat afzien van zichzelf en van alles wat in hun leven plaats had, maar dat opzien tot die grote God, voor Wie alles moet zuchten, dat verlustigen alleen in Hem, in die dierbare Christus, Die al Zijn volk geworden is een oorzaak van eeuwige zaligheid.

Wat is de majesteit, grootheid en heerlijkheid Gods duidelijk openbaar gekomen op het doorluchte Pinksterfeest te Jeruzalem, toen er zoveel steenrotsen door Hem vermorzeld zijn geworden. Toen Christus voldaan had aan Gods recht, scheurden de steenrotsen in de natuur, en toen de Leeuw uit Juda's stam herrees uit het graf, geschiedde er een grote aardbeving. Maar nu de Heilige Geest werd uitgestort, scheurden er zo vele harten, die in oprechtheid door God en voor God vernederd werden.

Wij willen er thans met u over handelen. De woorden van onze tekst vindt u opgetekend in Handelingen 2:37:

En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?

In die voorgelezen tekstwoorden wordt gesproken van *de gezegende kracht of uitwerking van de eerste Pinksterprediking*.

Die prediking;

- I. bracht verslagenheid des harten teweeg.
- II. Veroorzaakte een levendige bekommring.
- III. Opende de weg tot de verheerlijking van Christus.

Met alle recht kan de dag van het doorluchte Pinksterfeest te Jeruzalem wel genoemd worden *de roem der dagen*. De belofte van de zending des Heiligen Geestes, door God aan de vaders gedaan, is toen vervuld. En de toezegging van die andere Trooster, door Christus aan Zijn discipelen gedaan, is toen bevestigd. Gelijk de Zoon Gods Zelf eenmaal kwam op deze aarde in de volheid des tijds, zo is ook de Heilige Geest nedergedaald in het midden der kerk en in de harten Zijns volks.

Het was een dag van de allergrootste betekenis. De Vader had volkomen voldoening ontvangen, de schuld was betaald, satans kop vermorzeld en de Zoon Gods verheven aan de rechterhand des Vaders, en nu was de Heilige Geest gekomen. De apostelen begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. In bijna twintig talen hebben de apostelen op die dag de grote werken Gods verkondigd. In één moment was door de zonde des mensen de spraak verward en alles verstrooid over de wereld, maar nu werd ook in één ogenblik door de Goddelijke almacht de uitwerking der zonde weggenomen, en even snel wederom verenigd wat eerst verstrooid was.

In de kracht en in de mogendheid des Heeren, gezalfd met de verse olie des Heiligen Geestes, hebben de apostelen op dat Pinksterfeest gestaan. De haat en de vijandschap

bleven niet verborgen. Zij openbaarden zich spoedig, doch het deed Petrus niet terugtreden. God Zelf had zijn mond geopend en nu waren alle duivels uit de hel niet in staat om zijn mond te sluiten. O, wat een bijzondere rede heeft die apostel daar uitgesproken. De hel heeft er van gebeeft, en de godsdienst kon er niet tegen op. God Zelf was aan het woord, en dan moet alles verstommen.

Petrus stond met de apostelen daar in de volle bediening. Zij zijn in de eeuwigheid begonnen en hebben op grond van de Schrift de raad Gods verklaard. En daarbij hebben zij geen mens ontzien. Neen, zij hebben niet met pluimstrijkende woorden omgegaan. Zij hebben de eer Gods mogen bedoelen en het heil van hun medereizigers naar de eeuwigheid. Hun prediking was maar geen ijdel verhaal van woorden, maar zij hebben de zaken open en bloot gelegd. Er zijn veel predikers, die wel zeggen hoe het moet zijn, maar die verzwijgen hoe het is. Ook houden velen zich bezig met de gemeente voor te houden wat het niet is, doch zij verklaren niet wat het wel is. Arme predikers en arme gemeenten, die aan zulke predikers zijn overgegeven.

De apostelen hadden drie jaren het onderwijs van de Heere Jezus ontvangen, en nu had de Heilige Geest hen bevestigd in hun staat, in hun stand en in hun ambt. En ziet, dat kwam in hun prediking openbaar. Waar de Geest des vrijheid. Telkens weer wanneer wij lezen en wij door genade een weinig kennis van de zaken mogen hebben, kunnen wij als het ware aanvoelen met welk een gloed der liefde en kracht der waarheid die apostelen daar gestaan hebben. De zwakken van weleer waren nu helden des geloofs. Hun lippen waren aangeraakt door een gloeiende kool van het altaar. De Heere had Zelf Zijn hand uitgestoken en Petrus mond geopend. De apostel kon zeggen: *"Ik heb geloofd, daarom spreek ik"*.

Petrus had wel door kunnen preken dag en nacht, vanwege de uitgebreidheid der stof, maar de wijze zal tijd en wijze weten. Opeens eindigde Petrus zijn rede. Overweldigend was de indruk, die Petrus prediking maakte. Alles lag onder beslag. De schare werd geboeid, was verwonderd en werd meegesleept. En naarmate de apostel voortging met zijn prediking uit het eigen Woord van God, krom de verbazing, en toen de redenaar aan het slot zijn ontzettende aanklacht, dat Israël zijn Messias gekruisigd had, herhaalde, werd de verbaasdheid verslagenheid en stond de menigte als verpletterd voor de rechterstoel van het Woord. Onze tekst zegt: *"Als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart"*. Het was of een scherp zwaard hun door de ziel ging.

Zij voelden zich gewond, doorstoken, gelijk het grondwoord letterlijk te kennen geeft. En geen wonder, want het zwaard, dat des Heeren is, dat op het Pinksterfeest op hen gericht werd, was het tweesnijdend zwaard van Gods getuigenis. Het was bij hen doorgestaan tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs. Het was bij hen geworden een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten. Er is een verslagenheid, welke het hart des mensen niet raakt, welke niet meer aandoet dan de consciëntie, maar welke dan ook niet meer is dan een haastig voorbijgaande morgenwolk. Dat is wel een verslagenheid, die met schrik en vrees over de gevolgen der zonde vervult, maar niet over de zonde zelf. Deze kan een mens wel in grote benauwdheid brengen, maar raakt toch het hart niet. De verslagenheid des harten grijpt dieper in. Van nature is elk zondaar, wie hij ook zij, of hij de zonde indrinkt als water, of dat hij op de akker der kerk geboren en opgevoed is, ongevoelig en zorgeloos omtrent zijn staat voor de eeuwigheid. Dan dienen wij onszelf en volgen de uitspraak van onze eigen begeerlijkheid.

Ons ongeheilgd, verduisterd verstand met zijn inzichten, zijn overleggingen en gevolgtrekkingen, is ons tot raadsman. Door onze diepe val in Adam hebben wij ons

losgemaakt van God en dienen onszelf. Wij weten niet anders, wij willen niet anders en begeren niet anders. Wij gaan onze eigen weg, levende, werkende en hopende voor onszelf. De macht van de zonde houdt ons gevangen, also dat geen zondaar zonder de verborgen genadekracht des Heiligen Geestes zich daarvan kan bevrijden.

In onze tijd wordt er alles op aangelegd om de Heilige Geest in Zijn noodzakelijke en tegelijk zaligmakende werkingen practicaal te loochenen. Neen, wij mogen nooit iets tekort doen aan de verantwoordelijkheid van de mens. God eist van elk mens Zijn beeld terug. En hoe diep wij ook gevallen zijn in ons verbondshoofd Adam en al verloren wij Gods beeld, wij zijn met dat alles toch "*mens*" gebleven, verantwoordelijk en aansprakelijk voor onze val, maar ook voor de verwerping van Christus. Het is niet uit te drukken wat het eenmaal zijn zal, wanneer God de mens voor Zijn rechterstoel dagvaarden zal om rekenschap te geven van zijn rentmeesterschap.

De Heere Jezus heeft Zelf betuigd, dat degenen, die de weg geweten en niet bewandeld hebben, met dubbele slagen geslagen zullen worden. De mens, zo hij onbekeerd en onverzoend sterft, zal om eigen schuld verloren gaan. Neen, hij zal voor Gods aangezicht nooit één verontschuldiging kunnen inbrengen. Een van onze oude Engelse godgeleerden schreef eens: Bewaar al uw tegenwerpingen maar voor het oordeel, en gij zult wel zien wat er van overblijven zal!

En zo is het ook inderdaad. God is vrij en wij staan schuldig.

Maar nu aan de andere zijde, zo gruwelijk en Godonterend de leer is van de algemene verzoening, zo verderfelijk en zielsmisleidend is ook de practische loochening van de zaligmakende werkingen des Heiligen Geestes. Hoe schoon het ook moge schijnen, al dat geroep: Ga maar tot Jezus neem Hem maar aan, geloof in Hem, enz., is een verloochening van de Heilige Geest. Het is in onze oppervlakkige dagen schering en inslag om "*de mens en zijn doen en laten*" in het middelpunt te plaatsen. Wat de mens dan doet is wel het voornaamste, doch wat God doet staat ver, ver op de achtergrond. Het wordt soms nog genoemd, maar och, het zinkt in het niet weg bij wat de mens doet en gelooft.

De Heilige Geest was ook beledigd in de val, evenals de Vader en de Zoon. En in de Raad des Vredes heeft de Vader gehandeld, mede in de Naam des Zoons en des Heiligen Geestes, om een weg te banen, dat Gods deugden zouden worden verheerlijkt tot zaligheid in het leven en in de harten der uitverkorenen. En gelijk de Zoon verordineerd is door de Vader tot Borg en Middelaar om dat grote werk der verlossing te volvoeren, zo heeft ook de Heilige Geest Zich verbonden om Christus te verheerlijken op de aarde. En het is alleen de Geest, Die levend maakt. Mij werkt krachtdadig en onweerstandelijk.

O, zegt nu zelf eens, hoe zal de verlossing door Christus in Zijn dierbaar bloed ooit waarde voor ons krijgen, dan alleen door de bediening des Heiligen Geestes? Het is ons niet alleen geheel vreemd, maar wij staan er ook vijandig tegenover. Wij willen niet, dat Christus over ons Koning zij. In ons is noch de wil, noch het vermogen om tot Christus te gaan en in Hem gezaligd te worden. Wij zullen nooit in Hem geloven, ook al zijn wij uit godzalige ouders geboren, ook al hebben wij een Gereformeerde belijdenis en al zetten wij nimmer een voet in het openbare zondeleven. Onze dagen zijn vol van godsdienstige, eigengerechtigte mensen, die zich vast overtuigd houden Jezus deelachtig te zijn, doch die nimmer ook maar iets ervaren hebben van de zaligmakende werkingen des Geestes, Die ons alleen in waarheid Christus deelachtig maakt. Denkt nu maar aan die Pinksterlingen. Die mensen hadden het wel eerder

gehoord, dat de discipelen gingen prediken en duivelen uitwierpen onder het volk. Het merendeel had Jezus wel gekend en wellicht gehoord, want er waren sinds Zijn hemelvaart maar tien dagen verlopen, en sinds Zijn dood en opstanding maar vijftig dagen. Maar al hadden ze uit Zijn eigen mond of uit de mond der discipelen hetzelfde gehoord, wat zij nu hoorden, het vermocht toen niet hun harten te verbreken, omdat de Geest het niet indrukte en bevestigde.

Vraagt het maar aan zo velen, die, vóór God hen bekeerde, ook de waarheid wel hebben gehoord, ja zelfs veel gelezen hebben, het overdacht hebben, soms er zelfs door aangegrepen zijn, maar er toch nooit mee op de rechte plaats kwamen. Noch de vloek van Sinai, noch de tederste en liefelijkste uitnodiging van het Evangelie op zichzelf, vermag het verstokte zondaarshart te openen, zonder de dadelijke, onweerstandelijk kracht des Heiligen Geestes.

Een oudvader zegt: Al zouden wij het liefelijk gezang der hemelingen, of wel het gekerm der verdoemden verstaanbaar kunnen maken voor het oor van de zondaar, het ware zonder de toepassing des Heiligen Geestes voor eeuwig vruchteloos. De mens ligt dood in zonden en misdaden en is geheel doof voor de roepstemmen Gods. Herodes hoorde Johannes de Doper gaarne prediken, maar met dat alles liet hij toch die wegbereider van Christus vermoorden. Felix was wel zeer bevreesd toen hij Paulus hoorde prediken, maar het raakte zijn hart niet. Hij zei tot Paulus: *"Voor ditmaal ga heen, en als ik gelegener tijd zal bekomen hebben, zo zal ik u tot mij roepen"*. Agrippa verklaarde: *"Gij beweegt mij bijna een christen te worden"*.

Hij stond als op de drempel, maar hij viel terug in de wereld en in de zonde. Vele beroeringen der consciëntie kunnen er soms zijn, maar met dat alles blijft het hart gesloten.

Brengt Gods Geest echter het Woord in het hart, dan hoort de zondaar zoals hij nog nimmer hoorde. Dan hoort hij tweemaal, gelijk wij het van David lezen in Psalm 82:8. Dan horen wij niet alleen de waarheid met het uitwendige oor, maar ook inwendig door de kracht des Heiligen Geestes. En dat had nu plaats op dat doorluchte Pinksterfeest te Jeruzalem. Zij werden verslagen in het hart. Gods Geest paarde zich bij de prediking van Petrus en zij werden dodelijk getroffen. Het waren geen stompe pijlen, maar scherpe pijlen, die in het hart van die mensen werden geschoten. Hun hart brak in stukken, toen zij het hoorden, dat zij verraders en moordenaars waren. Neen, daar was geen tijd meer om in woede op te stuiven, of om het naast zich neer te leggen, zoals de arme mens van nature zo veel doet. God Zelf velde die mensen neer. Zij kregen een wond in hun hart. Zij konden de pijlen niet meer uit hun hart trekken. God begon Zijn werk in hun zielen, en dan is geen tegenstand meer mogelijk. Als overwonnen werden zij daar voor God neergelegd. Een ander had het niet meer gedaan, maar zij werden persoonlijk de man voor God. Zij werden verslagen. Zij werden in hun schuld voor God gezet. Zij werden zondaar voor God. Zij gevoelden de grootheid van hun kwaad. God stelde hun ongerechtigheid ordentelijk voor ogen. Neen, ze konden er niet meer onder uit. Gods Geest had hen vastgezet en zo overreed, dat hun hart brak. Zij hadden Gods heilig Kind verworpen, aan het kruis genageld en gedood, en Gods toorn over zichzelf gehaald. Zij gevoelden hoe diep ellendig en rampzalig zij waren. En onder het gewicht van hun schuld en zonde werden zij verslagen. O, die rechtvaardigheid, die heiligheid Gods! Alles getuigde tegen hen en nu bleef er niets anders over dan voor eeuwig weg te zinken.

Wanneer God verschijnt in ons leven, en de Heilige Geest ons overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel, dan zet God ons stil op onze levensweg. Dan valt Zijn

Woord als een donderslag in onze ziel en dan wordt ons hart door de liefde Gods verbroken. Dan zien wij wat wij tevoren nog nooit gezien hebben. Dan zien wij de weg, die achter ons ligt, niet anders dan schuld en zonde; maar wij zien ook wat er voor ons ligt, en dat is niet anders dan om voor eeuwig door Gods rechtvaardigheid verteerd te worden. Wij hebben zelf de hemel gesloten en de hel geopend. En dan zonder God en zonder Christus op de wereld te staan. Dan wordt er wat van gekend wat het inhoudt, Gods raad verworpen en het bloed des Nieuwen Testaments onrein geacht.

Die mensen op het Pinksterfeest hebben het gevoeld, dat zij onder een dubbel oordeel en onder een dubbele vloek lagen. In één woord uitgedrukt, alles wat Petrus daar gepredikt heeft, is waar geworden voor hen. En dat is anders dan een verstandelijke beschouwing of consciëntiële aandoening.

Hier was het een zaligmakende overtuiging des Heiligen Geestes, en dat gaat niet over de gevolgen allereerst, maar wel over het Godonterende en zielvermoordende karakter van de zonde, als een aantasting en belediging van een heilig, rechtvaardig en goeddoend God. Zij werden naar God bedroefd en gevoelden de diepe en bittere smart van de zonde. Ze kwamen in een heilzame wanhoop terecht. En nu zijn de tranen geen grond voor de eeuwigheid, o neen, dat is alleen het bloed en de gerechtigheid van die dierbare Verbondsmiddelaar Jezus maar laten wij toch wel bedenken, dat God nooit droge zonden vergeeft. Wanneer ons hart in waarheid verbroken wordt, dan zullen onze ogen niet droog blijven. Asaf zingt in Psalm 77: 1.

'k Zocht Hem in mijn bange dagen,

'k Bracht de nachten door met klagen.

En in Zacharia 12: 10 lezen wij: *"Doch over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enige zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene"*.

Ook van Petrus lezen wij na de verloochening van Christus, nadat de Heere Jezus Zijn liefdeoog op Hem geslagen had, dat hij, naar buiten gaande, bitterlijk weende.

In onze dagen zijn de meeste bekeerde mensen, d.w.z. die in eigen ogen bekeerd zijn, daar gans en al vreemdeling van; ja hoevelen zelfs zijn er, die met dat wenende en schreiende volk de spot drijven. Maar mijn hoorders, zo wij nooit over onze zonden getreurd en geweend hebben, zo ons hart nooit is verbroken en verbrijzeld geworden door de kracht des Heiligen Geestes, laten wij ons dan maar niet inbeelden dat wij iets van Gods werk kennen. Het moge bij de één dieper gaan dan bij de ander, daar is God vrij in, maar zo wij nooit door God vernederd zijn geworden en in onze schaamte en schande voor God hebben gelegen op de aarde, er is ook nimmer een waarachtige bekommernis in ons hart geweest. Het is een zeer vreemd en zeer bedenkelijk verschijnsel, wanneer wij over het werk Gods altijd even koud, koel en onaangedaan kunnen spreken. Denkt maar niet, dat het buiten de mens omgaat. Toen Mozes op de rotssteen sloeg en tegen de rotssteen sprak, vloeide er water uit. De Pinksterlingen werden verslagen in hun hart.

En zie, dat is nu het tweede, wat tot openbaring kwam bij die verslagen Pinksterlingen en bij allen, wier hart in waarheid verslagen werd voor God. Door de onwederstandelijke kracht des Heiligen Geestes, Die Zich paarde bij het gepredikte woord, hadden zij in hun ziel een dodelijke slag ontvangen. Hun zonde en schuld en inwendige vijandschap tegen de Naam van Jezus was hun ontdekt. En nu liggen in

hun verlorenheid, erkenden zij Petrus en de andere apostelen voor dienstknechten Gods, die hun de woorden der zaligheid brengen konden. Dat hadden zij tevoren niet gedaan. Wellicht zijn er onder die verslagenen wel geweest, die tevoren met de apostelen gespot hadden. Waartoe is de mens in staat wanneer hij leeft gelijk hij geboren is, en inzonderheid wanneer de vijandschap van zijn hart tot openbaring komt! Maar wanneer God een zondaar bekeert, dan vernieuwt Gods Geest die mens en dan krijgen Gods knechten zulk een grote waarde voor hen. Zij zien hen als de van God geschonken mannen, die, gezalfd met Gods Geest, de blijde boodschap der zaligheid brengen. Wat ziet zulk een verslagen ziel groot op hen. Zij krijgen er dadelijk zulk een achting en eerbied voor; maar ook, al durven ze het niet altijd uitdrukken, wat hebben zij een grote liefde voor hen.

Paulus schreef eenmaal van de Galaten in die eerste tijd, dat zij hun ogen wel hadden willen uitgraven, zo het mogelijk was geweest, en hun gegeven hebben. Zo was het ook hier. Die door hen tevoren zo verachte Galileeërs werden nu door hen erkend en bemind, en in de verlegenheid van hun ziel wendden zij zichzelf tot hen. En aan de andere zijde, wij kunnen er ook uit opmerken hoe groot Gods goedertierenheden zijn tegenover hel en doemwaardige zondaren. God heeft geen mensen nodig, maar toch wil God mensen gebruiken. Om Naman de Syriër bij Elisa te brengen, heeft God een Israëlitisch meisje gebruikt, dat tevoren gevankelijk was weggevoerd. Toen Saulus van Tarsen daar als een verloren zondaar lag onder zijn schuld en zonde, als radeloos in de straat, genaamd de rechte, zond God Ananias tot hem, die woorden der zaligheid tot hem sprak.

En nu is de zaligmakende overtuiging des Geestes nooit een wanhopende overtuiging; geen overtuiging, die ons voert in de armen van de wanhoop. O, al kan die man of vrouw, die jongen of dat meisje, dat in haar ongeluk over de wereld dwaalt, het zelf niet zien, toch draagt de Heere er Zelf zorg voor, dat er één of meerderen van dat volk of van die knechten zijn, waarvoor zij hun hart mogen open en bloot leggen. Nog eens, mensen kunnen ons niet helpen, en ook leraars kunnen ons niet verlossen. "Niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen en Gode zijn rantsoen kunnen geven", Psalm 49. Er is maar één Middelaar, doch die Middelaar heeft hier op aarde Zijn knechten, die in Zijn Naam en op Zijn gezag de raad Gods verkondigen. Ook zij zijn mensen van gelijke beweging als alle anderen, maar zij worden van God geleerd om anderen te leren. Het is een voorrecht wanneer wij zulke gezanten van de hemel op onze weg en in ons leven ontmoeten mogen. Ontmoeten mogen ook dan, wanneer wij door God gegrepen, geen raad meer weten. Wat wordt dan de nederbuigende goedheid Gods groot voor ons. Zulk een mens gevoelt het tot in het diepst zijner ziel, dat het eeuwig recht zou zijn, wanneer God hem onmiddellijk voor eeuwig liet wegzinken. Op die plaats hebben wij niets meer in te brengen, en wat zinken wij dan laag voor God weg wanneer Zijn knechten nog van vrede tot ons mogen spreken.

In de verslagenheid van hun ziel en in de droefheid huns harten hebben die Pinksterlingen de verlegen vraag gedaan: *"Wat zullen wij doen, mannen broeders?"* Zij hadden de Messias gekruisigd; Jezus van Nazareth, de lang verwachte Davidszoon, omgebracht. Het is een feit, dat niet te loochenen is. Zij hebben het aanvaard als hun zonde, doch nu vragen zij, schier op een toon van vertwijfeling: *"Wat zullen wij doen, mannen broeders?"* Een vraag van een gewond geweten, dat roept tot God. Een kreet van de droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Gelijk het klagend schreien van een kind bij de geboorte het eerste teken van leven is, zo is het ook hier het teken, dat die mensen wedergeboren zijn.

Hier kunnen wij nu bemerken en waarnemen wat de gewone werkzaamheden van een verslagen ziel zijn. Zij gaan aan het werk; zij willen doen, doen alles wat hun opgelegd zou worden. Zij zouden dag en nacht wel willen bidden, kermen, lezen, alle kwaad nalaten, en al het goede betrachten. Het wordt openbaar, dat God met Adam het werkverbond heeft opgericht en dat de eis van dat verbond was: *"Doe dat, en gij zult leven"*.

Nu is dat werkverbond verbroken en ligt de mens onder het verbroken werkverbond, en zijn oog is voor het genadeverbond gesloten. Alles en alles zou de mens willen doen om te komen van onder de vloek der wet; alles op willen offeren en prijsgeven om de zaligheid te verdienen, wanneer het heil van zijn onsterfelijke ziel gaat wegen. *"Wat zullen wij doen, mannen broeders?"*

Alles wat hun opgelegd zou worden, wilden die mensen doen om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen. Ja geliefden, liggende onder de wet, hebben wij geen oog voor het Evangelie. Het is toch van alle kanten bedekt en verborgen. Maar dat er wat gedaan moet worden, dat er wat gebeuren moet, is zeker.

Die Pinksterlingen lagen in een diepe afgrond, en uit de diepte riepen zij. Wat hadden zij toch een behoefte om geleerd te worden. Zij wisten niet wat te doen. Al hun wijsheid was vergaan, gelijk dat is met al dat volk, dat door God in de banden gebracht wordt. Ze worden verlegen om onderwijs; ze willen het gaarne bekennen voor God en voor mensen, dat zij het niet weten. Al zijn zij van hun kindse dagen af in de zuivere waarheid opgevoed en groot geworden; al hebben zij al de jaren, die zij leefden hier op aarde, de weg der zaligheid horen voorstellen en Christus horen verkondigen, nu het aan hen komt, nu staan zij daar als blinden en als dwazen. Neen, zij kunnen zichzelf niet helpen, maar zij moeten geholpen worden. God brengt Zijn volk in de schuld, maar ook in de verlegenheid en in de nood. Hij maakt hen eerlijk en oprecht, maar doet hen ook roepen om de onderwijzingen des Heiligen Geestes. Bij dagen en nachten klagen zij de Heere achteraan. Er is nood in hun ziel. Gods Geest Zelf ontdekt de nood der ziel. God bindt die nood op, niet om in die nood weg te zinken, maar om, door de nood gedreven, te doen roepen tot de Allerhoogste. God Zelf heeft in Christus de hemel geopend voor die zielen, die God rechtvaardigen en zichzelf veroordelen. En uit die nood komt nu de vraag: *"Wat zullen wij doen, mannen broeders?"* Wat zullen wij doen?

Nooit tevoren hadden de Pinksterlingen die vraag gedaan. Tevoren waren zij voldaan in hun eigen doen en laten: Dodelijk gerust in hun eigenwillige en vleselijke godsdienst gingen zij gerust de eeuwigheid tegemoet. Maar nu was hun godsdienst weggevallen. Nu beseften zij hoe diep rampzalig, ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt zij waren. Zij konden voor God niet bestaan. De hel stond voor hen open en Gods gramschap zou hen verslinden. Nu moest er wat gedaan worden. Maar wat, dat weet zulk een overtuigde ziel niet. Zij moeten met God verzoend worden en hersteld in de gemeenschap met God. Saulus vroeg ook op de weg naar Damaskus: *"Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?"*

En bij de stokbewaarder was het hetzelfde, toen hij in zijn heilzame wanhoop riep tot Paulus en Silas: *"Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?"*

Neen, dat is niet af te keuren, maar het is een teken, dat de Geest Gods werkt. Wat is het noodzakelijk, dat een mens zijn schuld en zonde leert kennen in het licht van de Goddelijke deugden, dat het aan zijn zijde krachtens Gods rechtvaardigheid een afgesneden en verloren zaak is. In onze oppervlakkige dagen heeft men de mond maar dadelijk vol van *'lieve Jezus'*, en van een goedertieren Vader, doch zo zal het niet

gaan. Wij bedriegen ons eeuwig met zulk een misleidende godsdienst. Wij zullen moeten leren, dat het aan onze zijde kwijt is en een eeuwig omkomen.

David zong in Psalm 116: Gekneld in banden van de dood, beken Belials verschrikten hem. Hij vond benauwdheid en droefheid. Het moet maar eens werkelijkheid worden, dat wij God moeten ontmoeten en niet kunnen. En wij zullen er niet vreemd van blijven wat het enigmatische inhoudt eeuwig Gods toorn te moeten dragen en Zijn gunst eeuwig te moeten missen. Als God komt, gaan wij gevoelen, dat wij liggen onder de vloek van Gods heilige wet. O, die Goddelijke rechtvaardigheid, die God handhaven moet uit kracht van Zijn Wezen. Die onkreukbare rechtvaardigheid Gods komt dan op de voorgrond, en dan gaan wij met Jesaja uitroepen: "*Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben*".

Welk een diep ontzag en heilige eerbied krijgt daar een ziel voor die God, Die rechtvaardig is in Zijn richten en rein in Zijn spreken. En uit kracht van de liefde Gods, die in het hart is uitgestort, krijgen wij zulk een liefde voor de gerechtigheid Gods. En dan die verantwoordelijkheid, waaronder wij liggen als schepselen, die eenmaal versierd waren met Gods beeld en heerlijkheid. Ja, op dat moment, dat de ziel door schuldbesef getroffen en verslagen daar neerligt voor God, gevoelen wij dat bij de mens zelf voor zo grote nood en dood geen uitkomst is. En bij het gevoel van schuld komt het besef van onmacht om door eigen kracht of deugd de straf te ontgaan en weer tot genade te komen: Er moet iets gedaan worden, maar het verbrijzeld hart weet, dat die daad niet van des mensen, maar van Gods zijde geschieden moet. Zijn verbroken geest wordt rijp voor de verkondiging van het Evangelie, voor de openbaring van de Middelaar Gods en der mensen, de mens Christus Jezus. Met de ploegschaar van Gods heilige wet is de grond des harten dan doorsneden en bewerkt voor het zaad des Evangelies. Het land wordt dan door Gods Geest begerig gemaakt, om dan straks grotelijks verrijkt te worden met water, en te ervaren, dat die rivier Gods vol water is, Psalm 65: 10.

Dat is het wonderlijke in de werking van God de Heilige Geest. Zijn werk is doordringend, gaat overal doorheen, is vernederend en verootmoedigend, doch werkt ook het geloof in het hart, waardoor zij niet in zichzelf en in de ellende wegzinken, doch opgewekt worden en uit zichzelf gedreven worden met de vraag: "*Wat zullen wij doen, mannen broeders?*"

Wat een wonderlijk werk toch werkt God in de harten Zijns volks. Een volk, dat niets meer doen kan dan kwaad, gaat dan heilbegerig vragen: "*Wat zullen wij doen, mannen broeders?*" God leert Zijn volk twee dingen. Ten eerste, dat zij aan hun zaligheid niets kunnen doen, maar ook ten tweede, dat zij aan hun zaligheid niets moeten doen. Die gezegende Borg heeft alles volbracht en op één dag de ongerechtigheid Zijns volks weggenomen. Christus is waarachtig God en waarachtig, rechtvaardig mens. Aan de eis van Gods recht en wet heeft Hij volkomen voldaan en Hij is niet alleen de Verwerper, maar ook de Toepasser der zaligheid, daartoe bezittend een oneindig vermogen. Gods lieve Geest gaat dat volk er in onderwijzen, dat alles gedaan is door Hem, Die zij verworpen hebben door, hun leven en daden. Dat zijn de verborgenheden en de heilgeheimen, die aan dat verslagen volk, maar dat zeer heilbegerig en verlangend is naar dat grote heil in Christus, ontdekt en geopenbaard worden.

Komt, zingen wij er eerst van uit Psalm 25: 7.

Nu rest ons nog een ogenblik er bij stil te staan, dat door de gezegende kracht en uitwerking van de eerste Pinksterprediking de weg geopend werd tot de verheerlijking van Christus.

Voor de gebrokenen en verslagenen van geest zijn de dierbaarste beloften. *"De Heere heelt de gebrokenen van hart. Hij verbindt hen in hun smarten"*, Psalm 147: 3. De Heere Jezus heeft Zelf beloofd: "Op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft". Wat weet die dierbare en werkzame Geest de hoge boom te vernederen en de stoute zondaar tot een gepast onderwerp te maken voor de bediening van Koning Jezus De rijke jongeling vroeg eenmaal aan Christus: *"Goede Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?"*

Doch hebt u er wel eens bij stil gestaan welk antwoord die jongeling kreeg? Christus stelde hem voor de tweede tafel der wet. Waarom nu de Heere Jezus die jongeling naar de wet wees? Die jongeling was een eigengerechtig mens, die rustte op de wet, en hij moest door de wet overtuigd worden, dat er geen leven was uit de wet. Doch met deze mensen hier was het anders. Petrus heeft die mensen niet naar de wet gewezen en gezegd: je moet de geboden onderhouden. Neen, die raad gaf de apostel niet. Zij waren door de wet ontdekt, gevoelden de vloek der wet en beseften, dat uit de werken der wet geen vlees voor God zou gerechtvaardigd worden. Het was niet nodig, dat die mensen nog dieper werden weggedrukt. Hun hart was geopend voor het Evangelie.

Gods Geest overtuigt, maar verheerlijkt ook Christus in de harten der uitverkorenen. Die Geest daalde neer om van Christus te getuigen, om het uit Christus te nemen en den volke te verkondigen. Die verslagen Pinksterlingen vraagden en zochten met heilbegerige harten naar de weg der zaligheid. En nu aan dezulken, die door genade er belang bij gekregen hebben, wordt de belofte vervuld: *"Bidt, en gij zult ontvangen; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden"*.

Nee, Petrus stond daar niet verlegen. Vervuld met de Heilige Geest en geïnspireerd door de Heilige Geest, ging zijn mond bij vernieuwing open. Petrus droeg de schat des Evangelies bij zich. Hij was een bedienaar en uitdeler van de verborgenheden Gods. Hij was een gezant van Christus, Wiens Naam is: *Raad*, Jesaja 9: 5. En wat zou hij raden? Bij de wereld is goede raad duur, maar Gods knechten hebben het om niet ontvangen, zij geven het ook om niet. Petrus zendt die verslagenen van hart niet tot de priester, opdat deze offerande voor hen zal doen. Hij raadt hun ook niet aan, dat zij zullen heengaan en nemen van het beste vee ten zondoffer, opdat Gods toorn zal worden gestild. Het offer is reeds gebracht. Het Lam is reeds gestorven, *"God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd"*.

Wat Petrus nu gaat verkondigen, is de oude tijding, die ook eens Johannes de Doper aan Israël bracht, toen hij predikte de doop tot vergeving der zonden. Dezelfde inhoud als de prediking van Christus, toen Hij zeide: *"De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods is nabij gekomen; bekeert u en geloof het Evangelie"*, Marcus 1: 15.

Maar nu op de Pinksterdag is het de volheid der genade, nadat de Zoon des mensen verhoogd is en Hij Zijn Geest uitgestort heeft. Nu is het niet meer de bediening der wet, maar die van het vervulde Evangelie. Het handschrift, dat tegen ons was, is nu uitgewist en de Heilige Geest geeft het volle licht over Christus' Persoon en werk. Nu is er geen blijven staan meer in het voorhof der schaduwen, maar een vrij inblikken in het binnenste heiligdom, waar de Voorloper Jezus is ingegaan. Het is nu geen duistere zaak meer, maar de volle dag is aangebroken, de schaduwen zijn geweken.

Eerst komt Petrus met de eis Gods, waarin het recht Gods verklaard wordt. Die mensen hadden, rustend op de wet en steunend op hun uitwendige voorrechten, Abrahams kinderen zijnde, nimmer beseft, dat zij onbekeerd waren. Nu waren hun ogen geopend voor hun onbekeerde staat en gevoelden zij wat het inhield onbekeerd te zijn. Dat zij in zulk een staat waren, daarvan lag de oorzaak niet in Gods schepping, maar in henzelf. Zij hadden zich moed en vrijwillig van God losgescheurd en misten nu uit kracht van die val het vermogen om zich ooit tot God te bekeren. De mens kan niet, maar nog erger dan dat, de mens wil niet. O, wat een voorrecht, wanneer God Zelf het stenen hart wegneemt en een vlesens hart schenkt en een zondaar vernieuwt naar Zijn beeld. Dan, ja dan alleen wordt het gebod een gebed: *"Heere, bekeer mij tot U, dan zal ik bekeerd zijn"*.

De eis des verbonds is tevens een belofte des verbonds. Dat merken wij op in de prediking van Petrus. Hoort maar wat Petrus verder zegt: *"En een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden"*. Het is dus voor een ieder een persoonlijke zaak en wordt ook persoonlijk voor ieder mens, wanneer God ons overtuigt. Met een ander kunnen wij het niet doen. Wij moeten persoonlijk zondaar voor God worden, maar ook persoonlijk het geloof in Christus Jezus ontvangen. God wil Zelf geven wat Hij vraagt. Hij zet Zijn bevelen om in beloften. In het genadeverbond heeft God alles toegezegd wat tot de zaligheid van node is, en daartoe behoort ook de vernieuwing des gemoeds, de herschepping van de dode zondaar tot een nieuw leven. En de verzegeling van die rijke verbondsbeloften, op grond van het bloed van de Verbondsmiddelaar, geeft God aan al de ware bondelingen, en dat zijn de uitverkorenen, in de heilige Doop. God geeft die verzegeling, opdat de nu ontwaakte zondaar, zijn onmacht bewust, en die tevoren nooit gewild heeft, niet wanhopen zal aan de mogelijkheid, ja wat zeg ik, aan de waarachtigheid zijner verlossing. Vandaar dat hem dadelijk bij de eis tot bekering de belofte des Evangelies toegevoegd wordt: *"Een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van de Heere Jezus Christus tot vergeving der zonden"*.

Wat opent het Evangelie toch een ruimte en zaligheid voor een verloren zondaar en zondares. In het bloed van de Heere Jezus Christus, Gods Zoon, ligt de verzoening 'met God. Niet alleen de mogelijkheid, ook de zekerheid voor dat volk, dat in waarheid en met berouw des harten tot God mag wederkeren. Het sacrament brengt Gods kinderen als in de armen van de Heere Jezus Die volmaakte gerechtigheid van Christus is de grondslag der zaligheid, maar ook de grond der hoop voor dat in zichzelf schuldige volk. Voor degenen, die het doodvonnis ondertekenen, wordt de poort der gerechtigheid ontsloten en de zaligheid verzegeld. Hellewichten worden door Christus bloed en gerechtigheid burgers des hemels. De zonde wordt geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid, zodat God ze nooit meer zal gedenken, omdat Zijn toorn gestild en Zijn gramschap geblust is in het volbrachte werk van de Middelaar. Wat een eeuwig wonder toch. Voor zulk een misdaad als de kruisiging van de Zoon Gods nog vergeving.

Kan God nog liefhebben degenen, die Zijn eniggeboren Zoon gesmaad en gedood hebben? Ja, het kan. Onze God is een vergevend God. Zo ver het Westen is van het Oosten, zo ver doet Hij onze overtredingen van ons. Wij hebben onszelf vermoord in de val van Adam, en daarbij Christus vermoord, maar in dat dierbare bloed van de Middelaar is er voor moordenaars nog genade en vergeving. En in de doop ligt niet alleen de weldaad van de vergeving der zonden, maar ook de bevestiging van al Gods beloften, in het genadeverbond gegeven. De onuitsprekelijke rijkdom van Gods genade in Christus Jezus wordt in en door het sacrament des doops ten toon gesteld. Hoort maar wat er in die doop betekend en verzegeld wordt. Niet slechts de Vader

beloofd de bondeling zijn God te zullen zijn, niet slechts de Zoon belooft, dat Hij hem wast in Zijn bloed, maar ook de Heilige Geest zegt Zijn weldaden toe. Niet alleen worden zij met water gewassen, maar ook met de Heilige Geest en met vuur. En die gave des Geestes is nog rijker. De vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, zachtmoedigheid, matigheid, Galaten 5 :

En die belofte Gods is zo uitgebreid, tot allen, die daar *"verre"* zijn. Ook de heidenen, voor zo ver zij liggen onder het zegel der verkiezing, zullen naar de Wortel van Isai vragen, Die staan zal tot een Banier der volkeren. Die eertijds verre waren, worden nabij gebracht door het bloed van Christus. Christus is het Licht der wereld. *"Zo velen als er de Heere onze God toe roepen zal"*. Boven het Evangelie schittert de vrijmacht Gods.

Toepassing

Maar geliefden, de tijd roept ons om te eindigen. Het is maar met een enkel woord aangestipt, de dierbare en kostelijke inhoud van Petrus' prediking en raad voor dat radeloze volk. Met welk een vrijmoedigheid heeft Petrus de olie der vertroosting gegoten in de gewonde zielen. Die treurende Sions werd gegeven sieraad voor as, vreugde-olie voor treurigheid, en het gewaad des lofs voor een benauwde geest. Wat was het gemakkelijk preken voor zulk een schare. Een hongerige ziel is alle bitter zoet, maar een verzadigde ziel vertreedt het honingzeem.

Maar wat is het moeilijk preken voor mensen, die geen belang bij de waarheid hebben, en waar alles op afstuit als op harde rotsen. Wat is het moedbenemend, te preken voor mensen, die de gehele dienst zitten te slapen, of wanneer ze hun ogen eens open hebben, geen interesse hebben voor de boodschap, die er gebracht wordt. Wat zwaar is het om het Evangelie te ontvouwen voor degenen, die rijk en verrijkt zijn in zichzelf; voor de gerusten te Sion en de zekeren op de berg van Samaria. Wat is het droevig, wanneer een leraar niets kwijt kan en het alles terug komt. Dan is het geen wonder, dat zij met Jesaja klagen *"Wie heeft onze prediking geloofd? en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?"* De Leraar der gerechtigheid heeft Zelf tot het joodse volk moeten zeggen: " Ik heb op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend", Matthéüs 11. Dat was echter met Petrus op dat Pinksterfeest niet het geval. God Zelf had in die harten door Zijn Geest plaats gemaakt voor het Evangelie. Zij hebben met onverdeelde aandacht gehangen aan de lippen van die dienstknecht Gods. Daar was het in waarheid: *"Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten dergenen, die het goede boodschappen"*.

Petrus had wel door kunnen preken. Wanneer Christus gepredikt wordt en er zit een verslagen en behoeftig volk onder, dan vloeit het maar. Dan geven wij de ene voorraad na de andere uit. En het is wonderlijk, hoe meer wij dan uitgeven, hoe ruimer en voller het wordt. Dan is het wel het kostelijkste en dierbaarste werk van heel de wereld, om als een ambassadeur van de hemel het rijke Evangelie te mogen verkondigen aan arme zondaars. Dan is het een kracht Gods tot zaligheid. Maar mijn hoorders, heeft het Evangelie ook voor ons reeds waarde gekregen? Zijn wij al ooit gewond door de pijlen van Gods pijlkoker, die in ons hart werden geschoten door de kracht des Heiligen Geestes? Onderzoekt het toch ernstig tussen God en uw ziel, of u ooit verslagen werd in uw hart. Kwam er ooit een tijd in uw leven, dat gij zondaar voor God geworden zijt? Wij hebben geen trap of mate te bepalen, daar is God vrij in. Maar toch, handelt niet lichtzinnig met uw onsterfelijke ziel. Paai uzelf niet met

allerlei inbeeldingen. Wat nut zou het toch afwerpen voor uw ziel? Velen worden boos en vijandig wanneer er eerlijk met hun zielen gehandeld wordt. Bedenkt steeds, dat u maar één ziel hebt. Het gaat op zulk een ontzaggelijke eeuwigheid aan. Christus kwam om te zoeken en zalig te maken dat verloren is. Een wonder Gods moet in ons verheerlijkt worden. Als het hier niet vastloopt met ons, dan zal het vastlopen als de dood komt, maar dan is het voor eeuwig te laat. In het graf zal geen verzinning, noch wetenschap meer zijn. Dan is de deur der genade voor eeuwig op het nachtslot. Een vijand moet een vriend worden, een tegenstander een voorstander, een vloeker een bidder, een Farizeeër een tollenaar, een eigengerechte een schuldig zondaar. Voor schuldigen is er alleen maar genade, en voor degenen, die geen raad meer weten, is er nog raad. Voor degenen, voor wie het niet meer kan, kan het nog.

De Heere bekere, vernedere en ontdekke tot de fundamenten toe. O, dat uw harde hart in stukken worde gebroken door die God, Die de steenrotsen vermorzelt. Er zou blijdschap zijn onder de engelen Gods in de hemel, en vreugde onder Gods kinderen en knechten hier op aarde. Dat u op die grote zaligheid nog acht leerde slaan en met heilige bekommring vervuld werd om van uw zonden en schuld gewassen te worden in het bloed des Lams. Voor doodschuldigen staat de vrijstad open.

Rust toch niet in uw verandering, of in uw tranen. Saul was ook veranderd, maar niet vernieuwd. En tranen bewijzen wel de schuld, maar zij verzoenen de schuld niet. Buiten Christus kunnen wij niet met God verzoend worden. Dat Gods Geest nog eens doorwerkte gelijk op dat Pinksterfeest. Gods recht werd in hun ziel geopenbaard, en onder dat recht gingen zij verloren, maar door dat Goddelijke recht werden zij ook behouden en vonden zij de verzoening en vrede met God. Rust niet vóór uw ziel rust in God vindt.

En volk van God, dat plekje zult u nooit vergeten, waar zonde zónde, en schuld schúld werd. Wat had toen de wereld weinig waarde. Toen was het "Geef mij Jezus of ik sterf". Dag en nacht levend bekommerd, en het Evangelie was als koud water op een vermoeide ziel, en als een goede tijding uit een ver land. Wat waren de ontdekkingen en openbaringen van Christus u toen dierbaar. Wat was die Persoon u boven alles dierbaar en wat hebt u Zijn werk bewonderd. Soms denkt u: Was mijn hart nog eens zo verslagen en bekommerd. Ja, het is geen wonder, wat kan het alles wegzakken. Dan verschrikt de hel niet meer, en Christus heeft gedaante noch heerlijkheid. O, dat leven op onze bekering en dat steunen op onze rechtvaardigmaking, wat geeft het een dor en een onbekommerd leven. Dat Gods lieve Geest nog eens uitgestort werd, om verslagen te worden voor Gods aangezicht, en dan toe te mogen nemen in de kennis en in de genade van de Heere Jezus Christus. God geve, dat u steeds maar alles mag ontzinken, om u door het geloof op de Goddelijke beloften te verlaten, die toch in Christus Jezus *ja en amen* zijn, Gode tot heerlijkheid. Amen.